

ปณฺฑิต

พระอริยเมธี

ชีวประวัติ ปฏิปทา และพระธรรมเทศนา

คำนำ

“ประวัติของเราก็ไม่ได้มีอะไรมากมายหรอก เราเป็นลูกกำพร้าอยู่ในครรภ์ ๕ เดือน พ่อก็ตาย เกิดออกมาก็ไม่ได้เห็นหน้าพ่อ

ความจริงที่เราตั้งใจไว้คือไม่อยากให้ออก อยากให้ออกตอนเราตายแล้ว เพราะถ้าออกไปตอนนี้แล้วคนจะรู้จัก สังขารร่างกายของเราจะรับไม่ไหว เราไม่สะดวกนิสัยเราอยากอยู่แบบอนาถาเงียบๆ ไม่มีอะไรแหละ อยู่แบบอนาถาณะมันสบาย ไม่มีใครมายุ่ง แต่ถ้าเห็นว่าประวัติและธรรมะของเรานั้นจะพอเป็นประโยชน์ต่อคนที่สนใจอยู่บ้างแล้ว จะทำออกมาก็แล้วแต่จะพากันทำ เรานุญาติ”

ชีวประวัติ ปฏิปทา และพระธรรมเทศนา ของพ่อแม่ครูอาจารย์ผู้ผ่านการประพฤติปฏิบัติมาอย่างโชกโชนจนชำนาญจนรู้แจ้งเห็นจริงในอริยสัจธรรมนั้น นับวันยังมีจำนวนน้อยลงไปทุกที หลวงปู่วั้น เขมโก เป็นหนึ่งในพ่อแม่ครูอาจารย์ที่มีปฏิปทาเร้นกาย รักสงบ หนักแน่นในธรรม ท่านพยายามเทศนาสั่งสอนและนำพาหมู่ลูกศิษย์ให้รักษาและสืบสานไว้ซึ่งธุดงค์วัตรอันเป็นมรดกที่ครูบาอาจารย์รุ่นก่อนๆ ได้วางเอาไว้ด้วยดีเสมอมา เพื่อมุ่งหวังให้เป็นแนวทางอันจะก่อประโยชน์ให้แก่บุคคลผู้สนใจใฝ่ศึกษาในการประพฤติปฏิบัติธรรมต่อไป

ด้วยเหตุฉะนี้ คณะศิษยานุศิษย์จึงได้กราบขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือชีวประวัติ ปฏิปทา และพระธรรมเทศนา ขององค์หลวงปู่ขึ้น เพื่อบูชาพระคุณและรักษามรดกธรรมขององค์ท่านไว้ให้อยู่ตราบนานเท่านาน

ในท้ายที่สุดนี้ หากการจัดทำหนังสือเกิดความผิดพลาด บกพร่อง หรือประมาทพลาดพลั้งด้วยประการใดๆ คณะผู้จัดทำกราบขอขมาต่อองค์หลวงปู่วั้น เขมโก มา ณ โอกาสนี้ด้วยเทอญ

คณะศิษย์หลวงปู่วั้น เขมโก

สารบัญ

ชีวประวัติและปฏิบัติคำสอน	๗	มูลกรรมฐานคำสอนของพระอุปัชฌาย์	๔๗
ไม่ใช่เรื่องง่าย	๘	ทางลัดคือทางหลง	๔๘
ถือกำเนิด	๑๐	ทุกอย่างต้องอาศัยความเพียร	๕๑
โยมพ่อ	๑๑	ปัจจัย ๔ สำหรับเพศบรรพชิต	๕๒
โยมแม่	๑๒	ข้อปฏิบัติคือการขัดเกลากิเลสจิต	๕๕
กัมมพันธุ	๑๓	เทวดาอนุโมทนาผู้มีข้อวัตรดี	๕๗
ชาติปี ทุกๆ	๑๔	ให้สร้างไว้ในใจ	๕๘
เป็นลูกเป็นหลานเป็น	๑๖	เพียรสร้างตัวของเราให้เป็นพระ	๖๐
ผีปอบเข้า	๑๗	ตอบแทนคุณชาวบ้าน	๖๑
อาหารทิพย์	๑๙	สอนใจตัวเอง	๖๒
เสนาสนะป่าบ้านนามน	๒๐	กลัวอะไร	๖๔
กราบหลวงปู่ที่บ้านหนองผือ	๒๓	ภาวนาดูดดื่มกว่า	๖๖
นายช่างเหล็ก	๒๗	หลวงตาสง่า	๖๘
ไม่หวง ไม่กั๊ก	๒๘	เที่ยววิเวกกับหลวงปู่กงมา	๗๑
ทุกอย่างมีความหมาย	๒๙	ผีป่า ผีปอบ	๗๒
บวชเณร	๓๒	เพื่อนให้ระวัง	๗๓
หลวงปู่บุญหนา	๓๓	ยาของพระพุทธเจ้าเป็นอย่างนี้	๗๖
ผ่านมาเหมือนกัน	๓๔	พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติธรรมะ	
ให้เคารพของสงฆ์	๓๕	ออกจากกายและจิต	๘๐
ท่านรู้ท่านเห็น	๓๖	ราคจริต	๘๒
ขอให้ได้กลับมาบวชอีก	๓๘	ถ้าเป็นปัจจัยเพื่อรู้แล้วไม่ผิดทาง	๘๔
รับใช้ชาติ	๔๐	เที่ยวภายในกายนคร	๘๖
เขมโก ภิกขุ	๔๒	คำว่ากาย	๘๘
อุทิศแด่พระศาสนา	๔๖	ธรรมทั้งปวงมารวมอยู่ในไตรลักษณ์	๙๑

พิจารณาให้ชานิชาณาญ	๙๔	หลวงพ่อบ้านมาสสร้างให้	๑๔๑
หลวงปู่กงมาละชั้น	๙๖	ปรากฏให้รู้	๑๔๒
อยู่วัดคอยๆ	๙๘	นิมิตมีทั้งจริงทั้งหลอก	๑๔๔
ในหลวงเสด็จ	๑๐๐	ธรรมไม่ได้อยู่ในตำรา	๑๔๗
คุหา (ถ้ำ) ของนักปฏิบัติ	๑๐๑	รู้เห็นทางดับทุกข์จึงเรียกว่ามาถูกทาง	๑๔๙
ไม่มีนิสัยไปทางนั้น	๑๐๕	ปญฺญารตน	๑๕๐
องค์อื่นปมี	๑๐๘	กึ่งก้านดอกใบ ประมวลพระธรรมเทศนา	
หลวงปู่อ่อน	๑๐๙	(อบรมพระ)	๑๕๓
อุบายทรมานลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่น	๑๑๑	อย่าถือตามประเพณี ประมวลพระธรรมเทศนา	
เจ้าคุณอาจารย์สิงห์	๑๑๒	(อบรมฆราวาส)	๑๗๗
ญาณสิริ	๑๑๔	พระอุโบสถ	๒๐๔
เพิ่นพาทำ	๑๑๕	มองดูครู	๒๐๖
ให้จิตตื่นตัว	๑๑๖	หลวงปู่มั่นพาทำ	๒๐๘
ไม่ใช่วิชานำออกจากทุกข์	๑๑๙	ผ้ากฐินเพื่อบริวาร ผ้าป่าเพื่อพ้นทุกข์	๒๑๐
เบื้องต้นดีแล้ว ท่ามกลางก็ดี		ช่วยพ่อช่วยแม่เรา	๒๑๔
ที่สุดก็ดี	๑๒๐	วัดบ้านนามน เราไม่ลืม	๒๑๕
เฝ้าใช้หลวงปู่ขาว	๑๒๒	บุญสามแดนโลกธาตุ	๒๑๖
เทศน์อย่างนี้มีเพียงครั้งเดียว	๑๒๔	มรดกของครูบาอาจารย์	๒๑๘
มงคลสถานของเรา	๑๒๗	พระมหาธาตุเจดีย์	๒๒๐
วัดป่านาคนิมิตต์	๑๓๐	ผ้าป่าทองคำ ใจทองคำ	๒๒๔
ไว้คู่กับวัดป่าสุทธาวาส	๑๓๑	ประมวลภาพ หลวงปู่อ้วน เขมโก	๒๒๙
เราจะกู้คืนมาให้หมด	๑๓๒	ลำดับการจำพรรษา	
ใช้ขันติธรรมเป็นเครื่องต่อสู้	๑๓๔	หลวงปู่อ้วน เขมโก	๒๓๙
เราองค์เดียว	๑๓๖		

ชีวประวัติและปฏิบัติคำสอน

หลวงปู่วั้น เขมโก

วัดป่าภาคินีmitt จังหวัดสกลนคร

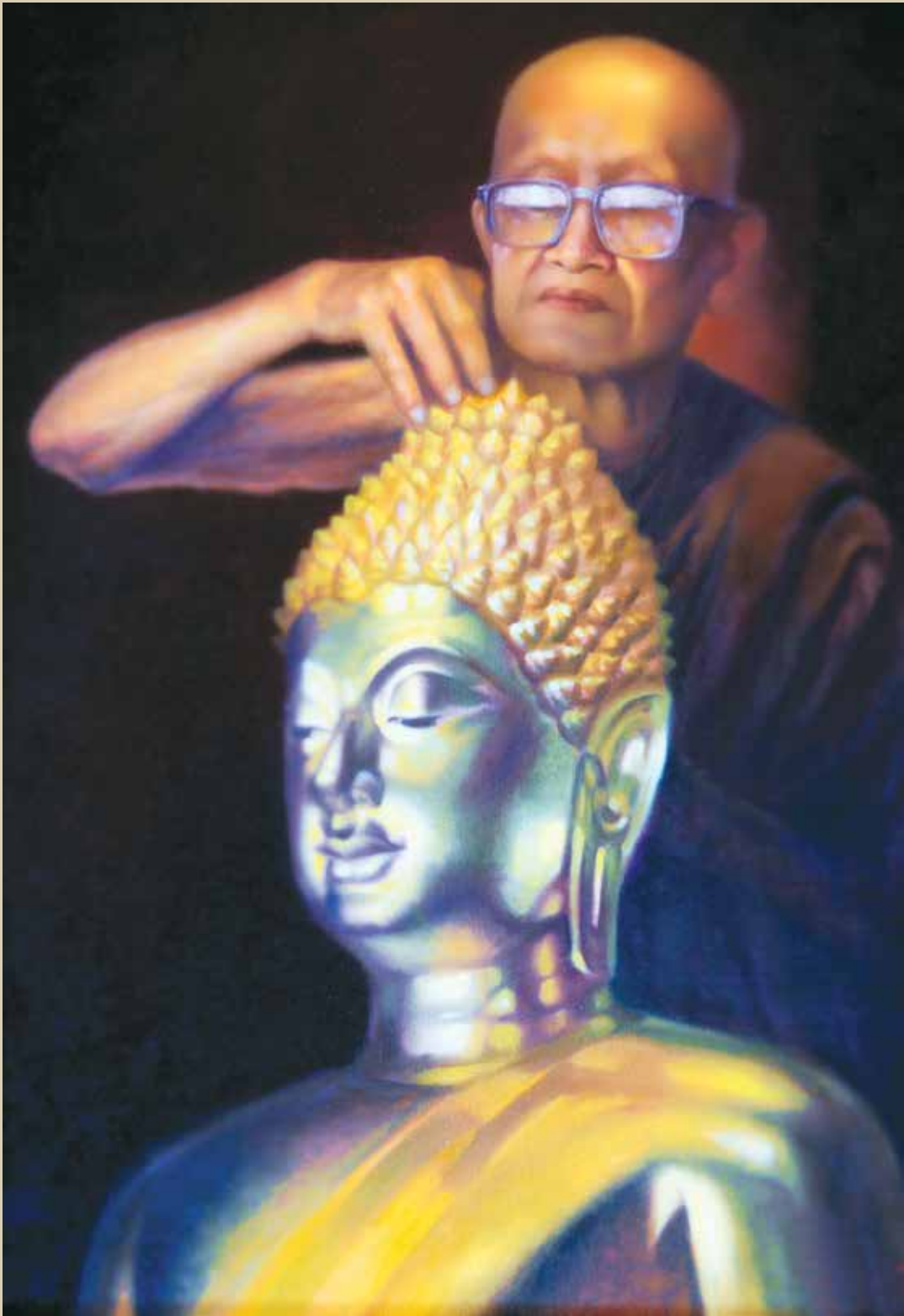
ไม่ใช่เรื่องง่าย

กว่าพวกเราจะได้สังขารร่างกายมาเกิดเป็นมนุษย์นี้มันยากแสนยาก ในเมื่อได้มาเกิดเป็นมนุษย์แล้วท่านจึงไม่ให้ประมาท ถ้าประมาทแล้วมันก็จะรักษาไว้ไม่ได้และความ เป็นมนุษย์นะ มันจะเปลี่ยนไป มันจะเข้าไปเกิดในสังขารร่างกายของสัตว์อะไรต่างๆ ได้ทั้งนั้นแหละ

ทุกๆ คนมีอานิสงส์ของท่านและศีลแต่เก่ามา จึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ในปัจจุบันนี้ นี่แหละเป็นสิ่งที่เราจะได้พึงอาศัยนะ ล้วนแต่เป็นของเก่าทั้งหมด เป็นของเก่าที่เราได้สร้างมาไว้แต่อดีตบุพเพฯ โนน ของเก่านี้ทั้งไม่ได้ ของเก่ามีแล้วท่านให้เคารพรักษาไว้ไม่ให้มันเสื่อมไป และถ้าของใหม่ยังไม่เกิดไม่มีก็ดี ท่านก็ให้แสวงหาเอาให้เกิดให้มีขึ้น ถ้าเราไม่แสวงหาเอา เราจะกลายเป็นมนุษย์สูญเปล่านะ สมบัติในโลกมนุษย์มีเต็มไปหมด แต่เราก็ไม่สามารถคว้าเอาสมบัติอะไรที่จะติดตัวเราไปได้เลย เราก็ไปตัวเปล่ากลับมาเกิดอีกก็มาตัวเปล่า มาตัวเปล่ามันแหละไม่มีที่พึ่งนะ ทุกคนเกิดมาก็พึ่งทาน พึ่งศีลของตัวเรานั้นแหละ พึ่งของเก่าทั้งหมด ของเก่าไม่มีไม่ได้ พวกเรามีทานแล้วก็ต้องเคารพในศีล ศีลทางกาย ศีลทางวาจา ศีลทางใจ สร้างให้สะอาดบริสุทธิ์ไม่ให้มีเครื่องมัวหมอง

ศีลเป็นธรรมที่พระพุทธเจ้าท่านห้ามเอาไว้ เป็นข้อห้ามเป็นเครื่องกั้นไม่ให้ตกไปในที่ชั่วที่พระพุทธเจ้าประทานไว้ก็ว่าได้

ถ้าคนไหนประมาทไม่เคารพในศีลแล้ว ก็เท่ากับว่าไม่รักษาความเป็นมนุษย์ของตน ประมาทในสังขารของความเป็นมนุษย์ของเราเสียแหละ แล้วเราจะได้สังขารอะไรในอนาคตข้างหน้าล่ะ มันจะไม่ได้สังขารร่างกายความเป็นมนุษย์อีกนะ สัตว์ทุกประเภทเขาก็สามารถจะหมุนมาเกิดเป็นมนุษย์ได้เหมือนกันทั้งหมด เราก็สามารถหมุนไปเกิดในสังขารร่างกายของสัตว์ต่างๆ ได้ทั้งหมดเหมือนกันนั่นแหละ ฉะนั้นศีลจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์มาก

ถือกำเนิด

หลวงปู่วั้น เขมโก ท่านถือกำเนิดในสกุล ศรีบุญโฮม เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ ตรงกับวันแรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๖ ปีกุน ณ บ้านนามน ตำบลตองโขบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

บิดาชื่อ นายออ ศรีบุญโฮม มารดาชื่อ นางคำตา ศรีบุญโฮม ท่านมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๕ คน โดยหลวงปู่เป็นคนสุดท้อง

หลวงปู่่าง ญาณุตตโม มรณภาพ นายโอม ศรีบุญโฮม (เสียชีวิตแล้ว)
นางเอียน สิงห์คำมา (เสียชีวิตแล้ว) นายอ่วม ศรีบุญโฮม (เสียชีวิตแล้ว)
หลวงปู่วั้น เขมโก

หลวงปู่เสาร์ กันตสีโล

โยมพ่อ

หลวงปู่เสาร์ (กันตสีโล) ท่านไปวิเวกที่ไหน ภายหลังหลวงปู่มัน (ภูริทัตโต) จะตามไปที่นั่น บ้านนามนนี้ หลวงปู่เสาร์เที่ยวรุกขมูลมาก่อน หลวงปู่มันค่อยตามมาจำพรรษาที่หลัง แต่ก่อนมีแต่ดงมีแต่ป่าหมดแหละแถวนี้ หลวงปู่เสาร์ได้มาปักกลดตรงใต้ต้นมะม่วงป่า (บริเวณที่สร้างพระเจดีย์) ภายหลังหลวงปู่มันตามมา เห็นว่ามันใกล้กับวัดบ้านเกินไป พี่นเลยย้ายมาอยู่ตรงนี้ (บริเวณพระอุโบสถ) พ่อเฒ่าตามที่เขาเล่าให้เราฟัง ส้วมอันนี้เป็นส้วมที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มัน พี่นใช้ เขาว่า “พ่อครูบาผู้เดียวเป็นคนทำ ขุดลึกถึงหกศอกพูนนะ ส้วมนะบ่ได้แม่นต้นๆ” มีแต่พ่อเฒ่ามาอุปัฏฐากมารับใช้หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มัน ชาวบ้านคนอื่นเขากลับ เขาบ่มาใกล้ดอก แต่พ่อเฒ่าส้วมเก่าเฒ่าอยู่ข้างๆ กุฏิเบอร์ ๒ นี่แหละ เมื่อก่อนเป็นส้วมปล่อย ทั้งวัดมีส้วมห้องเดียว

ตอนหลวงปู่เสาร์อยู่วัดป่าสุทธาวาส อ้ายชายใหญ่เฒ่าว่า พ่อเฒ่าลูกชายลูกสาวนั่งเกวียนไปกราบหลวงปู่เสาร์อยู่วัดป่าสุทธาวาส มีแต่พ่อเฒ่านั่นแหละอุปัฏฐาก

นางคำตา ศรีบุญโฮม มารดาของหลวงปู่
เสียชีวิตอายุ ๙๓ ปี

พิธีประชุมเพลิงศพ คุณแม่คำตา ศรีบุญโฮม
วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ วัดป่านาคนิมิตต์

โยมแม่

โยมแม่นะ เวลาใส่บาตรจะต้องใส่อาหารใส่กับพร้อมทุกวันนั้นแหละ ถ้าไม่มีแกง ก็หาผักตำแจ่วแทนละ ใส่บาตรไม่มีใส่ข้าวเปล่าๆ อย่างเดียวหรอก ต้องมีกับ ถ้าไม่มีอะไรเลยก็ต้องหาเก็บผักมาต้มมานึ่ง มีผักแล้วก็ต้องมีพริก ตำน้ำพริกห่อใส่ใบตอง เพราะสมัยก่อนไม่มีถุงพลาสติก

หลวงปู่หลุย (จันทสโร) ท่านเป็นคนเมืองเลย ถ้าวันไหนโยมแม่ตำพริกใส่บาตรเนี่ย ท่านฉันไม่เหลือเลยนะ ฉันหมดเลย ท่านชอบ ตำพริกใส่บาตรวันไหนไม่เหลือสักครั้งเลย อะไรๆ ก็มีเหลือออกมาอยู่ แต่ว่าตำพริกนี้จะหมดเกือบทุกองค์นะ

กัมมพันธ

เราเกิดมาก็เป็นกำพร้าพ่อ บ่เห็นหน้าพ่อ อยู่ในครรภ์ ๕ เดือน พ่อตาย พ่อเป็นคนยังงี้ไม่เคยเห็นแหละ ที่เราเป็นกำพร้านี้เป็นมาจากกรรม กรรมที่พรากลูกนกลูกหนูเอามาเลี้ยงซีพนะ นกเขาทำเรือนทำรัง ตัวเมียฟักไข่ ตัวผู้ไปหาอาหารมาเลี้ยง เราก็ไปจับตัวผู้มันมาทำเป็นอาหารซะ ตัวเมียที่ฟักไข่เลี้ยงลูกเลยอยู่เป็นทุกขัลละ สังเกตดูกรรมนั้นแหละที่ทำให้เรามาเกิดเป็นลูกกำพร้าเป็นทุกขนะ กรรมพรากพ่อพรากแม่เขาการเลี้ยงสัตว์กักขังนะพระพุทเจ้าห้าม มันเป็นมาจากกรรม กรรมเรามี

ฉะนั้นรู้เห็นแล้วจึงได้เซ็ดหลาบ รู้แล้วมันก็ไม่อยากทำอีกแหละ เวลาเห็นคนอื่นเขาทำก็มีแต่อยากจะทำให้เขาปล่อย

ฉะนั้นพระพุทเจ้าจึงสอนให้แสวงหาสัมมาอาชีโว หาเลี้ยงชีพ ทางที่ไม่ชอบธรรม ถ้าไม่ชอบทางธรรมแล้วมันจะเป็นกรรม กรรมจำแนก กรรมตกแต่งไป สัตว์โลกก็ต้องไปตามกรรม กรรมดีกรรมชั่วดูเอา กรรมดีเราต้องสนใจศึกษา กรรมดีต้องสร้างเอาให้ได้ให้มี กรรมชั่วนะมันไม่ดี เราก็ควรหลีกเลี่ยงเอา จะไปโทษใครก็โทษไม่ได้เพราะตัวเราทำเอาไว้อย่างนั้นเอง สร้างเอาไว้อย่างนั้น เราก็ต้องได้อย่างนั้น ต้องมาโทษตัวเอง เพราะตัวเองหลง ตัวเองไม่รู้ ความไม่รู้นี้มันจึงมีโทษมาก

กรรม ดูเอานะ เป็นของควรกลัวนะ กัมมพันธ มันเป็นเผ่าพันธู์ไปแล้ว กรรมที่เป็นเผ่าพันธู์ หมอกรักษาไม่หาย ต้องรับผลของกรรมนั้นไป เมื่อไรละจะสิ้นกรรม ก็ต่อเมื่อรู้เห็นเซ็ดหลาบนั้นแหละ

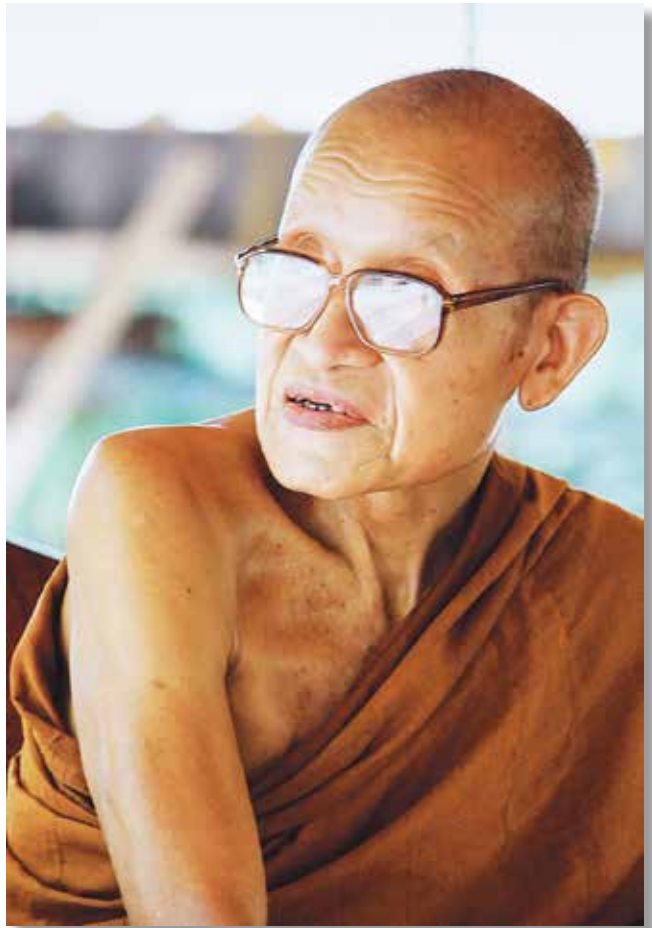
ชาติปี ทุกๆ

เกิดมามันก็ทุกข์ เหลือแม่คนเดียวหาเลี้ยงลูก ลูกก็เป็นทุกข์ละ ตั้งแต่เด็ก ตั้งแต่น้อยมาก็ทำเองหมดทุกอย่าง ตักน้ำ ตำข้าว เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ ปลุกผัก ปลุกยา เอาหมดทุกอย่าง พี่ชายเราเพื่อนก็ทำเหมือนกัน หน้าหนาวก็บ่ได้หยุด ต้องรดผักรดยา บ่ได้ผิงไฟนาคาละ หน้าหนาวก็ทำทุกมื่อ ปลุกผักปลุกพริก พริกนี้ ต้องเอาเม็ดพริกหยอดลงในแปลงก่อน เม็ดพริกนะ ให้มันเกิดเป็น เบี้ยเล็กๆ ก่อน แล้วแยกต้นเบี้ยเอาไปปลูก โตขึ้นมาก็รักษาเอา โอ้ย พริกก็ บ่อดละ มันงาม ผักก็งาม พี่น้องเรือนใกล้เคียงเขาบ่มี เขาก็มาขอ ก็ได้แบ่ง ได้ปันไป

เรื่องการชิตเขียนนี้ เราเกิดมาทุกข์ยากทำงานหนัก จีบแต่ด้ามพร้าด้ามขวาน จอบเสียม ทำแต่งงาน พอจะมาเขียนหนังสือมันไม่ได้ มือมันแข็ง แล้วหน้าอก มันก็ปวดไปหมด มานั่งเขียนหนังสือนี้ไม่ได้เลย มือมันลั่นมันเกร็ง เราทำงาน เบาไม่ได้ แต่งงานหนักนี้มันสู้ได้ตลอด เราคนเดียวเลื่อยไม้ก็ดี แต่พี่ชายนี้ ๒ คน เราคนเดียวสู้ทั้งวันนั่นแหละ

ถึงครอบครัวจะเป็นคนทุกข์คนจนยังไ้ก็ดี บ่เคยลักขโมยเขาดอก มีแต่หาเอง ทำเองอย่างนั้นละ บ่ได้ว่างทั้งแล้งทั้งฝน

ดูเอาธรรมะ ชาติความเกิดเป็นทุกข์ ความแก่เป็นทุกข์ ความเจ็บ ความตาย เป็นทุกข์ หาเอาตัวธรรมะ ทุกข์ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้เขามีอยู่ในโลกเราก็คือมาเกิดร่วมกับเขา ฉะนั้นแล้วทุกข์เหล่านี้ก็ล้วนต้องเป็นของๆ เรา เราต้องได้ประสบพบเห็นทั้งหมดนั่นแหละ หากชาติความเกิดของเรามีนะ ถ้าชาติความเกิดของเราไม่มี ทุกข์เหล่านั้นก็ไม่มีแหละ ทุกข์ทั้งหลายทั้งปวงมาจาก ชาติความเกิด อะไรที่เป็นปัจจัยเพื่อทุกข์ มันก็ต้องเป็นของๆ เราทั้งหมด ถ้าเราไม่พ้นทุกข์ เรายังเวียนตายเวียนเกิดอยู่

ในเมื่อมันทุกข์อย่างนี้แล้ว สมควรหรือละ
ที่เราจะต้องมาเวียนตายเวียนเกิดอีก หรือเรา
ควรจะหาทางข้ามพ้นให้ได้ เราจะข้ามพ้น
ไปได้อย่างไรละ เราต้องศึกษา มันเป็นของ
ทุกคน เกิดมาแล้วก็ต้องแก่ ใครละจะไม่แก่
คนแก่ก็มีแต่ทุกข์มีแต่โรคอย่างนี้แหละ
ในที่สุดมันก็ตาย ตรวจดู ทุกข์แม้มีเล็กน้อย
ก็มีอยู่ในโลก ทุกข์เจ็บปวดรบกวนครวญคราง
อย่างนั้นก็ดี มันมีมาจากชาติความเกิดของ

เรานะ ถ้าชาติความเกิดของเรามีอีก เราก็จะ
ไม่เป็นอย่างนั้นอีกหรือ ตรวจดูเอา น้อมจิต
ไปเพียวยหาดูเอา ทุกข์ ในโลกนี้เป็นของมีอยู่
ในโลก เราเกิดมาร่วมกับเขา ทุกข์ก็ย่อมจะ
เป็นของๆ เรา

นี่แหละท่านจึงสอนไม่ให้มัวเมาประมาท
ถ้าประมาทแล้ว เราก็จะเมาเวียนตายเวียน
เกิดจมอยู่ในกองทุกข์นั้นแหละ

หลวงปู่กงมา จิรปุญโญ

เป็นลูกเป็นหลานเพื่อน

หลวงปู่กงมา (จิรปุญโญ) เป็นคนบ้านโคก ญาติพี่น้องส่วนใหญ่ของเพื่อนก็อยู่บ้านโคกนั้น แล้วน้องสาวของพ่อเราก็เป็นเมียของเพื่อน พ่อเมียของเพื่อนคลอดลูกออกมาแล้วก็ตาย ทั้งลูกทั้งเมีย เพื่อนก็สลดสังเวช แล้วก็เลยได้บวช

ตอนเพื่อนมาอยู่บ้านโคก โยมแม่จะไปจ้งหันเพื่อนทุกวันพระ เพื่อนก็ถือว่าเราเป็นลูกเป็นหลานของเพื่อนนั้นแหละ

ผีปอบเข้า

ตอนเด็กเราไม่ค่อยแข็งแรง เป็นไข้ทุกฤดู ฤดูร้อน ฤดูหนาว ฤดูฝน ไข้ ๒ วัน ไข้ ๓ วัน ไข้ ๗ วันก็มี ไข้แล้วอาเจียน อาเจียนออกมาแล้วผอม ไข้คราวไหนก็ดี ไม่ได้คิดว่า จะรอดแหละ แต่ก็รอดมาได้ ไม่ตาย เมื่อก่อนยาอะไรก็ไม่มี เวลาเป็นไข้อย่างนั้นนะ ยาควินินยังไม่มี มีแต่ยารากไม้ แล้วพอยาไข้ เข้า ลูกมาหาอะไรกิน มีแต่อยากๆ ถ้าไปกินโดนของแสงก็หนักอีกแหละ จมหนัก ไข้รอดเป็นรอดตาย ถ้าเห็นอาหาร แล้วมันเบื่อ กินอาหารก็ไม่ได้ นั่นอาการหนักนะ จะห้ามเขาไม่ให้เขาเป็นก็ไม่ได้

มีครั้งหนึ่งเราเคยป่วยแล้วผีปอบมาเข้าแต่ก็ไม่ตาย คือเรานอนป่วยอยู่ บ้านเรือนมันมี ปล่อง (ช่อง) เต๊ะ ส่องลงไปในปล่องเห็นหมาว้อลาย (หมาบ้า) ๒ ตัว ตัวผู้ตัวเมีย อ้าปากแหยงหน้าใส่เราอยู่ เราก็ร้อง “ย่านๆ” (กลัว) “ย่านหยั่งละ” แม่ว่า “หมาว้อลาย ๒ ตัวอยู่ข้างล่างบ้านเรา” ไม่มีหมาแหละ เราเห็นคนเดียว เขาก็เลยไปเอาหมอมามาไล่ปอบ

พอหมอมามาไล่ เราก็กลัวหมอ หมอเขาจะเอาขี้ให้กิน เกลือกกลิ้งใหญ่ละเรา “ย่านๆ” หมอเขาว่า “ย่านก็ให้หนีไป” หมอเขามั่นคากถ่มน้ำลายใส่ฝ่ามือแล้วบอกว่า “ขี้เนะเนี้ย” เขาจะเอาขี้ให้เรากิน จ่มคากถ่มน้ำลายใส่มือแล้วเอามาทาที่คอเรา แต่เรามันปรากฏ เห็นว่าเป็นขี้ “ย่านๆ” กลัวเขาจะเอาขี้ให้กิน “ย่าน มึงก็หนีไป” ปอบมันก็เลยหนีไป

วันนั้นเป็นวันพระ หลวงปู่กงม้ายังอยู่ที่วัดบ้านโคก เมื่อก่อนทุกวันพระ แม่จะไปจังหัน แต่วันนั้นแม่ไม่ได้ไป คนที่เขาไปเขาก็ไปเล่าให้หลวงปู่กงมาฟังว่าลูกป่วย ผีปอบเข้า หลวงปู่กงมาก็ไม่มีใครนิมนต์แหละ เิ่นมาเอง มาเยี่ยม มาถึงเรือน

อาหารทิพย์

ตอนหลวงปู่มั่นจำพรรษาอยู่ที่นี้ (บ้านนามน พ.ศ. ๒๔๘๖) เรายังเป็นเด็ก แต่เราได้ใส่บาตรทุกวัน บางทีก็ใส่กล้วยแล้วใส่ข้าวใส่อิหยังอีกล่ะ ใส่บาตรกับโยมแม่

เวลาเดินเดินมา เราก็นับพระทุกวัน วันละกึ่งองค์ เดินไปทางโน้นแล้วก็วกเดินกลับมาหน้าบ้านเรา มีกึ่งองค์ก็ต้องเตรียมห่ออาหารให้พอ ถ้าพระมาเพิ่ม ห่อก็ไม่พอล่ะ วันหลังก็ต้องเพิ่มห่ออาหารขึ้นอีกให้พอ ถ้าพระออกไปที่อื่น ห่ออาหารก็เหลือ ห่อที่เหลือก็หยิบออก แล้วเอาเฉพาะที่จะใส่บาตรไป ใส่บาตรเสร็จแล้วก็กลับมาแกะห่ออาหารที่เหลือนั้นแหละกิน แล้วก็ไปโรงเรียน โอ้ว รู้สึกว่ามันอร่อยนะ มันแซบ ห่อเดียวมันก็ไม่พออิมแหละ เพราะมันเป็นห่อน้อยๆ ไปตักเอาแกงในหม้อมาเพิ่ม กลับไม่แซบเหมือนในห่อนะ ทั้งๆ ที่เป็นอาหารในหม้อเดียวกันอันเดียวกันนั้นแหละ

เราอ่านในหนังสือ ของคุณสุริย์พันธุ์ เขาว่าอยู่ภูทอกเขาได้อาหารทิพย์ เขาว่านะ ในหนังสือเขาเขียนนะ โอ้ย เรื่องอาหารทิพย์เราก็เคย อาหารในห่อนี้แหละคืออาหารทิพย์ มันแซบ เอร็ดอร่อยดี เราก็เคยเราว่า บ่มีไผ่ได้กินนำดอกเพราะมันเป็นห่อเล็กๆ เอง กินคนเดียวก็ป้อิม มันแซบ ทั้งๆ ที่มันเป็นแกงหม้อเดียวกันนะ แต่พอไปตักเอามาจากหม้อมาเพิ่ม มันกลับบ่แซบเหมือนกับอยู่ในห่อ ในห่อนั้นมันเหลือจากการถวายใส่บาตรแล้วจึงค่อยได้กิน เราเตรียมเอาไว้จะใส่บาตร มันเหลือแล้วจึงได้กิน

เมื่อก่อนเราก็ไม่เคยคิดหรอกเรื่องอาหารทิพย์ พอได้อ่านหนังสือของคุณสุริย์พันธุ์เขียน เขาว่าเขาอยู่ภูทอกเขาได้อาหารทิพย์ เขาว่าเวลาใส่บาตรไม่เห็นมีหน่อไม้อะไร แต่เวลา กินข้าวกลับมีหน่อไม้ โอ้ว แซบ เขาว่าอาหารทิพย์ เราจึงมานึกว่าตอนเป็นเด็กเวลาใส่บาตรหลวงปู่มั่น ในห่อนั้นก็เหมือนอาหารทิพย์นี้แหละ รสมันดี

เสนาสนะป่าบ้านนามน

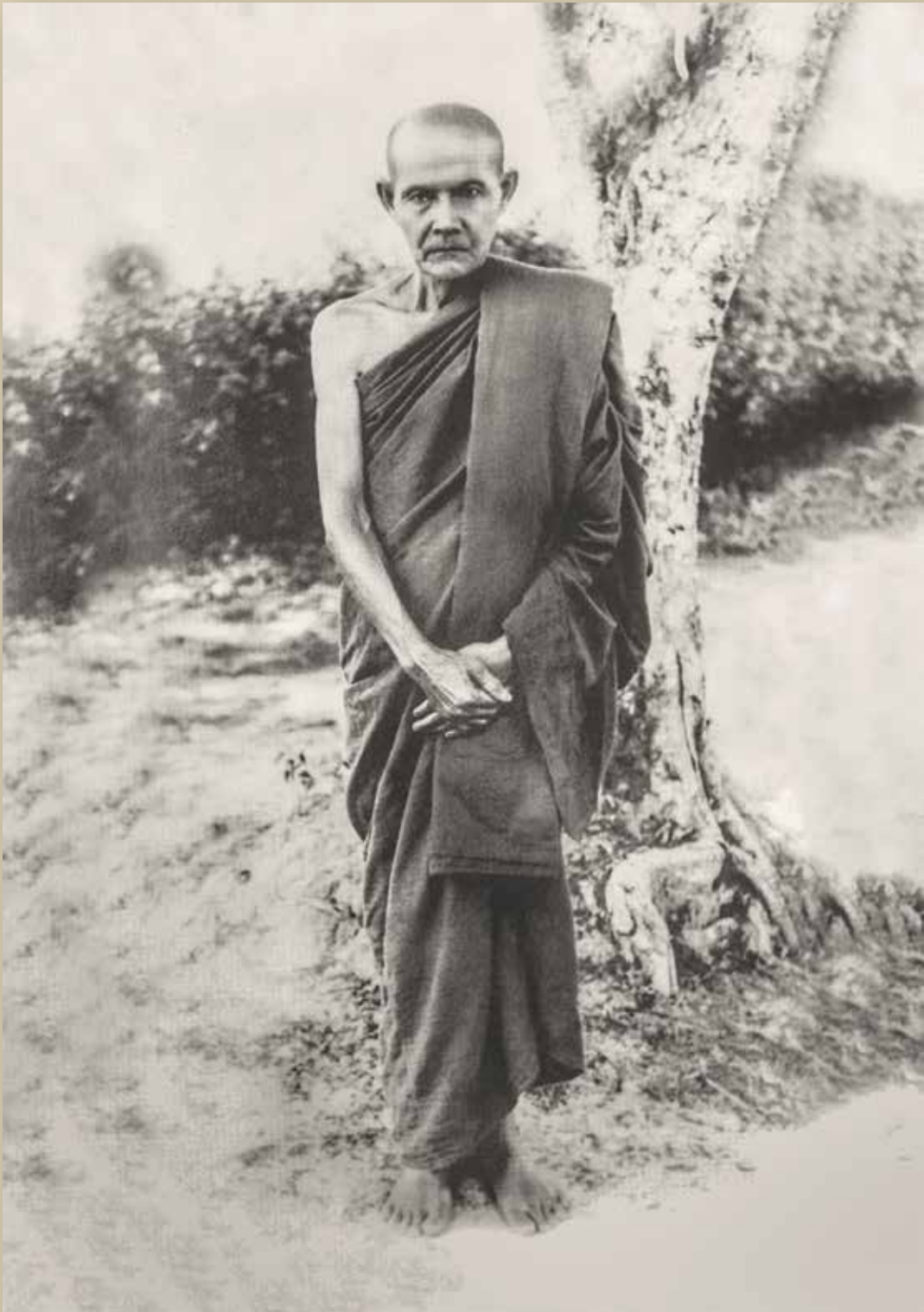
ตอนที่หลวงปู่มั่นมาพักจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าบ้านนามน ก็มีพระผู้ใหญ่ได้เข้ามาศึกษาอยู่ร่วมกับท่านหลายองค์ เราก็จำไม่ได้แหละว่าเป็นองค์ไหนบ้างเพราะเรายังเด็กอยู่ ได้ยินมาว่าหลวงตา (มหาบัว ญาณสัมปันโน) ท่านก็อยู่ด้วยในปีนั้น ครูบาอาจารย์แทบทุกองค์นั้นแหละเคยมาศึกษากับหลวงปู่มั่นที่นั่นะ และก็มีพระที่กระจายอยู่รอบๆ วัดป่าบ้านนามนนี้ อย่างหลวงปู่กงมาก็อยู่บ้านโคก เจ้าคุณวิริยงค์ (สิรินธโร) อยู่บ้านห้วยแคน พระครูอุดมฯ (ทองสุข สุจิตโต) และหลวงปู่หลุย อยู่บ้านห้วยหีบ แต่ก็ไปๆ มาๆ ถึงวันพระใหญ่ก็มารวมกันทำอุโบสถที่นั่นแหละ รับฟังโอวาทธรรมจากเพื่อนแล้วก็พากันเดินกลับวัด เดี่ยวก็มีพระเข้าพระออกอยู่นั่นแหละ แต่ก่อนวัดป่าบ้านนามนนี้จะเรียกว่าเป็นศูนย์กลางของพระกรรมฐานก็ได้แหละ ก่อนที่เพื่อนจะย้ายไปที่อื่นนะ

หลวงปู่ทองรัตน์ (กันตสีโล) ก็เคยมาจำพรรษาที่นี้อยู่หนึ่งพรรษา หลวงปู่ทองรัตน์ ท่านพูดเก่ง เราเคยไปกับแม่ในวันพระนะ ไปฟังเทศน์เพื่อน เพื่อนยกเอาชาดกมาเทศน์ให้ฟัง พรรษาปีนั้นรู้สึกว่าจะมีพระ ๔-๕ องค์นะอยู่ร่วมกับเพื่อนะ

พอหลวงปู่มั่นไป หลวงปู่กงมานั่นแหละเป็นผู้ดูแลตรงนี้นะ วัดป่าบ้านนามนอยู่ในความดูแลของท่าน เมื่อก่อนอาณาเขตวัดนี้มันก็กว้างแหละ แต่พอหลวงปู่มั่นไปอยู่ที่วัดป่าบ้านหนองผือแล้ว ชาวบ้านก็รูกกล้าเข้ามาเอาเกือบหมดนะ เขาเหลือไว้เพียง ๕ ไร่ เมื่อก่อนสั้วมก็ตั้งอยู่ในวัด ต่อมากลายเป็นว่าสั้วมวัดไปตั้งอยู่กลางไร่ของเขา ที่นี้เวลาพระจะไปสั้วม ก็จะต้องขึ้นบันไดลงบันไดข้ามรั้วไปเข้าสั้วมนะ หลวงปู่กงมาก็ดี เมื่อก่อนก็เคยมาพูดกับเขา เมื่อก่อนนั้นนะมันตั้งอยู่ภายในเขตของวัด โอ้ย เขามาต่อว่าท่านใหญ่เลย เขาถึงขนาดว่าท่านเป็นผ้าเหลืองหม่นตอนั่นแหละ นั่นแหละหลวงปู่กงมาท่านจึงสละที่ตรงนี้ “เขาอยากได้ก็ให้เขาไปซะ พวกเรามาอยู่บนนี้ดีกว่า” (วัดดอยธรรมเจดีย์) ท่านก็เลยขึ้นไปอยู่วัดดอยฯ “ภูเขามันมีแต่ก้อนหิน ไม่มีใครอยากได้ดอก” ท่านว่า หลวงปู่กงมาก็เลยทิ้งไป

วัดป่าภาคนิมิตต์ จ.สกลนคร

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

กราบหลวงปู่ที่บ้านหนองผือ

เราออกโรงเรียนแล้วอายุ ๑๒-๑๓ ปีนี้แหละ หลวงปู่กงมาพาไปกราบหลวงปู่ม้น เพื่อนเอาเราไปด้วย มีโยม ๓ คน เราเป็นเด็กน้อย พระมี ๔ องค์บ่อ ไปแวะที่เมืองสกลฯ ก่อน เราก็ได้นมตราหมีหนึ่งกระป๋อง ซื้อที่ตลาดเมืองสกลฯ นั้น ตามบ้านนอกไม่มีขายแหละ

ตอนไปหลวงปู่กงมาพาไปพักกับหลวงปู่อ่อน (ญาณสิริ) ที่วัดป่าบ้านม่วงไข (อ.พรรณานิคม) ฉันทงหันแล้วจึงได้เดินทางข้ามภูอ่างกบ ข้ามภูไปบ้านหนองผือ

หลวงปู่กงมาเพินถามเราว่า “ไต่หยังละ” “ไต่นมตราหมีกระป๋องหนึ่ง” เราตอบเพินไต่นมตราหมีกระป๋องหนึ่งไปถวายหลวงปู่ม้น

พอไปถึงบ้านหนองผือ หลวงปู่ม้นเพินกะถาม “เป็นลูกหลานไผ่” หลวงปู่กงมาก็ไต่กราบเรียนเล่าให้หลวงปู่ม้นฟัง

คินแรกหลวงปู่ม้นเพินเทศน์เรื่องหลวงพ่อดิล (จิณณธัมโม) ทำปุณหุ่มตันเสา เอ็ดร่อนน้ำกันมดขึ้นกุฎิเพิน “มันไม่ดี” เพินตำหนิแล้วตำหนิเล่า เข้ามาหลวงปู่กงมาได้พาหุ่มไปทุบแล้วทำใหม่ หลวงพ่อดิลก็มาช่วยหลวงปู่กงมาทำ หลวงพ่อดิลทำเป็นกรอบสี่เหลี่ยม ทำอย่างดี หลวงปู่ม้นเพินมองลงไปเห็นแล้วก็ว่า “ท่านดิล มันเอ็ดหยังคือไก่อี๋ยนี้”

หลวงพ่อดิลก็เจียบ แล้วย้ายไปทำเสาตันอื่นอีก หลวงพ่อดิลไปทำอยู่ด้านใด หลวงปู่ม้นก็จะตะโกนลงไปใส่อย่างนั้นตลอด “ท่านดิล มันเอ็ดหยังคือไก่อี๋ยนี้” ทุกด้านนั้นละ ท่านส่งลงไปดู

นั่นแหละที่หลวงปู่ม้นเพินเทศน์ว่าอย่างนั้น ต้องดู ทำไมเพินถึงเทศน์ว่าอย่างนั้นละ การทำอียังก็ดีเพื่อถวายให้หลวงปู่ม้นนั้น เราจะทำเพื่อความสวดยความงามเพื่ออวด

กุฏิหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต วัดป่าบ้านหนองผือ จ.สกลนคร

อย่างนี้ไม่ได้นะ จะทำดีเท่าใดก็ตามไม่ได้ทั้งนั้น แต่ถ้าเราตั้งใจว่า ทำอย่างนี้เพื่อความแข็งแรง ทนทานตั้งอยู่ได้นาน อย่างนี้ทำได้ ถึงจะทำแบบเดียวกันก็ตาม แต่ถ้าเราทำเพื่อความสวยงาม เพื่ออวดอย่างนี้ไม่ได้นะ เพินดูเพินตำหนิกิเลสของเรานั้น กิเลสมันอยากอวด

หลวงพ่อดิลเพ็นเป็นคนเมืองจันทบุรี ปูกระเบื้องเพ็นก็เก่ง งานปูนเพ็นก็เก่ง ที่วัดดอยฯ ก็เหมือนกันนะ มีแต่หลวงพ่อดิลนี่แหละที่ทำเป็น นอกนั้นบ่มีไผ่ทำเป็นละ

หลวงปู่มั่นเพ็นมองดูจิตดูใจนั้น ทำอย่างนี้สวยงาม แม่นไผ่ละเป็นช่าง คนมาเห็นก็จะถามหาช่าง “ไผ่เป็นช่างคือทำดีแท้” สงจิตไปอย่างนั้นเพื่ออวดไม่ได้ละกับหลวงปู่มั่น ทำอย่างนี้ทำเพื่อความแข็งแรงทนทานตั้งอยู่ได้นาน อย่างนี้ทำได้ แต่หากว่าเราทำเพื่ออวด เจตนาเพื่อจะอวด อย่างนั้นละไม่ได้

เราเป็นเด็กตอนไป หลวงปู่กงมาทำอะไร เราก็อช่วยเพ็นทำ ถึงจะเป็นเด็กก็ตาม หลวงปู่มั่นเพ็น ตะโกนออกมาก็ได้ยินทุกคำนั้นแหละ

คืนที่สองมีพระมาจากกรุงเทพฯ พระรูปนั้นแก่แล้ว พรรษาก็มากแล้ว เจตนาของเพื่อนอยากจะมาแสวงหามรรคผล เพื่อนว่า “เที่ยวมาสกลฯ หนองคาย นครพนม ถ้าได้มรรคจะกลับเข้ากรุงเทพฯ” เพื่อนก็ปฏิบัติเคร่ง จันวันวัน หลวงตาองค์นั้นพรรษาเพิ่นก็มากแล้ว นั่งรองจากหลวงปู่มัน องค์ที่ ๑ หรือที่ ๒ นี่แหละ

หลวงปู่มันว่า “เที่ยวแสวงหามรรคผล หาจนกระดูกเข้าหม้อนุ่นมันก็บ่เห็นดอก มรรคผลมันบ่ได้อยู่ที่โน่นที่นี้ มัคโค มัคคะ แปลว่า หนทาง ถ้าจิตเดินถูกทางก็จะพบเห็นได้ทั้งมรรคทั้งผลนะ ถ้าเดินผิดทางมันจะพบเห็นอียังละนี่”

กลางคืนก็ดี หลวงตาองค์นั้นก็ถามเรื่องมรรคเรื่องผลอีก หลวงปู่มันก็อธิบาย หลวงตาองค์นั้นก็ยังถามต่ออีก หลวงปู่มันใช้มือตบแผ่นกระดาน “ตึ้งๆ” เสียงดัง ดังก้องกังวาน

เข้ามาหลวงตาองค์นั้นจึงกราบคารวะ หลวงปู่มันเพิ่นรับชันแล้วก็ให้อาวาท “ไปเที่ยวหามรรคผล หาจนกระดูกเข้าหม้อนุ่น มันก็บ่เห็นดอก มรรคผลมันบ่ได้อยู่ที่นั่นที่นี้”

หลวงตาเพิ่นจะเข้าใจหรือบ่เข้าใจก็ประจักษ์ หลวงตานันพักอยู่ ๓ คืน

บรรดาพระที่อยู่ในวัดจะได้พูดได้คุยกันเฉพาะเวลาหามน้ำไปเท่านั้น อยากพูดอียังก็พูดในเวลาหามน้ำนี่แหละ หามน้ำนี้หลวงพ่อถวิลแข็งแรง หามไม้คาน ผู้เอา ๒ คู่ถึงก็มี ๓ คู่ถึงก็มี หามไปใส่โอ่ง หยอกกันเด้ “ไอ้ย หาบถ้วยเตี้ยวขายหนักกว่านี้” เพิ่นหยอกกันเท่านั้นแล้ว ตักน้ำเสร็จแล้วสร้งน้ำก็เจียบกัน เหมือนกับบ่มีคนละภายในวัด ต่างคนต่างสำรวจ

หลวงตา (มหาบัว) สมัยนั้นเพิ่นก็อยู่ที่วัดหนองผือ่นแหละ เพิ่นเห็นเราไปกับหลวงปู่กงมา เพิ่นคงจะจำเราได้ เพราะตอนเพิ่นจำพรรษาอยู่บ้านนามน เราก็ใส่บาตรอยู่ทุกวัน เพิ่นเลยใช้เราให้ไปเก็บหมากพลูเพื่อเตรียมที่จะถวายหลวงปู่มัน

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

นายช่างเหล็ก

เวลาค่ำหลังจากหลวงปู่มน์เลิกจากเดินจงกรมแล้ว เพื่อนก็ขึ้นกุฏิเข้าห้องทำกิจส่วนตัวของเพื่อน ทำวัตรสวดมนต์ของเพื่อน เสร็จแล้วเพื่อนก็ออกมาจุดโคมนอกห้อง พอเห็นแสงไฟแล้ว หมู่พระเณรก็ทยอยขึ้นไป พระบางองค์ก็เดินสำรวจ บางองค์ก็นั่งสำรวจส่งจิตไปนอกไม่ได้ เพื่อนรู้เพื่อนเห็น ถ้าส่งจิตไปนอก เอาละนะทีนี้ เพื่อนก็จะเทศน์เอานักละ “จิตบ่ไปตามทาง เดินบ่ไปตามทาง มันจะพ้อดงเสื่อฮ้าย ดงเสื่อฮ้ายเสื่อดูเป็นจังได้ละ” เน้นหนักอันนี้ ออกนอกทางที่เพื่อนสอนไม่ได้

หลวงปู่มน์เพื่อนรู้บรรดาลูกศิษย์ที่มาปฏิบัติร่วมกับเพื่อน เพื่อนอุปมาเปรียบตัวของเพื่อนเหมือนนายช่างเหล็ก นายช่างเหล็กน่าจะรู้ว่าเหล็กนี้ดีหรือไม่ดี จะดีอย่างไร หลวงปู่มน์สอนลูกศิษย์ก็สอนอย่างนั้นแหละ ดีเหล็กถ้าไม่เผาไฟให้มันแดงมันร้อนก็ตีไม่ได้ ต้องเผาไฟให้มันร้อนมันแดงก่อนจึงเอามาตี เอาค้อน ๘ ปอนด์ตีแรงๆ แต่งให้เป็นรูปเป็นร่าง แล้วเอาค้อนน้อยมาเคาะมาแต่งอีกให้มันสวยมันงาม แล้วก็ยังไม่พอ ก็ต้องเอามาขัดมาฝนให้มันเรียบแล้วจึงเอาไปชุบ ชุบแล้วก็เอามาฝน เอามาลอง ถ้ายังบาน (แตกร้าว บิ่น) ยังเป้ (เปี้ยว) อยู่ ก็ยังไม่ดี เอาไปชุบใหม่ ดีใหม่ เอาไปทดลองอีก ถ้ายังแตกยังเปี้ยวอีก เรียกว่าเหล็กนั้นไม่ดี ท่านก็ทิ้ง

บรรดาลูกศิษย์ก็เหมือนกัน ศิษย์หลวงปู่มน์ต้องผ่านการเช่น การตี การกรอง ถ้าไม่แตกไม่เปี้ยว เรียกว่าดี ความคิดของเพื่อนนั้น ถ้ายังมีแตกอยู่ ชุบที่ไหนก็มีแต่แตกแต่เปี้ยว เพื่อนก็ทิ้ง เพื่อนไม่สอน เพื่อนเน้นควบคุมสติ ทุกอย่างให้มีสติ ทุกอิริยาบถสติควบคุมจิตของเราเวลานี้มันคิดไปอย่างไร เอียงไปอย่างไรก็ให้รู้ ถ้าไม่รู้มันแก้ไม่ทัน ถ้ารู้เราก็กู้ทัน

หลวงปู่กงมาเฟ้นพาพักนอนอยู่วัดป่าบ้านหนองผือ ๓ คืน จึงค่อยลาหลวงปู่มน์กลับจากลัับออกมานั้น หลวงปู่กงมาพามาพักกับหลวงปู่ฝั้น (อาจาโร) ที่วัดป่าภูธรพิทักษ์ ๑ คืน ตื่นเช้าบิณฑบาตฉันจังหันเสร็จแล้วนุ่งแหละจึงค่อยได้ออกจากวัดหลวงปู่ฝั้นนะ

ไม่หวง ไม่กีด

สมัยเป็นเด็กน้อยนี้ขึ้นไปวัดดอยฯ ประจำนั่นแหละทุกวันสำคัญๆ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ก็มีแต่ไปนั่งตลอดทั้งคืน หลวงปู่กงมาเฟ้นพานั่ง ก่อนนั่งเพิ่นก็พาไหว้พระสวดมนต์ สวดมนต์แล้วท่านก็เทศน์ให้ฟัง พอฟังเทศน์จบแล้วก็พากันนั่งต่อ

ตอนที่เพิ่นตั้งวัดดอยฯ ใหม่ๆ วันวิสาขบูชาไปเวียนเทียน เราไปเราก็นั่งกางเกงขาสั้น นั่งภาวนายามเดือนหกเพิ่น วันวิสาขะนะ ยุ้งมันมาก ไม่มีผ้าอะไรมาปิดที่ขาที่นี้ ทำอย่างไรละ ก็มานึกถึงครั้งพุทธกาลนั่น เิ่นว่ามีพระไปภาวนาในป่าแล้วมีเสือมากัดกินเพิ่น กัดหมดเท้าเพิ่นบรรลู่พระโสดา กินมาถึงเข้าได้สำเร็จพระสกิทาคา กินหมดทั้งขาได้สำเร็จพระอนาคา กินถึงซี่โครงท่านได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์

เรามานึกถึงพระครั้งพุทธกาลนั่น เสือกินมันหนักกว่านี้ เรามันแค่ยุ้งกิน มันบ่หนักเท่า เสือกิน ก็เลยตั้งอยู่ในอุเบกขา ปล่อยวางละที่นี้ นั่งอยู่นั่นแหละจนถึงสว่าง ค็นั่นไม่รู้สีกว่ายุ้งมันมากัดมาตอมอะไรแหละ จิตมันสงบนะ พอสว่างมาแล้วรู้สึกว่าร่ากายนี้มันคันคายไปหมด ได้ลงไปห้วยไปเอาน้ำล้างออก จักมันสีกัดหรือมันกินหรือจ้งได้ก็บ่รู้จัก เราบ่รู้สึกว่ายุ้งมันกัดมันกินอะไร เพราะจิตมันสงบมันรวมนะ ปล่อยวางเลย ก็นึกถึงพระครั้งพุทธกาลนั่นแหละ เสือกินมันหนักกว่านี้ ยุ้งกินมันบ่เท่า เสือกิน เอ้า มันจะกินก็ให้มันกิน พอเราปล่อยวางแล้ว ยุ้งมันก็คงจะบ่อยากละมั้ง มันคงจะมาจับมาได้มาตอมเฉยๆ นะ ก็บ่เห็นมีตุ่มมีหยังนะตามแข้งตามขาเราก็ดี แต่รู้สึกคันคาย

ทุกอย่างมีความหมาย

หลวงปู่อ่อนเฟิ่นจะมางานที่วัดป่าสุทธาวาส เฟิ่นก็เลยมาพักที่วัดป่าบ้านนามนก่อน นี่แหละ ทางบ้านเห็นเฟิ่นมาก็เลยจะทำบุญบ้าน นิมนต์เฟิ่นไปสวดมนต์ในบ้าน ตอนมาที่บ้านเฟิ่นก็เลยถามเราว่า “บวชบ่” “บวช” เราตอบเฟิ่น ก็เลยได้ตามเฟิ่นไปละที่นี้ ออกจากบ้านนามนก็ไปวัดป่าสุทธาวาส ออกจากวัดป่าสุทธาวาสก็นั่งรถโดยสารไป นครพนม เฟิ่นพาไปพักอยู่วัดเกาะแก้ว งานฉลองอุโบสถ ออกจากวัดเกาะแก้วแล้วก็ มาพักวัดอรัญญ์ นครพนม แล้วก็รอนงานวันครบรอบหลวงปู่มนต์ตอนเดือน ๓ นะ พอใกล้ วันงานเข้ามาก็เลยได้ย้อนกลับมาที่วัดป่าสุทธาวาสอีก

ตอนติดตามเฟิ่นไปก็เรียนครองนาไปพร้อม ถึงธาตุพนมก็ท่องเที่ยว มาพักอยู่วัดอรัญญ์ นครพนมนี้ที่ท่อง แล้วมาวัดป่าสุทธาวาสก็ท่อง ฝึกคำครองนาคนะ ตัว ค.ควาย นี้ ว่ายาก กุละ กุละ (ออกเสียงเป็น กะ ควบ งะ) สรรณง คจ เราว่าไม่ได้สักที มีแต่ว่า “คัตๆ” ละ หลวงปู่อ่อนว่า “บ่แม่น ‘คัต’ ต้อง ‘กุรัด’ นะ” ก็ว่าไม่ได้ จนท้อหมด หลวงปู่อ่อนเฟิ่นรู้ว่าเราไม่ได้แล้ว เฟิ่นก็ให้ออกไปหัดเองก่อน เวลากวาดตาดก็เอามา ฝึกว่าด้วยตนเอง ว่าเสียงดัง ว่าคนเดียว อยู่ในวัดป่าสุทธาวาส ตอนนั้นพระก็เยอะ เฟิ่นอยู่กุฏิเฟิ่นก็ได้ยินว่าฝึกซ้อม เฟิ่นก็บ่ดู

อานิสงส์ของการท่องบ่นก็เพื่อฝึกฝนจิตของเรานี้แหละ อย่างภาษามคร ภาษาบาลีก็ดี ท่านเอาอาการ ๓๒ มาลงตั้งนะ แม้ท่องจำได้แล้วก็ต้องมาฝึกออกเสียง ภาษามคร ภาษาบาลี นี่คืออาการ ๓๒ สร้างจากอาการ ๓๒ ของเรานี้แหละ ถ้าออกเสียง ภาษามคร ภาษาบาลี ไม่ได้ไม่ถูกต้อง อาการ ๓๒ ของเราก็ไม่สมบูรณ์ ถ้าเราออกเสียง ภาษามคร ภาษาบาลี ได้ชัดเจน อาการ ๓๒ ของเราก็จะสมบูรณ์นะ ตอนนั้นเราสร้าง เพื่ออนาคตข้างหน้า อย่าเห็นว่าเป็นของไม่สำคัญนะ มันสำคัญภาคปฏิบัตินะ

การฝึกออกเสียงนี้ต้องเอาใจจดจ่อนะ อย่างเช่นตั้งนะโมนี้แหละ ภาะกะ (ภาษามคร ตัว ค ต้องออกเสียงเป็น กุ (ก ควบ ง) ยังออกเสียงเป็น ภาะคะ อยู่ ก็ยังไม่ผ่านนะ

หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

ต้องออกเสียง ‘กะกุงะ’ ‘สระระณัง กุงัจฉามิ’ อย่าไปออกเสียงว่า ‘คัจ’ ต้องออกเสียงว่า ‘กุงัจ’
ฝึกออกเสียงช้าออกเสียงเร็วนะ เราออกเสียงถูกต้องไหมละ ฝึกทุกอิริยาบถแหละอันนี้นั้นจึง
จะออกเสียงได้ ตัวไหนมันออกเสียงหนักเสียงเบาทำให้มันชัดเจนนะ ตัว “ธ” “ภ” ท่านให้ออก
เสียงหนัก นั้นท่านหมายถึงจิตใจของเราเนะ ถ้าออกเสียงเต็ม หมายถึงจิตใจของเรามีความ
หนักแน่นไม่หวั่นไหวเวลาเมื่ออะไรมาสัมผัสกระทบก็ดี ถ้าออกเสียงไม่เต็ม หมายถึงจิตใจ
ไม่หนักแน่น อะไรมากระทบก็หวั่นไหวได้ ทุกอย่างมีความหมาย ตัวไหนออกจากไรฟันขึ้นจมูก
ก็ต้องฝึกออกเสียงให้ได้เนะ ภาษามคร ภาษาบาลีเนะ ฝึกด้วยตนเองเนะมันจึงได้เนะ ฝึกด้วย
ตนเองได้แล้วก็มาออกเสียงกับครูบาอาจารย์ผู้ฝึกสอนมันก็ได้ ถ้าเราไม่ฝึกด้วยตนเอง มันก็
อย่างเก่านีแหละ มันไม่ดียังไงมันก็จะไม่ดีอยู่อย่างนั้น หรือจะแย่กว่าเก่าก็ได้เนะ ถ้าฝึกออกเสียง
ได้แล้ว มันก็กลับทั้งหมด ไม่ดีก็กลับเป็นดีได้

บวชเณร

บวชเณรกับพระครูอุดมฯ (ทองสุข สุจิตโต) วัดป่าสุทธาวาสนั่นแหละ
บวชปี ๒๔๙๗ บวชที่อุโบสถหลังพระปางเลไลย์ (อุโบสถหลังเก่า)
เป็นอุโบสถไม้ เพ็นรื้อแล้ว หลังจากหลวงปู่มนัสนะสังขารแล้ว เพ็นค่อยเฮ็ด
อุโบสถหลังทุกวันนี้ขึ้นมาใหม่

บวชแล้วก็ตามหลวงปู่อ่อนไปวัดหนองโดก พักอยู่หนองโดกจนถึง
วันวิสาขะ ออกจากวัดหนองโดกแล้วก็ไปอุดรฯ ละที่นี้ อยู่กับหลวงปู่อ่อน
พรรษาหนึ่ง

ตอนเริ่มสร้างวัดป่าบ้านหนองบัวบานก็มีใครละ มีหลวงปู่สมัย (ทีฆายุโก)
กับหลวงปู่บุญหนา (ธัมมทินโน) ไม่ใช่เเหอที่ติดตามหลวงปู่อ่อน ดูเหมือน
จะเป็นท่าน ๒ รูปนี้แหละ ปีที่เราไปจำพรรษาที่บ้านหนองบัวบานก็จำ
อยู่ที่กุฏิหลังเก่าของหลวงปู่สมัยนี้แหละ ปีที่เราเข้าไปเพ็นออกมาแล้ว
กุฏิหลังนั้นหลวงปู่อ่อนให้เร่งทำให้เสร็จในวันเดียว “เฮ้า ดีตะบู้ ลงมือ
เอาให้แล้ว เฮ้า ดีๆ” หลวงปู่อ่อนท่านว่า

หลวงปู่บุญหนา อัมมทินโน

หลวงปู่บุญหนา

หลวงปู่บุญหนาเพื่อนแก่กว่าเรานะ เพื่อนติดตามหลวงปู่อ่อนตั้งแต่เป็นเณร

สมัยที่เพื่อนติดตามหลวงปู่อ่อนไปวัดป่าอุดมสมพร ตอนนั้นยังไม่สร้างเป็นวัด ที่นั่นมันมีหนองน้ำอยู่ (หนองแขง) โยมเขาไปใส่เบ็ดที่หนองน้ำนั้น หลวงปู่บุญหนายังเป็นเณรอยู่ เขามาใส่เบ็ด เณรบุญหนาเดินเลาะดูเบ็ด เห็นปลามาติดเบ็ดเขา สงสารปลา เพื่อนก็จับไปปล่อย กลับมาหลวงปู่อ่อนรู้ ท่านก็ว่า “เณรปาราชิก ฮีบหนีๆ (ให้รีบหนีไป)” หลวงปู่บุญหนาเพื่อนก็อดทน หลวงปู่อ่อนก็ไม่พูดจาด้วย ไล่หนี หลวงปู่บุญหนาก็บ่หนี อยู่那儿แหละ อยู่มา ๒ วัน ๓ วัน เพื่อนจึงค่อยว่านา “ไอ้ย มีแรงแหลาย” หลวงปู่บุญหนาวา หลวงปู่บุญหนานะ ถึงหลวงปู่อ่อนเพื่อนจะตีรบทบซ้ายใส่ยังงิ ท่านก็อดทน บ่หนีละ

เราไปเจอกันกับเพื่อนที่บ้านหนองบัวบาน เพื่อนบวชเป็นพระแล้ว ตอนนั้นพระมี ๔ หรือ ๕ องค์นี้แหละ หลวงปู่บุญหนาเป็นผู้สวดปาฏิโมกข์ ออกพรรษาแล้วเพื่อนก็ไปเที่ยวกับหลวงปู่ชอบ

ผ่านมาเหมือนกัน

กำลังของหลวงปู่อ่อนนะกำลังขององค์ลิมล วังไล่แข่งกับวัวกับควายนี้ท่านชนะ วังไล่แข่งกับม้านี่เพิ่นวิ่งทันนะ กำลังเพิ่นนะ กำลังมากหลวงปู่อ่อนนะ ฉิดยากล้ามเนื้อนี้ ยาไม่เข้าเส้นแหละ หมอเขาฉิดยาเข้าที่กล้ามเนื้อของเพิ่นนี้ไซริงค์หลุดออกจากเข็มเลยนะ ยาหกออกหมด กลิ่นเหม็นด้วยยานะ มันไม่เข้า ไซริงค์หลุดจากเข็มเป็นอย่างนั้นแหละ หลวงปู่อ่อนนี้กล้ามเนื้อเพิ่นตันหมดเลย กล้ามเนื้อเพิ่นแน่นอีหลี

สมัยนั้นวาระปฏิบัติหลวงปู่อ่อน เพิ่นได้แบ่งกันองค์ละ ๗ วัน มีพระเณรอยู่กับเพิ่น บ่มีมาก ประมาณ ๔ หรือ ๕ องค์เท่านั้นแหละ

ตอนเป็นเณรนี้เวลาจับเส้นถวายท่าน เราต้องใช้กำลังมากนะ ขาข้างหนึ่งนี้ต้องยัน ผาผนังไว้ แล้วใช้ข้อศอกเรานี้กดลงไป ทำอย่างนั้นแหละมันจึงค่อยถึงเส้นเพิ่น ไม่ทำอย่างนั้นไม่ถึงหรอก ตอนนั้นข้อศอกเรานี้ถลอกหมดแหละ ต้องเปลี่ยนข้างนะ สมมุติว่า ใช้ศอกขวายัน ก็ยันจนหนังถลอกลอก เจ็บ พออง แล้วก็มาใช้ข้างซ้ายแทน ข้างซ้ายก็แตกพองอีกแหละทีนี้ พอข้างขวาหายเจ็บ ก็ใช้ข้างขวากดเส้นอีกอย่างนี้แหละ สลับกัน อย่างนี้ไปมาทั้งซ้ายทั้งขวา ไม่งั้นไม่ไหวหรอก

ตอนหลังหลวงปู่บุญหนาเวลาเห็นเราแล้วเพิ่นจะหัวเราะริกๆ แล้วก็เข้ามาลูบที่ศอกเรา หมายความว่าต่างองค์ต่างก็ผ่านการปฏิบัติอุปัฏฐากหลวงปู่อ่อนมาเหมือนกัน ข้อศอกแตกมาเหมือนกัน

ให้เคารพของสงฆ์

หลวงปู่อ่อนเฟิ่นเน้นสอนพระวินัย ดูเหมือนองค์อื่นๆ ไม่ปรากฏนะ ท่านก็สอนให้เราารู้
ได้เคารพนั่นแหละ จะได้ไม่ประมาท เฟิ่นว่า “พระสูตร พระวินัย พระปรมัตถ์ พวกเรา
ฝ่ายปฏิบัติจะต้องเป็นผู้ทรงไว้รักษาไว้ ถ้าไม่ทรงไว้รักษาไว้แล้ว จะให้ใครละเป็นผู้
ทรงไว้รักษาไว้ เราจะปล่อยให้เสื่อมสูญไปหรือละ”

เราเป็นเณรไปซ่อมที่สรงน้ำของหลวงปู่อ่อน ที่นี้แดดก็ร้อน ต้องวิ่งเข้าวิ่งออก ไปตีตะปู
พอเสร็จแล้วก็เก็บเครื่องมือเครื่องมือ แต่ตะปุงไม่ได้เก็บ หลวงปู่อ่อนบิดตาดมาเจอ
ตะปุงเข้าที่นี้ โอ้ย ก็เลยหยิบมาเทศน์เรื่องของสงฆ์ละ เวลาฉันป่านะท่านก็เทศน์แต่
เรื่องของสงฆ์ละที่นี้ นานกว่าจะได้กวาดตาด กว่าจะได้สรงน้ำนี้ค่าทุกวัน ท่านเทศน์
แต่เรื่องของสงฆ์ละ เฟิ่นให้รักษา พระพุทธเจ้าให้รักษาของสงฆ์ ไม่ให้ทำลายของสงฆ์
ของสงฆ์เจริญ เราก็เจริญ ของสงฆ์เฟิ่นให้เก็บ เฟิ่นบให้ประมาทแม้สิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ก็ดี
เทศน์อยู่หลายวันกว่าเฟิ่นจะหยุด

ท่านรู้ท่านเห็น

ที่ว่าหลวงปู่อ่อนดุษั้น นั้น ถ้าเราเดินผิดทางท่านจึงค่อยดู ถ้าเราไม่ผิดธรรม ท่านก็ไม่ดูหรือ หลวงปู่อ่อนนะท่านรู้เห็นจิต ท่านรู้เห็นจิตคนท่านจึงดูออกหมด

หลวงปู่อ่อนเห็นรู้เห็นจิตนิสัยของเรา ตอนเป็นเณรท่านจึงให้คาถาเสกใส่น้ำล้างหน้า ตบหัว ในเวลาเข้าตอนเราจะล้างหน้าล้างตานะ ให้เสกคาถานี้ใส่น้ำล้างหน้า “สัง วิ ธา ปุ กะ ยะ ปะ” เพื่อให้คาถาตอนเป็นเณร ตื่นขึ้นมายามเข้าก่อนล้างหน้า เพื่ให้จุ่ม คาถาเป่าใส่น้ำแล้วล้างหน้าตบหัวนะ เพราะเมื่อก่อนเรามันก็อย่างว่านั่นแหละ มันยัง ปีกอยู่ เพื่ให้คาถา

จิตนิสัยของเรามันไม่ไปทางเรียน หลวงปู่อ่อนท่านก็ไม่ส่งเสริมการเรียนปริยัตินะ หลวงปู่มันท่านก็ไม่ส่งเสริม เพื่ว่าการศึกษาเล่าเรียนนั้นมันเรียนนอก เรียนออก จากธรรม แต่การปฏิบัตินะเป็นการปฏิบัติเข้าหาธรรม ท่านจึงส่งเสริมให้ปฏิบัติ ปริยัติเป็นการเรียนออกจากธรรม แต่ถ้าเรียนรู้แล้วนำมาปฏิบัติมันก็ดีแหละ ส่วนมากเมื่อเรียนรู้แล้วมักจะไปทางโลกเสียหมดอันนี้ มันไม่ดี ถ้าปฏิบัตินะเป็นการ เข้าหาธรรม เอากายวาจาใจของเราเข้าหาธรรม เพื่ส่งเสริมการปฏิบัติ แต่ปริยัติท่าน ก็ไม่ให้ประมาท ถ้าเรียนรู้แล้วนำมาปฏิบัติ มันก็จะเจริญละศาสนา แต่ส่วนใหญ่รู้แล้ว ไม่นำมาปฏิบัติ เพื่ให้เลยมส่งเสริม

ขอให้ได้กลับมาบวชอีก

บวชนเรได้พรรษาหนึ่ง ต้องกลับบ้านมาคัดเลือก
ทหาร ก็เลยติดทหาร ไปเป็นทหารอยู่ ๒ ปี ก่อนจะ
สึกก็ดี ตื่นแต่ดึกแล้วไปจุดธูปจุดเทียนที่หน้าพระ
ปางเลไลย์ ที่วัดป่าสุทธาวาส ได้อธิษฐานว่า
“ขอให้ได้กลับมาบวชอีก” เพราะมันยังมีความอาลัย
ในการบวชนั้นแหละ ก่อนสึกจึงได้ไปอธิษฐานให้ได้
กลับมาบวชอีกอย่างนั้น ทุกวันนี้พระพุทธรูป
ปางพระเลไลย์ เขารื้อไปแล้วละ

“ขอให้ได้กลับมาบวชอีก”

พระอาจารย์ เหมไถ่

(แบบ สด. ๗)

หนังสือสำคัญ

หนังสือสำคัญห้ามแยกออกจากสมุดประจำตัว
ทหารนอกกองประจำการเป็นต้นมา

แผนก ทหาร
ที่ ๒๑ วันที่ ๑๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐

ยศและชื่อ พลโท ตรีวิทย์ ตรีคุณ
เครื่องหมาย พ.ศ. ๒๕๑๐
เกิด พ.ศ. ๒๕๐๖
เป็นทหาร ๒๕ ปี
ตำแหน่ง พันโท
รับใช้ทหาร ๒๕๐๖
คำบอก นายพันโท
จังหวัด อุดรธานี
ขอรับ ๒๕๐๖
ขอรับ ๒๕๐๖

สังกัด กองพลทหารปืนยาวที่ ๑๓
ประจำจังหวัด อุดรธานี
ชั้น ๒ ได้เข้าราชการในกองประจำการ
วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐
ทะเบียน ๒

ได้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑
จึงอยู่ในชั้น ๑ คือ
เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐
เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๒ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐
เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๓ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐
เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๔ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐
เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๕ วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐

ผู้ว่าราชการจังหวัด อุดรธานี จังหวัด อุดรธานี
ประทับตราประจำตำแหน่ง เป็นสำคัญ ประทับตราประจำตำแหน่ง เป็นสำคัญ

ลายพิมพ์นิ้วแม่มือขวา ของผู้ขอหนังสือสำคัญ

หนังสือสำคัญ (แบบ สด. ๗) ของหลวงปู่วุ่น
สมัยเป็นทหารนอกกองประจำการ

รับใช้ชาติ

ไฉ่ ทหารสมัยก่อน เขาเลี้ยงอาหารเจ็ดโมงเช้ากับห้าโมงเย็นเท่านั้น ตอนเที่ยงเขาไม่เลี้ยง มีแกงสายบัวใส่ปลา แกงอะไรอีกไล่ใส่แต่งใส่มะเขือ กินรวมกันทุกคนนั่นแหละ แต่กินไม่อิ่มหรอกอาหารที่เขาเลี้ยงนะ บางทีถ้าเป็นปลาทุก็ปลาทุตัวเล็กๆ ปลาทุเปื่อยนั่นแหละที่เลี้ยงทหารนะ ของที่เขาเอามาทำอาหารเลี้ยงทหารนะซื้อมาจากตลาดในเมืองอุดรฯ นั่นแหละ เป็นของที่เขาไม่ได้แล้วทั้งข้าวและขึ้นราหมดแล้ว นั่นแหละที่เขาซื้อเอามา เป็นของเหลือตลาดเอามาเลี้ยงทหาร สมัยก่อนยังไม่มีตู้เย็น ของมันก็เลยเสียละ

เป็นทหารก็เคยป่วย เราเอาข้าวเก็บไว้ ปกติเก็บข้าวใส่หม้อไว้ วันนั้นก็เก็บข้าวกับกล้วย ๒ ลูกไว้กินตอนเที่ยง แต่ก็ไม่ได้กินหรอก พอดีป่วยแล้วไปนอนโรงพยาบาลตั้งเดือน จึงได้ออกมา ไม่รู้ว่าป่วยเป็นอะไร ช่วงนั้นเขาให้ยาเป็นน้ำมันตับปลา น้ำมันตับปลาเมื่อก่อนมันเทใส่แก้ว ไม่เป็นแคปซูลเหมือนทุกวันนี้ มันก็เลยคาวน้ำมันตับปลา และเป็นไข่มันก็ไม่หายสักที พอได้เวลาก็กู้ถึงเวลาก็กู้ วันนั้นเขาให้ยาเพราะไข้ขึ้นสูงหมอเขามาดูแล้วไม่ได้ให้ยาทาน แต่เขามาฉีดยาให้ก็เลยหาย ออกจากโรงพยาบาลได้กลับมาเปิดตู้ดูอาหารที่เก็บเอาไว้ตอนนั้น โอ้ย มันกลายเป็นน้ำหมดแล้ว กล้วยก็เหลือแต่เปลือกดำๆ นั้นแหละ กลิ่นเหมือนกับเหล้า กลิ่นเหล้าไม่ถูกกับธาตุเรา กินก็จะไม่เมื่อดอก แต่กลิ่นเหมือนกับของเมา เพราะเชื่อเมาไม่มีแต่ข้าวสุกกับกล้วยเท่านั้น

ตอนเป็นทหารนั้นแหละ นั่งคิดคนเดียวกรรมอะไรหนอทำให้เราได้จากบ้านจากช่องมาเป็นทุกข์อยู่อย่างนี้ พิจารณาไปก็เห็นว่าการมเอาลูกนกมาเลี้ยง พรากพ่อกับแม่เอามาเลี้ยง ให้เขาอยู่ในกรง ทหารก็เหมือนกับสัตว์อยู่ในกรงนั้นแหละ ออกนอกกรงก็ไม่ได้ เขาขังเอาไว้ไม่ให้ออกนอกกรง นี่แหละอะไรทุกอย่างเป็นผลมาแต่กรรมทั้งนั้นนะ

เป็นทหารก็ดี เหมือนกับอยู่ในกรง มันก็เหมือนเราเลี้ยงนกขังไว้ในกรง นกอยู่ในกรงก็ดี เลี้ยงเขา เขากินไปพอไม่ตาย เขาเลี้ยงทหารก็เช่นเดียวกันนั้นแหละ เป็นผลมาแต่กรรมทั้งหมด

ช่วงเป็นทหารกลับมาเยี่ยมบ้านแต่ละครั้งนี้ถึงบ้านนี้ก็มืดค่ำแล้ว เรานั่งรถโดยสารจากเมืองอุดรฯ มาถึงเมืองสกลฯ มืดค่ำพอดี แล้วก็เดินต่อ มาถึงบ้านนายอนี่เขาจุดไฟจุดตะเกียงแล้ว เดินถนนคนเดียวไม่มีใครเลยนะ รถก็ไม่มี ไม่พบใครสวนทางเดินเรียบมากเมื่อก่อนนะ สองข้างทางนี้มีแต่ป่าบ้านโพนยางคำนี่ยังเป็นดงเป็นป่าอยู่เลย เดินถึงดงโพนยางคำนี้ โอ้ย เย็นจ๋อยๆ เดินจนมาถึงสะพานน้ำพุค่อยพ้นดงนะ ค่อยจำทางได้ เพราะมันมืดมาก แถวนั้นไม่มีบ้านคนแต่ก่อนมีแต่เดินเท้าทั้งนั้นแหละ

สมุดประจำตัวทหารนอกกองประจำการ
ประเภทที่ ๑ ของหลวงปู่

เขมโก ภิกขุ

พระครูอุดมธรรมคุณ
(หลวงพ่อมหาทองสุก สัจจิตโต)

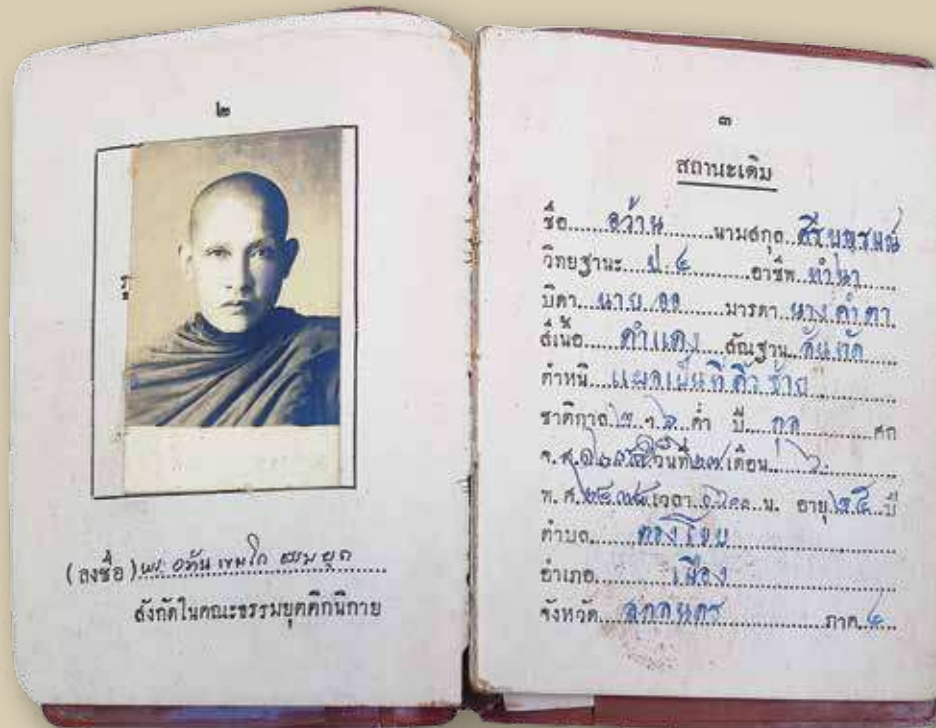
ออกจากทหารเดือนเมษา ๒๕๐๐ ออกมาแล้ว
เราก็มาร่วมพี่ชายซ่อมบ้านให้แม่ละทีนี้ ๓ ปีเศษ
เสร็จแล้วจึงได้ขอลาไปบวช

หลวงปู่กงมาเฟ้นถามวันที่เราไปจำพรรษา “บวชบ่”
“บวช” เราตอบเฟ้น แล้วก็อยู่วัดเลย ข้าวของอิหยัง
กิดี ได้ฝากเพื่อนกลับมาที่บ้าน เข้านาคตอนบวช
พระอยู่วัดดอยฯ ป่านานนะ ประมาณเดือนหนึ่ง
นี่แหละ ตอนบวชก็มีลุงใหญ่อยู่บ้านหนองแซ่
มาเป็นเจ้าภาพบวช บวชกะบ่มีหยังละ บวชที่ลิมน้ำ
บ้านโคก ส่วนมากแต่ละหมู่บ้านถ้าเขามีหนองน้ำ
ก็มักจะทำลิมน้ำเอาไว้ที่หนองน้ำนั้น เมื่อก่อน
ยังไม่มีพระอุโบสถ ตอนนั้นก็บวชพร้อมกันแมน
๓ คนบ้อ แต่ตอนนี้อลาสิกขาหมดแล้ว เหลือเรา
คนเดียวนี้แหละ

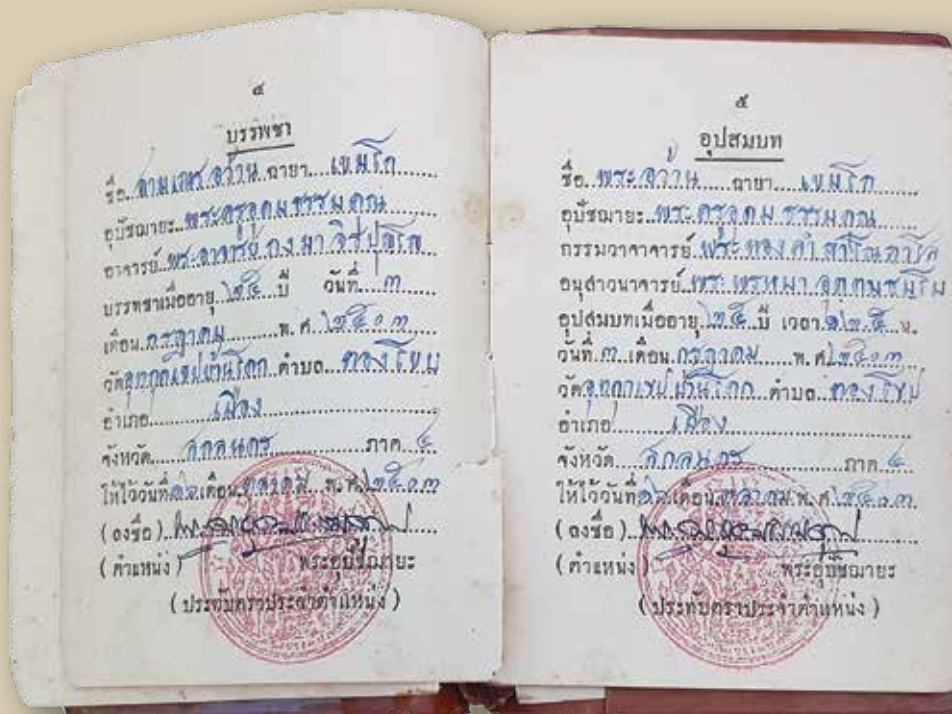
อาจารย์ทองคำที่สึกไปแล้วก็กลับมาบวชใหม่
อีกรูปหนึ่งก็อาจารย์พรหมา วัดป่าสุทธาวาส
คนบ้านโคก เป็นคู่สวด

บวชแล้วก็กลับมาที่วัดดอยฯ อยู่กับหลวงปู่กงมา

(หลวงปู่อ้วน เขมโก อุปสมบท เมื่ออายุได้ ๒๕ ปี
บริบูรณ์ วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ เวลา
๑๒.๕๐ น. โดยมีพระครูอุดมธรรมคุณ (หลวงพ่อมหาทองสุก สัจจิตโต) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระทองคำ
ญาณภาโส เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระพรหมา
อุตตมธัมโม เป็นพระอนุสาวนาจารย์)

หนังสือสุทธิของหลวงปู่วั้น เขมโก

หลวงปู่กงมา จิรปุญฺญ

“การที่เราต้องการอยากพ้นจากทุกข์
เราต้องเข้าหาทุกข์
ถ้าเรากลับทุกข์
เราก็พ้นจากทุกข์ไม่ได้”

~

หลวงปู่กงมา จิรปุญโญ

อุทิศแด่พระศาสนา

เมื่อพวกเราที่มีศรัทธาเข้ามาบวชแล้ว ต้องศึกษาให้มากนะ เรื่องศีล เรื่องพระวินัย พวกข้อปฏิบัติทั้งหลาย ให้รู้ว่าอันไหนมันควรหรือไม่ควร สิ่งที่เราควรทำเราต้องทำ สิ่งที่ไม่ควรทำเราก็จะไม่ทำ ถ้าสิ่งที่ควรทำแล้วเราไม่ทำ แต่กลับไปทำสิ่งที่ไม่ควรทำ นั่นแหละมันจะเป็นบาปนะอันนี้ เวลาบวชเข้ามามันก็ไม่ได้บุญแหละ เราจะได้บุญเต็มเปี่ยมถ้าหากพวกเรารู้ รู้จักอะไรละ รู้จักธรรมเนียมแล้วปฏิบัติถูกต้องตามธรรมเนียม จึงบ่เสียที แม้จะบวชชั่วคราวช่วยยามก็ยังเป็นบุญ เพราะเราบวชมาเพื่อรักษาพระพุทธศาสนา ก็คือรักษาตัวของเรานี้แหละให้มันเจริญในพระพุทธศาสนา เราไม่ได้มาบวชเพื่อเหยียบย่ำทำลายพระพุทธศาสนา การเหยียบย่ำทำลายพระพุทธศาสนาก็เท่ากับเหยียบย่ำทำลายตัวเอง พระพุทธเจ้าท่านวางศาสนาไว้ก็วางไว้ในตัวของเรานี้แหละ

อย่าให้มันเสียที บวชเข้ามาก็ให้มันได้บุญ อันไหนควรละ ควรทิ้ง เอ้า เราก็จะเพียรละ เพียรทิ้งอยู่นี้แหละ อันไหนควรสร้างให้มี เราก็จะเร่งสร้างให้เกิดให้มีขึ้น น้อมอุทิศทุกอย่างมอบให้พระศาสนา เราเข้ามาบวชเข้ามารักษาพระศาสนา ให้น้อมจิตเพื่อรักษาพระศาสนา รักษาธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

เมื่อบวชเข้ามาแล้วก็ต้องให้มันพร้อม พร้อมทั้งกาย พร้อมทั้งวาจา ทั้งใจ ของเรา พร้อมที่จะปฏิบัติทำความ پاکความเพียร พร้อมทั้งจะศึกษา ถ้าเราไม่ศึกษาให้รู้มันก็จะหลงตามๆ กันไปแหละนะ กุลบุตรสุดท้ายภายหลังก็จะหลงตามเราไปอีก

มูลกรรมฐานคำสอนของพระอุปัชฌาย์

อุปัชฌาย์ท่านสอนให้พิจารณานะ มีอยู่ด้วยกันทุกคนทุกรูปทุกนาม จะเป็นนักบวชหรือไม่ได้เป็นนักบวชก็มีกรรมฐานด้วยกันทั้งนั้น ให้เจริญได้กรรมฐานนะ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี่แหละ เกสา ก็ได้แก่ผมอยู่บนศีรษะ ใครๆ ก็มีผม โลมา ก็ได้แก่ขน ขนก็มีทั่วร่างกาย นขา ก็ได้แก่เล็บที่งอกออกมาตามปลายมือปลายเท้า ทันตา ก็ได้แก่ฟัน ฟันอยู่ในปากข้างบนและข้างล่างไว้เคี้ยวบดอาหาร ตโจ ก็ได้แก่หนัง หนังมันหุ้มห่ออะไรไว้ละ ภายในหนังมีอะไรละ เจริญกรรมฐานพิจารณาเข้าไปภายใน หนังหุ้มห่อนั้นนะ พิจารณาเข้าไปแหวกเข้าไปดู น้อมจิตแหวกเข้าไปดูภายในนั้น ถ้ารู้เห็นกรรมฐานแจ้งชัดแล้วมันก็ไม่หลง เป็นสภาพอย่างเดียวกันทั้งหมด ปฏิภาณก็ปฏิภาณ อย่างเดียวกันทั้งหมด ไม่เที่ยงก็ไม่เที่ยงอย่างเดียวกันทั้งหมด หนังหุ้มห่อก็หุ้มห่อของ ปฏิภาณ ถ้าเอาหนังออกแล้วก็ไม่มีอะไรแหละที่น่าดูนะ เป็นของปฏิภาณไปทั้งหมด

การปฏิบัติธรรม เราจะข้ามมูลกรรมฐานไปไม่ได้นะ คำว่ารูปก็มีหนังหุ้มห่อ หนังหุ้มห่ออะไรละ พิจารณาดู เราจะดูไล่ทั้งหมดในอาการ ๓๒ เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป ภายในหนังหุ้มห่อมีอะไรก็เข้าไปดู ดูทั้งหมดนั่นแหละ ตับ ไต ใส ปอด อาหารเก่า อาหารใหม่ น้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำดี น้ำเสลด อะไรก็ดีให้ดูไปทั้งหมด แล้วจึงค่อยน้อมเข้ามา กายของเราก็มีหนังหุ้มห่อ ภายในหนังหุ้มห่อของเรามีอะไรละ แตกต่างจากภายนอก มันมีความสำคัญะกรรมฐาน กุลบุตรเข้ามาบวช อุปัชฌาย์ก็สอนกรรมฐานให้ก่อน เรียนกรรมฐานกับอุปัชฌายะ เรียนแล้วก็นำไปเจริญต่อ

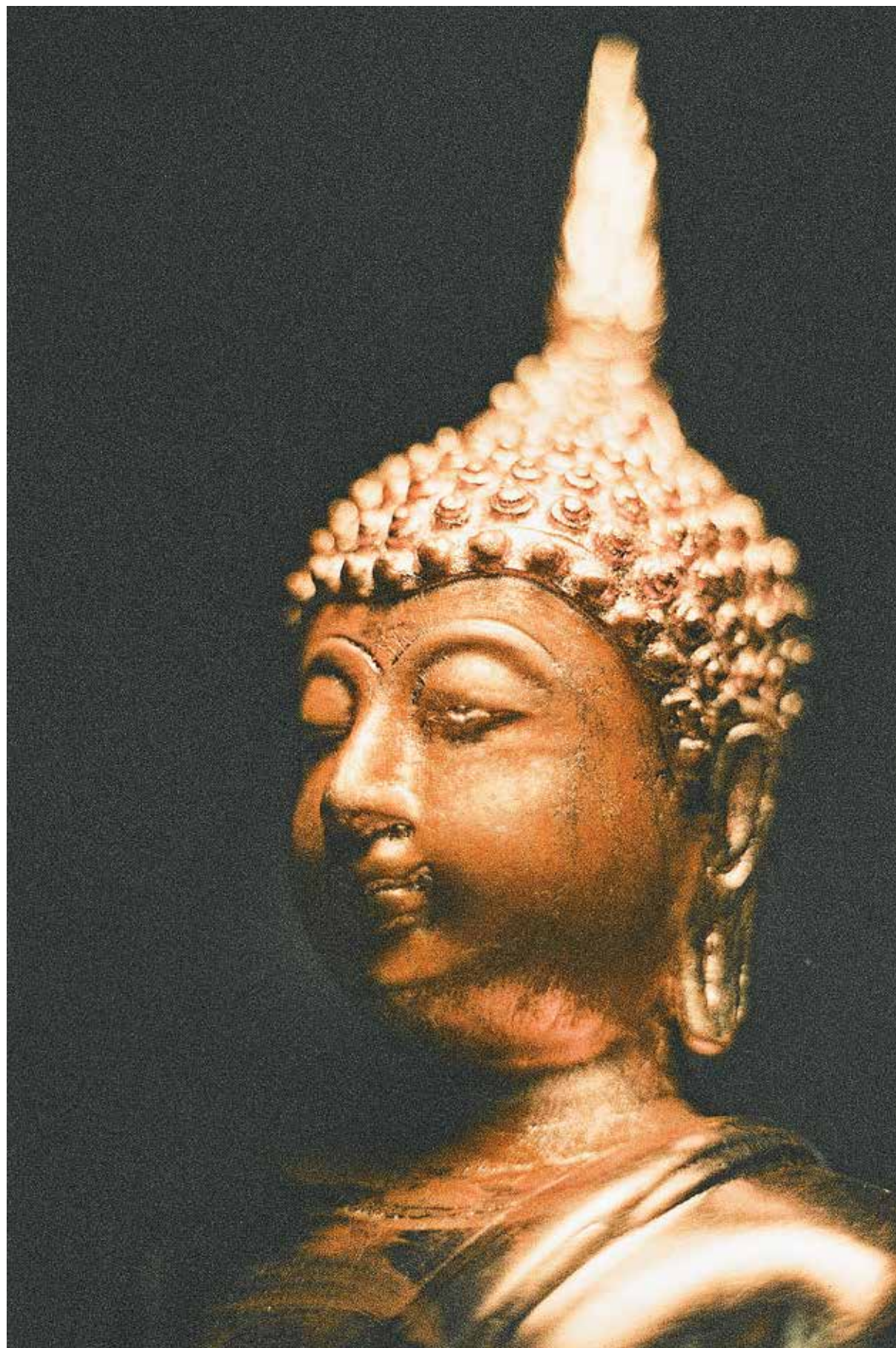
คำว่ากรรมฐานนี้ มันพื้นฐานรองรับ เขาจะสร้างอะไรขึ้นมา กายนอกก็ตาม ต้องมีพื้นฐานรองรับมันจึงจะไม่ล้ม ถ้าไม่มีพื้นฐานรองรับ เวลาสร้างอะไรขึ้นมันก็จะล้ม เมื่อมีหลักฐานที่มันคงแล้วมันก็ไม่ล้มละ ถึงแม้สร้างใหญ่สร้างโตก็ไม่ล้ม ในทางธรรมก็เช่นเดียวกันนั่นแหละ กรรมฐานนี้แหละเป็นหลักเป็นฐาน ถ้าประมาทกรรมฐานแล้วใจก็ไม่มันคงละ เดียวก็ล้มภายหลัง

ทางลัดคือทางหลง

ครั้งพุทธกาลท่านก็สอนกรรมฐานกัน ปัจจุบันพวกเราเวลาปฏิบัตินั้นมักจะมองข้ามกรรมฐานไปแล้ว ว่ามันเป็นธรรมขั้นต่ำ ว่าเดินตามกรรมฐานแล้วจะบรรลุธรรมช้านะ แล้วก็อยากเดินทางลัดกัน แล้วทางไหนล่ะเป็นทางลัด ทางที่ว่าเป็นทางลัดนั้นมันไม่ใช่ทางหลงหรือล่ะ มันจะข้ามกรรมฐานไปไม่ได้นะการปฏิบัติธรรมนะ พระพุทธเจ้าองค์ต่อไปที่จะมาตรัสรู้ในโลกนี้ ท่านจะก็สอนกรรมฐานเดียวกันนี้แหละ ท่านรู้เห็นธรรมก็รู้เห็นอย่างเดียวกันนี้แหละ พระพุทธเจ้ารู้เห็นยังงี้ก็สอนสาวกให้รู้ตามเห็นตามอย่างนั้น เมื่อท่านรู้ตามเห็นตามทั้งหมดจึงเรียกว่าเป็นสาวก จะเป็นนักบวชหรือไม่ได้ เป็นนักบวชก็มีกรรมฐานเหมือนกันทั้งหมด ถ้ามีหนังหุ้มห่ออยู่ ไม่ว่าคนว่าสัตว์ก็ล้วนแต่มีหนังหุ้มห่อทั้งหมด มีกรรมฐานเหมือนกันทั้งหมด

เราก็ดูทั้งหมดนั้นแหละให้เป็นในอารมณ์อันเดียว จะมีอยู่ใกล้อยู่ไกล เราก็ก็น้อมออกไปดูได้ อยู่ใกล้ๆ ก็น้อมเข้ามาไว้ใกล้ๆ น้อมเข้ามาไว้ต่อหน้าเรา เรานั่งอยู่ก็น้อมมาไว้อยู่ต่อหน้าเรานี้ เราจะนั่งก็ดีหรือเราจะเดินภาวนาก็ดี เราก็จะกำหนดจิตของเราดูทุกอิริยาบถในกรรมฐาน เพราะกรรมฐานเป็นฐานรองรับนะ ผู้ปฏิบัติถ้ามองข้ามกรรมฐานไปแล้วก็จะไปหาความหลงเท่านั้นแหละ ส่วนผู้ใดที่เจริญกรรมฐาน ผู้นั้นเป็นผู้เดินตามรอยพระพุทธเจ้า เพราะบรรดาสาวกนั้นท่านเดินตามรอยพระพุทธเจ้ามาแต่อดีตชาติโน้น ถ้าองค์ไหนของเก่ามีมากก็รู้ได้ง่ายละ อย่างพระปัญจวัคคีย์ พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ พระอัญญาโกณฑัญญะก็ได้สำเร็จเป็นพระโสดาบัน ในเทศน์กัณฑ์เดียวกันอีก ๔ องค์ก็ถึงพระไตรสรณคมน์ ยึดมั่นในคุณของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะเป็นที่พึ่ง เทศน์กัณฑ์ที่ ๒ อนัตตปริยายสูตร ท่านก็รู้เห็นแจ้งทั้งหมด ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาละ

นั่นแหละของเก่าท่านมีมากท่านก็เล่ายุ้งได้ง่าย ส่วนองค์ที่ของเก่าไม่มีมากท่านก็รู้ได้ยาก ถึงว่าจะยากท่านก็ไม่ได้ละความเพียร อย่างเช่นพระจักขุบาล เข้าพรรษาท่านก็ตั้งสัจอธิษฐานว่าในพรรษา ๓ เดือนนี้เราจะไม่เอนตัวลงนอน จะอยู่ในอิริยาบถ ๓

มียืน เดิน นั่ง เท่านั้น นอนจะไม่เอา ที่นี้เวลานั่งหลับตาท่านก็จะหลับ ท่านก็ไม่ยอมหลับตา ลืมตาสู้้อยู่อย่างนั้น ยืนหลับตาก็จะหลับอีก ท่านก็ไม่ยอมหลับ ยืนลืมตาสู้้อยู่นั่นแหละหนักเข้าก็เจ็บตา แล้วก็เกิดโรคตาขึ้น หมอที่มารักษาดตาท่านก็เป็นหมอเก่งด้วย หมอบอกพระจกขุบาลว่า “ท่านต้องเอนตัวลงนอนเพื่อหยอดน้ำยานะ ถ้าไม่เอนตัวนอนแล้วน้ำยามันจะไม่ไหลไปทั่วลูกตา แล้วการรักษาจะไม่หาย” เพียงหมอให้ท่านเอนตัวนอนหยอดน้ำยาแค่นั้นท่านก็ไม่ยอม ท่านรักษาความสัตย์ “ถ้าท่านไม่นอน ตาท่านจะบอดจะเสียนะ” หมอบอกท่านก็ยอมเสียสละ ลูกตามันจะบอดจะเสียก็ช่างมัน แต่ความสัตย์เราจะไม่ยอมให้เสื่อม ถ้าเรารักษาความสัตย์นั้นไว้ไม่ได้ บุญกุศลของเราก็จะตกไปเสื่อมไป นั่นแหละท่านไม่ยอมให้บุญกุศลของท่านตกไปเสื่อมไป แต่ท่านยอมเสียสละลูกตาส่วนบุญไม่ยอมให้ตกไปเสื่อมไปละ ในที่สุดลูกตาท่านก็แตกกลายเป็นคนตาบอดตาเสีย ตานอกนั้นมีตบอด แต่ตาในของท่านนั้นกลับสว่างไสวแทน

นี่แหละพวกเรานักปฏิบัติ ให้เอาสาวกของพระพุทธเจ้าเป็นครูเป็นอาจารย์ อย่างครูอาจารย์ในสมัยปัจจุบันนี้สอนผิดก็มี สอนถูกทางก็มี มันหลายครู ครูสาวกพระพุทธเจ้าก็มี ครูสาวกเทวทัตก็มี ครูสาวกชีเปลือยก็มี มันหลายครู ล้วนแต่ออกนอกทางของพระพุทธเจ้า ทั้งหมดนั้นจึงไม่จัดว่าเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ส่วนบรรดาสาวกของพระพุทธเจ้านั้นท่านล้วนแต่เดินตามรอยของพระพุทธเจ้าทั้งหมด

ทุกอย่างต้องอาศัยความเพียร

คำว่าปฏิบัติก็คือการทำความเพียร ให้เราได้สร้างเพื่อเป็นทานเอาไว้ ความเพียรของเรามันเป็นทานบารมี ทำอะไรก็จะเอาแต่่ง่ายๆ มันไม่่ง่ายนะ ที่ท่านได้ท่านมีไม่ใช่ว่าอยู่ๆ มันก็เกิดมีขึ้นมาเลย ล้วนแต่ของเก่าท่านเพียรมามากต่อมากท่านจึงได้จึงมี ถ้าเราไม่มีความเพียรเราจะไปได้อะไรละ ต้องเพียรทำไปอยู่นี้แหละ ถ้าอันไหนเป็นบุญอันไหนควรรู้ เราก็เพียรนำมาศึกษาดูอยู่นี้แหละ เราไม่รังเกียจ ถ้าไม่ได้ไม่ถึงก็จะเป็นนิสัยเป็นปัจจัยติดตัวเราไป เกิดภพไหนชาติไหนเราก็จะได้สร้างต่อเพียรต่อ ย่อมรู้ย่อมเห็นได้ถ้าความเพียรมี เพราะอะไรทุกอย่างไม่ใช่ว่าเรียนอยู่นี้ได้เดี๋ยวนี้ อยากได้วิชาอะไรทั้งปวง ท่านได้ท่านมีก็ล้วนแต่ของเก่าสร้างมามากต่อมากท่านจึงได้จึงมี แต่เราไม่ประมาทไม่ยอมสร้างเอา จะเรียนอะไรก็อยากได้เดี๋ยวนี้สำเร็จเดี๋ยวนี้ ที่ท่านได้ท่านมีก็เพราะท่านได้สร้างมาหลายภพหลายชาติแล้ว มันของเก่าทั้งหมด นั่นแหละกิเลสมันก็อยากได้อะไร่ง่ายๆ แต่ธรรมมันไม่่ง่าย ต้องอาศัยความเพียร ไม่มีความเพียรอยากได้มันก็ไม่ได้ ถ้าขาดความเพียร ไม่มีความเพียร เราก็เสื่อมทางบุญ มันไม่เจริญแหละทางบุญ

เราต้องอาศัยความเพียรนะ ความเพียรนี้ก็เจริญในทางบุญนั่นแหละ พอศึกษาอะไรถ้ารู้เห็นแล้วก็เป็บุญของเรา เรารักษาดัวของเราได้ ถ้าผลไม่ดีเราก็หลีกเลี่ยงเอาได้ เหตุไหนผลมันดีเราก็สร้างเอาได้ อย่าไปเห็นว่าสิ่งที่ได้มา่ง่ายๆ ว่ามันดี ที่ท่านได้ท่านมีมันไม่่ง่ายนะ เราอยากได้อะไร่ง่ายๆ มันไม่่ง่ายนะ ถ้ามันง่ายมันก็จะไม่ได้อะไรละติดตัวเราไป เราขาดตกบกพร่องอะไรละ เราขาดอะไรก็ต้องเร่งความเพียรให้มันสมบูรณ์ ถ้าเราไม่สร้างเอามันไม่ได้ละ จะไปเที่ยวหาขอที่ไหนมันก็ไม่ได้ มีเงินมีทองไปซื้อก็ไม่ได้ บุญมันเกิดจากความเพียร สวากพระพุทเจ้าที่ท่านได้ท่านมีก็เพราะความเพียร เราขี้เกียจทำความเพียร ไม่มีความเพียร มันจะไม่เสื่อมทางบุญหรือ ถ้าความเพียรมีมันถึงจะเจริญในทางบุญนั่นแหละ ถ้าความเพียรเสื่อมแล้วมันจะเสื่อมจากทางบุญแหละ ความเสื่อมมันไม่ดี ความเจริญนั่นแหละมันจึงดี ให้สร้างเอานะ

ปัจจัย ๔ สำหรับเพศบรรพชิต

ปัจจัยคือเครื่องอาศัยสำหรับเพศบรรพชิตมี ๔ อย่าง ก็คือธรรม เป็นกรรณฐาน ให้พิจารณาให้แยบคาย จีวรได้แก่เครื่องนุ่งห่ม การนุ่งห่มก็เพื่อปกปิดความละอาย กันร้อนกันหนาว กันแดดกันยูง เพื่อยังชีวิตปฏิบัติพรหมจรรย์ การนุ่งห่มเพื่อสวຍ เพื่องามอะไรอย่างนั้นเป็นโทษ ให้พิจารณาให้แยบคาย การนุ่งห่มก็ดี ถ้าไม่มีอะไร มาปกปิด เหลือบยูงก็กัด ทำให้เกิดโรคเจ็บป่วยได้ ถ้าเจ็บป่วยแล้ว พรหมจรรย์ที่เรา อยากรักษาได้ก็ไม่ได้แหละนะอันนี้ เรายักษาสภาพสังขารนี้ไว้ก็เพื่อปฏิบัติพรหมจรรย์ ศีลพรหมจรรย์ สมาธิพรหมจรรย์ ปัญญาพรหมจรรย์ พรหมจรรย์นี่เป็นของสูง ถ้าใครได้ใครถึงพรหมจรรย์แล้ว ปิดอบายภูมิทั้ง ๔ ได้ ตายไปแล้วก็พ้นจากนรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน พันหมด จะไม่ไปทางต่ำ

ฉะนั้นเราอยากถึงพรหมจรรย์ ต้องพิจารณาให้แยบคายในปัจจัยเครื่องอาศัยนี้ ปัญหาปาดัง ก็ได้แก่อาหาร มันเป็นอย่างนี้ล่ะ อาหารที่เราเข้ามาหาหล่อเลี้ยงสังขารร่างกาย ของเรานี้ก็ล้วนแต่เป็นของบุญของเนาทั้งหมด มันเข้ามาบุญเนาภายในกายนี้แหละ แม้ไม่กินมันก็บุญเนา ล้วนแต่เป็นธาตุปฏิภูลทั้งหมด อะไรก็ดีจะเป็นผักเป็นผลไม้ ก็ล้วนเป็นของบุญเนาทั้งหมด อาหารที่เราเข้ามาหาหล่อเลี้ยงสังขารร่างกายของเรานะ เป็นอย่างนี้ ให้พิจารณาตามความเป็นจริง แล้วก็มาดูสังขารของเราด้วยเป็นอย่างนี้ล่ะ ก็เต็มไปด้วยปฏิภูลเหมือนกัน จะปราศจากของปฏิภูลไม่ได้ ต้องเอาของปฏิภูลมา หล่อเลี้ยงเขาเพื่อยังชีวิตปฏิบัติพรหมจรรย์ น้อมเพื่อพรหมจรรย์ทั้งหมด ปัจจัย ๔ นะ

พรหมจรรย์เราก็ต้องตรวจดูทุกวัน ศีลพรหมจรรย์ ศีลของเราเป็นอย่างนี้ล่ะ ตรวจดูทุกวัน สะอาดบริสุทธิ์ไหมล่ะหรือว่ามีหมอง อะไรเป็นเหตุล่ะจึงได้มีหมอง ให้ศึกษาดู สมาธิพรหมจรรย์ล่ะเป็นอย่างนี้ล่ะ ปัญญาพรหมจรรย์เกิดมีแล้วยังหรือยัง รู้เห็นแล้ว หรือยังละธรรมของพระพุทธเจ้าล่ะ

คำว่ารู้ธรรมเห็นธรรมนั้นก็คือรู้ในเหตุในผล
นั้นแหละ เพราะธรรมอะไรทุกอย่างเป็นผล
มาแต่เหตุ เหตุดีผลมันก็ดี เหตุไม่ดีผลมัน
ก็ไม่ได้ ปัญญาพรหมจรรย์เราก็สร้างเอา
เพียรพิจารณาย้อนกลับค้นหาเหตุ สมาธิ
ถ้าจิตของเราไม่ตั้งมั่นหรือไม่อยู่ในอารมณ์
อันเดียวแล้ว เราก็จะศึกษาพิจารณาอะไร
ไม่ได้ละนะ ต้องเร่งทำสมาธิ ให้จิตอยู่ใน
อารมณ์อันเดียว ให้จิตเป็นหนึ่ง ถ้าจิตเป็น
หนึ่งแล้วก็นำมาพิจารณาศึกษาดูให้รู้ถึงเหตุ
ถึงผลมันจึงจะรู้ ถ้าเรารู้เห็นอย่างนั้นแล้วมัน
ค่อยเป็นธรรมทั้งหมดอันนี้

ปัจจัยเครื่องอาศัยเหล่านี้แหละที่พระพุทธเจ้า
สอนให้รู้ให้เห็นนะ ถ้าไม่รู้ไม่เห็นธรรมขั้นต้นนี้
แล้วเราจะเอาอะไรมาเป็นธรรมละ ฉะนั้นให้
เราตรวจดูศีลพรหมจรรย์ สมาธิพรหมจรรย์
ปัญญาพรหมจรรย์ ของเราว่าเป็นยังไรละ
เรามีปัญญารู้เห็นแล้วหรือยัง ถ้ายังไม่รู้

ไม่เห็นก็ให้เร่งทำความเพียรเข้า คืบวันให้อยู่
ในความไม่ประมาท ดูทั้งกลางคืนกลางวัน
ดูพรหมจรรย์ของเราละ พรหมจรรย์เป็น
ของสูงของเลิศของประเสริฐ ถ้าใครได้ใคร
มีแล้วก็คือมีสมบัติอันประเสริฐ ไม่มีแหละ
ที่จะหม่นลงไปสู่ที่ต่ำนะ มีแต่จะหม่นขึ้น

พิจารณาดูภายนอก เห็นภายนอก ก็ให้เห็น
เป็นของปฏิกุล อาหารที่นำมาหล่อเลี้ยง
ร่างกายจะปราศจากของปฏิกุลไม่ได้ เสื้อผ้า
เครื่องนุ่งห่มก็เหมือนกัน อยู่ข้างนอกก็เป็น
ของสะอาดบริสุทธิ์ พอมาหุ้มห่อร่างกาย
ของเรากลับเป็นปฏิกุล ไม่ซักรู้ก็ไม่ได้ เต็มไป
ด้วยปฏิกุลทั้งหมด เอาอะไรมาหุ้มห่อก็
ปฏิกุลไปทั้งหมด ให้พิจารณาดู ถ้ารู้เห็น
กรรมฐานแล้วจะไม่หลง การหลงก็คือหลง
ในกรรมฐานก่อนนี้แหละ การรู้ก็คือรู้ใน
กรรมฐานก่อนนี้แหละ

ข้อปฏิบัติคือการขัดเกลาฟอกฝนจิต

การบวชเข้ามาอยู่วัดก็ต้องปรับตัวของเราให้มันเข้ากับหมู่กับสังคมให้ได้ ข้อวัตรอะไร เขาทำได้ เราก็ต้องทำได้ พวกกิจที่ควรทำแต่ไปทะเลาะกันมันไม่ควรเลยนะ ไม่ใช่ ผู้ปฏิบัติ นั้นปฏิบัติเอากิเลส ไม่ใช่ปฏิบัติเพื่อละกิเลส ความดีก็ดูที่ข้อวัตรนั้นแหละ เป็นเครื่องชี้บอก ถ้าดีจริงไม่มีใครติเตียนได้ มีแต่ผู้ชมเชย ที่เราว่าดีนะ สังคมเขา ติเตียนได้ไหมละ ถ้ามีผู้ติเตียนได้ มันก็ไม่ได้อยู่นั้นแหละ ถึงเราจะว่าดียังไงก็ตาม ถ้าดีจริงมีแต่ผู้รับรอง มีแต่ผู้ยกย่องสรรเสริญนี้แหละ ถ้ายังมีผู้ติเตียนแล้วไม่ดีทั้งนั้น ดีแต่ไม่จริง กิเลสของเราต่างหากที่เข้าใจว่าดีนะ มีแต่แงมีแต่แงอน มีแต่ขี้เกียจมีแต่ ขี้คร้าน ภายในของเราเป็นยังไง ดีไหมละ การปฏิบัติก็เพื่อเสียสละเป็นทานไม่ให้มีใน จิตใจของเรา จึงเรียกว่าเป็นผู้ปฏิบัติ แล้วต้องปรับตัวเพื่อละกิเลสของเรา กิเลสของ เรามันดื้อมันแข็งกระด้าง เวลาเข้าหมู่ก็เข้าไปดำไปว่าที่นี้ กิเลสของเรามันคดมันงอ

มันไม่เชื่อไม่ตรง ต้องตัดให้มันเชื่อมันตรง
เชื่อตรงแล้วมันก็งาม

การปฏิบัติไม่ปรับตัวของเราไม่ได้นะ จะเอา
ตามนิสัยที่เคยไม่ได้ มันคดมันงอ มันไม่เชื่อ
ไม่ตรง เราก็ต้องตัดให้มันเชื่อให้มันตรง
นั่นแหละ หลักปฏิบัติคือการขัดเกลาฟอกฝน
ขัดเกลาอะไรละ ขัดเกลากิเลสตัวที่มัน
ไม่งามออก ถ้าไม่มีการขัดเกลาฟอกฝนจะ
เรียกว่าเป็นผู้ปฏิบัติได้ยังไงละ สมาธิบริสุทธิ์
มาตั้งแต่ศีล เราต้องสำรวจในศีล ข้อวัตรมัน
ก็เป็นศีล เราไม่ทำเราก็เป็นโทษ เพราะเป็น
กิจควรทำ เราอยู่กับหมู่เราก็ต้องทำเหมือนกับ
หมู่ นั่นแหละ ทำเป็นคนแปลกเพื่อนมันก็
ไม่ดี ศีลทางกาย ศีลทางวาจา ศีลทางใจ
ถ้าเราไม่สำรวจ มันก็ผิดศีลนั่นแหละ
ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ก็ดี ถ้าว่าเราเป็น
นักปฏิบัติแล้ว เราก็ต้องยอมเสียสละ
ทุกอย่าง ถ้าผู้ปฏิบัติลดทอนทิวภูมิของเรา
ลงเหลือเพียงผ้าชีรี้ว อย่างหลวงปู่เจี๊ยะ

แต่ก่อนทิวภูมิความแข็งแกร่งมาก
ท่านก็ลดลงเหลือเพียงผ้าชีรี้ว อุปมาผ้าชีรี้ว
นั่นแหละ ใครจะเหยียบ ใครจะนำไปเช็ดเท้า
เช็ดถูอะไรก็ได้ ท่านลดทั้งนั่นแหละ ทิวภูมิจะ
ถ้าไม่ยอมตนอย่างนั้นมันไม่ได้ เวลาปฏิบัติ
มันก็จะไปทางผิดนั่นแหละ ผ้าชีรี้วใครจะ
ทำยังไง ใครจะเอาไปเช็ดอะไรก็เอาไปเช็ดได้
จนในที่สุดก็กลายเป็นผ้าชีรี้วห่อทองคำ คือ
ท่านได้ฝึกฝนตัดดีแล้วก็กลายเป็นผ้าชีรี้ว
ห่อทองคำ ดูภายนอกไม่ดี แต่ภายในมีแต่
ทองคำทั้งหมด อย่างนั้นแหละจึงว่าดี
การปฏิบัติก็เพื่อสร้างภายในให้มันงาม
ไม่มีใครติเตียนได้ ทองคำใครเห็นก็ว่าทองคำ
ชมเชยว่าเป็นทองคำบริสุทธิ์

นั่นแหละทิวภูมิความแข็งแกร่งอะไร
มันของเก่าติดตัวมา นิสัยเก่าของเก่า ของเก่า
มียังไงก็มีอยู่อย่างนั้น ถ้าเราไม่ยอมสละทิ้ง
มันก็ติดตัวเราไปอีกนะ เบื้องหน้ายิ่งแก่กล้า
ขึ้นไปกว่านี้อีกกิเลสตัวนั้น

เทวดาอนุโมทนาผู้มีข้อวัตรดี

ข้อวัตรดีทุกอย่างมันก็ดี ข้อวัตรดีใครเห็นใครก็อนุโมทนา มนุษย์ผู้ใญ่บุญเขา
ก็อนุโมทนา ทำอะไรก็เลยง่าย ไม่ขาดแคลน หลวงปู่มันดูลูกศิษย์ก็ดูข้อวัตร
ท่านเห็นข้อวัตรก็เห็นทั้งหมด เห็นข้อวัตรภายนอก ภายในเป็นยังงี้ก็รู้เห็น
ทั้งหมด มันขึ้นอยู่กับข้อวัตร ข้อวัตรดีทุกอย่างมันก็ดี เทวดาเห็นก็อนุโมทนา
มนุษย์ผู้ใญ่บุญก็อนุโมทนา ถ้าข้อวัตรไม่ดี เทวดาเห็นเขาก็ไม่ได้อนุโมทนา
มนุษย์ผู้ใญ่บุญเขาก็ไม่อนุโมทนา เราต้องสร้างข้อวัตรให้มันดี ถ้าไม่ดีก็ปรับปรุง
แก้ไขให้มันดี ข้อวัตรที่ดีก็จะเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจสอออก

ฉะนั้นจะทำอะไรก็ดี อย่าทำเพื่อแสวงหาลาภ ยศ สรรเสริญ ความสุขอะไรละ
มีแต่ปฏิบัติเพื่อขัดเกลาฟอกฝน นั้นแหละมนุษย์ผู้ใญ่บุญเขาก็จะอนุโมทนา
เทวดาอินทร์พรหมเขาก็จะอนุโมทนา

ให้สร้างไว้ในใจ

การไหว้พระสวดมนต์มันเป็นการทบทวนพระสูตร เราได้ทบทวนพระสูตรก็คือ ทบทวนเอาไว้ที่ใจของเราให้มาอยู่ที่ใจของเรา การทบทวนพระสูตรคือท่องบ่นจดจำเอา นะ มนต์คาถาพระพุทธรเจ้า อย่าไปอาศัยแต่ดูหนังสือ มีหนังสือแล้วเราก็เพียรท่องบ่น จดจำเอาให้มันได้ความจำติดตัวไป ถ้าเราไม่มีความเพียรท่องบ่นจดจำเอา ความจำ เราจะได้ติดตัวเราไปนะ อานิสงส์ทบทวนท่องบ่น ความจำเกิดมีอยู่ในใจของเรา กลับมาเกิดอีกข้างหน้าโน้น เราก็จะมีความจำดีเพราะอานิสงส์ทบทวนพระสูตร เราดูตาม หนังสือเราจะไม่ได้ ว่าปากเปล่าก็ว่าไม่ได้ ถ้าเราอยากได้เราต้องเพียรท่องบ่นจดจำเอา ต้องจำให้ได้ จำได้แล้วอย่าให้มันลืม ถ้าลืมแล้วมันก็ไม่ได้ติดตัวเราไปอีกแหละ ให้จำไว้ ตลอดชีวิตของเราไม่ให้ลืม เราจึงจะได้ติดตัวเราไป เกิดข้างหน้าก็มีความจำดี ความจำ นั้นแหละเป็นที่พึ่งของเรา ถ้าไม่มีความรู้ความจำแล้วเราจะพึ่งใครล่ะ ในปัจจุบันเราก็แสวงหาที่พึ่งกันนั้นแหละ

ถ้ายังเราได้ทบทวนพระวินัยด้วยก็ยังมี
อานิสงส์มากกว่าพระสูตร เพราะพระวินัย
ท่านให้วินิจฉัยที่จิต ถ้ารู้เห็นที่จิตแล้วมัน
จะเฉลียวฉลาดมีสติปัญญาดีแหละ ถ้าเรา
เพียงแต่อ่านแต่ดูเฉยๆ มันก็ยังไม่เป็นทาน
ของเรา ต่อเมื่อเรานำมาวินิจฉัยถึงเหตุถึงผล
อะไรๆ มันออกมาจากจิตทั้งหมด จิตไปก่อน
แล้วเดี๋ยวกายตัวตนก็ไปตามจิตนั้น ที่ผิดศีล
ผิดธรรมเพราะมันออกไปจากจิต

ถ้าเราอยากมีไหวพริบบัญญา มีความ
เฉลียวฉลาด ต้องวินิจฉัยธรรมพระพุทเจ้า
วินิจฉัยถึงเหตุถึงผล ข้อห้ามทั้งปวงเป็นธรรม
ทั้งหมด เพราะผลมันไม่ดีพระพุทเจ้าจึงได้
ห้าม ผลไม่ดียังงี้ละ เราก็วินิจฉัยดูเอาแหละ
วินิจฉัยดูที่จิต เป็นกุศลหรืออกุศลละ มันมี
อคติเอียงไปทางไหนละจึงได้ผิดธรรม
ผิดวินัย มันจึงไม่ประมาท ต้องวินิจฉัยดู
ถึงเหตุถึงผล ถ้ารู้ในเหตุในผลแล้วก็เฉลียว
ฉลาดมีไหวพริบบัญญาดีละ นั่นแหละเป็น
ที่พึงของเรา เราไม่ปรารถนาอยากได้หรือ
ถ้าเราปรารถนาอยากได้อะไรเราก็เพียร
ท่องบ่นจดจำเอาแหละ จำแล้วก็มาวินิจฉัย
ในเหตุในผลนั้นแหละ ถ้ารู้เหตุอย่างนี้แล้ว
ผลไม่ดีเราก็หลีกเลี่ยงได้ เหตุอย่างนี้ผลมันดี
เราก็ยินดีทำเอาได้

ทบทวนเฉพาะพระสูตรและพระวินัยเท่านั้น
ก็ยังไม่พอ อานิสงส์ยังน้อยไป พระสูตร
พระวินัย รวมกันแล้วก็ยังไม่เท่าพระปรมาตม
พระปรมาตมยังมีอานิสงส์มากกว่า เฉลียว
ฉลาดรู้ทั้งอดีต ปัจจุบัน แม้อนาคตก็รู้ ผู้ที่
สร้างเอาพระปรมาตม ความรู้เรียกว่ากว้างไกล
เราอยากได้อะไรก็มีเราก็เพียรสร้างเอา
นี่แหละ เกิดชาติไหนภพไหนเราก็เพียร
สร้างเอาอยู่นี้แหละ ถ้าไม่สร้างเอา อยากได้
มันก็ไม่ได้ละนะ มีเงินมีทองไปซื้อไปแลกเอา
ก็ไม่ได้ เทียวหาขอที่ไหนก็ไม่ได้ ปรมาตมธรรม
คือทุกอย่างเป็นธรรมทั้งหมด เป็นของควรรู้
เห็นอะไรก็เป็นธรรม ปรมาตมธรรมนี้ เราต้อง
ศึกษาย้อนกลับค้นหาเหตุ ต้องรู้ในเหตุ
ถ้ารู้ในเหตุในผลแล้วก็รู้กว้างขวาง รู้ทั้งอดีต
รู้ทั้งอนาคต

ถ้าเราปรารถนาอยากได้ เราไม่สร้างเอามัน
ก็ไม่ได้ ไม่มีเกิดมีขึ้นมาได้ ฉะนั้นให้เพียร
ศึกษาดูอยู่นั้นแหละอันนี้ เกิดภพไหน
ชาติไหนเราก็จะเพียรสร้างเอาอยู่นี้
ถ้าของเก่ามีมันก็ง่าย ของเก่าไม่มีมันไม่ได้
ความเพียรสร้างเอาให้เป็นนิสัย ให้มันได้
ติดตัวเราไป ที่ท่านได้ท่านมีอะไรก็ดีก็ล้วนแต่
ของเก่าสร้างมามากต่อมาก ไม่ใช่ว่าเพิ่งได้
เพิ่งมีปัจจุบัน ปัจจุบันก็ล้วนแต่ของเก่า
ทั้งหมดติดตัวมา

เพียรสร้างตัวของเราให้เป็นพระ

ทางปฏิบัติสายหลวงปู่มั่นต้องทำความเพียรเพียรทุกอิริยาบถ เพียรสร้างตัวของเราให้มันเป็นพระขึ้นมา ถ้ากิเลสครอบงำแล้วมันเป็นพระขึ้นมาไม่ได้ คำว่าพระมันก็แตกต่างจากฆราวาส จิตใจถ้าเหมือนฆราวาสแล้วจะเรียกอะไรว่าเป็นพระล่ะให้ดูกิเลสที่นั่นแหละมันมีเหมือนกับฆราวาสเขาไหม ตัวกิเลสความอยากนะ

นั่นแหละเราจะต้องบำรุงรักษาต้นของมัน หว่านพืชลงไป在地แล้ว ถึงเวลาเขาจะเป็นดอกเป็นผล เขาก็เป็นของเขาเอง ห้ามเขาไม่ได้ ถ้าต้นไม่เจริญงอกงาม มันก็ไม่สามารถเป็นดอกเป็นผลขึ้นมาได้ละ

ตอบแทนคุณชาวบ้าน

ชีวิตของพวกเรานักบวชก็อยู่กับชาวบ้าน เขาให้ชีวิตของเราทุกวัน ข้าวน้ำโภชนาหารที่เขาใส่บาตรให้เราจากหลังสุ้าหน้าสุ้าดินทั้งนั้นแหละ การทำความเพียรนี้ก็เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่เขา ใช้หนี้บุญคุณเขา ตอบแทนคุณของเขา ทุกข์ก็ยอมทุกข์ ถ้าเราไม่ยอมทุกข์จะเอาแต่ความสุข มันจะเป็นหนี้บุญคุณเขาละ โบราณท่านว่าเดี๋ยวจะเกิดเป็นควายตู้ไถนาให้เขา ใช้หนี้ให้เขา เขาทำบุญสละให้เรา เขาก็ต้องการบุญจากเรานั้นแหละ แต่ถ้าเราประมาททางบุญแล้ว เราจะเอาอะไรจะไปเมตตาให้เขาอนุโมทนาเอาบุญจากเรา ความเพียรเท่านั้นแหละเป็นการตอบแทนคุณให้เขาอนุโมทนาเอาจากบุญจากความเพียรของเราเท่านั้นแหละ ถ้าเราขยันทำความเพียรเขาก็ได้บุญ ถ้าเราขี้เกียจทำความเพียรแล้ว กินแล้วก็นอน ใครจะได้บุญด้วย นั่นแหละมันจะเป็นกรรมนะ มันจะได้ไปเกิดใช้หนี้เขาแหละ เกิดใช้หนี้ใช้กรรมมีความสุขหรือนั่น มันไม่ทุกข์หรือความเพียรเท่านั้นแหละเป็นการใช้หนี้ตอบแทนคุณ เราจะเอาอะไรจะตอบแทนคุณเขาเขามีบุญคุณต่อเรา ชีวิตของเราก็คืออยู่กับชาวบ้าน เขาเลี้ยงชีวิตเราทุกวัน เราเอาอะไรจะตอบแทน ดูเครื่องตอบแทนของเรามีอะไรละ ไม่ยอมทุกข์ มันยิ่งจะเพิ่มทุกข์นั้นแหละ อันนี้ การจำแนกมันจะหมุนไปตามกรรมเสียแล้วนี่ มันไม่เป็นบุญนะ ที่เอาแต่ความสุขสบายไม่ต้องทำอะไรละ เรียกว่าทำความเพียรเพื่อขัดเกลากิเลสก็ไม่มี เราจะเอาแต่ความสุขเป็นการตอบแทน มันเป็นหนี้เป็นกรรมนะ ผลของกรรมจะเป็นยังงี้ละนี่

อย่าไปดูไกล ดูเข้ามาที่ตัวของเรานี้ ให้มันเห็นในตัวของเราเท่านั้นแหละ เห็นธรรม เห็นกรรม เห็นที่ไหนละ เห็นภายนอกแล้วให้เห็นภายใน ถ้าเราไม่มีความเพียรเป็นการตอบแทนเขา มันจะเป็นหนี้เป็นกรรมเขาเสียแล้ว เราไม่มีการตอบแทนคุณพ่อคุณแม่ เราก็เป็นหนี้เป็นกรรมของเขาแล้ว เราต้องเกิดมาใช้หนี้บุญคุณเขาละ มันเกิดจากการกระทำนะ

สอนใจตัวเอง

ช่วงที่บวชใหม่ๆ มันก็มีอยู่บ้าง (ที่คิดอยากจะลาสิกขา) แต่มันก็พยายามศึกษาสอนใจเราเองว่า “จะสึกไปหาเอาอะไรล่ะ หาเอากิเลสหรือ กิเลสที่เรามีอยู่ตอนนี้มันก็มากอยู่แล้ว เราก็เบื่อเสียแล้ว แล้วยังจะหากิเลสมันมาเพิ่มขึ้นอีกอยู่หรือล่ะ ที่มีอยู่มันก็มากอยู่แล้ว ยังจะหามาเพิ่มเข้าอีกอยู่หรือล่ะ” จะหากิเลสมาเพิ่ม เราก็ไม่อยากจะหาอีกล่ะ เพราะกิเลสของเราเท่าที่มีอยู่นี้ เราก็รำคาญเต็มที่อยู่แล้ว

เราก็พยายามศึกษาเอาเหตุเอาผลมาสอนให้ใจมันรู้ มันจะได้เบื่อหน่ายเห็นโทษ แล้วความรู้สึกมันก็จะจับไป จะสึกไปหาอะไรล่ะ จะเอากิเลสอย่างนั้นหรือล่ะ คำที่ว่า “ได้ๆ” นั่นก็คือ “ได้ทุกข์” นั่นแหละ การสึกออกไปไม่เห็นได้อะไรนอกจากทุกข์ ได้กิเลสเพิ่มแล้ว ทุกข์ก็เพิ่มขึ้นอีกเหมือนกัน

ภิกษุหนึ่งจึงตกลงใจ อย่างนี้ว่า

ความเพียร เราต้องทำไม่ย่อหย่อน สติต้องตั้งมั่นไม่ฟุ้งเฟ้อ
 ภายหลังจึงมีพระสังฆะด้วย จิตต้องเป็นสมาธิแน่วแน่ ดังนี้
 กอธตทาศิปโตย เป็นอย่างไร ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ อยู่ป่าก็ดี อยู่โคนไม้
 ก็ดี อยู่ในเรือนว่างก็ดี พิจารณาเห็นอย่างนี้ว่า ก็เราออกจากเรือนของเป็นอนา
 ริย มีใจเพื่อจิตร มีใจเพื่อปณทนาต มีใจเพื่อเสนาสนะ มีใจเพื่อความเป็น
 และไม่เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ดีแท้ เราเป็นผู้อันความเกิด ความแก่ ความตาย
 ความโศก ความคร่ำครวญ ความไม่สบาย ความเลิภัย ความแค้นใจครอบงำ
 อยู่แล้ว ตกอยู่ในกองทุกข์ มีความทุกข์เต็มปรี่ตา คิดว่าด้วยกายบวชนี้ บางที
 ความทุกข์สุดแห่งกองทุกข์อันฉะนี้ จะพึงปรากฏได้ ก็เราละทิ้งกายอย่างใด ออก
 จากเรือนของเป็นอนาวิธแล้ว จะมาแสวงหากายอย่างนั้นหรือ กายที่เลวยิ่งกว่านั้น
 นั้นไม่สมควรแก่เราเลย ภิกษุหนึ่งจึงตกลงใจอย่างนี้ว่า ความเพียร เราต้องทำ
 ไม่ย่อหย่อน สติต้องตั้งมั่นไม่ฟุ้งเฟ้อ ภายหลังจึงมีพระสังฆะด้วย จิตต้อง
 เป็นสมาธิแน่วแน่ ดังนี้ เขอกำหนดเองได้เป็นอชิปโตย ละอภุศล ขำเฟสกุศล
 ละชราหทัยโทษ ขำเฟสธรรมที่ไม่หทัย ขันนาตหนักันมจจิตได้ นี้ ภิกษุทั้ง
 หลาย เราเรียกว่าอัสสาชิปโตย

กลัวอะไร

การปฏิบัติภาวนาของเราเนี่ย เราหาเอาตามจริตนิสัย
ของเราเองนะ ไม่มีใครแนะนำ ตอนเราบวชใหม่ๆ
อยู่วัดดอยฯ ชาวบ้านนาสีนวลมีคนตาย เขาเอาศพ
คนตายขึ้นไปเผาที่วัด เป็นศพผู้หญิงผอมยาว เราก็ได้
ไปมาตีกาบังสุกุล ตอนเขาเปิดหีบเปิดโลง เราก็ได้
เบ่งหน้าศพนะ ได้อ่านน้ำปล้างหน้าศพเขา เวลาเขา
เอาไปเผา เราก็ได้เอาไฟใส่ให้ด้วย

พอต่อมาเราก็ไปเดินจงกรม จากทางเดินจงกรม
ของเราเหลียวมองไปก็เห็นไฟแดงโรยอยู่ เราเดิน
จงกรมอยู่ จิตมันก็นึกขึ้นมาหลอกเจ้าของว่า
“เขาวัวเวลาคนตายไปแล้วไปเกิดเป็นเปรตเป็นผีนี้
เป็นจริงไหม”

พอนึกแค่นั้นแหละ มันพรึบผุดขึ้นมาปรากฏตรง
หน้าเราเนี่ย ปรากฏเห็นผู้หญิงผอมยาวคนนั้นแหละ
โอย มันกลัวจนขนลุกขนพองเลยทีนี้ “ทำจริงได้ล่ะ
ทีนี้” เดินจงกรมอยู่ ขาก็ยังก้าวเดินอยู่นะ กลัวจน
ขนลุกขนพอง ถ้าจะกลับกุฏิก็กลัวว่าจะมา
เดินจงกรมอีกไม่ได้ ใจหนึ่งก็อยากหยุดเดิน
อีกใจหนึ่งก็ยังเป็นห่วงทางจงกรมอยู่ หาทางแล้ว
ทีนี้

เราก็เลยหาวิธี “มันเป็นหยังคือกลัวหลายแท้”
ก็เลยพิจารณาย้อนไปดูใหม่ “มันเบี่ยงยังปักกบ้อ”

ทีนี้ก็ดูตั้งแต่เขาเปิดหีบเปิดโลงนั้นแหละเป็นต้นมา
เอาน้ำรดหน้าศพ เราก็ได้เอาไปรดนี่ หน้าตาลักษณะ

อาการเขาเป็นอย่างนั้นๆ เอาไฟใส่ เราก็ได้เอาใส่ให้ด้วย แล้วไฟก็ไหม้ ไฟไหม้แล้วเนื้อหนังจะเป็นอย่างไรที่นี่ เนื้อหนังก็กลายเป็นเถ้า กระดูกกลายเป็นหยังไฟไหม้แล้ว กระดูกก็กลายเป็นถ่าน เนื้อหนังเป็นเถ้ากระดูกเป็นถ่าน จากเถ้าถ่านเป็นอะไรอีกล่ะ กลายเป็นดิน แล้วเรากลับหยัง เราจะกลับดินนี้เหรอ ถ้ากลับดินแล้วเราจะไปอยู่ที่ไหนได้ละที่นี่ ดินเราก็ไม่กลับ ไปไหนมาไหน เราก็เดินไปตามดินทั้งนั้นเนีย

แล้วความกล้าก็ค่อยมีขึ้นมา เราไม่กลัวดิน เราก็อาศัยดินอยู่ เวลาเราตาย กระดูกเราก็จะกลายเป็นดินเหมือนกับเขา เถ้าถ่านก็เป็นดินเหมือนกันหมด แล้วความย่านความกลัวก็หายไป มีแต่ความกล้าแหละที่นี่ ก็เลยกำหนดเอากองฟอนเผาคนตายมาอยู่บนทางจงกรมของเราละที่นี่ ทางจงกรมของเราให้มันมีตั้งแต่กองฟอน แล้วตั้งใจว่า “เฮ้อ เราจะเดินจงกรมอยู่บนกองฟอนนี้แหละที่นี่” แล้วก็เดินจงกรมดูอยู่อย่างนั้นแหละ จากนั้นมันก็สบาย ความกลัวมันดับลงไปแล้ว

ภาวนาดูดดื่มกว่า

ธรรมเนียมนัดคอยๆ สมัยนั้น ส่วนมากหลวงปู่กงมาจะประชุมพระก็เป็นวันพระนั้นแหละ ทุกวันพระให้พากันภาวนาทั้งคืน เพื่อกันนั่งตลอดทั้งคืน การอดนอนสำหรับเราแล้วภาวนาไม่ได้เรื่อง อดนอนนะ แต่ผ่อนอาหารนี้ภาวนาดี อดนอนแล้วร่างกายทรุดคนอื่นเห็นก็รู้ ขึ้นบันไดลงบันไดหรือแม้แต่เดินตามลานวัดอย่างนี้ ก็ยังกับคนเดินตกหลุม ขาอ่อนแอแรงไปหมด จะลงบันไดนี้ก็ต้องระวัง ขาอ่อนแอ เวลาอดนอนก็จะเป็นอย่างนี้แหละ อดนอนนี้เราเคยอธิษฐาน ๗ วัน ก็ได้แค่ ๗ วันเท่านั้น จะเลยจากนั้นไปก็ไม่ได้ กำลังของเราไม่ถึง ร่างกายมันทรุดอันนี้ ถึง ๗ วันแล้ว เวลาเดินตามลานวัดก็เหมือนกับเดินตกหลุมเลย มันหมดกำลัง กำลังบารมีของเรามันไม่ได้ผ่าน ๗ วันไปไม่ได้ กำลังบารมีเราสร้างมาน้อย นึกถึงหลวงปู่จวน (กุลเชฏโฐ) เพื่อนะ ๙ วัน ๑๐ วัน เพื่อนคอยฉันทันหนึ่งได้ เราได้แค่ ๗ วัน หมดแล้วกำลัง เดินบนพื้นราบๆ นี่ก็อย่างกับคนตกหลุมตกบ่อ นั้นแหละกำลังบารมีของเรามันสร้างมาน้อย

ส่วนเรื่องการอดฉันอาหารนี้ เราไม่เคยมีนะ มีแต่ผ่อนเอา ขนาดไม่ได้อดฉัน แค่ผ่อนอาหารนะ ร่างกายเรายังทรุดอยู่ ขนาดฉันปานะกับหมูปกติอยู่นะ เวลาผ่อนอาหารก็ดีกว่าดื่มน้ำปกติ ข้อวัตรต่างๆ ก็ทำตามปกติ แต่ร่างกายมันทรุด

การอดนอนไม่ได้เรื่องอะไรแหละเรา ภาวนาไม่ได้เรื่อง ผ่อนอาหารนี้กลับดี ภาวนาดูดดื่ม มีแต่อยากนั่งพิจารณาจิต พิจารณาอย่างอื่นแป๊บเดียวก็ว่างแล้ว ส่วนมากอยากพิจารณาจิต ผ่อนอาหารละภาวนาดี อดนอนนี้ไม่ได้เรื่องเรานะ

การอดนอนไม่ได้เรื่องอะไรแหละเรา ภาวนาไม่ได้เรื่อง
ผ่อนอาหารนี้กลับดี ภาวนาดูดีมี

~
พระวั้น เขมโก

หลวงตาสง่า

สมัยหลวงปู่กงมามีชีวิตอยู่ท่านเล่าถึงบ่อย ลูกศิษย์ท่านคนนี้เขาชื่อกำนันสง่า เกิดอยู่บ้านหนองสี อำเภอลำลูก จังหวัดจันทบุรี กำนันสง่ากินเหล้าก็เก่ง เทียวผู้หญิงก็เก่ง ตอนปลายตอนเย็นนั้นแหละตัดฟืนผ่าฟืน สมัยก่อนใช้ฟืน ผ่าฟืนขึ้นบ้าน อยู่ๆ ก็ทิ้งพรั้วทั้งขวานวิ่งขึ้นเกาะต้นเสา ร้องโกกๆ โวยวายอยู่นั้นแหละ ไม่รู้ว่าเป็นอะไรละ คน ๓ คนมาแกะออกจากต้นเสาไม่ยอมหลุดนะ กอดแน่น จนกระทั่งหมดกำลังเขานั้นแหละ แล้วก็หามขึ้นไปนอนบนบ้าน เขาก็กลิ้งจากตรงนี้ถึงตรงโน้น กลิ้งจากตรงโน้นมาถึงตรงนี้ กลิ้งร้องครวญครางอยู่นั้นแหละ แทบตาย เหนื่อย คอแห้ง พุดก็จะไม่ออกเสียงละ แล้วก็หิวน้ำ ขอน้ำกิน เขาก็เอาน้ำให้กิน พอชุ่มคอแล้วมีแรงขึ้น เขาจึงได้ถามว่า “เนี่ยกลิ้งทำไมละ เป็นยังงี้ละจึงกลิ้ง”

“ไม่กลิ้งยังงี้ละ เขาเอาน้ำกรดน้ำทองแดงมากรอกใส่ปาก มันแสบมันร้อนเหมือนจะตายนี่” น้ำกรดน้ำทองแดงนะ เขาเอากกรอกใส่ปาก อันนี้ก็เห็นแหละเห็นเขาคงเดียว

“แล้วขึ้นต้นเสาละ เป็นยังงี้จึงขึ้น”

“อ้าว ไม่ขึ้นได้งี้ละ หมามันจะไล่กัดกิน จะขึ้นไปก็ขึ้นไม่ได้ มันไม่ใช่ต้นเสานะ กลายเป็นต้นจั่ว หนามจั่วหนามมันแข็งมันเสียบเอา จะลงก็ลงไม่ได้ หมามันจะกัดกิน จะขึ้นมันก็ขึ้นไปไม่ได้ จำเป็นก็ร้องอยู่อย่างนั้นแหละอันนี้”

จากคนดีๆ ก็ล้มป่วยนอนป่วยอยู่ ๗ วัน ร้อนหมดทั้งตัว หนักลอกหมด หลวงปู่กงมา ท่านว่า “ตคนรททั้งเป็นจริงๆ ตคนรททั้งเป็นนะนี่” คนยังไม่ได้ตาย จากคนดีๆ อยู่แล้วล้มป่วยลงเป็นอย่างนั้น เขาเห็นหมด แล้วก็เซ็ดหลาบ กลัว เห็นแล้วกลัวแล้วที่นี้

“ไม่ได้ๆ อยู่ไม่ได้แล้ว ต้องไปบวชๆ” ลูกเมียก็จะเอาไปบวชทั้งหมด

หลวงปู่กงมาท่านห้าม “ลูกเมียเขายังไม่เห็น เห็นเฉพาะเรา ก็บวชเฉพาะเรานั้นแหละก่อน ลูกเมียเขาเห็นเมื่อไหร่แล้วค่อยเอาเขาเข้ามาบวช”

หลวงตาสง่าเห็นชัดแล้ว เมื่อก่อนเขาไม่เชื่อ เขาเห็นแล้วกลัวแล้วทีนี้ อยู่ไม่ได้ต้องไปบวช เลยกดกลบวชเฉพาะตัวเอง เมียเขาไม่เห็น เขาก็ไม่บวชแหละ เขาก็เอาผ้าใหม่ เอาผ้าใหม่ ก็ให้เขาเอา ตอนเขาเอาผ้าใหม่ก็ให้หลวงตา สง่านั้นแหละรดน้ำมนต์ให้

พอเราบวชแล้ว มีหมู่มาจากจันทบุรีนั้น มาเยี่ยม เราถามข่าวดู “หลวงตาสง่าเป็นยังไง”

“โอ้ เป็นผู้ปฏิบัติดี เครื่องครัดในข้อวัตรใน พระธรรมวินัยนะ กิจไหนเป็นของควรทำก็ทำ อยู่那儿แหละ ไม่มีใครทำก็ทำ กิจไหนเป็นของ ควรหลีกเลี่ยงก็หลีกเลี่ยงเอาละ” ตอนที่เรากล่าวขำดูนะ หลวงตาสง่าตายแล้ว แต่ประวัติ หลวงตาสง่ากลับเป็นผู้ปฏิบัติดีเครื่องครัด อะไรทุกอย่าง

สมัยก่อนหลวงปู่กงมาท่านเล่าให้ฟังบ่อยถึง ลูกศิษย์คนนี้ จิงว่ามันจริงๆ ตกนรกทั้งเป็นนะ คนไหนเห็นแล้วก็เชื่อละเรื่องนี้ เมื่อก่อน ไม่เชื่อ กินเหล้าเก่ง เขาเอาน้ำกรดน้ำทองแดง มากรอกใส่ปาก มันแสบมันร้อนขนาดไหนละ น้ำกรดน้ำทองแดงนะ มันร้อน กรอกใส่ปาก

คนธรรมดาสามัญก็เปื่อยหมด กรรมที่เกี่ยว
ผู้หญิงก็ได้ไปปั้นต้นจิวละ นี่แหละกรรม
หนักเบาต่างกัน ท่านว่าต้นเล็กต้นใหญ่
หนามสั้นหนามยาวต่างกันตามกรรม เสาบ้าน
ตัวเองกลายเป็นต้นจิว นี่แหละนรกจะว่า
อยู่ที่ไหนละ มันไม่ใช่อยู่ที่ใจของเราหรือ
สวรรค์ก็อยู่ที่ไหนละ ไม่อยู่ที่หัวใจของเราหรือ
อะไรก็มีอยู่ที่ใจทั้งหมด ออกจากใจทั้งหมด
นั่นแหละ มีร่างกายเป็นมนุษย์แต่จิตใจ
กลายเป็นสัตว์นรกไปแล้วก็มี มีร่างกายเป็น
มนุษย์แต่จิตใจนั้นเป็นเปรตก็มี มีร่างกาย
เป็นมนุษย์แต่จิตใจนั้นเป็นสัตว์เดรัจฉานไป
แล้วก็มี มีร่างกายเป็นมนุษย์แต่จิตใจนั้นเป็น
เทพเทวดาอินทร์พรหมไปแล้วก็มี อะไรๆ ก็
อยู่ที่ใจของเราทั้งหมดนั่นแหละ

สัตว์นรกมียังงี้ละ ศึกษาดู แล้วใจของเรา
มีไหมอย่างนั้น ถ้ามีก็นั่นแหละ นรกเกิดมี
ขึ้นแล้ว เวลาตายก็ไปสู่ นรก ใจเปรตมียังงี้ละ
ใจเปรตเราก็ศึกษาดูใจของเรานี้แหละ ในใจ

ของเรามีไหมละอย่างนั้น ถ้ามีก็แสดงว่า
ภูมิของเปรตก็มีอยู่ในใจของเรา ตายแล้ว
ก็จะไปสู่ภพของเปรตนั่นแหละ ใจสัตว์
เดรัจฉานเขามียังงี้ละ ศึกษาดูสัตว์เดรัจฉาน
เขาชอบยังงี้ละ แล้วในใจของเราละเป็นยังงี้
ชอบอย่างสัตว์เดรัจฉานไหม ถ้ามี เวลาตาย
เราก็จะไปเป็นอย่างนั้นแหละ ศึกษาดูไป
เห็นภายนอกค่อยน้อมเข้ามาดูภายใน
ของเรา ภายนอกมีอยู่ยังงี้ ภายในของเราก็มี
อย่างเดียวกัน ไม่มีอะไรแตกต่างกัน นี่แหละ
ข้อปฏิบัติ

อย่างหลวงตาสง่าท่านพ้นไปแล้วนะ ท่านรู้
เห็นแล้ว เช็ดหلابแล้ว ถึงกับสละเพศของ
ตัวเองเป็นทาน ไม่เอาแล้ว เอาแต่สมณเพศ
นักบวชผู้มีศีล ไม่มีใครรู้ใครเห็น เขารู้เขาเห็น
ของเขา เขาสละเป็นทานได้ เช็ดหلابแล้ว
ไม่เอาอีกแล้ว ไปไหนมาไหนเลยทำแต่
ความดี นี่ผู้ที่พบเห็นก็มีโอกาสพ้นจากกรรม
ไปได้

เที่ยววิเวกกับหลวงปู่กงมา

เดินธุดงค์ไปกับเพิ่น (หลวงปู่กงมา) ก็ไปทางบ้านเชียงสือ (อ.โพนนาแก้ว จ.สกลนคร) ไปทางปลาปาก (อ.ปลาปาก จ.นครพนม) ไปธุดงค์กับหลวงปู่กงมา บ่ไปนานดอก เวลาไป เพิ่นมีแต่พาไปอยู่ที่มันเข็ด (น้ำกลั้ว) อยู่ที่ป่าๆ อยู่ริมแม่น้ำหวัง ผีอยู่นั่น เขาเรียกว่าผีกุดตาเขียว ที่ๆ ชาวบ้านเขาพาไปพักนะ ต้นไม้ โอ้ย มันสูงมันงาม ไม้แดง สูงอาดหลาด ใครๆ ก็มีแต่อยากได้ แต่ไม่มีใครกล้าเอาเพราะกลัวผี

มีต้นขามอยู่ที่จอมปลวก โพนปลวกใหญ่ เกลี้ยง งาม มีว่านยา (สมุนไพรที่ใช้เกี่ยวกับคุณไสย) อยู่ที่โคนต้น มีแต่ว่านยาเต็มไปหมด ชาวบ้านเขาเล่าว่าเวลากลางคืนมันเป็นแสงลอยออกมาจากในหมู่บ้าน แสงน่ะแสงสว่าง พอลอยมาถึงต้นขามนี้แสงก็หายเจียบ ตอนที่หลวงปู่กงมาพาไปก็มีคนที่เป็นผีปอบไปด้วย เขาก็ไม่กลัวเพราะมีวิชาเหมือนกัน เขาเลยใช้ไฟเผาที่โคนต้นขาม ทำให้มันหักโค่นลงมา ต้นว่านยาที่เต็มอยู่แถวๆ จอมปลวกก็เผาไฟทิ้งหมดแล้ว หลวงปู่กงมาก็ให้ชาวบ้านเขามารับ ไตรสรณคณน์แทน ให้เลิกนับถือผี

ที่นี้พวกผีปอบเข้าฝัน เขาฝันว่าพวกผีที่อยู่ในดอนปู่ตาที่เราพักอยู่กับหลวงปู่กงมานะ พวกมันย่านกลั้วแตกออกจากดอนปู่ตา พวกมันชี้พาหนะต่างๆ หนีไป พวกผีหมู่บ้านเขาก็มีรถมีรา มีเรือมีเครื่องบินเหมือนกันว่าชั้นได้

นั่นแหละพวกชาวบ้านก็มักจะให้หลวงปู่กงมาไปพักในที่อย่างนั้นแหละ ที่เข็ดๆ น่ะ ที่ผีดูไปที่ไหนก็ดี หลวงปู่กงมานี้ฝึกกลัวผียาน

ผีบ้า ผีปอบ

คนเป็นผีบ้า เป็นผีปอบ ส่วนมากแถวนี้เขาชอบมาหาเพื่อนะ (หลวงปู่กงมา) ผีบ้าก็มา คนที่ว่าเป็นปอบก็มา เขาอยู่บ้านตัวเองไม่ได้ ไม่เป็นตาอยู่ พอมาหาเพื่อนแล้วก็พออยู่ได้

มีคนหนึ่งเป็นปอบ อีกคนหนึ่งเป็นบ้า เวลาที่นอนจ้องกันจนกันไปตัดไม้ คนเป็นปอบนี้แบกเลื่อย คนเป็นบ้านะถือเอาขวานกับพร้า ชวนกันไป คนที่เป็นปอบไปถึงขอนไม้แล้วก็วางเลื่อยนั่งสูบยาสูบบุหรี คนที่เป็นบ้าเดินตามมา พอเดินมาถึงก็มายืนเทียมช้างๆ แล้วทีนี้ก็เอาขวานสับลงที่ป่าที่คอกของคนที่เป็นปอบ เขาก็ล้มฟุบลงเลยทันที แล้วคนที่ เป็นบ้าก็ยังเอาพร้าสับบริเวณท้ายทอยต่ออีก ฆ่าเขาแล้วมันก็นั่งอยู่ตรงนั้นแหละ ไม่รู้ว่าจะคิดยังไง แล้วตำรวจก็มาเอาตัวไป

จากนั้นที่วัดดอยฯ ก็ไม่มีผีบ้าผีปอบมาขออาศัยอยู่อีกเลยที่นี่ เมื่อก่อนนี้ผีบ้าผีปอบ ชอบมาขออาศัยอยู่ด้วย

เพื่อนให้ระวัง

หลวงพ่อแบน (ธนาโคร) หลวงพ่ออัม (สุขกาโม) ญาพ่อสิงห์ เรา แล้วมีเณรองค์หนึ่ง ได้ไปจำพรรษาด้วยกันที่วัดป่าไทรรัตน์ จ.นครพนม (พ.ศ. ๒๕๐๔) ชาวนครพนมมาขอพระจากหลวงปู่กงมา เพื่อนก็เลยส่งไป เป็นพรรษาที่ ๒ ของเรา

แล้วชาวนครพนมเขาก็จะนิมนต์หลวงตา (มหาบัว) มาเทศน์กลางพรรษาทุกๆ ปีนะ เพื่อนสัตตาหะฯ มา มาพร้อมกับเจ้าคุณธรรมเจดีย์ (จุม พันธุโล) ๒ องค์ เพื่อนนั่งเครื่องบิน (เฮลิคอปเตอร์) จากอุดรฯ มาลงที่สนามบินนครพนม โยมเขาไปรับเพื่อนมาพักที่วัดป่าไทรรัตน์ที่เราจำพรรษานี้แหละ พวกญาติโยมมารอเพื่อนกันเยอะนะ

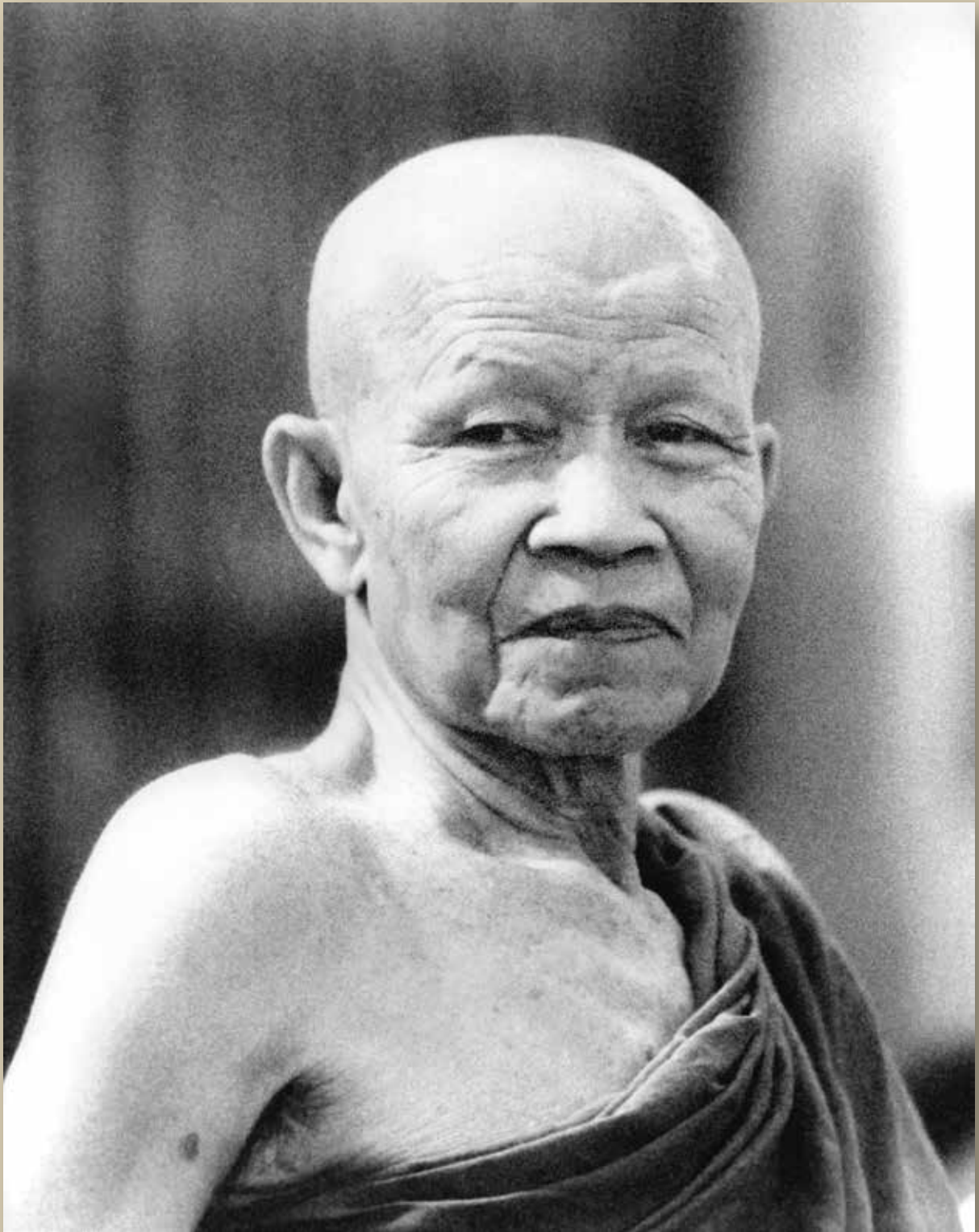
พอมาถึง เจ้าคุณธรรมเจดีย์กับเพื่อนก็ขึ้นไปบนศาลาไปกราบพระ กราบพระเรียบร้อยแล้วก็นั่งบนอาสนะที่ปูถวาย หลวงพ่อแบนก็เลยพาเข้าไปกราบทั้ง ๒ องค์ พอกราบเสร็จแล้ว หลวงตาเพื่อนก็พูดว่า “ท่านแบน คนกรุงเทพฯ เขาว่าเขาเลื่อมใสศรัทธาผม นิมนต์ผมไปอยู่จำพรรษากรุงเทพฯ”

เรานี้ก็อยู่ในใจ “โ้ยๆ เรานี้บ่แม่นแมลงวัน จะไปหาดอมของเหม็นของเน่า”

แล้วเพื่อนก็พูดอีกว่า “เขาว่าอาหารตามบ้านเราไม่ดี สู้อาหารทางกรุงเทพฯ ไม่ได้”

เราก็คิด “โ้ยๆ เราบ่แม่นหมา จะไปหาเก็บเล็มกินก้าง”

แล้วเพื่อนก็เทศน์ พอเทศน์จบ เพื่อนก็ตอบปัญหาญาติโยมเขาละทีนี้ เสร็จแล้วหลวงพ่ออัม ก็เข้าไปถ้อยถามของเจ้าคุณธรรมเจดีย์ พาท่านไปพักกุฏิที่จัดเตรียมไว้ ส่วนเราก็เข้าไปถ้อยถามของหลวงตา แล้วพาเพื่อนไปพักที่กุฏิ

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

เราไปส่งเพื่อนที่ถูกขัง เพื่อนก็พูดกับเราอีก เพื่อนย้าให้ฟังอีก “คนกรุงเทพฯ เขาว่าเขาเลื่อมใสศรัทธาผม อยากนิมนต์ผมให้ไปจำพรรษาอยู่ในกรุงเทพฯ”

เราก็คิดในใจว่า “โอ้ย เราบ่แม่นแมลงวัน จะไปหาตอมของบุดของเน่า”

หลวงตาว่า “เขาว่าอาหารทางกรุงเทพฯ น่ะดี เป็นอาหารใหม่ๆ ทำสดๆ ไม่เหมือนอาหารทางบ้านเรานี่”

เราก็นึกอีกว่า “โอ้ย เราบ่แม่นหมา จะไปเก็บเล็มกินก้าง”

หลวงตาเพื่อนอุปมาอย่างนั้นแหละ ที่เขาศรัทธาเลื่อมใสเนาะ เราอย่าเป็นแมลงวันตอมของบุดของเน่า ไม่ให้เราอย่าไปหลงติดในลาภสักการะ และญาติโยมที่เกิดที่ขึ้นมา ถ้าไปหลงติดแล้วมันก็จะเหมือนของบุดของเน่ากับแมลงวันนั้นแหละ เป็นธรรมะสอนเรานะ เพื่อนให้ระวัง

ยาของพระพุทธรเจ้าเป็นอย่างนี้

เราไปจำพรรษานครพนมปีนั้น ในพรรษาน้ำโขงกำลังขึ้นเกือบเต็มฝั่ง เราไปนั่งภาวนาริมน้ำโขง ดูน้ำโขงขึ้น ตอนยามน้ำแห่งนี้ จากฝั่งลงไปถึงตลิ่งด้านล่างนี้เท่ากับความยาวของลำไม้ไผ่บ้าน ๑ ต้นนะ จากตลิ่งลงไปนะ

ตอนนั้นน้ำโขงขึ้นเกือบเต็มฝั่ง เราไปนั่งภาวนาก็พิจารณาดูน้ำโขงนั่นแหละ ดูความกว้าง ดูความลึก กว้างก็กว้างมาก ลึกก็ลึก เรือก็แล่นไปมาอยู่ ผักตบชวา ก็ลอยไหลไปตลอด น้ำโขงขึ้นเกือบเต็มฝั่ง ดูความลึกมันก็ลึก ดูความกว้างมันก็สุด สายตาเรา ที่นี้เราก็พิจารณาดู “สัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำนี้มีจำนวนมากน้อยเท่าไร” เขาว่าปลาบึกเป็นปลาตัวใหญ่สุด แล้วก็ดูปลาอื่นๆ สัตว์อื่นๆ ที่มีตัวเล็กลดหลั่นกัน ลงมาละที่นี้ ตัวน้อยๆ แหวกว่ายอยู่ในน้ำนี้มากมีเต็มไปหมด

ทีนี้แล้วเราก็คอยากรู้ว่า “บนดินกับในน้ำ ที่ไหนจะมีสัตว์อาศัยอยู่มากน้อยกว่ากัน” บนดินสัตว์ที่ตัวใหญ่สุด เราก็มองแต่ตัวช้าง นี่แหละ ลดหลั่นลงมาก็เป็นวัวเป็นควาย ไหลลงมาถึงมด ปลวกตัวเล็กๆ พวกนี้อาศัยอยู่ในดินเต็มไปหมด

“ในพื้นที่ดินกับในน้ำ สัตว์ที่อาศัยอยู่อย่างไหน จะมากกว่ากันล่ะทีนี้” ความเห็นของเราว่า “พอๆ กันนะ สัตว์ที่อาศัยอยู่บนดินกับในน้ำนี้มีจำนวนพอๆ กัน จะว่าในน้ำมากก็ไม่ใช่ จะว่าบนดินมากกว่าก็ไม่ใช่ มันพอๆ กัน” ในความรู้สึกของเรา

“ในกายของเราก็มียอดมีน้ำ แล้วมีสัตว์อาศัยอยู่บ้างไหมล่ะ” ก็น้อมเข้ามาดูที่กายของเราก็มองเต็มไปหมดเหมือนกับภายนอก ทั้งในดินก็ดี ทั้งในน้ำก็ดี หมู่สัตว์ในกายคนนั้นเรียกว่าโรคว่าพยาธิ “แล้วเวลาโรคพยาธิเกิดเบียดเบียนขึ้น เราจะทำอย่างไรล่ะ”

ทีนี้ก็ได้พิจารณาหยาละ ยาขนานนั้นถูกกับโรคไหม ยาขนานนี้ล่ะถูกกับโรคไหม ความรู้ภายในก็ตอบว่า “ยานี้ไม่ดีไม่ถูกกับโรค ยานี้ก็ไม่ดีไม่ถูก”

พิจารณาหาไปอยู่อย่างนั้นแหละ ๒ วัน พิจารณาหาเพียวยาอยู่อย่างนั้น หายานะ

พอวันที่ ๓ ทีนี้ก็มีคำตอบผุดออกมาเป็นธรรมะว่า “ระเบิดปรมาณูเป็นยารักษาโรค”

ความรู้ภายในก็ตอบรับว่า “เอ้อ อันนี้แหละดี อันนี้แหละถูกกับโรค”

ทีนี้ก็เลยกำหนดว่าจับระเบิดปรมาณูออกมา จับออกมาโยนใส่กายของเรานี้แหละ ตูมเดียว ร่างกายละเอียดไปหมดไม่มีอะไรเหลือ ร่างกระดูกก็ไม่มีเหลือ ไม่มีอะไรเหลือ เป็นขึ้นเป็นอันหรรอก แผลกลละเอียดไปหมด แล้วก็พิจารณาดูพยาธิที่เบียดเบียนร่างกายของเรา หาเท่าไรก็ปรากฏว่าไม่เห็นไม่มี

“ทำไมถึงไม่มีล่ะ แต่ก่อนก็ยังว่ามีมากมีหลายอยู่แท้ๆ ในร่างกายของเรานี้”

“เอ้า เขาไม่มีที่เกิดที่อาศัย เราทำลายที่เขาเกิดที่อาศัยของเขาแล้ว มันก็เลยไม่มี”

หาอย่างไรก็ไม่เจอ ส่องหาที่ไหนก็ไม่มี จิตมันก็เลยมีพลังหำหาอยู่ละทีนี้ เมื่อก่อนชอบฉันทैया พอเลิกฉันทยากลับดีขึ้นหมดทุกอย่าง

มันจึงได้ออกอุทานว่า “ยาไอศถ ยาของพระพุทธเจ้าเป็นอย่างนี้ รักษาด้วยยาไอศถ รักษาด้วยยาของพระพุทธเจ้า ต้องรักษาอย่างนี้”

รักษาด้วยอย่างอื่นมันไม่ได้ไม่ถูก เขาเกิดจากไหน เราก็อำลายที่เขาเกิดนั่นแหละ เกิดจากดิน เราก็อำลายดิน เกิดจากน้ำเราก็อำลายน้ำ ไม่มีดินไม่มีน้ำเขาจะเกิดได้อย่างไรละ นี่แหละการรักษาด้วยยาโอสถละ รักษาด้วยยาโอสถจิตมันมีพลังขึ้นมา ยาอะไรก็สู้ยาโอสถไม่ได้ รักษาด้วยยาโอสถต้องรักษาอย่างนี้ รักษาด้วยวิธีอื่นมันไม่ถูก

แล้วคำว่า “อยากให้มีมันหายนะ” อะไรๆ เกิดขึ้นมาก็มีแต่อยากจะมีมันหายๆ นั้น อย่าให้มีมันนั่นแหละเป็นตัวอุปาทานความยึดมั่น ยึดว่าสังขารร่างกายนี้เป็นของเรา ถ้าไม่ยึดมั่นว่าร่างกายเป็นของเราแล้ว มันเกิดจากดิน เราก็อำลายดินได้ เกิดจากน้ำ เราก็อำลายน้ำได้ มันเกิดจากอะไรก็ทำลายได้หมด แต่ถ้าเรามีอุปาทานยึดไว้แล้วว่า ดินก็เป็นเรา น้ำก็เป็นเรา เราก็อำลายไม่ได้ ขนาดอะไรๆ ที่ว่าตนไม่ชอบไม่ยินดีก็ยังยึดเอาความเป็นของตน พระพุทธเจ้าสอนให้ละให้ทิ้ง มันกลับไม่ละไม่ทิ้ง แต่กลับยึดเอา เช่นว่าเราเป็นโรคนั้นโรคนี้ นี่แหละคือตัวอุปาทาน ถ้ามีตัวอุปาทานยึดมั่นอย่างนี้แล้ว มันก็ทำลายไม่ได้ นั่นแหละมันเห็นตัวอุปาทานด้วยในขณะนั้น อุปาทานความยึด มีอะไรมันก็ยึด สิ่งที่เราไม่ชอบไม่พอใจอย่างนี้ พระพุทธเจ้าสอนให้ละให้ทิ้ง แต่ทำไมเราถึงยึดเอาว่าเป็นเรา เป็นเราไม่ชอบ เป็นเราไม่พอใจ แทนที่จะละจะทิ้งเหมือนที่พระพุทธเจ้าสอน นั่นแหละตัวอุปาทานมันละเอียดยึด มันไม่รู้จกว่าตัวเองยึดเอาไว้แล้ว

ที่นี้เราจะละจะทิ้งได้อย่างไรละ จะละจะทิ้งได้ด้วยปัญญา ถ้าไม่มีปัญญาแล้วก็ยึดเอาทั้งหมด โดยไม่รู้ตัวนั่นแหละ อะไรๆ ทุกอย่างก็ติดต้องอาศัยสมาธิ ปัญญา ทั้งนั้น ทุกข์ในบั้นปลายชีวิตนะ มีมากนะ แล้วเราจะดับทุกข์เหล่านั้นได้อย่างไรละ ทุกข์ไม่มีประมาณนะในบั้นปลาย ความเจ็บความปวดก็ไม่มีประมาณ อะไรๆ ก็ไม่มีประมาณ เราจะดับทุกข์นั้นได้อย่างไร เราก็ต้องย้อนกลับเข้าหาเหตุละ อย่างความเจ็บความปวด ทุกขเวทนาไม่มีประมาณอย่างนี้ ทุกข์นี้มันเกิดจากที่ไหนละ ไม่ใช่เกิดจากดินจากน้ำหรือ เราก็อำลายจิตทำลายดินทำลายน้ำไม่ให้มีอะไรเหลือละ ถ้าไม่มีดินไม่มีน้ำแล้ว ทุกข์มันก็ไม่เกิด นี่แหละจะดับทุกข์ก็ต้องดับด้วยปัญญา ถ้าไม่มีปัญญา มันก็ดับทุกข์ไม่ได้

นี่แหละการประพฤติปฏิบัติ ถึงเราจะไม่รู้ไม่เห็นอะไรก็ตาม ให้รู้เพียงทางดับทุกข์อย่างเดียว ก็เป็นบุญมากแล้ว ผูกข้อมเอาในปัจจุบันนี้แหละ ให้มันรู้มันเห็นทางดับทุกข์นะ เวลาจนจะตายเกิดทุกขเวทนาครอบงำ จิตใจไม่ปกติ จิตใจเศร้าหมอง เวลาตายไปก็ไปสู่ทุกข์ ถ้าทุกขเวทนา

ไม่สามารถครอบงำเราได้ จิตใจเราปลดปล่อย จิตใจผ่องใส ตายไปก็ไปสุคติ ฟังใครก็ฟัง ไม่ได้นะ ต้องฟังตัวเอง จะฟังหมอ หมอเขาก็มีแต่เพียงฉินยาให้เท่านั้นแหละ

ฉะนั้นเราจะต้องฝึกฝนเอาให้มันรู้เห็นทางดับทุกข์ ทุกข์มันเป็นของทุกคน เวลาเวทนาเกิด ครอบงำแล้วเราจะทำอย่างไร ก็ค้นหาความจริงดูว่ามันเจ็บตรงไหนล่ะ กำหนดจิตดู ถามดูว่า อะไรมันเจ็บ อะไรมันปวด เนื้อหรือเจ็บ หนังหรือเจ็บ กระดูกหรือเจ็บ เส้นเอ็นหรือเจ็บ ถามอะไร เขาก็ตอบว่าไม่เจ็บ เขาก็ไม่ได้บอกว่าเขาเป็นดินเป็นน้ำเป็นลมเป็นไฟเป็นอะไรด้วย เราต่างหาก ที่สมมุติให้เขาเป็นดินเป็นน้ำเป็นไฟเป็นลม เจ็บเราก็ตอบว่าไม่เจ็บ ตัวเขาไม่ได้เจ็บอะไร พอเรารู้แล้ว จิตมันก็เลยไม่เจ็บไม่ปวดไปตามทุกขเวทนาที่เกิดขึ้นในกาย ตัวอุปาทานก็ขาดไป

นั่นแหละจะเห็นคำสอนของพระพุทธเจ้าก็เห็นตรงนั้น จะเห็นอนิจจัง ความไม่เที่ยง ก็เห็นตรงนั้นแหละ ไม่เที่ยงจริงๆ ทุกข์เกิด ทุกข์นั้นก็ไม่ใช่เที่ยงจริงๆ มันไม่เที่ยงมันก็ดับไป ทุกอย่างมันขึ้นอยู่กับปัญญาจะดับทุกข์ได้ก็ได้ด้วยปัญญา จะดับด้วยอย่างอื่นก็ไม่ได้ แก้ปัญหาอะไรต่างๆ ก็ด้วยปัญญา จะให้อย่างอื่นแก้ให้ก็ไม่ได้ เราได้เห็นมาอย่างนี้

นี่แหละทุกอย่างปฏิบัติถ้าได้ประสบพบเห็นมาก่อนแล้วมันก็พูดได้ ถ้ายังไม่ประสบพบเห็น มันก็พูดไม่ได้ ใครจะไปพูดได้เพราะมันไม่เคย ถ้ายังไม่รู้ไม่เห็นไม่เป็นมันจะพูดอย่างไรล่ะ อะไรทุกอย่างมันต้องผ่านมาก่อน มันก็ขึ้นอยู่กับความเพียร ดังนั้นการปฏิบัติท่านจึงให้ยึดความเพียรเป็นหลัก เพียรศึกษาอย่างนั้นทั้งกลางคืนกลางวันไม่ประมาท ความเพียรเร่งเข้า ก็พบเห็นได้ทีนี้ เพียรหาทุกช่องทุกทาง หาไปทั้งหมด ที่เราไม่เห็น เขาหลบซ่อนอยู่ที่ไหนล่ะ อะไรปิดไว้ทำไมเราจึงไม่เห็นล่ะ ค้นหาไป เหมือนกับเราวางข้าววางของ ถ้ามีอะไรปกปิดไว้ มันก็看不见 เราก็ต้องเอาของปกปิดนั้นออก เราก็พบเห็นได้

พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติธรรมะออกจากกายและจิต

ธรรมะที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ เราจะไปค้นหาที่อื่นไม่ได้ ต้องค้นหาที่กายที่จิตของเราแหละ ท่านเอาจากกายจากจิตนี้ไปเป็นธรรม อะไรก็มารวมที่กายที่จิตของเราทั้งหมด ฉะนั้นศึกษาค้นคว้าเข้าไปให้มากในกายในจิตของเรา กายของเราก็มีหนัง หุ้มห่อ แล้วหนังหุ้มห่ออะไรล่ะ ภายในหนังมีอะไรล่ะ กำหนดเข้าไปดู กำหนดเข้าไปดู หรือเอามีดแทงเข้าไปดูก็ได้ ดูให้มันทะลุไปทั้งหมด ดูเข้าไปจะพบเห็นอะไรก็ดี เป็นของ ปฏิฐูลส่งกลิ่นเน่าเหม็น เราจะรังเกียจก็รังเกียจไม่ได้ พิจารณาเข้าไปให้ถึงที่สุด เพราะอะไรๆ มันก็ไม่เที่ยง ปฏิฐูลนั้นมันก็ไม่เที่ยง เดียวก็เหือดแห้งสลายไป ธาตุดินก็เป็นดิน เป็นน้ำเป็นไฟเป็นลมไป เมื่อพิจารณาไปถึงที่สุด จิตของเราจึงจะไม่ติด นั่นแหละเราจึงจะไม่หลง

ถ้าหลงก็จะหลงอะไรล่ะ หลงสมมุตินั้นแหละ เขาสมมุติยังงี้โลกนี้ เราก็หลงไปตามสมมุตินั้น ยกเอามาศึกษาดูให้มากสมมุตินะ ให้มันรู้แจ้งในสมมุติ ที่คนเราหลงก็ไม่ได้หลงที่อื่นสิ่งอื่น หลงกายนี้แหละ เวียนว่ายตายเกิดจมอยู่ก็จมอยู่ที่กายนี้แหละ พอหลงกายแล้วอย่างอื่นก็หลง อะไรๆ เขาก็ว่าดีทั้งหมด สมมุตินะ แม้เป็นบาปเป็นกรรมอะไรๆ ถ้าเขาสมมุติว่าดี เราก็หลงไปตามสมมุตินั้น

สมาธิพรหมจรรย์ก็ดูเอาแหละจิตของเราในปัจจุบันนะ ตั้งอยู่ที่ไหน ตั้งอยู่ที่กายตัวตนใหม่ล่ะ หลงอะไรล่ะ ดูให้มาก กำหนดดูทุกอิริยาบถ ดูจิตของเรา จิตตัวนี้มันไม่ตาย เขาตายไม่เป็น เขาไม่รู้จักแก่จักเจ็บจักตาย ไม่รู้จักอะไรแหละ ทุกข์เขาก็ไม่รู้จักนะ จิตดวงนี้ อะไรๆ ก็ดี รวมอยู่ที่กายของเราทั้งหมด ทุกข์ก็มีอยู่ที่กาย อะไรๆ ก็มาอยู่ที่กายของเรา แต่ตัวจิตจริงๆ นั้น เขาไม่ทุกข์นะ กายต่างหากที่มันทุกข์ มันหลงไปตามจิต พิจารณาเข้าไปให้มาก ปัญญาพรหมจรรย์มันจึงเกิดมีขึ้น อันไหนควรรู้มันก็จะรู้ ถ้าเราพิจารณาให้แยบคาย อันนี้แหละสมบัติในพระพุทธศาสนาเป็นสมบัติอันเลิศ เลิศกว่าสมบัติอันใดในโลกนี้

หลวงปู่วั้น เขมโก

ราคะจรีต

อยู่กับหลวงปู่กงมา เวลาเพื่อนบรมพระ เพื่อนก็จะยกอสุภะนั้นแหละมาเทศน์มาสอน เพราะอสุภะนะสำคัญ เป็นกรรมฐานที่อุปชฌาย์ให้นำมาพิจารณาดูให้มันรู้เห็น ถ้าไม่รู้ มันจะหลงในกรรมฐานว่าเป็นของสวยของงาม

จรีตของเราก็ทางราคะจรีตนี้แหละ เราก็เอาปฏิกูลนี้แหละมันจึงถูกกับคนราคะจรีต เอาปฏิกูลนี้แหละมาสอนใจ เอาปฏิกูลนี้แหละมาสอนจิตของเราให้มันรู้ มันเป็นที่ตายที่เกิดของเรา เราเวียนตายเวียนเกิดอยู่ในกองปฏิกูลนี้มาจนนับไม่ถ้วนแล้วยังยินดีอยากจะเวียนตายเวียนเกิดอยู่ในนี้อีกหรือละ เอามาสอนจิตให้จิตมันรู้ เพราะจิตมันหลง มันไม่รู้

ธรรมะอะไรก็ดี จรีตนิสัยเราละเอียดหรือหยาบละ ถ้านิสัยหยาบก็พิจารณาปฏิกูล มันจึงถูก จรีตนิสัยละเอียด พิจารณาปฏิกูลไม่ถูก ก็ต้องหาให้มันถูกจรีตนิสัยของเรา เพื่อนไม่ให้เลียนแบบกัน เพราะจรีตนิสัยของคนเราไม่เท่ากัน ละเอียดบ้างหยาบบ้างหนักไปทางความโลภบ้าง ความโกรธบ้าง ความหลงบ้าง ฉะนั้นจะเลียนแบบกันก็ไม่ได้ ถ้าอยากรู้จรีตนิสัยของคนอื่น เราก็ต้องรู้จรีตนิสัยของเราก่อน จรีตนิสัยของเรามันมักไปทางใดละ ทางราคะจรีต โทสะจรีต หรือโมหจรีต เราหนักไปทางใด มันหยาบหรือละเอียดละ ต้องรู้ หากไม่รู้จรีตนิสัยของเราแล้ว มันจะภาวนาอย่างไรละ ก่อนอื่นต้องรู้จรีตนิสัยของเราก่อนจึงจะหาธรรมะที่มันเหมาะกับจรีตนิสัยของเราได้

การปฏิบัตินั้นเห็นอะไรก็ดี ให้น้อมเข้ามาดูภายในของเราเสมอ กรรมฐานมีหนังหุ้มห่ออยู่นี้ ข้างในมันมีอะไรละ หนังหุ้มห่อไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์เป็นกรรมฐานทั้งหมด ภายในหนังหุ้มห่ออยู่นะ อย่างปฏิกูล ดูกรรมฐานนะอย่าไปดูเป็นรูป ให้ดูเป็นธาตุ นั่นธาตุน้ำ ธาตุดิน ธาตุไฟ ธาตุลม อย่างดูธาตุดิน เช่น เนื่อ หนัง เส้นเอ็น กระดูก นั่นธาตุดินทั้งหมด มีอะไรแตกต่างกันละ ไม่ว่าคนว่าสัตว์ ไม่ว่าเราว่าเขา ธาตุดินเสมอกันทั้งหมดแหละ ธาตุน้ำก็น้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำดี น้ำเสลด ทั้งหมดนั้นแหละ ภายนอกก็มี

ยังงี้ เรายังมีเหมือนกันกับภายนอกนั้นแหละ
อะไรจะแตกต่างกัน มีเหมือนกันทั้งหมด

พอเห็นภายนอกเหมือนกับภายในแล้ว
ทีนี้มันก็ไม่หลงละ เมื่อก่อนเห็นว่าเป็นรูป
แล้วก็พลิกดูให้เป็นธาตุ ธาตุดินก็ไม่เที่ยง
อย่างเดียวกัน เป็นทุกข้ออย่างเดียวกัน ปฏิภาณ
อย่างเดียวกัน ธาตุน้ำก็ไม่เที่ยงอย่างเดียวกัน
ปฏิภาณอย่างเดียวกัน ไม่มีอะไรแตกต่างกันละ
ทีนี้

มีแต่พลิกแพลงย้อนไปย้อนมาแหละการ
ภาวนา ไม่ไปตามกระแส ให้พลิกหาเหตุ

พลิกกลับคืนย้อนคืน ที่เราเข้าใจว่าเป็นรูป
อย่างนั้นก็ดี มันไม่ใช่ว่าหลงหรือนั่น ให้ย้อน
ดูอีก เราจะไปตามกระแสไม่ได้ เดี่ยวมัน
จะหลง ต้องทวนกลับมา

นี่แหละคำว่า “รู้” นั้น ต้องรู้แจ้งในเหตุในผล
เท่านั้นเราจึงเชื่อได้ ถ้ายังไม่รู้ในเหตุใน
ผลแล้ว นั่นก็ยังไม่ใช่ ต้องพลิกหาค้นคว้า
หาเหตุหาผลละทีนี้ ที่เข้าใจว่าตัวเรา
รู้แล้วอย่างนี้ก็ต้องคำนึงไว้ก่อน คำนึงเพื่อ
ทบทวนหาเหตุ เราจะปฏิบัติไปตามกระแส
อย่างนั้นมันไม่ได้

ถ้าเป็นปัจจัยเพื่อรู้แล้วไม่ผิดทาง

ธรรมะทุกอย่างให้ค้นหาที่กายที่ใจของเราแน่ละ ค้นหาในเหตุในผลแล้วก็หายสงสัย รู้เห็นแล้วหายสงสัยแล้ว เราก็ไม่ได้ถามใครแหละ อย่างส่งจิตไปเที่ยวอสุภะที่ประเทศอินเดียก็ดี เราก็ไม่สงสัย ไม่ถามใคร ไม่มีใครรู้ด้วยกับเราแหละ ไม่มีใครสอนไม่มีใครแนะนำ ทำเอาตามลำพัง เราหาเอาตามจริตนิสัยของเราเองนะ

พอกลับมาอยู่วัดดอยฯ แล้ว วันหนึ่งเราเดินจงกรมอยู่ จิตมันคิดอยากจะไปเที่ยวพิจารณาดูป่าช้าผีดิบ “เฮ้ย มีอยู่ที่ไหนล่ะ” หาอยู่เมืองไทยที่ไหนก็ไม่มี ทราบว่ามีอยู่อินเดียโน้น มีป่าช้าผีดิบ (ที่ทั้งศพบริเวณแม่น้ำคงคา เมืองพาราณสี) เลยเอาจิตไปเที่ยวหาดูป่าช้าผีดิบ เห็นหมดเลยละที่นี้ มันตายยังงี้ก็เห็นหมด ทั้งหนุ่มทั้งแก่ทั้งเด็ก ทั้งอะไรเห็นหมด ตายเก่าตายใหม่ แล้วก็น้อมเอามาไว้บนทางจงกรมของเรา เราจะดูละที่นี้ เดินไปก็ดู เดินกลับก็ดู ปรากฏว่ามีร่างศพนอนเกลื่อนเต็มอยู่ทางจงกรมของเราแน่ ทำอย่างนั้นแหละ

แล้วเราก็เกิดความสงสัยว่า “ที่เราส่งจิตไปอย่างนั้นมันไม่ผิดหรือ” มาตรวจดูเรื่องนี้ว่า มันเป็นปัจจัยไปทางไหนล่ะ ที่เรามาทบทวนดู ปรากฏคำตอบว่า “มันเป็นปัจจัยในทางรู้ ไม่ใช่เป็นปัจจัยไปทางหลง” ถ้าเราส่งจิตไปหารูป เสียง กลิ่น รส แล้วเกิดความยินดี ยินร้ายอย่างนั้นแล้ว นั่นเป็นปัจจัยไปในทางหลง แต่เราส่งจิตไปหาอสุภะ อสุภะก็เป็นกรรมฐานอยู่ในธรรมอย่างนี้ มันเป็นปัจจัยทางรู้ มันไม่ผิด ฉะนั้นจึงหายความสงสัย เพราะเรามีแต่ค้นหาเอาเองทั้งนั้นแหละ

เที่ยวภายในนคร

ตอนอยู่วัดดอยฯ มีครั้งหนึ่งหลวงปู่กงมาเฟ้นพาหมู่ไปเที่ยว ท่านให้เราเฝ้าวัด เราไม่ได้ไปด้วย ตอนนั้นรู้สึกเกิดความเสียใจ เลยได้มาคิดว่า “ที่เพิ่นไปเพิ่นก็เอากายไป ตัวเราอยู่เราก็คืออยู่ในกาย ที่นี้เราจะเที่ยวอยู่ในเมืองภายในนครนี้แหละ เมืองภายในครนั้นกว้าง ประตุมิ ๙ ปล่อง ไจorkก็มาเยี่ยมมี้อละร่อย นักปราชญ์เข้ามาแวะเยี่ยมบ่อยหนึ่งแล้วก็ไป” ที่นี้มาพิจารณา ดู ไจorkก็คือใจของเราที่นี้แหละ ใจที่เป็นไจorkเป็นมารณะ ส่วนใจเราที่เป็นนักปราชญ์มันมีน้อยเดียว เข้ามาแวะเยี่ยมบ่อยเดียวแล้วไป ใจที่เป็นไจorkนี้มากนับไม่ถ้วนเสียแล้วที่นี้

แล้วเมืองภายในคร นั้น เราก็ดูเมืองนครภายนอกนั้นแหละ เวลาสร้างขึ้นใหม่ ๆ ก็ว่าเป็นของใหม่ของดี แต่เดี๋ยวก็กลับกลายเป็นของเก่าทรุดโทรมผุพัง แล้วก็ต้องสร้างขึ้นใหม่ เปรียบเทียบกายของเราที่เหมือนกับเมืองนครภายนอกนั้นละ เพราะอะไรทุกอย่างมันไม่เที่ยง เป็นของสังขารปรุงแต่งขึ้น เมืองภายในครก็เหมือนกันนั้นแหละ เป็นสังขารปรุงแต่งขึ้น เรียกว่าบ้านว่าเรือนมันก็ไม่เที่ยง จะตกแต่งให้สวยให้งามมันก็ไม่เที่ยง เดี๋ยวก็ทรุดโทรมสลายไปละ เราก็น้อมเข้ามาดูความไม่เที่ยงที่นี้ อุปมาเปรียบเทียบสังขารร่างกายของเราที่เหมือนกับเมืองพระนครนั้นแหละ ดูเมืองพระนครแล้วก็มาดูเมืองภายในของเรานั้นแหละที่นี้

อยู่วัดก็เลยกลับดีซ้ำ ภาวนาเที่ยวอยู่ในวัดนะ เที่ยวอยู่ในเมืองภายในครกลับดีกว่า เที่ยวอยู่ในภายในครมันก็สนุกละอันนี้

เวลาหมู่ที่ไปเที่ยวธุรงค์กลับมาต่างก็ว่า “ภาวนาไม่เป็นท่าละ” สู้เราที่อยู่วัดไม่ได้ เราเที่ยวธุรงค์ที่ภายในคร สนุก อุปมาเปรียบเทียบกายเหมือนเมืองพระนคร เจริญแล้วเสื่อมๆ เวลาสร้างขึ้นใหม่ก็ดูว่าสวยงาม จากนั้นเดี๋ยวก็เสื่อมทรุดโทรมลงไป แล้วก็ต้องสร้างขึ้นใหม่ ทำขึ้นใหม่ไม่ว่าเป็นเมืองใดก็ตาม สังขารของเราที่เช่นเดียวกัน กายของเราก็คือ จะต้องผุพังสลายไป แล้วก็ก่อเกิดขึ้นมาใหม่อยู่อย่างนี้ แล้วมันเป็น

อย่างไรละเวลาก่อเกิดขึ้นมาใหม่นะ มันดีกว่าเดิมหรือว่ามันเลวทรามกว่า เดิมละ ก็ให้ดูเอาที่ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา ของเรานั้นแหละ ได้มาเกิดแล้ว ถ้าไม่ประมาท ก็ต้องสร้างทาน ศีล สมาธิ ปัญญา ขึ้นมาที่นี้ นั่นเป็นที่พึ่ง ของเรานะ เราอย่าได้ประมาทในที่พึ่งของเรา ทานของเราก็เจริญขึ้น เหมือนกับ เขาสร้างเมืองพระ นครนั้นแหละ ดีกว่าเก่าใหญ่กว่าเก่า สังฆารของเราก็ เหมือนกัน ถ้าไม่ประมาทในทาน ศีล สมาธิ ปัญญา มันก็เจริญขึ้นกว่าเก่า เท่านั้นแหละ แต่สุดท้ายมันก็จะเสื่อมลงอีกอันนี้

ฉะนั้นให้รีบเร่งสร้างเอา ผู้ไม่ประมาทในทาน ศีล สมาธิ ปัญญา เห็นอะไรก็ดีให้นำมาศึกษาค้นคว้าให้รู้ถึงเหตุของมันนะ ไม่เฉย ไม่ปล่อยผ่านเฉยๆ เวลาไปรู้ไปเห็นอะไรก็ดี มีแต่นำมาศึกษา ฝึกฝน ถ้าเราฝึกฝนบ่อยๆ ทำงานบ่อยๆ ปัญญาก็หากจะเกิดมีเอง ที่ว่าไม่เกิดปัญญานั้นเพราะได้เห็นได้ฟังอะไรแล้ว ก็เฉย ปล่อยไป ไม่นำมาพิจารณาอะไร ปัญญาก็เลยไม่มี ก็เลยจะไปโทษแต่ว่า ไม่มีปัญญา นั่นเป็นเพราะเราไม่พาเขาคิดเขาทำ ถ้าเราใช้เขาคิดเขาทำแล้ว ปัญญามันต้องเกิดมีละ ปัญญาก็มีด้วยกันทุกคน ถ้าเราใช้เขาคิดเขาทำงานนะ อันนี้เราไม่ใช้เขาก็เลยใช้เขาไม่เป็น ก็เลยโทษตัวเองว่าไม่มีปัญญาละอันนี้

คำว่ากาย

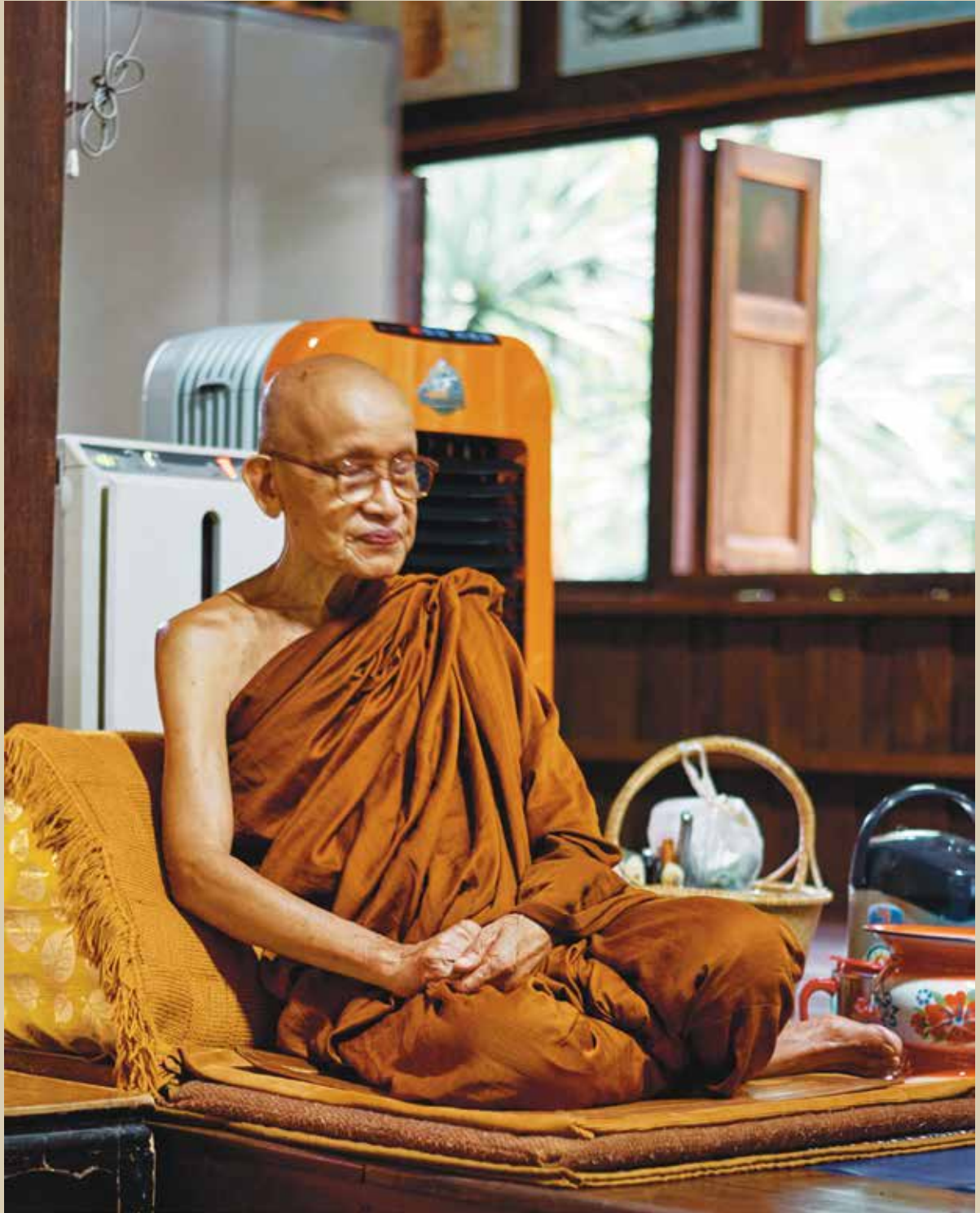
เชื่อว่ากายแล้วก็ต้องมีหนังหุ้มห่อ แล้วภายในหนังหุ้มห่ออยู่นั้นมีอะไรละ แหวกเข้าไปดูภายในหนังหุ้มห่อนะ เมื่อเห็นภายนอกแล้วก็ให้โอบนโยโก น้อมเข้ามาดูในกายของเรา กายของเราก็มีหนังหุ้มห่อ ภายในหนังหุ้มห่อของเรามีอะไรละ ไม่ใช่มีเหมือนกับที่เราเห็นภายนอกนั้นหรือ ธาตุดินก็เป็นธาตุอย่างเดียวกัน ธาตุน้ำก็เป็นธาตุอันเดียวกัน ธาตุไฟ ธาตุลม ก็เป็นธาตุอย่างเดียวกันทั้งหมด ขึ้นชื่อว่าชาติความเกิดแล้ว จะเกิดเป็นอะไรก็ดี ต้องอาศัยธาตุทั้ง ๔ นั้นแหละเป็นอาหาร ถ้าปราศจากธาตุทั้ง ๔ แล้วก็ตาย ไม่ว่าคนไม่ว่าสัตว์ ไม่ว่าต้นไม้ต้นหญ้า ถ้าขาดธาตุทั้ง ๔ มาหล่อเลี้ยงแล้วก็ตายเท่านั้น

ศึกษาค้นคว้าหาทั้งหมดนั้นแหละ หารธรรม แล้วก็น้อมเข้ามาดูที่กายของเรา ค้นหาในกายของเราอีก กายของเราจะปราศจากธาตุใดธาตุหนึ่งก็ได้ ปราศจากธาตุลมก็ต้องตาย ปราศจากธาตุไฟ ไม่มีธาตุไฟแล้วมันก็ต้องตาย อะไรๆ ก็ไม่ทำงานละ ธาตุดิน ธาตุน้ำ เป็นอย่างไรละ เราเห็นภายนอกแล้วก็ให้น้อมเข้ามาดูภายในของเรา มันเหมือนกันไหมละ

การศึกษารธรรมก็ศึกษาได้ทุกอิริยาบถ นั่งอยู่ก็น้อมมาดูได้ ดูให้มันเห็นชัดเจน
คำว่านรกไม่ใช่มันมีอยู่ที่นั่นที่นั่นนะ มันอยู่ที่ใจเรานี้ อย่างที่กำนันสง่าเห็น
นั่นแหละ เสาบ้านตัวเองกลายเป็นต้นจ้าวเสียแล้ว ตัวเองก็ได้ป็นต้นจ้าวด้วย

นี่แหละธรรมของพระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้อย่างไรแล้วมันมีทั้งหมดนะ
ไม่ได้มีอยู่ที่อื่น มีอยู่ที่กายที่ใจของเรานี้ ทั้งหมดมารวมที่กายที่ใจทั้งหมด
การศึกษารธรรม ค้นคว้าเห็นแล้วจึงค่อยน้อมโอปนนิโก น้อมเข้ามาดูภายใน
กายของเรา มีอะไรบ้างที่แตกต่างกัน น้อมเข้ามาดู น้อมเข้ามาดูเป็นธาตุ
ดูธาตุ ไม่ให้สมมุติว่าเป็นเขาเป็นเรา ให้เห็นว่าเป็นเพียงธาตุ เราไม่มีอยู่ใน
ธาตุนั้น เขาก็ไม่มีอยู่ในนั้น ไม่มีสัตว์ไม่มีบุคคลในนั้น ธาตุดินก็เป็นธาตุดิน
เหมือนกัน หากสัตว์บุคคลในธาตุดินนั้นไม่มี ธาตุน้ำถ้าแหวกเข้าไปดูก็มีแต่
ของปฏิภูม ดูธาตุดินก็ปฏิภูม ดูธาตุน้ำก็มีแต่ปฏิภูม ในกายของเราก็ก็นำ
ด้วยของปฏิภูม ดูภายนอกก็มีแต่ปฏิภูม แล้วอะไรล่ะที่เป็นของสวยงาม
กองปฏิภูมุนั้นหรือที่เราว่าสวยงามนะ นี่แหละถ้าว่าโดยสมมุติก็มีสวยงาม
มีไม่สวยงามไม่งาม แล้วถ้าว่าตามความจริงแล้วเป็นยังงี้ละ มันก็เป็นเพียงธาตุ
อย่างเดียวกันทั้งหมดเลย ไม่สมมุติว่าเป็นเขาเป็นเรา เป็นหญิงเป็นชาย
เป็นเพียงธาตุ แล้วที่สมมุติว่าสวยงามมันก็เลยไม่มี มีแต่ปฏิภูมอย่าง
เดียวกัน

นี่แหละข้อปฏิบัติ ถ้าเราไม่แยกแยะออกมาดู มันก็จะหลงอยู่ในสมมุตินะ
ยังข้ามสมมุติไปไม่ได้ การพิจารณาภายนอกต้องแยกแยะออกมาดูให้มันรู้แจ้ง
ในสมมุติ ไม่ให้มันหลงในสมมุติ ให้มันข้ามสมมุตินั้นไปอีก ถ้าหลงอยู่ใน
สมมุติมันก็ไม่ไปไหนแล้ว ต้องเวียนว่ายตายเกิดจมอยู่ในสมมุตินั้นแหละ

ธรรมทั้งปวงมารวมอยู่ในไตรลักษณ์

การปฏิบัติภาวนาท่านห้ามไม่ให้ภาวนาไปตามความอยาก เรากำลังพิจารณากายอยู่
อ้าว อยากจะไปดูจิตแล้ว มันไม่ได้ะอย่างนี้ จะดูกายก็ดูเฉพาะกายนั้นแหละก่อน
ถ้ารู้เห็นกายแล้วจิตก็รู้จะเห็น เพราะอะไรๆ ก็รวมอยู่ที่กายทั้งหมด ธรรมก็มีอยู่ที่กาย
ทุกขเวทนาก็มีอยู่ที่กาย ถ้าเราเห็นกายแล้วก็เห็นทั้งหมดนั้นแหละ แล้วต้องให้จิตมัน
อยู่กับอารมณ์อันเดียว ความอยากของเรามันก่อวนจิตไม่ให้เกิดความสงบ มันทำให้
จิตของเราพิจารณาอยู่ในอารมณ์อันเดียวไม่ได้ ดูกายก็ยังไม่เห็นกาย แล้วจะไปดูจิต
ก็เลยเตลิดไปทั้งหมด มีแต่อยากดูไปเรื่อย มันไม่ได้ะอย่างนั้น ผิดทาง จะดูกายก็ต้อง
ให้จดจ่อเฉพาะในกายอย่างเดียวเท่านั้น

ชื่อว่ากายแล้ว ทั้งภายนอกภายในที่มีหนังหุ้มห่อทั้งหมด กายทั้งหมดไม่ว่าคนว่าสัตว์
ดูกายของเขา เขามีสุขหรือมีทุกข์ มีเกิดมีตายไหมละ ให้พิจารณาดู ภายในกายที่มี
หนังหุ้มห่อ หนังหุ้มห่ออะไรละ ภายในมีอะไรละ ดูทั้งภายนอกดูทั้งภายในด้วย ให้ดู
ภายนอกก่อน เห็นภายนอกแล้วก็โน้มเข้ามาดูภายใน ตัวเราเองก็มีกายมีหนังหุ้มห่อ
เหมือนกับเขา ภายในกายของเรามีอะไรละ ให้พิจารณาดู

คำว่ารู้ธรรมเห็นธรรม เราเห็นภายนอกยังไ้ เวลานั้นโน้มเข้ามาดูภายในของเราก็ต้อง
เห็นเหมือนกันอย่างนั้น มีเกิดก็มีแก่ มีทุกข์ มีตาย เหมือนกัน อย่างเดียวกัน เพราะ
อะไรๆ ทุกอย่างมันไม่เที่ยง ธรรมทั้งหลายทั้งปวงมารวมอยู่ในไตรลักษณ์ อนิจจัง
ทุกขัง อนัตตา สิ่งไหนไม่เที่ยง สิ่งนั้นก็เป็ทุกข์ เมื่อเรารู้ว่าสิ่งนั้นไม่เที่ยง สิ่งนั้น
เป็นทุกข์ เรารู้แล้วปล่อยวางไป ไม่ยึดอะไรทั้งนั้น เพราะมันไม่เที่ยง ยึดเอาความ
ไม่เที่ยงก็เท่ากับยึดเอาทุกข์นั้นแหละ รู้แล้วก็ละไปปล่อยวางไป ถ้าเราไม่รู้ไม่เห็น
เราจะไปละอะไรละ จะปล่อยวางอะไรละ ต้องพิจารณาดูให้มันรู้มันเห็น

เห็นภายนอกยังไ้ก็ให้น้อมมาดูภายในกายของเราก็จะเห็นเหมือนกันอย่างนั้น ภายนอก
เห็นว่าเป็นของปฏิฏูล น่าเกลียดน่าชัง แล้วภายในของเรานี้มันไม่มีหรือกองปฏิฏูล

อันนั้นะ มันก็มีอยู่แล้วทำไมเราถึงไม่เกลียด ไม่ชังละ แต่เวลาเห็นอยู่ภายนอกก็รังเกียจ ภายในก็ปฏิญเหมือนกันแต่เราก็ไม่รังเกียจ นั้นแหละจิตอคติ มันผิดทางแล้ว จิตหลง ภายในกายของเราก็หลงว่ามันดีทั้งหมด นั้นแหละ ภายนอกมีแต่ไม่ดีทั้งหมด

ดูทั้งภายนอกภายใน ทางใกล้ทางไกลละ ให้มันจดจ่อเรื่องกายอย่างเดียว ไม่ให้ออกจาก กายที่มีหนังหุ้มห่อ ดูทั้งหมด อยู่ใกล้อยู่ไกล ก็น้อมจิตไปดูได้ ในที่สุดเขาก็ตาย ตายแล้ว ก็ผุพังแตกสลาย หวาอะไรก็ไม่มี ปฏิญนั้นก็ไม่เที่ยง เดียวก็เสื่อมสลายไป หวาอะไรก็ไม่มี แล้วเราจะเกลียดชังอะไรละ เกลียดชังของ ไม่มีนี้หรือ ของที่น่าชอบใจมันก็ไม่เที่ยง เดียวก็เสื่อมสลายไป แล้วรักจะอะไรละ รักของที่ไม่มีนี้หรือ สอนจิตของเราให้มันรู้ ให้มันข้ามความรักความชัง ถ้าจิตมันหลง มันก็จะตกอยู่ในความรักความชัง เห็นภายนอก เป็นของน่าเกลียดชังไปหมด แต่ภายในของ เรากลับหลงว่ามันดีไปทั้งหมด ไม่เกลียด ไม่ชัง ทั้งที่เป็นเหมือนกัน นี่แหละถ้าเราดู เราก็จะรู้เห็นจิตของเราว่ามีอคติ มันไม่เป็น ธรรม เห็นภายนอกมีแต่รังเกียจ แต่ภายใน ของเรากลับไม่รังเกียจ อย่างนั้นจิตมันเดิน ผิดทางแล้ว มันไม่ไปทางรู้ เห็นอะไรๆ ก็ให้ดูที่ จิตนั้นแหละ จิตของเราเกิดความสลดสังเวช

เวลาเห็นอย่างนั้นใหม่ หรือเฉยๆ เวลาเห็น ความแ่ ความทุกข์ ความตายนะ ถ้าเฉยๆ แสดงว่าจิตแข่งกระต้างนะ ธรรมะก็จะเข้าไปอยู่ในจิตนั้นไม่ได้ แต่เห็นอะไรแล้วก็เกิด ความสลดสังเวช ความสลดสังเวชนั้นแหละ มันทำให้จิตเราอ่อน สมควรแก่ธรรม ธรรมะ จะเข้าไปอยู่ในจิตนั้นได้

อย่าให้มีความอยาก เดียวอยากดูนั้น เดียวอยากดูนี้ ดูกายก็ยังไม่เห็น แล้วจะไป ดูอะไรมันจะเห็นละ นั้นแหละจิตมันไม่สงบ เป็นอารมณ์เดียว จิตมันฟุ้งซ่านเล่นไปอยู่ อย่างนั้น ถ้าจิตสงบก็จะอยู่ในอารมณ์อันเดียว ดูกายก็จดจ่อเฉพาะในกาย

ให้ดูความไม่เที่ยงนั้นแหละ อะไรทุกอย่าง มันไม่เที่ยง กายของเราก็ต้องเสื่อมโทรมแล้ว มันจะเป็นยังงไรละ จะไม่เป็นของน่าเกลียด ของน่าชังหรือละ ของที่เคยรักก็จะกลับ เป็นของเกลียดชังของชัง ถ้าเราไปเกลียดชัง ก็เกลียดชังของรักนั้นแหละ นี่แหละอะไรๆ ทุกอย่างมันอยู่ด้วยกัน ตีมีอยู่ที่ไหน ความไม่ดี ก็มีอยู่ที่นั่น ความสุขมีอยู่ที่ไหน ทุกข์ก็มีอยู่ที่นั่น มันอยู่ด้วยกัน เราก็ต้องแยกแยะออกมาดูละ อันไหนมันดีเราก็เลือกเอา จะเอา ทั้งหมดมันไม่ได้

ให้จิตจดจ่ออยู่ในอารมณ์อันเดียว อยู่ใน
กายอันเดียว ถ้าดูกายก็ดี อย่าไปดูที่อื่น
อยากดูนั่นอยากดูนี่ แสดงว่าจิตไม่สงบ
มันฟุ้งซ่าน ให้มันสงบอยู่ในอารมณ์อันเดียว
คำว่าดูอยู่ในกายอย่างเดียวนั้น ทั้งใกล้
ทั้งไกลดูได้หมดนะดูกายนะ ไม่เฉพาะใน
กายเราอย่างเดียว กายอื่นคนอื่นเขาก็ดูได้
แต่ให้มันจดจ่ออารมณ์อันเดียว สงบอยู่ใน
อารมณ์อันเดียว คำว่าจิตสงบนั้นไม่ใช่ว่าจิต
จะต้องสงบนิ่งอยู่เฉยๆ มันสามารถเที่ยวไป
ดูได้ แต่มันจะรู้อยู่ในอารมณ์อันเดียว

อะไรๆ ก็ให้ความไม่เที่ยงนั่นแหละ แม้สังขาร
ของเราก็จะเป็นอย่างนั้น ไม่มีแหละที่สังขาร
ของเราจะดีกว่าเขา จะประเสริฐกว่าเขานะ
เหมือนกันอันนี้ เมื่อเราเห็นอย่างนั้นแล้วก็
จะเกิดนิพพิทาความเบื่อหน่ายขึ้น เกิดมาแล้ว
ก็ไม่ปรารถนาที่จะกลับมาเกิดอีก แก่แล้ว
ก็ไม่ปรารถนาจะมาแก่อีก ตายแล้วก็
ไม่ปรารถนาจะมาตายอีก ถ้าเกิดนิพพิทา
ความเบื่อหน่ายอย่างนั้นแล้ว ชาติความเกิด
ของเราก็จะไม่มีอีก

เที่ยวเมืองกายนครก็เที่ยวอยู่นี้แหละ
ไปเที่ยวที่ประเทศอินเดียก็ดี ไปเที่ยวป่าช้า
ผีดิบ เราน้อมจิตไปอย่างนั้นมันไม่ผิดทาง
หรือก่อให้เกิดความสงสัยขึ้น เราก็นำมา
ศึกษาอีก ที่เราน้อมไปอย่างนี้มันเป็นปัจจัย
เพื่อรู้ ไม่ได้เป็นปัจจัยเพื่อหลง มันตัดสินใจ
เองได้ ไม่ต้องไปถามใครแหละ ไม่มีใคร
บอกใครแนะนำอะไรเรา มันพิจารณาเอง

นั่นแหละทุกอย่างเราเที่ยวหา (พิจารณา)
ไม่ถึงวันที่ ๓ มันไม่ได้คำตอบนะนิสัยเรานี้
พิจารณาธรรมะกว่าจะได้คำตอบก็ถึงวันที่ ๓
ค่อยได้ เที่ยวหายากดี ไม่ถึงวันที่ ๓ ไม่ได้
วันที่ ๓ มันจึงได้ เบื้องสุภะก็เหมือนกัน

พิจารณาให้ชานิชานาญ

สังขารไม่เที่ยง ท่านเปรียบเหมือนของที่ยืมเขามา เขาจะเรียกกลับคืนเมื่อไรก็ได้ ฉะนั้นในเมื่อไม่ใช่ของๆ เรา เราก็ปล่อยวาง เราไม่ยึดไม่ถือแหวะ เขาจะเป็นยังงี้ก็ดี เขาจะแตกสลายผุพังยังงี้ก็ตาม เราจะดู เราจะรู้ เราไม่เสียดาย เพราะไม่ใช่ของๆ เรา เขาไม่เที่ยง เขาจะแตกสลายไปยังงี้ก็ดี อย่าให้มีวิตกวิจารณ์ เอ้า เฟ่งดูให้มันแตกสลายไป ธาตุดินก็เป็นดิน ธาตุไฟ ธาตุน้ำ ธาตุลม ก็สลายไป หอะไรก็ไม่มี หาดิน ก็ไม่มี หาน้ำหาไฟหาลมอะไรก็ไม่มี หาโรคหอะไรก็ไม่มี ในเมื่อไม่มีแล้ว เอ้า กำหนดขึ้นมาใหม่ ให้เป็นรูปเป็นกายขึ้นมาใหม่ รูปกายนี้ก็ไม่เที่ยง เดี่ยวมันก็แตกก็ผุก็พังสลายไป

เอ้า ดูการแตกสลายของเขา ดูให้มันชานิชานาญ เฟ่งดูอยู่นั้นแหละ ดูกรรมฐานนะ ไม่มีแล้วกำหนดขึ้นมาใหม่ มีรูปมีนามขึ้นมาใหม่ สังขารก็เป็นอย่างนี้แหละ ตายแล้วก็เกิดใหม่ได้สังขารใหม่นี้ เรากำหนดให้มันขึ้นมาปัจจุบันนี้ แตกสลายปัจจุบันนี้ ผุคขึ้นมาปัจจุบันนี้ มันไม่เที่ยงแล้วเปลี่ยนไปยังงีละ เอ้า ดู ขึ้นชื่อว่าสังขารแล้วก็ล้วนแต่ไม่เที่ยง มีแต่ผุพังแตกสลายไปทั้งนั้นแหละ ดูให้มันชานิชานาญ อันไหนไม่เที่ยง ไม่ใช่ของๆ เรา เราก็ปล่อยวาง เราไม่ยึดเป็นของเรา

“

ดูให้มันชานิชานาญ อันไหนไม่เที่ยง ไม่ใช่ของๆ เรา
เราก็ปล่อยวาง เราไม่ยึดเป็นของเรา

”

หลวงปู่กงมาละขันธ์

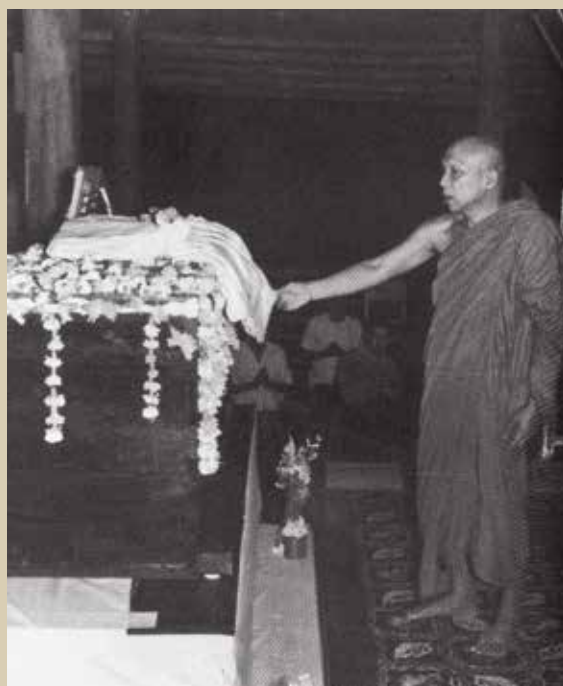
ปีหลวงปู่กงมาละ (วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ สิริอายุ ๖๑ ปี ๑๑ เดือน ๑๑ วัน พรรษา ๓๕) เราก็จำพรรษาอยู่ด้วยกันกับเพื่อน เข้าไปปีบโนดเพื่อนทุกคืน หลวงพ่อสัมมา (ขันตีปาโล) ก็จำพรรษาดูด้วยกันนี่แหละ พอออกพรรษาแล้ว หลวงปู่กงมาเพื่อนไปรับ หลวงพ่อแบนจะไปจันทบุรีพูน หลวงพ่อแบนจำพรรษาที่นครพนมปีนั้น ยังบ่ทันถึง นครพนมเช้า พอดีเกิดอุบัติเหตุ รถบรรทุกมาเฉี่ยวท้ายรถของเพื่อนลงถนน เพื่อนก็เลย ละเอียด

จากนั้นก็เอาร่างเพื่อนกลับมาไว้ที่วัดป่าสุทธาวาสก่อน แล้วค่อยเคลื่อนมาวัดดอยฯ ครูบาอาจารย์ก็มาร่วมหลายนะ คนก็หลาย หลวงปู่อ่อน หลวงปู่ฝั้น ก็มาร่วม

(ถวายเพลิงศพหลวงปู่กงมา จิรปุญโญ ในวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๖)

ตอนเพื่อนละสังขารนี้เราพรรษา ๓ พรรษาที่ ๒ เราไปจำพรรษาที่นครพนม พรรษาที่ ๓ เราไม่ได้ไป หลวงพ่อแบนไปจำพรรษาอีก ปีที่ ๒ ที่หลวงพ่อแบนไปนี่เกือบแย่ เพื่อนป่วย เกี่ยวกับโรคปอด โรควัณโรค ได้หลวงตาวรรณดี (ตั้งตรงจิตร กุศลธัมโม) เข้ามา อุปัฏฐากดูแล อาการอาพาธถึงได้ผ่านมาได้ พอกลับมาวัดดอยฯ แล้ว เพื่อนก็ยังต้อง ฉันทยาต่ออีกทุกวัน ยาสเตรปโตมัยซิน ยาเป็นกระปุก แล้วต้องฉีดด้วย ยาต้องผสมกับ น้ำกลั่น ผสมวิตามินบี ๑๒

พอเสร็จงานศพหลวงปู่กงมาแล้ว เพื่อนอยากฉีดยา เพื่อนเลยถามหมู่ว่า “ไผฉีดยาเป็นละ” ถามองค์นั้นองค์นี้ก็ไม่มีใครฉีดยาเป็น มาถามเรา เราก็ว่า “ตอนนั้นหมูเคยให้แทงเข็มให้ ก็เลยแทง เคยฉีดให้กับหมูอยู่” หมูรูปนั้นกับวชพร้อมกัน เจ็บป่วยมาไม่มีใครฉีดยาเป็น เราเลยฉีดให้ หลวงพ่อแบนก็เลยว่า “เออ ท่านอว้านนี่แหละ” เราก็เลยได้ฉีดยาให้ หลวงพ่อแบนทุกวันเลยทีนี้ เวลาคิดก็คิดใส่สะโพก เพราะช่วงนั้นไม่มีหมอที่ไหนจะขึ้น ไปวัดดอยฯ พอหลวงปู่กงมาเพื่อนละไปแล้ว วัดก็เลยเงียบ ไม่ค่อยมีผู้มีคนขึ้นไปเท่าไร

ครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่ที่มาร่วมงานศพของหลวงปู่กงมา จิรปุญฺญโณ มีหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ หลวงปู่ฝั้น อาจาโร หลวงปู่กว่า สุขโม หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน เป็นต้น

หลวงปู่แบน ธนากโร

อยู่วัดดอยฯ

วัดดอยฯ แต่ก่อนไม่มีไฟฟ้าอะไรละ ใช้ตะเกียงใช้โคมไฟเอา สมัยก่อนผ้าอาบน้ำก็เป็นผ้าเช็ดตัวในผืนเดียวกันเลย ไม่มีอะไรแหละ สบู่อะไรๆ ก็ไม่ค่อยมีหรอกแต่ก่อน ไม่สะดวกเหมือนทุกวันนี้ น้ำก็ได้หาบเอา ทำงานหนักที่สุดก็ตอนอยู่ที่วัดดอยฯ นั้นแหละ หลวงพ่อแบนเพื่อนพาเทปูนสร้างถังเก็บน้ำ ช่วงนั้นเพื่อนก็ไม่ค่อยแข็งแรงหรอก แต่เพื่อนก็ยังทำงานกับหมูได้อยู่ ฉาบปูนเพื่อนก็ฉาบกับหมูบ้าง นั้นแหละทำถังเก็บน้ำ การโกยหินลงจากภูเขาก็ต้องเป็นพระทั้งหมด เอาทรายขึ้นจากห้วยก็พระทั้งหมด หนักมากอยู่วัดดอยฯ ช่วงนั้น เพราะชาวบ้านเขาลงนาหมดแล้ว เลยไม่มีชาวบ้านมาช่วยละ

อาหารบิณฑบาตสมัยนั้นก็ตามมีตามได้ ลวกผักมาต้มถาดอย่างนี้ก็หมด เพราะมันหิว เราทำงานหนักกว่าญาติโยมนะช่วงนั้น ทำงานสมัยนั้นก็ไม่มีเครื่องทุ่นแรงอะไร ต้องได้ใช้แรงเองทั้งหมดทุกอย่าง พวกหินปูนทรายก็มีแต่แบกมีแต่หิ้วมีแต่ขนไปกันเองทั้งนั้น หนักมาก มาทุกวันนี้ยังมีเครื่องทุ่นแรงช่วยทำ แล้วบางทีทำถึงเที่ยงคืน ค่อยได้เลิกก็มี เพราะเวลาเทปูนต้องเทติดต่อกัน ไม่อย่างนั้นปูนมันจะไม่ประสานกัน รางปูนมี ๒ ราง รางนี้หมดไป ตักรางนั้นต่อไม่ให้ขาด หินก็หิ้วเอา ใช้ปัดกยกชนกัน

บริเวณวัดดอยธรรมเจดีย์ จ.สกลนคร

ทรายก็เหมือนกัน ใช้มือหิ้วข้างละปี๊บ ปูนก็
แบกเอาอุ้มเอา ปูนนี้ ๒ ถุงผสมได้ ๑ รวง
ผสมรางนี้ต่อด้วยรางนั้น แล้วก็ตักเอาไปเท
เทเสร็จก็ไปตักหินตักทรายต่อ ติดต่อกัน
อย่างนี้ ไม่อย่างนั้นไม่ได้ ปูนมันจะแห้งก่อน
ถ้าแห้งแล้วปูนมันจะไม่ประสานกัน เวลา
เก็บน้ำ น้ำก็จะรั่วไม่อยู่แหละ เวลาฉาบปูน
ก็ต้องขึ้นปูนก่อนการก่อนะ แล้วต้องรอให้
มันอยู่ตัวก่อนแล้วค่อยไปเสริมไปแต่งทีหลัง
ถ้าปูนยังเละอยู่แล้วเราไปฉาบเลย มันก็จะ

หลุดละที่นี้ ถ้าขึ้นแล้วไม่ต้องไปตะไปต้อง
เขาแหละ รอก่อน จะเอาทีเดียวไม่ได้

ทำกุฎิก็เหมือนกัน บ่ายโมงเพิ่นก็ให้พระ
ตีระฆังแล้ว พาพระไปชนไม้ไผ่มาทำกุฎิ
เราก็ไปช่วยถากช่วยแบกช่วยขนมานะ
งานอะไรก็ดี ถ้างานยังไม่แล้วเสร็จ เราก็ต้อง
อยู่กับหน้านางนั้นตลอดนั้นแหละ ไม่ว่า
ที่ไหนก็ดี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ในคราวเสด็จพระราชดำเนินเยือนวัดดอยธรรมเจดีย์

ในหลวงเสด็จ

ในหลวงเสด็จมาที่วัดดอยฯ ครั้งแรก เราก็อยู่ ตอนนั้นใช้ตะเกียงเจ้าพายุนะ
ยังไม่มีไฟฟ้าอะไรละ มีคนคอยหิ้วตะเกียงเดินตามส่องทางให้เพื่อน
พวกทหารที่เขาติดตามมาใช้ตะเกียงหิ้วเดินนำทางเสด็จ สมัยนั้นลำบาก
พอเสด็จมาปีที่ ๒ นี้ เขาค่อยใช้ไฟฟ้า แต่ก็ยังเป็นไฟฟ้าแบบใช้ถ่าน ก็ใช้ส่องทาง
เสด็จให้ในหลวง เพื่อนเสด็จมายามค่ำๆ เย็นๆ แล้ว

พอหลวงพ่อบ้านเดินมา ในหลวงก็นั่งคุกเข่าพนมมืออยู่ตรงพลาญหิน คุยกัน
โอ้ ท่านคุกเข่าพนมมือคุยกับหลวงพ่อบ้านตั้งนานนะ กว่าหลวงพ่อบ้านจะ
พาเดินเข้ามานั่งในศาลา

คูหา (ถ้ำ) ของนักปฏิบัติ

ออกพรรษาแล้วก็ออกไปหาวิเวก ทำความเพียร อยู่กับ
หมู่มาทำความเพียรเป็นอย่างหนึ่ง อยู่องค์เดียวในป่า
เป็นอย่างไรละ การทำความเพียร หาทุกแห่งทุกมุมนั้นแหละ
หาธรรม เทียบแสวงหา หาประสบการณ์อย่างไร เราแก้
ประสบการณ์นั้นอย่างไร ให้มันมีประสบการณ์ เราแก้ปัญหา
ประสบการณ์ของเราได้ คนอื่นมีปัญหาเหมือนกับเรามา
หาเรา เราก็จะช่วยเขาได้ บอกทางเขาแก้ได้

อยู่วัดดอยๆ ก็ได้ไปเที่ยวถ้ำผาผึ่งนี้แหละ พักอยู่ที่เพิงถ้ำ
มีนกนางแอ่นอาศัยอยู่เต็มถ้ำนั้นแหละ ตอนจวนจะค่ำมัน
บินวนผ่านหน้าถ้ำ ผุ่งใหญ่นะ มันก็บินเล่นอยู่ตรงหน้าถ้ำ
นั้นแหละ ครั้งที่ ๒ ก็เหมือนกัน ผุ่งใหญ่บินผ่านหน้าถ้ำอีก
พอมันเห็นว่าเราไม่ทำอะไรมัน ปลอดภัยแล้ว มันค่อย
ทยอยบินเข้าไปนอนในถ้ำ เราก็เอาถ้ำนี้แหละเป็นธรรมะ
แห่งถ้ำถ้ำ ในถ้ำก็มีแต่หมู่สัตว์อาศัยอยู่ น้อมเข้ามาดูที่กาย
ของเราก็มีหมู่สัตว์อาศัยอยู่เต็มเหมือนกัน กายของเรา
ก็เป็นถ้ำภายในให้หมู่สัตว์อาศัยเหมือนกับถ้ำภายนอกนี้
นั้นแหละเห็นอะไรก็ดี พบอะไรก็ดี ให้น้อมเข้ามาดูที่กาย
ที่ใจของเรา ถ้าไม่น้อมมาดูที่กายที่ใจแล้วมันก็จะมีแต่
หลงเท่านั้นแหละ ถ้ามดูที่กายที่ใจของเราแล้วพิจารณาที่นี่
แล้วมันไม่หลง ธรรมะทุกอย่างมันเกิดที่กายที่ใจนี้ มีอยู่
ในกายในใจของเราทั้งหมดแหละ

การฝึกปฏิบัติ ผู้ที่ฝึกใหม่ ภิกษุใหม่ พระพุทธเจ้าให้แสวงหา
สุญญตาคร เรือนว่าง เรือนเก่า เรือนว่างเก่าก็คือเรือน
ร้างเก่า ร่างกายของเราเป็นธรรมะ บ้านเก่าเรือน
เก่าหลังนี้ตอนเขาสร้างขึ้นใหม่ก็คงจะเป็นของใหม่ของดี
ทั้งหมดนั้นแหละ ชื่อ ผา หลังกา อะไรก็ดี แต่ปัจจุบัน

ดูอะไรก็ดูๆ พังๆ ดูชื่อ ดูฝา ดูหลังคา ไม่มีอะไรดีเลย ดูแล้วก็จวนล้มทับถมแผ่นดิน ธรรมะที่เราอยู่อาศัยนั้นแหละ ยกเอาบ้านหลังนั้นแหละเป็นตัวธรรมะ แล้วก็โน้มเข้ามาดูสังขารร่างกายของเราจะไม่เป็นอย่างนั้นหรือละ ถ้าเห็นสังขารของเราก็มีสภาพอย่างเดียวกัน จิตของเราก็จะเกิดความสลดสังเวช จิตอ่อนสมควรแก่ธรรมแหละอันนี้ ธรรมะจะเข้าไปในจิตได้ จิตมันก็จะเข้าหาความสงบละ อันนี้ หาอุบายพิจารณา ดู เราจะพิจารณาอย่างไร เอาอะไรเป็นธรรมะให้จิตของเราเกิดความสลดสังเวชนะ เรือนร้าง เรือนว่างเปล่า ก็ตัวธรรมะนั้นแหละ ยกเอามาศึกษาพิจารณา ดู พระพุทธเจ้าให้แสวงหาอย่างนั้นเป็นสถานที่ปฏิบัติ

ส่วนถ้ำก็อยู่ในป่าในเขาโน้นแหละ มัณเฑียร ชื่อว่าถ้ำแล้วมันเต็มไปด้วยหมู่มสัตว์ ภูษิกก็ซ่อนอยู่ เพราะมันเป็นถ้ำนะ เสือเขาก็ซ่อนอยู่ในถ้ำ ล้วนแต่สัตว์อันตรายดุร้ายทั้งหมด ถ้าพระไปอยู่ในถ้ำท่านจะทำอย่างไรละ ก็ไปทำความสะอาดให้มันเตียนท่านจึงอยู่ได้ พอเตียนแล้วพวกสัตว์เหล่านั้นเขาอยู่ไม่ได้ เขาก็ออกหนีไป เพราะเขาชอบอยู่ที่รกๆ ดูเอา ถ้ำที่เราอยู่อาศัยนี้แหละเป็นตัวธรรมะ แล้วก็โน้มมาดูถ้ำกลางอกของเราเป็นยังงี้ละ หาตัวสัตว์ดุร้ายมีไหมละถ้ำกลางอก

ของคนเนีย ถ้าจะดูแล้วก็ไม่มีอะไรจะแตกต่างจากถ้ำภายนอกนะ ถ้ำกลางอกของคนนั้นก็โรคพยาธิโน้นแหละเป็นสัตว์ที่ดุร้าย สามารถคว่ำเอาชีวิตของเราไปได้ สัตว์เหล่านั้นเขาชอบอยู่ที่รกๆ ดูถ้ำกลางอกของเราเป็นยังงี้ละ มันสกปรกมันรก หรือมันสะอาดมันเตียนละ ถ้ามัณเฑียรก็เต็มไปด้วยหมู่มสัตว์แหละ ล้วนแต่ดุร้ายทั้งหมด แล้วทำอย่างไรเขาจึงจะออกจะหนีละ สัตว์ที่อยู่ในถ้ำกลางอกของเราก็ เราจะเอาอะไรละมาชำระให้มันสะอาด ให้มันเตียนละ ท่านจึงยึดให้เอาศีล เอาศีลนี้แหละมาชำระให้มันสะอาดให้มันเตียน ถ้าไม่เอาศีลมาชำระ มันยิ่งจะรกแหละถ้ำกลางอกของเรา ไม่มีความสะอาด แต่ถ้าเราเอาศีลมาชำระให้มันสะอาดเตียนแล้ว สัตว์เหล่านั้นเขาก็อยู่ไม่ได้เหมือนกัน เพราะเขาไม่ชอบที่สะอาด เขาชอบที่รกๆ นะนี้

การปฏิบัติมีแต่ศึกษาหาเอาเปรียบเทียบดูภายนอกแล้วก็โน้มมาดูภายในของเรา ดูแต่ภายนอกไม่โน้มมาดูภายในของเราก็ไม่ได้ ค้นหาสิ่งที่มียู่ภายนอก แล้วภายในของเรามีไหมละ ถ้าหาดูมันก็มีเหมือนกันทั้งหมดนั้นแหละ สัตว์ดุร้าย งูจงอาง เขาก็ชอบอยู่ในถ้ำ เพราะในถ้ำมันเย็น ชอบที่รกๆ ถ้ำเตียนแล้วเขาไม่อยู่แหละอันนี้ ฉันทิดู ถ้ำกลางอกของเราก็เหมือนกันอย่างนั้นละ

ถ้าเราเห็นอย่างนั้นเราจะทำยังไงละเรื่องนี้ เอาศีลนี้แหละมาขัดเกลาฟอกฝนขับไล่ออก เรียกว่าชำระบาปอกุศลอย่างหยาบ สมาธิมาชำระบาปอกุศลอย่างกลาง ปัญญามาชำระบาปอกุศลอย่างละเอียด บาปอกุศลก็มีทั้งอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด มีอยู่ภายในของเรา เราจะเห็นจะเป็นยังไงละ มันรกหรือมันเป็นยังไงละที่มีอยู่ภายในนี้ ไม่ใช่เป็นของรกหรือของไม่ดีหรือละ ถ้าเราไม่เอาศีลมาชำระ มันจะออกมาหรือละ แล้วเราจะเอาอะไรละมาชำระ ศีลเท่านั้นแหละที่เราจะเอามาชำระให้มันสะอาดให้มันเตียนนะ กิเลสความโลภ ความโกรธ ความหลง ก็ล้วนเป็นของรกทั้งหมดนี้แหละ ไม่มีที่จะสะอาด ฉะนั้นชำระสะสางออกให้มันสะอาดให้มันเตียน ธรรมะจึงจะเข้าไปได้ ถ้าไม่ชำระแล้วธรรมะมันเข้าไปไม่ได้

แล้วจะปฏิบัติยังไงให้จิตเราเกิดความสดสังเวชละ มันไม่ดีนะความแข็งกระด้าง ธรรมะเข้าไปไม่ได้ ต้องทำให้จิตเกิดความสดสังเวชแล้วมันจึงจะอ่อนลง สมควรแก่ธรรมที่นี้ ธรรมะถึงจะเข้าไปได้ เป็นสมาธิได้ ถ้าจิตสงบเป็นสมาธิแล้ว จิตนั้นเป็นยังไงละความสงบ มันมีแต่ความสุข นั่งก็มีความสุข นอนก็มีความสุข จะไปไหนก็มีความสุข ความสุขที่เราปรารถนาอยากมี อยากพบ อยากได้ อยากเห็น เราพบเห็นแล้วที่นี้ เราได้แล้วมีแล้ว ความสุขนี้แหละที่จะได้ ติดเนื้อตามตัวเราไปนะ ที่เราหาเอาในปัจจุบันนี้ก็จะได้พบได้เห็นในปัจจุบันนี้แหละ จะติดเนื้อตามตัวเราไปนะ ถ้าจิตไม่สงบจิตนี้เป็นยังไงละ มันมีความสุขไหมละ มันไม่มีแหละ มีแต่ทุกข์ มีแต่ความวุ่นวาย แล้วทุกข์นั้นแหละจะติดเนื้อตามตัวเราไป

ฉะนั้นทุกข์ที่เราไม่ชอบ ท่านก็สอนให้สละให้ทิ้ง เราจะละจะทิ้งได้ก็ต้องอาศัยปัญญา ถ้าไม่มีปัญญา เรากียึดเอาถือเอาทั้งหมดนั้นแหละ อุปาทานขันธ์ อะไรๆ ที่มีในขันธ์ ๕ นี้ มันยึดเอาหมด โลกอะไรก็ดี มันมีอยู่ในขันธ์ ๕ มันจะเป็นของติดเนื้อตามตัวนะ ตัวอุปาทานนะหลงยึดเอา เราไม่รู้ที่เรายึดเอาหรอก แต่กิเลสมันยึด ถ้าเราว่าเราไม่ได้ยึด อะไรละที่พระพุทธเจ้าสอนให้ละให้ทิ้ง เราได้ละได้ทิ้งแล้วหรือยังละ ถ้าเราไม่ละไม่ทิ้ง นั่นไม่ใช่เรายึดเอาหรือ เรายังหลงอยู่ ไม่ใช่หรือละ เราก็ต้องเพียรละที่นี้ จะละจะทิ้งไม่ให้มันมี เพียรขัดเกลาฟอกฝนให้มันสะอาด ให้มันเตียน การปฏิบัติต้องฝึกความเพียร เติณจกรรม ศึกษาพิจารณานะ ศึกษาถ้าก็ดีละอันนี้ ถ้าภายนอก ถ้าภายในก็ดี ทำความเพียร เติณจกรรมนั้นแหละ ศึกษาดูให้มันละเอียดแบบคาย

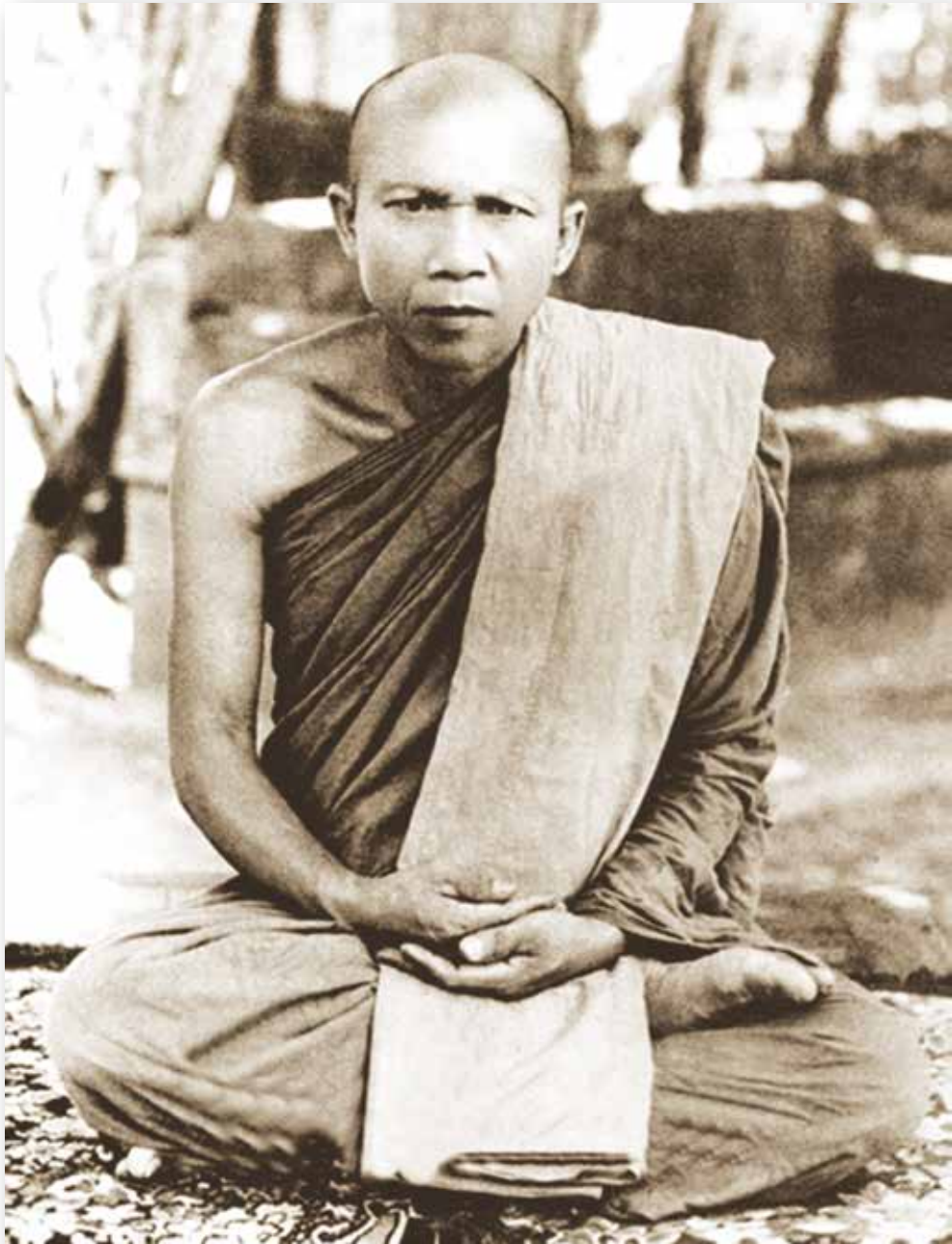
ไม่มีนิสัยไปทางนั้น

ถ้าเสียงของก็ไปกับหลวงพ่อบ้านนี้แหละ เราไปพักอยู่ตรงสุดของถ้ำนั่น ถ้าเสียงของนี้ พอป่วย ๓ ป่วย ๔ แล้วอยู่ไม่ได้ มันออกหนาวออกร้อนเหมือนจะเป็นไข้ พอตกค้ำ แล้วค่อยปกติ ถ้าป่วย ๓ ป่วย ๔ แล้วอยู่ในถ้ำไม่ได้ ต้องออกมาข้างนอกก่อน ถ้าไม่ออกมาจะเป็นไข้ พอค้ำแล้วค่อยเข้าไป ทำอย่างนั้นจึงไม่เป็นไข้ พักอยู่เป็นเดือน ละมั้ง

เวลาเราไปพักที่ไหนก็ไม่เจอกับพวกนั้นหรอก (ภูมิเจ้าที่) เราไม่เห็น เราไม่มีนิสัยไปทางนั้น

หลวงปู่กงมาละแล้ว เราก็อยู่จำพรรษาที่วัดดอยฯ ต่ออีก ๒ พรรษา อยู่กับหลวงพ่อบ้าน (พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๗) พอครบ ๕ พรรษาแล้ว จึงลาหลวงพ่อบ้านไปหาหลวงปู่อ่อน เป็นเป็นอาจารย์เก่าตั้งแต่เป็นเณร

ตอนกราบลาหลวงพ่อบ้าน เราก็ได้ทำไม้สีฟัน (ไม้เจีย) เต็มถาด เข้าไปถวายเพื่อน หลวงพ่อบ้านเพื่อนก็ว่า “ไอ้ คือถวายหลายแท้” เราเห็นว่าตัวเองเกิดมาจน ไม่มีอะไรจะ ถวายทาน ป่มีหยังเราก็เอาความเพียรนี้แหละเป็นทาน ทำไม้สีฟันไม้ชำระโทษ ไม้นี้ ถ้าไม่มีความเพียรก็ไม่ได้ทานละ ทานความเพียร ทานความขยัน ไม่มีความเพียร ไม่ได้ทาน ผู้มีความเพียรเท่านั้นจึงได้ทาน ไม้ก็เป็นไม้ที่อยู่ในป่าไม่มีใครหวง ไปเอาที่ใด ก็ได้ ไม่มีเจ้าของหวงห้าม บริสุทธิ์ ได้มาบริสุทธิ์ ได้เพราะความเพียร เอาความเพียร ของเราเป็นทาน ทำอยู่อย่างนั้นแหละไปอยู่ที่ไหนก็ดี

หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

“ธรรมะที่จะได้มานั่งสอนหมู่นี้
ต้องเอาชีวิตแลกเอานะจึงได้
ไม่เอาชีวิตแลกเอา มันไม่ได้
มานั่งสอนหมู่ออย่างนี้แหละ”

~

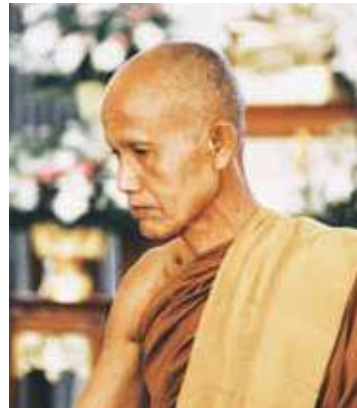
หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

หลวงปู่ลี กุศลธโร

หลวงพ่อประสิทธิ์ ปุญญมากโร

หลวงพ่ोजันเร้น คุณวโร

องค์อื่นบ่มี

มาอยู่บ้านหนองบัวบาน ปี ๒๕๐๘ หมู่คณะก็มีไม่มากหรอก มี ๖-๗ องค์เท่านั้นแหละ ตอนหลวงปู่ลี (กุศลธโร) ท่านประสิทธิ์ (ปุญญมากโร) ท่านจันทร์เร้น เข้ามานี่แหละถึงมากขึ้นเป็น ๑๐ องค์ ๒๐ องค์

เราไปอยู่กับเพื่อนใหม่ๆ เวลาเพื่อนสอนพระวินัยก็ดี โอ้ย เราไม่รู้เรื่องแหละ เราไม่เคยได้ยินได้ฟัง มีดตีบ พอออกพรรษาแล้วจึงไปยืมหนังสือพระวินัยมาอ่านดู ทีนี้จึงค่อยเข้าใจบ้าง ตอนเพื่อนสอนนะมันไม่เข้าใจ อยู่กับหลวงปู่อ่อนเพื่อนสอนพระวินัยกับบุพพสิกขาฯ ทุกพรรษา มีหลวงปู่อ่อน องค์เดียวละมั้งที่สอนพระวินัย องค์อื่นบ่มี หลวงปู่อ่อนมีความรู้แตกฉานในพระวินัย

หลวงปู่วั้น ญาณสิริ

“
ไม่ต้องเรียนถามอะไรแหละ
อยู่กับหลวงปู่อนนะ
ท่านรู้
”

หลวงปู่อน

นิสัยของหลวงปู่อนกับหลวงปู่กงมานี้ไปทางเดียวกันแต่ไม่เหมือนกันนะ หลวงปู่อนท่านมีไหวพริบปัญญานะ เพื่อนพูดตรงๆ ถ้ามีอะไรก็ดี มีปัญหาอะไรเกิดอย่างนี้ หลวงปู่มันเพื่อนจะมอบให้ท่านเจ้าคุณอาจารย์สิงห์กับหลวงปู่อนเป็นคนไปแก้ปัญหาลองปู่อนเพื่อนเป็นนักสู้ ใฝ่ไปประมาทเพื่อน ๗ วันต้องตาย เพื่อนว่านะ นิสัยเพื่อนจะว่าเพื่อนกล้าก็กล้าแบบมีไหวพริบปัญญา และตรงไปตรงมาเหมือนหลวงปู่กงมาเพื่อนรู้จักกาล ไหวพริบปัญญาเพื่อนดี ข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ เพื่อนได้จากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มัน ไหวพริบปัญญาได้จากเจ้าคุณอาจารย์สิงห์ เจ้าคุณอาจารย์สิงห์นี้ไหวพริบปัญหานี้เก่งนะ

อุบายธรรมานลูกศิษย์ของหลวงปู่ฮ้วน

หลวงปู่ฮ้วนเพื่อนสอนลูกศิษย์ คนนี้นิสัยอย่างไร เพื่อนก็จะสอนอย่างนั้น ลูกศิษย์ที่มาศึกษาอย่างหลวงปู่ฮ้วนเข้าไปมอตัวกับเพื่อน เพื่อนก็สอนคำปริกรรม “กายเกทั กายมรณ มหาทุกข์” ให้ปริกรรมคำนี้ หลวงปู่ฮ้วนก็นำมาปริกรรม แล้ววันหลังเพื่อนก็มาถาม “เป็นอย่างไร สบายไหม?” หลวงปู่ฮ้วนก็ว่า “ไม่สบายขอรับ” มันยาก มันขัด ว่าไม่สบาย

หลวงปู่ฮ้วนเพื่อนก็รู้ว่าไม่ถูกกับจริตนี้ เพื่อนเลยเปลี่ยนคำปริกรรมให้ใหม่ เพื่อนให้ปริกรรม “เยกุชโณ ปฏิกุโล” หลวงปู่ฮ้วนก็นำไปปริกรรมภาวนา แล้ววันหลังเพื่อนก็ถาม “เป็นอย่างไร สบายไหมคำนี้?” หลวงปู่ฮ้วนกราบเรียนว่า “สบาย เหมือนคำว่าพุทโธขอรับ” เพื่อนก็ให้ปริกรรมคำนี้แหละ

ตอนที่หลวงปู่ฮ้วนไปอบรมธรรมปฏิบัติอยู่กับหลวงปู่ฮ้วนใหม่ๆ หลวงปู่ฮ้วนท่านมีกำลังมาก อยู่กับหลวงปู่ฮ้วนนี้กลางวันไม่ได้พักผ่อน เพื่อนพาทำงาน ทำงานก็ไม่ใช้งาน หนักอะไรหрок งานเบาๆ นี่แหละ อย่างเย็บผ้าเช็ดเท้านี้ เพื่อนก็ให้เย็บอย่างนี้ทั้งวัน พอกลางคืนก็ไปบิบนวดถวายเพื่อน ดี ๒ เพื่อนตื่นจึงออกไปได้ ถ้าเพื่อนไม่ตื่นออกไปไม่ได้ การบิบนวดหลวงปู่ฮ้วนนะ ถ้าเพื่อนนอนหลับจะถือว่าเพื่อนหลับแล้วจะไปเลยอย่างนี้ไม่ได้ วันหลังจะมาบิบนวดให้ไม่ได้ เพื่อนไม่ยอมให้นอนแหละ เพื่อนทราบ เพื่อนรู้จักทราบ เพื่อนทราบเอา พอดี ๒ แล้ว จะไปนอนก็ยังงอยู่ ตอนเช้าก็กลัวจะมารับบาตรท่านไม่ทัน จึงต้องไปเดินจงกรมก่อน เลยไม่ได้หลับได้นอน ถ้าคิดอยากนอนคงหงายตังเลย หลวงปู่ฮ้วนเพื่อนรู้จักในการทราบหลวงปู่ฮ้วน ซึ่งเป็นอุบายอบรมธรรมของหลวงปู่ฮ้วนตามที่หลวงปู่ฮ้วนเล่าให้ฟัง

เจ้าคุณอาจารย์สิงห์

หลวงปู่อ่อนเคยเล่าว่า เจ้าคุณอาจารย์สิงห์ (ขันตยาโคโม) เป็นมือขวา หลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นเทศน์อบรมพระอย่างนี้ เจ้าคุณอาจารย์สิงห์ได้ฟังดอก แต่ไม่ส่งจิตออกนอกเมื่อไร เพิ่งรู้เห็นเห็นแท้ๆ

หลวงปู่อ่อนเคยทดสอบว่า “เพิ่งรู้เห็นเห็นอีหลีป๋ เฮาลองคิดเบิ่งก่อนนะ” หลวงปู่อ่อนสมัยเป็นโยมเคยมีวัวดี เทียมเกวียนก็เก่ง เพื่อนเลยนึก “อยากได้วัวดีๆ ได้” เท่านั้นแหละ เจ้าคุณอาจารย์สิงห์ว่า “ขอโอกาส ท่านอ่อนถือเชือกไปจูงวัวแล้วพูน” เห็นเห็นเป็นตัวเป็นตนจริงๆ นะ เห็นวัวเป็นตัวมาเลย เพิ่งรู้เห็นเห็นอีหลี หลวงปู่อ่อนว่าเพิ่งลองทดสอบเบิ่งแล้ว

หลวงปู่อ่อนว่า เจ้าคุณอาจารย์สิงห์ไปอยู่ป่าช้าบ้านเหล่าฯ ขอนแก่น พวกชาวบ้านเขาว่าเพื่อน “บักเหลียง อีหล้าคอเหลียง” เขาตำเพื่อนนะญาติโยมนะ และฝ่ายพระบ้านก็ไม่ชอบพระฝ่ายปฏิบัติ ก็เลยนัดแนะปรึกษากันว่าจะทำยังไงกับพระป่าพวกนี้ เจ้าคุณอาจารย์สิงห์เพิ่งพิจารณา เพิ่งมีญาณความรู้ณะ เห็นว่า มีพระบ้านไปประชุมปรึกษากันอยู่ ๓ องค์ องค์หนึ่งนั่งกันทางเข้าประตู แล้วพูดว่าอย่างนั้นๆ “เอาให้ได้พวกเรา เอาสิก็ได้เอา เอาตายได้เอา” “ใครเป็นคนบอก?” พระบ้านถามกลับมา ท่านเจ้าคุณอาจารย์สิงห์ก็บอกว่า “พระธรรมบอก” นั่นแหละญาณความรู้ของท่าน เขาจึงได้กลัวท่านนะ พวกที่มาเบียดเบียนพระฝ่ายปฏิบัตินะ เรื่องมันจึงได้สงบลง

อีกเรื่องหนึ่งตอนเพื่อนอยู่วัดป่าสาละวัน โคราช เมื่อก่อนเพื่อนก็ตำหนิพวกปรารธนาพุทธุภูมิ เพราะเพื่อนปรารธนาออกจากทุกข์ เพื่อนเลยตำหนิหมู่ปรารธนาพุทธุภูมิ แต่ที่วัดป่าสาละวัน นักเลงโคราชมันดี๊ พระนั่งภาวนาอยู่ พวกมันถือเอาอีโต้มาฟันหัว ฟันถูกหลวงปู่สาม (อภิญโญ) หลวงปู่สามเพื่อนนั่งอยู่ เขาฟันตรงไหปลาร้า ถ้ามันเข้าก็หน้าจะขาดนะ แต่มันบ่เข้า เจ้าคุณอาจารย์สิงห์เห็นเห็นอย่างนั้น เพื่อนก็เลยคิดอยากทรมานพวกนี้ได้ จะทรมานพวกนี้ได้ก็ต้องมีบาร์มี แต่บาร์มีเพื่อนมีไม่มากพอ เพื่อนก็เลยเปลี่ยนเป็นปรารธนาพุทธุภูมิเพื่อสร้างบาร์มีละ เพื่อจะโปรดเอาพวกนี้ ทรมานเอาพวกนี้

หลวงปู่อ้วน เขมโก

หลวงปู่สิงห์ ขันตยาโม

ญาณสิริ

หลวงปู่อ่อนเพิ่นก็มีญาณนะ วันไหนมีพระเข้ามากราบเพิ่น ถ้าเพิ่นต้อนรับด้วยธรรมะ แสดงว่าพระรูปนั้นเป็นผู้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ ธรรมะที่เพิ่นต้อนรับมันบ่งบอก แต่ถ้าเพิ่นต้อนรับด้วยการถามไถ่ธรรมดาๆ อย่างนี้ แสดงว่าพระรูปนั้นไม่ค่อยจะสนใจในการปฏิบัติเท่าไร นี่แหละเพิ่นรู้ เราได้สังเกตมาแล้วก็เป็นจริงๆ

อยู่กับหลวงปู่อ่อน ถ้าเราภาวนาดี ท่านก็เทศน์ให้กำลังใจละ แต่ถ้าจิตเรามันคลายความเพียรออกมา เพิ่นก็บ่เทศน์ละ ไม่ต้องไปเรียนถามอะไรแหละอยู่กับหลวงปู่อ่อนนะ ท่านรู้ จิตเรามันคลายความเพียรแล้วท่านก็รู้ ถ้าจิตเรามุ่งต่อความเพียรแล้ว โอ้ กว่าจะได้ฉันน้ำร้อนนี่นานเลยแหละ ท่านเทศน์ให้กำลังใจอยู่อย่างนั้น กว่าจะได้ปัตตาต สรงน้ำ ก็มีดุ้นนั้นแหละ ท่านเทศน์นาน ไม่ถามท่านก็รู้ คลายความเพียรแล้วท่านก็หยุดละทีนี้ ท่านรู้เห็นภายใน

“
ธรรมไม่ได้อยู่ในหนังสือในตำราอะไรแหละ
นั่นเป็นชื่อของธรรมต่างหาก
”

เพิ่นพำทำ

อยู่กับหลวงปู่อ่อนในแต่ละวัน พอฉันเช้าแล้วก็เข้าทางจงกรม เพิ่นพำทำ ได้เวลาแล้วก็พักผ่อน บ่าย ๒ ก็ไปฉันน้ำร้อนที่ศาลา บางวันก็ โอ้ เพิ่นเทศน์จนค่านั้นแหละ กวาดตาดสร่งน้ำเสร็จนี้ก็มีดเลยแหละวันนั้น เพิ่นเทศน์นาน ที่เป็นอย่างนั้นก็เพราะพวกเราพากันเร่งความเพียร เพิ่นเลยเทศน์ให้กำลังใจหมู่ทำความเพียร หลวงปู่อ่อนท่านรู้ ผู้ปฏิบัติดีท่านเทศน์ธรรมะให้ฟัง ผู้ปฏิบัติไม่ดีท่านก็ว่าไปสารพัดสารเพ้นนั้นแหละ จากนั้นแล้วก็พากันกวาดตาดสร่งน้ำ เสร็จแล้วก็เข้าทางจงกรมอีก เติงจงกรมครั้งละ ๒-๓ ชั่วโมง ตอนเช้าตื่นมาประมาณตี ๒ ตี ๓ ก็ทำช่อวัตรเข้าในกุฏิ เสร็จแล้วก็แบกบาตรมาที่ศาลา ถ้าเป็นวันพระก็มาสวดมนต์ทำวัตรเช้า รวมกันที่ศาลา เวลาประชุมก็ประชุมที่กุฏิหลวงปู่อ่อน ๓-๕ วัน ก็จะประชุมครั้งหนึ่ง

ถ้าในพรรษา หลวงปู่อ่อนจะประชุมพระ ๓ วันครั้งหนึ่ง ประชุมบนกุฏิเพิ่น พระวินัยนี้เพิ่นก็สอนทั้งพรรษาให้พระได้เข้าใจไปในทางเดียวกัน เพื่อจะได้ปฏิบัติเหมือนกัน มาช่วงหลังบางทีเพิ่นก็ให้เราช่วยสอนบ้าง

หนังสือพุทธสิกขาบรรณา ที่หลวงพ่อประสิทธิ์ ปุญญมาโร ถวายหลวงปู่วั้น เขมโก

ให้จิตตื่นตัว

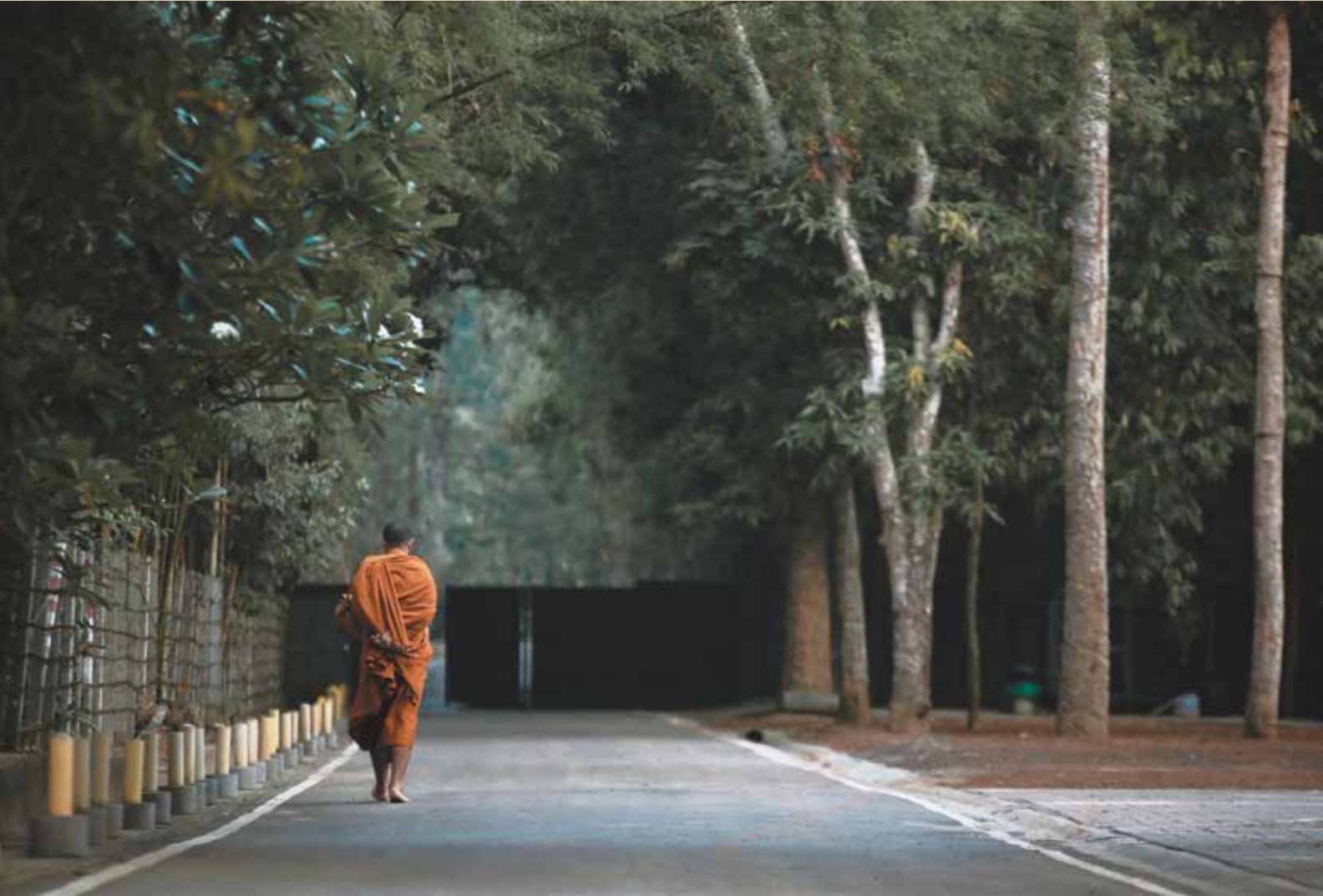
การเดินทาง โดยมากเราก็ไม่ได้เดินที่เก๋หรือทางจงกรมที่ไฉนว่าง เราไปเดินทั้งหมด อยู่กับหลวงปู่อ่อนก็เช่นเดียวกันนี้แหละ ไปหาเดินทั้งหมด หาทางจงกรมตามกฎต่างๆ ที่ว่าง

ตอนอยู่กับหลวงปู่อ่อน พอปีบนิ้วถวายเป็นถึงเที่ยงคืนแล้ว ที่นี้กลับ ไปกฎ หมู่ก็ต่างขึ้นกฎใครกฎมันหมดแล้ว เราก็ขึ้นกฎไปหยิบเอายาม ผ่าครองแล้วก็เดินไปกฎไกลๆ โน้น ทางไปกฎหลังนั้นมันเป็นป่าไฟ เวลากลางคืนมันมืด มองดูแล้วมันน่ากลัว มันเสียจนมันไม่อยากก้าวเดิน เพราะมันกลัว

จิตก็เลยถามหาว่า “กลัวอะไรล่ะ” เขาบอกว่าใหม่ล่ะ ถามหา เขาเขาไม่กลัว “อ้าว เขาไม่กลัว เราก็ไปกับเขา ไปตามเขา” ก็ไปจนถึงกฎหลังนั้นนั่นแหละ เอายามผ่าครองวางไว้แล้วก็ลงเดินจงกรมจนเที่ยงหมดเล่มแล้วก็ขึ้นกฎ ไปภาวนา ภาวนาแล้วก็ค่อยนอน

เราทำความเพียรจนถึงตี ๑ ตี ๒ แต่ก็ไม่เคยตื่นผิดเวลานะ ดึกเท่าใด เมื่อถึงเวลาตื่นก็ตื่นเอง ถ้านอนตอน ๓ หุ่ ๔ หุ่แล้ว ส่วนมากจะนอนจม ไม่ค่อยอยากจะตื่น แต่ถ้านอนดึกกว่านั้นไปแล้ว นอนไม่จม ได้เวลาก็ตื่นเอง พอจากนั้นก็ไปรับบาตรเพิ่มไปศาลา ไปทำข้อวัตรที่ศาลากับหมู่ตามปกติ

ไม่ใช่วิชานำออกจากทุกข

โยมพ่อของท่านจันทร์เรียนนะ ไม่กลัวใครแหละ แยกไปค้าไปขายแล้วไปเจอกับคนทางเมืองเลยโน้นแหละ หนึ่งเหี่ยวเหมือนกันคนนี้ มีวิชาเหมือนกัน ไปเจอกันแล้วลองวิชา กันต่อสู้กัน ปรากฏว่าวิชาเสมอกัน สู้ไปสู้มาต่างคนต่างเมื่อยก็พากันนั่งพัก พอหายเหนื่อยแล้วต่อสู้กันใหม่อีก ก็ยังไม่มีใครแพ้ใครชนะ ตกลงก็เลยขอเป็นเพื่อนกันที่นี้ พร้อมกับให้คำมั่นว่า “ลูกโตอยากได้วิชาให้มาเอานำเอาเด้อ ช่นลูกเขาอยากได้วิชา เขาสิให้ไปเอานำเอาโต”

วิชานี้ให้ลูกตัวเองโดยตรงไม่ได้ ถ้าให้ลูก ลูกจะกลายเป็นทรีพี จะฆ่าพ่อ ก็เลยให้ไม่ได้ ต้องไปเรียนกับคนอื่นถ้าอยากได้ “ลูกเขาอยากได้วิชา จะให้ไปเรียนเอานำเอาโตเด้อ ลูกโตอยากได้วิชาให้มาเอานำเอา” บอกสั่งกันอย่างนั้น เพราะให้ลูกตัวเองโดยตรงไม่ได้ ถ้าให้ ก็เป็นลูกทรีพีฆ่าพ่อละ

พอท่านจันทร์เรียนโตขึ้นมาก็อยากได้วิชากับพ่อ พ่อก็เลยบอกว่า “โน้น ไปเอา กับพ่อเสี่ยวโน้น” ท่านจันทร์เรียนที่แรกก็คิดว่าจะเรียนเอาวิชานี้คือกัน แต่ก่อนจะเรียน ได้ถามพ่อว่า “วิชานี้เรียนเอาแล้วเรายังเป็นทุกข์เป็นยากอยู่บ้อ” พ่อเห็นว่า “เป็นทุกข์ คือแก่นั่นแล้ว”

พอได้ยินอย่างนั้นท่านจันทร์เรียนก็ว่า “บ่เอาละ บ่เรียนละ เรียนเอาแล้วยังเป็นทุกข์ คือเก่า” นั่นแหละเพื่อนระอาในทุกข์ เพื่อนรังเกียจในทุกข์ เพื่อนเลยบ่เรียนเอา

โยมพ่อของท่านจันทร์เรียนเป็นคนบ่กลัวใครแหละ ท่านจันทร์เรียนก็เหมือนกัน มีคนมาขโมยควายเพื่อน เพื่อนเลยเอาห่อของดีของพ่อยกขึ้นใส่ศีรษะแล้วอธิษฐาน ถือมิดได้ ก็วิ่งตามขโมยเลยแหละ มีคนไปด้วย เขาก็เดินบ่ทันวิ่งบ่ทันเพื่อน เพื่อนทั้งเดินทั้งวิ่ง ตามไป ก็ไปเจอควายที่เขาขโมยมา เขาแอบเอาไปผูกไว้ในป่า เห็นแต่ควายแต่บ่เห็นขโมย “อ้าย ูกอยากเจอคนเต้ ูกจะกระโดดดำเอาเลยแหละ” เพื่อนว่า “ูกจะเอามิดดำใส่มันโลด”

เบื้องต้นดีแล้ว ท่ามกลางก็ดี ที่สุดก็ดี

หลวงปู่เพียร วิริโย

หลวงปู่ลี กุสลธโร

หลวงปู่บุญพิน กตปุญโญ

หมู่ครูบาอาจารย์ที่จำพรรษาด้วยกันที่หนองบัวบานเท่าที่พอจะจำได้ ก็มีหลวงปู่เพียร (วิริโย) หลวงปู่ลี หลวงปู่บุญพิน (กตปุญโญ) หลวงปู่บุญหนา ท่านประสิทธิ์ ท่านจันทร์เรียน ท่านบุญรอด (อธิปุญโญ) ท่านสมศรี (อรรถสิริ) นี่แหละ

ปี ๒๕๐๙ มีนาคมมาฝึกบวชจำนวนมาก หลวงปู่ลีท่านมาเห็นเพื่อนก็ว่า “อ้าย พวกนี้เข้ามาทำให้พ่อแม่ครูอาจารย์เพิ่นยุ่งยาก ออกพรรษาแล้วกะพากันสึกหมดแหละ” เพิ่นเบิ่งความเห็นเราละมั้ง เราก็เลย “ขอโอกาส สิได้อยู่ละมั้งครูจารย์ สิได้นาคบุญรอด นาคสมศรี ๒ คนนี้แหละ” รุ่งนั้นก็เหลือแค่ ๒ คนนี้จริงๆ นอกนั้นอยู่ได้ ๒-๓ พรรษา ก็พากันสึกไปหมด

ที่เราคิดว่า ๒ คนนี้จะอยู่รอดก็เพราะเราดูข้อวัตร ดูการเรียน ครองนาค เราสอนครองนาคก็สอนง่าย ข้อวัตรก็ดี การงานก็เรียบร้อยดี หลวงปู่อ่อนเพิ่นให้เราช่วยสอน ตกค่ำมานาคก็พากันไปฝึกกับหลวงปู่อ่อนอีกทีหนึ่ง

การบวชฝ่ายปฏิบัติก็ต้องฝึกเบื้องต้น ถ้าเบื้องต้นมันดี ท่ามกลางมันก็ดี ที่สุดมันก็ดี ถ้าต้นไม่ดีแล้ว ท่ามกลางมันก็ไม่ดี ที่สุดมันก็ไม่ดี จะเอาง่ายๆ ไม่ได้ อะไรๆ ก็ดีต้องฝึกให้เป็นเสียก่อน การมาบวชเพื่อปฏิบัติ แล้วเราปฏิบัติเป็นหรือยังล่ะ เรารู้จักข้อปฏิบัติแล้วหรือยังล่ะ ต้องฝึกให้รู้ให้เป็น ถ้าไม่เป็นอะไรจะเข้ามาบวชยังไถ่อย่างนั้นก็บวชเข้ามาทำลายพระศาสนาเท่านั้นแหละ ไม่ใช่บวชเข้ามารักษาพระศาสนา ถ้าบวชเข้ามารักษาพระศาสนาแล้วจะต้องผ่านการฝึกให้ดีก่อน ดูทุกอย่างทั้งกิริยาอาการอะไรๆ ทั้งปวงก็ดี มันอยู่ในกรอบสมณะไหมละ

บวชเข้ามาแล้วจะต้องเป็นสมณะผู้สงบ แต่ถ้ากิริยาอาการอะไร
ออกมาไม่เป็นท่าแล้ว โอ้ อย่างนี้มันไม่ได้นะ

หลวงปู่บุญรอด อธิปัญโญ

หลวงปู่สมศรี อัตตสิริ

บวชเข้ามาแล้วก็ต้องพร้อมทุกอย่าง การบวชปฏิบัติมันต้อง
เคร่งครัด ไม่เคร่งครัดไม่ได้ มันจะกลายเป็นว่าเราบวชเข้ามา
ทำลายพระศาสนา ไม่ใช่บวชเข้ามารักษาพระศาสนา รักษา
พระศาสนาก็คือรักษาพระวินัยข้อปฏิบัตินี้แหละ บวชเข้ามาแล้ว
ก็ต้องเป็นผู้ทรงไว้รักษาเอาไว้ อันไหนเป็นข้อปฏิบัติที่เป็นไป
เพื่อละกิเลส ส่วนข้อปฏิบัติไหนที่เป็นไปเพื่อแสวงหากิเลส
สะสมกิเลส ข้อปฏิบัตินั้นไม่ใช่สมณะ อย่างนั้นมันเป็นข้อปฏิบัติ
ของฆราวาสแล้ว จิตใจเหมือนกับฆราวาส ไม่เป็นจิตใจของสมณะ
การฝึกก็ฝึกดูจิตใจให้มันเป็นสมณะ บวชเข้ามาก็เพื่อเข้ามา
เป็นสมณะ ไม่ใช่บวชเข้ามาแล้วจิตใจยังเหมือนกับฆราวาส
ทุกอย่าง ถ้าอย่างนั้นนะไม่ได้

นี่แหละอะไรทุกอย่างก็ฝึกตั้งแต่เป็นนาคนี่แหละ ตันดี ท่ามกลาง
มันก็ดี ที่สุดมันก็ดี ถ้าตันไม่ได้แล้ว ท่ามกลางก็ไม่ได้ ที่สุดมันก็ไม่ดี
จะยากจะง่ายก็ดูการฝึกนาคนี่แหละ เห็นได้ชัด ฝึกเบื้องต้นเป็น
ยังโงะ เราเข้ามาไม่สนใจการฝึกเท่าไร ทำแต่ตามใจตัวเอง
การบวชก็บวชเพื่อเข้ามาฝึกหัดตัดนิสัย จะเอานิสัยเก่านิสัยเดิม
มาใช้ไม่ได้ มีแต่จะเพียรเพื่อตัด เพื่อแก้ เพื่อกำจัด การปฏิบัตินะ
ไม่ดีมาก่อนก็ตัดให้มันดี ที่มันคดมันงอมาก่อนก็ตัดให้มันชื่อ
มันตรง ถ้าไม่ยอมฝึกไม่ยอมตัดเสียเลยนะมันไม่ได้

ฉะนั้นการปฏิบัติทุกอย่างก็ให้มันดีตั้งแต่ต้น ตันดี ท่ามกลาง
มันก็ดี ที่สุดมันก็ดี การปฏิบัติก็ต้องเคร่งครัดในธรรมวินัย
ข้อปฏิบัติอันไหนเป็นธรรมเป็นวินัยเป็นข้อปฏิบัติ เราต้อง
เคารพ

เฝ้าไข้หลวงปู่ขาว

อยู่หนองบัวบานเราก็ทำไม้เจียไม้สีฟัน ทำคนเดียวได้ตั้งพันกว่า เวลาไปกราบคารวะครูบาอาจารย์ขอพึ่งเทศน์ฟังธรรมจากเพื่อน ก็เอาไม้สีฟันนี้แหละถวายเพื่อนไปคารวะหลวงปู่ขาว (อนาลโย) ที่วัดถ้ำกลองเพล หลวงปู่เพื่อนก็จับเอามาจิ้มฟันเราก็อธิษฐานให้เพื่อนจิ้มกิเลสของเราออกด้วย นั่นแหละถ้าไม่มีความเพียรก็ไม่ได้ทานไม้สีฟัน ไม่นั่นนี้ได้มาเพราะความเพียร

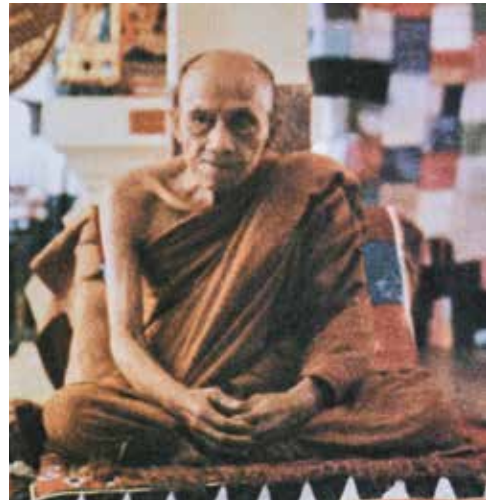
ที่วัดหนองบัวบานนะ เราไม่ค่อยได้ไปเที่ยวที่ไหนหรอก แต่มีอยู่ครั้งหนึ่งเราเคยไปเที่ยววิวเวกกับหลวงปู่ลี หลวงพ่อทวย ไปทางวัดถ้ำพระกลางใหญ่ แล้วก็ไปอยู่อาวาสปีที่หลวงปู่ขาวป่วยหนักนั้นแหละ เพื่อนอายุได้ ๘๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๐) เรากำลังเที่ยวอยู่อาวาส ที่นี้โยมเขาไปตามเอากลับมา เขาว่า “หลวงปู่ขาวป่วยหนัก ให้กลับมาก่อน” ก็ได้พากันรีบกลับลงมาจากอาวาส เก็บของแต่งบริวารเสร็จแล้วก็มืดค่ำพอดี แล้วก็พากันเดินมา บังเอิญไปเจอกับรถบรรทุกข้าวของเจ้าแม่ศรีไทยใหม่ วันนั้นรถปิคอัพเสีย แล้วจอดขวางทางอยู่ รถบรรทุกข้าวก็เลยไปไม่ได้ ต้องจอดรอให้เขาย้ายรถปิคอัพออกก่อน พวกเราไปเจอพอดี เขาก็เลยนิมนต์ให้นั่งรถไปกับเขาด้วย ก็เลยได้นั่งรถ นั่งก็นั่ง เขาให้ขึ้นไปนั่งบนกระสอบข้าวสูงๆ พอถึงอำเภอบ้านผือ เจ้าแม่ก็ให้รถไปส่งที่วัดอรุณนิภาวาส นอนพักอยู่หนึ่งคืน เข้ามาฉันข้าวอะไรเสร็จแล้วจึงได้เดินทางกลับมาที่วัดหนองบัวบานก่อน แล้วจึงค่อยไปวัดหลวงปู่ขาวต่อ

หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ เยี่ยมอาพาธหลวงปู่ขาว อนาลโย ที่วัดถ้ำกลองเพล

ที่วัดถ้ำกลองเพล เราก็ไม่ได้เข้าเวรเฝ้า หลวงปู่ขาวกับเขาหรอก แต่ก็ไปทุกคืน แต่ละคืนก็มีพระเฝ้าอยู่นั่นเต็ม พอตึกๆ ไป พี่นาก็พากันไปพัก แต่เรายังอยู่ต่อ คอยรับใช้ หลวงปู่ ทีนี้หลวงปู่ขาวเพื่อนจะลูกนั่งปัสสาวะ แต่เพื่อนไม่ให้งอกหลังให้เพื่อนลูกหрок เพื่อนให้ ดึงแขนเพื่อนลูกนั่งโลด ดึงแขนแล้วเพื่อนว่ารู้สึก สบาย มีแรงตัว พอเพื่อนปัสสาวะใส่กระโถน เสร็จแล้ว เราก็เอาไปล้าง ปัสสาวะของเพื่อน ออกสีเขียวนะ จะเป็นเพราะยาหรืออย่างไร ถึงได้ออกสีเขียว

ครูบาอาจารย์ก็ไปหลายอยู่นะ ต่างองค์ก็เป็น ห่วงสุขภาพหลวงปู่ขาว หลวงตา (มหาบัว) พี่นาก็ไป ตอนหลวงตาเพื่อนพักที่กุฏิที่เขาจัด ให้ นะ หลวงปู่เพียรชวนเราไปจับเส้นถวาย จับเส้นไปๆ จนเพื่อนหลับแล้ว หลวงปู่เพียรจึง ค่อยเอามุ้งกลดลง แล้วพากันออกมา

หลวงปู่อน ญาณเลรี

เทศน์อย่างนี้มีเพียงครั้งเดียว

หลวงปู่อนนั้นแล้วแปลธรรมของหลวงปู่มันให้เราฟัง ถ้าไม่ได้อยู่กับหลวงปู่อน เราก็ไม่รู้หรอก โบสถ์วัดหนองบัวบานนะ เราได้ช่วยหลวงปู่เตรียมก้อนอิฐอยู่ แต่พอถึงเวลาสร้าง พวกช่างเขาว่าใช้ไม่ได้ มันเผาไม่ได้ขนาดของเขา พวกช่างเลยไม่ใช้ ตอนที่ก่อสร้างนะ เราก็ออกมาแล้ว เราไม่ได้ช่วยอะไร ไปอยู่วัดหนองบัวบาน ๖ ปี จึงค่อยกลับมาอยู่วัดดอยฯ อีกครั้ง ตอนกราบลาหลวงปู่อน พี่กับป้าได้ว่าอันใดดอก พี่ให้ธรรมะ พี่ว่า “บ่ให้ประมาท”

ออกมาจากหนองบัวบานแล้ว ก็กลับเข้าไปกราบหลวงปู่อนเพื่อนอยู่ทุกปีนั่นแหละ เวลาเรากลับเข้าไป ผู้ใดๆ ก็มาบ่นให้ฟังแหละ พวกโยมนะ “โ้ยย ปวดหัวๆ บ่คือสมัยพ่อแม่ครูอาจารย์อยู่” เพราะสมัยที่เราอยู่มันสงบ บ่มีอิหยัง พอเราออกมาแล้วนี้ โ้ยย เดี่ยวองค์นั้นก็เข้าไปในอุตรฯ เดี่ยวองค์นี้ก็ไปเมืองเลย โยมที่เขาดูแลบัจจย ก็ต้องตามส่ง มันเลยวุ่นวาย ตอนเราอยู่ที่นั่น เราบ่พาเขาใช้ เลยไม่มีเรื่องยุ่ง มันก็เลยสบาย เราออกมาแล้วมันบ่เหมือนเดิมแล้ว เวลาเรากลับเข้าไปเยี่ยมแต่ละครั้งนี้ มีแต่โยมมาบ่นให้เราฟัง คนใดก็ดี

ปกติเราก็จะกลับไปทุกปีนั่นแหละ ไปฟังเทศน์หลวงปู่อน แต่ปีสุดท้าย (พ.ศ. ๒๕๒๔) บังเอิญเราติดงานที่วัดดอยฯ (วันวิสาขบูชา) ปีนั้นเราบ่ได้ไป ก็เลยบ่ได้ฟังเทศน์พี่

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า
กรมหลวงชินวราลงกรณ (วาสน์ วาสโน)
เสด็จทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
ประทานแก่หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ
เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๕
ณ วัดป่าไม้ไคร้ธาราม จ.อุดรธานี

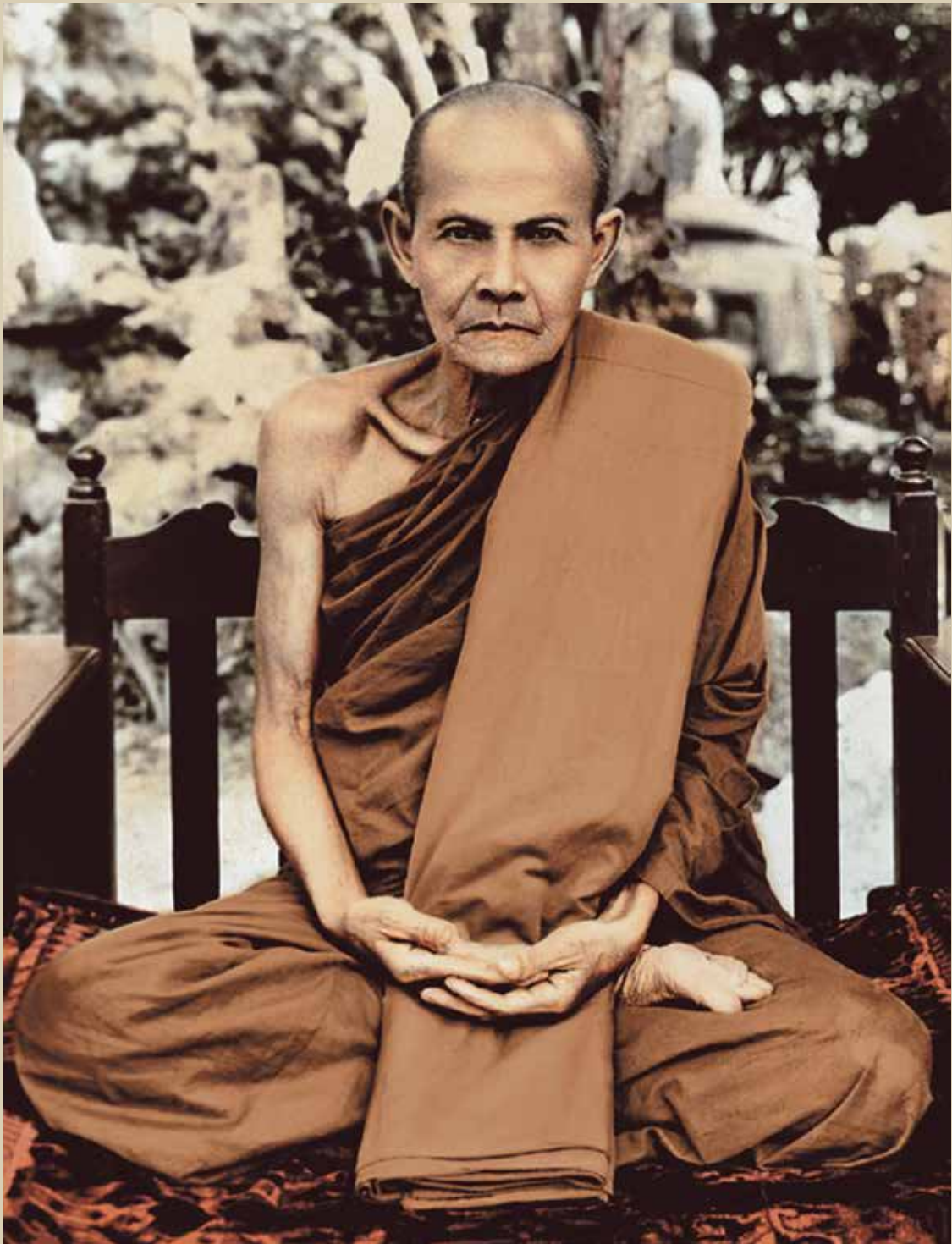

ครั้งสุดท้าย หลวงปู่อ่อนเพิ่นเทศน์องค์เดียว
จนไปถึงสว่างนะ เทศน์จบแล้วเพิ่นก็เตือน
ญาติโยมเตือนหมู่พระว่า “เทศน์อย่างนี้จะ
ได้ยินได้ฟังเทื่อเดี๋ยวนี้เท่านั้นแหละนะ
จะไม่ได้ฟังอย่างนี้อีกแล้ว” เป็นเทศน์ครั้ง
สุดท้ายจริงๆ แล้วก็บ่ได้เทศน์อีกจนถึงวัน
เพิ่นละไป

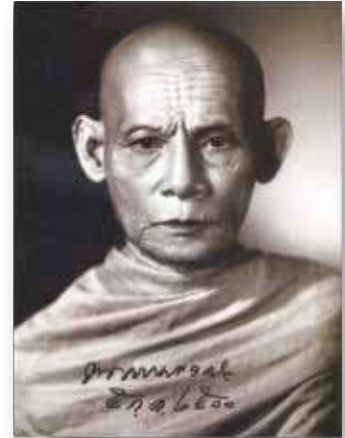
พอหลังจากวันวิสาขะแล้ว ผู้เฒ่าก็ป่วยกระเสาะ
กระแสะ แล้วก็ลงไปกรุงเทพฯ ละที่นี้ ไปผ่า
ท้องก็ผ่าที่กรุงเทพฯ ยาที่เพิ่นฉินประจําวัน
เขาให้ฉินครั้งละ ๒ เม็ด ๓ เวลา หากวันไหน
เพิ่นติดงานนิมนต์ เพิ่นก็ไม่มีเวลาฉินยา
พอกลับมาวัดแล้วเพิ่นก็จะฉินครั้งเดียว ๖ เม็ด
เลย มันเลยกัดกระเพาะ กระเพาะเพิ่นทะลุ
หมอก็เลยขอผ่าเพราะเขากลัวว่าจะมีเชื้อ
มะเร็ง บริเวณกระเพาะทะลุขนาดเท่ากับ
เหรียญบาทนี้แหละ เขาก็เลยผ่าตัดกระเพาะ
ของเพิ่นออก ๒ ใน ๓ ส่วน เหลือส่วนเดียว
กระเพาะเพิ่นเลยเล็กลง เพิ่นเลยฉินอาหาร
ได้น้อยเต๊าะ ที่นี้เพิ่นก็เลยผอมลงละ

งาน (ศพ) หลวงปู่อ่อน เราก็ได้ทำกลดได้
จักอันบู้ รู้สึกว่าจะได้ ๗ คันนี้แหละ พร้อมกับ
ทำไม้กวาดไปถวายในงานด้วย ไม้กวาดไผมา
เห็นก็มีแต่ว่า “โอ้ งามแท้ คักแท้” ใครๆ ก็
อยากได้ เราทำเอง ทำไม้จิ้มฟัน ทั้งกลด
ทั้งไม้กวาด รู้สึกว่าเราจะมีเท่านั้นแหละ ที่ได้
ไปร่วม นอกนั้นเราไม่มี เพราะว่าเราไม่มีปัจจัย
อะไร เราได้แต่อาศัยความเพียรของเรานี้แหละ
ทำไปถวายท่าน”

หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ มรณภาพที่โรงพยาบาล
ศิริราช กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๕๒๕ เวลา ๐๔.๐๐ น. ตรงกับ
วันแรม ๙ ค่ำ เดือน ๖ ปีวอก สิริอายุได้ ๘๐ ปี
พรรษา ๕๗ และถวายเพลิงศพ ณ วัดป่า
ไม้ไคร้ธาราม บ้านหนองบัวบาน จังหวัดอุดรธานี
ในวันอาทิตย์ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๕

หลวงปู่มน ฐิตัตโต

พระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล)

มงคลสถานของเรา

กราบลาหลวงปู่ก่อนแล้ว เราก็กลับมาพักที่วัดดอยฯ ก่อน เจอกันกับหลวงพ่อสัมมา
เพื่อน ก็เป็นคนบ้านนามนนี่แหละ เพื่อนก็ออกโรงเรียนพร้อมกันกับเรานะ เรียนอยู่
ชั้นเดียวกัน ที่แรกก็คุยกันว่าจะมาอยู่ที่วัดป่าบ้านนามนด้วยกันนั่นแหละ แต่เวลา
ออกจากวัดดอยฯ จริงๆ ท่านกลับไปอยู่วัดดงชนนูน เราได้กลับมาที่นี่รูปเดียว (พ.ศ.
๒๕๑๔) ไม่มีใครอยากอยู่ละที่นี่ ตอนกลับมาก็มีตาเถรเผ่า (จูม) อยู่ก่อนแล้ว
บวชยามแก่ เขาไม่บวชพระให้เลยได้บวชเถร

เมื่อก่อนเราก็ไม่เคยคิดว่าจะอยู่บ้านเกิดหรอก เราไม่ยากจนวายเป็นอริหัง ป่อยาก
ได้ยินเรื่องราวอะไรทั้งปวง อยากไปอยู่ที่ห่างไกลพ้น บังเอิญแม่ป่วย แม่ไม่สบาย
ปวดขา เดินไม่ค่อยไหว เมื่อก่อนโยมแม่ก็ขึ้นวัดดอยฯ พอแก่มาแล้วก็ขึ้นไปไม่ไหว
พอเรามาอยู่ที่นี้โยมแม่ก็ได้มาวัดมาจังหัน ในวันพระเราก็พาไหว้พระสวดมนต์ แล้วก็
พานั่งภาวนาเท่านั้นแหละ เพราะโยมแม่เป็นคนไม่ค่อยรู้หนังสือ ให้เขาเว้นไม่ทำบาป
ก็เป็นบุญของเขาแล้ว

ที่นี่ก็เลยมาพักอยู่ช่วยดูแลแม่ พร้อมกับภาวนาไป ทำความเพียรไป ภาวนาไปก็ได้
นิมิตที่นี่ ปรากฏนิมิตเห็นหลวงปู่มัน เจ้าคุณธรรมเจดีย์ เห็นพระเต็มไปหมด ในป่านี
มีแต่ พระทั้งหมด พระจำนวนมาก จากนั้นเราก็ได้นำมาพิจารณาดูที่นี่ “เออ
ถ้าเราอยู่ที่นี้ก็คงจะเป็นมงคลต่อเรา” เลยเปลี่ยนใจตัดสินใจว่าจะอยู่ “เฝ้า อยู่ก็อยู่”

วัดป่าพนานิคมิตต์ จ.สกลนคร

กุฏิหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

วัดปานาคนิมิตต์

ที่หลวงปู่มั่นท่านให้ชื่อวัดไว้ว่า “วัดปานาคนิมิตต์” ก็ตาเถรคนนี้แหละเป็นคนพูดให้เราฟัง โยมชาวบ้านนามนเขาจะมาปลูกสร้างกุฏิหลังนี้แหละ (กุฏิหลวงปู่มั่น) เขาเตรียมไม้เอาไว้ว่าจะยกกุฏิกันวันพรุ่งนี้ ในตอนกลางคืน พญานาคเขามาทำรอยเอาไว้ให้แล้วที่นี้ เขาทำรอยแล้วก็เลื้อยเข้าป่า ตอนเช้าโยมเขามา หลวงปู่มั่นก็ชี้บอกโยมเขาว่า “นั่นแหละพญานาคทำรอยเอาไว้ให้แล้ว” โยมเขาไปดู เขาว่าเป็นรอยกลมๆ วงกลม จึงชุดหลุมตั้งเสากุฏิตามรอยนั้น นั่นแหละหลวงปู่มั่นได้บอกกับเขาว่า “ให้ชื่อว่าวัดปานาคนิมิตต์เด้อ”

แต่ชาวบ้านทั่วไป วัดอยู่บ้านไหนเขาก็เรียกชื่อวัดป่าบ้านนั้นแหละ เช่น วัดป่าบ้านนามน วัดป่าบ้านโคก วัดป่าบ้านห้วยแคน เอาชื่อบ้านเป็นชื่อวัด อยู่บ้านไหนก็เอาบ้านนั้นแหละตั้งเป็นชื่อวัด สมัยเราชอบกับการจึงเอาชื่อ “วัดปานาคนิมิตต์” ตามที่หลวงปู่มั่นตั้งชื่อไว้

กุฏิพระภายในวัดป่าคนนิมิตต์

ไว้คู่กับวัดป่าสุทธาวาส

เมื่อก่อนอาณาเขตวัดมันกว้าง พอหลวงปู่มันไปวัดหนองผือแล้ว ชาวบ้านเขาก็รู้ล้ามาเอาเกือบหมด เขาเหลือที่วัดไว้ที่แรกนะ ๕ ไร่ พระครูอุดมฯ วัดป่าสุทธาวาส ได้ข่าวว่าวัดป่าบ้านนามนหมดแล้ว เพื่อนก็เลยออกมาดู เพราะเพื่อนก็เคยมาพำนักอยู่ที่นี่เหมือนกัน มาเบิ่งก็ปรากฏว่าหมดแล้วจริงๆ หมดอีหลี เพื่อนก็เลยว่า “ขอเหลือเว้นจากนี้ไปถึงนี้ๆ ก็ได้โยม เพราะเป็นวัดเก่าของหลวงปู่มัน ให้เหลือไว้คู่กับวัดป่าสุทธาวาส” เขาจึงได้สละคืนให้ รวมของเก่าเป็น ๑๖ ไร่ ๑ งาน

ตอนนั้นก็ยังไม่มีหลักฐานอิหยังดอก เจ้าคุณพิศาลฯ ท่านมาเผยแผ่พระธรรมทูต ท่านถามเขาว่า “ไหนละเขตวัด จากไหนถึงไหน” พอเขาบอกแล้ว ท่านก็เลยพาญาติโยมหาหลักเขต หาวดหนามมาล้อมเอาไว้ที่นี่ เขตที่ท่านล้อมไว้จริงๆ ก็ยังไม่มีโนนดหลักฐานอะไรแหละ พอเรามาอยู่แล้วค่อยมาขอโนนดที่ดินให้มันถูกต้อง

เราจะกู้คืนมาให้หมด

เมื่อเรตกลงใจว่าจะอยู่ที่นี้ ต่อมาก็ปรารภว่า “ดินที่เขารุกล้ำเข้ามา เราจะกอบกู้กลับคืนมาให้หมด” ดินวัดสมัยหลวงปู่มั่นอยู่ แล้วเขารุกเข้ามาเอาไปนะ เราจะกู้คืนมาให้หมด แนวเขตที่ดินของวัดนั้น ทางด้านทิศเหนือมีตอต้นจิกใหญ่ ส่วนด้านทิศใต้มีโพนจอมปลวกใหญ่ จากแนวเขตนี้มาทั้งหมดนั้นคือที่ดินเดิมของวัด

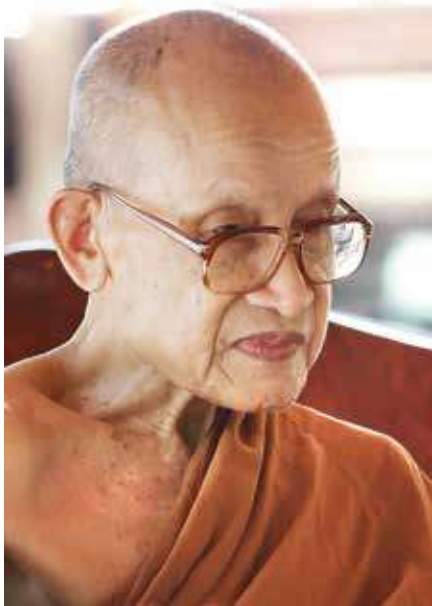
แล้วเราก็อ้อเอาแปลงนั้นแปลงนี้ โอ้ย แต่ละแปลงนี้ก็ยุ่งยาก กว่าเราจะเอากลับคืนมาได้นะ ทั้งๆ ที่เราก็อ้อราคาสูงนะ แรกๆ พอถึงวันที่ตกลงกันว่าจะซื้อที่ดินจากเขาจริงๆ เขาก็อ้อว่า “โอ้ย ไม่ขายละ จะเก็บไว้” เขายังอ้อลยอยู่ ก็เลยยังซื้อกลับมาไม่ได้ แล้วยังหาเรื่องเราว่าเรายุ่งก่อกวนก็มี

เจ้าแรกที่ขายคืนให้กั๊ตติเขายากจะให้โอนเป็น “กัลปนาผล” โอนเข้าวัดไม่ได้ เขาว่า “ถ้าโอนเข้าวัดไม่ได้ก็โอนเป็นของสงฆ์ เป็นธรรณีสงฆ์” เราว่า แต่เจ้าของเดิมเขาจะให้โอนเป็นกัลปนาผล กัลปนาผลเป็นอย่างไรในตอนนั้นเราก็อ้อไม่รู้หรอก มารู้ภายหลังว่า กัลปนาผลนี้ เขายังมีสิทธิ์ในที่ดินอยู่ แต่เขาเอาเงินไปกินแล้ว เรามีสิทธิ์เพียงเข้าไปอาศัย พื้นที่เฉยๆ สิทธิถือครองที่ดินยังเป็นชื่อเขา ถ้าโอนเป็นธรรณีสงฆ์อย่างนั้นเขาจะขาดจากสิทธิ์นะ สิทธิเขาขาดแล้วเขาก็อ้อให้เราละที่นี้ นั่นแหละปัญหามันมีมาเรื่อยๆ อย่างนั้นแหละ

มาคราวหลังเวลาจะซื้อที่ดินคืน เราให้โยมเป็นคนซื้อแทนเรา พอโยมซื้อแล้วก็ให้เขาโอนกรรมสิทธิ์ทันทีในวันนั้น พอมาเป็นชื่อโยมของเราแล้วจะซำก็ไม่ใช่ไรละที่นี้ เพราะเป็นชื่อคนของเราแล้ว เวลาซื้อคืนก็ไม่ได้ใช้คำว่าซื้อคืนนะ ใช้คำว่า “ไถ่ถอนคืน” ถ้าพูดว่าซื้อคืนก็หมายความว่าเขามานุกรกที่ดินวัดไป เขาจะเป็นบาป ก็เลยบอกว่า “ไถ่ถอนคืน เพราะเขารักษาไว้ให้เรา” ต่อมาเราก็อ้อคืนขยายออกแปลงนั้นแปลงนี้ ไม่ทราบว่าเป็นกี่แปลงละ รวมกันซำก็ ๖๐ ไร่ได้มั้ง และที่ซื้อใหม่นี้ (แปลงที่กำลังก่อสร้างพระเจดีย์) อีก ๒๐ ไร่ ตอนนั้นก็รวมเป็น ๘๐ ไร่ได้ละ เราก็อ้อกลับคืนได้มาหมดแล้ว รักษาผดกของพ่อแม่ไม่ให้มันเสื่อมสูญไป

“
ดินที่เขารุกล้ำเข้ามา เราจะกอบกู้กลับคืนมาให้หมด
ดินวัดสมัยหลวงปู่มันอยู่ แล้วเขารุกเข้ามาเอาไปนะ เราจะกู้คืนมาให้หมด
”

ใช้ขันติธรรมเป็นเครื่องต่อสู้

กว่าเราจะซื้อที่ดินกลับมาได้นี้ก็ยุ่งยากมาก เพราะเราเป็นคนบ้านนี้ เขาก็ไม่เกรงใจ และเขาก็เห็นเรามาตั้งแต่เป็นเด็กโน้น เขาเห็นว่าเราเป็นลูกกำพร้า อยากทำอะไร เขาก็ทำ อยากจะว่าอย่างไรเขาก็ว่าให้ เราก็ได้แต่นิ่ง ไม่ตอบไม่ได้อะไร เขาจะว่าผิดว่าถูกก็ให้แล้วกันไป

อย่าง นี้แหละปัญหาต่างๆ จะไปพูดให้ครูบาอาจารย์ฟังให้พระผู้ใหญ่ฟังไม่ได้ ท่านไม่เข้าใจ บางทีมีคนไปฟ้องท่านหรืออย่างไร ท่านก็ว่าให้เราบ้าง ท่านก็ไม่เข้าใจ ในปัญหาเหมือนเรา เราไม่รู้เพราะเราเป็นคนบ้านนี้ ใครก็ช่วยไม่ได้เรื่องนี้ เราต้องช่วยตัวเอง จะฟังใครก็ฟังไม่ได้ ไม่มีใครจะรู้เรื่องราวความเป็นมาของวัดนี้นะ เรารู้เรื่องราวเราก็แก้ปัญหาเอาเอง ปัญหาที่เราต่อสู้นี้ เราใช้ขันติความอดทนนะเข้าต่อสู้ ใครจะว่ายังไงก็ช่างเขา มีแต่ “อือ” อย่างเดียว จะถูกจะผิดยังไงก็ไม่มีการโต้เถียงอะไรโต้เถียงไม่ได้ นิ่งอยู่เฉยๆ มีแต่ “อือๆ” อย่างเดียวนะ เพื่อให้เรื่องมันจบ ถ้าไปโต้เถียงแล้ว โอ้ น่าจะเป็นเรื่องราวใหญ่โตอยู่นะ มันพิลึกนะ

ที่เรา อยู่ที่นี่แล้วอยู่ได้เพราะเราไม่เคย
ขัดแย้งกับใคร เขาจะว่าอย่างไรก็ตาม ถูกหรือ
ผิดก็ตาม เราก็มีแต่ “อือ” คำเดียว
เท่านั้นแหละ เราไม่เคยขัดแย้ง ไม่ถกเถียง
ให้มันจบ ถ้ามีเรื่องมีราวมีปัญหาอะไรก็ดี
เราก็ “อือ” คำเดียว เราไม่รับ พอเดินจงกรม
แล้วต้องได้จบ ถ้าเราจะว่าสู้กับเขาเนี่ย โอ้
สู้ไม่ได้ละ เราจะอยู่ที่นี่ไม่ได้ ที่เราอยู่ได้
เพราะเราต้องอุเบกขา เรารับมาแล้วเอามา
ศึกษา ดูเอา รับเอามาแล้วดูที่จิตของเขาว่า
เขามี เจตนาอย่างไรถึงได้พูดมาอย่างนั้น
เจตนาเขาดีหรือไม่ดี เป็นกุศลหรืออกุศลละ
เราก็มาวินิจฉัยได้ความรู้เพิ่มอีก ได้ความรู้
จากเขา เขาบอกให้เรา เขาว่าให้เรารู้ เขาจะ
บอกจะสอนอะไร เราก็ให้รู้ เราไม่ต้องสำคัญ
ว่าเราดีเรารู้แล้ว ถ้าสำคัญตนอย่างนั้นมัน
ไม่ได้ เราไม่สำคัญแหละ ถ้ามีใครมีความรู้
มาบอกสอนเรา เราก็รับฟังได้ทั้งหมด อาศัย
ดูจิต จิตเขาจิตเรา เขาพูดหรือทำอะไรก็ออก
มาจากจิต พูดซังกก็ออกมาจากจิต เรื่องนี้เขา
มีเจตนาอย่างไร เจตนาดีหรือไม่ดีเขาถึงพูด
ออกมาอย่างนี้ มีคนเชื่อหรือไม่มีคนเชื่อละ
ถ้าเจตนาดีก็รับ ถ้าเจตนาไม่ดีเราก็ไม่รับ
เราไม่โกรธ ไม่เคียด ไม่โต้เถียง มันจึงอยู่ได้
ถ้าไปโกรธ ไปเคียด ไปโต้เถียง มันอยู่ไม่ได้
มันเป็นภัยนะ ถ้ายึดเอาอารมณ์ที่เป็นทุกข์

มันก็เป็นทุกข์ ทุกข์กายทุกข์ใจ กายก็เป็นทุกข์
ใจก็เป็นทุกข์ ถ้าปล่อยวางอารมณ์ได้ ใจก็มี
ความสุข สุขกายสุขใจละ ฉะนั้นอะไรๆ ก็ดี
ก็มีแต่ศึกษานั้นแหละ ดูทั้งจิตของเรา ดูทั้งจิต
ของเขา จิตของเขาเป็นอย่างไรละ ควรเชื่อ
หรือไม่ ควรเชื่อละ แล้วจิตของเราเป็น
อย่างไรละ ให้ดูทั้งเขาดูทั้งเราแหละ

ต้องฝึก ฝนอบรมบ่มนิสัยนะ อะไรๆ ก็ดี
มันมีทั้งดีและไม่ดีอยู่ด้วยกัน จะไปสำคัญว่าดี
ทั้งหมดก็ไม่ได้ ไม่ดีก็มีอยู่ในนั้น แม้ตัวเราเอง
ก็เหมือนกัน ทุกคนก็มีทั้งดีและไม่ดีเหมือนเรา
นั้นแหละ ถ้ารู้เห็นอย่างนั้น เราก็อุเบกขาได้
เราก็จะไม่เป็นทุกข์ ไม่สำคัญอะไรว่าดีหรือ
ไม่ดี เพราะดีกับไม่ดีมันมีอยู่ด้วยกัน ถ้าใจ
ปล่อยวางอารมณ์ไม่ได้ มันก็จะเป็นทุกข์อยู่
อย่างนั้น ให้มันฝึกฝนทำไปอย่างนี้แหละ
ถ้าใจปล่อยวางได้ ทุกข์ก็ไม่มีหรอก

สมัยคอมมิวนิสต์กำลังแรงๆ เราอยู่ที่นี่แหละ
เรามาพิจารณา “โอ้ ถ้าเราอยู่ที่นี่จะปลอดภัย
เพราะเป็นวัดของหลวงปู่มัน เราจะมาฆ่าเรา
เขาก็ฆ่าไม่ได้ดอก ถ้าเราไปอยู่ที่อื่น เขาจะ
ตามไปฆ่าได้” เราจึงได้อยู่ที่นี่ โอ้ มารมันไม่ใช่
ของง่ายนะ ต้องต่อสู้กันอยู่ที่นี่

เราองค์เดียว

เมื่อก่อนวันอุโบสถก็ไปลงรวมที่วัดดอยฯ วันสำคัญๆ อย่างวันมาฆะฯ วันวิสาขะฯ วันอาสาฬหะฯ วันปวารณาฯ ก็มีแต่ไปรวมที่วัดดอยฯ ทั้งนั้น เราก็เดินลัดป่าลัดทุ่งนาไปใช้เวลาประมาณชั่วโมงกว่านั้นแหละ

ช่วงนี้แหละ (ต้นฤดูหนาวเดือนพฤศจิกายน) ไปไม่มันร่วนมาก เราก็หนีไปอยู่วัดดอยฯ ให้ไปไม่มันร่วนลงมามากๆ จนมันร่วนหมดแล้วเราก็อยกลับมากวาดที่เดียวเลย จะให้กวาดทุกวันอย่างนี้ โอ้ไม่ไหว เราองค์เดียว เอ้า ให้มันร่วน มันจะร่วนเท่าใดก็ให้มันร่วน มันร่วนหมดแล้วเราก็อยกมาเก็บกวาดเอาที่เดียว ที่นี้มันค่อนข้างง่าย เมื่อก่อนก็มีแต่อยู่องค์เดียวแหละ บางทีในพรรษาก็มีพระมาอยู่ด้วยบ้าง แต่พอออกพรรษาแล้วก็เหลือแต่เราองค์เดียว

พวกโองพวกนี้เห็ดเองทั้งนั้นแหละ โองแดง โองแดงที่มีอยู่ที่นี่ เราเอาผ้าด้ายดิบเอามาเย็บแล้วมัดกลบ แล้วค่อยปั้นนาบ ที่แรกก็ไม่ได้เพราะทำไม่เป็น ต้องเย็บมัดกลบใหม่ เย็บครั้งที่สองนี่จึงได้ ทำเอาเองมันจ้บเหมือนกันจ้กโอง ครั้งแรกๆ เราใช้เหล็กสองหนุนเป็นเหล็กตั้งขึ้นโครง ที่นี้เวลาฉาบบางที่มันก็หนา ๒ เซนติเมตร ๓ เซนติเมตร ๕ เซนติเมตรก็มี เพราะเหล็กมันแข็ง ดัดให้เป็นรูปยาก ต่อมาเราเลยลดลงเป็นหนึ่งหนุน

โองที่หลวงปู่ทำเองไว้ใช้ที่วัดบ้านคณิมิตต์

แท่งค้ำน้ำที่หลวงปู่ทำเองไว้ใช้ที่วัดปานาคณิมิตต์

คราวนี้จึงง่ายหน่อย เหล็กหนึ่งหุ้มน้ำมันดัดง่ายกว่า มันบ่ยาก แล้วค่อยเอาผ้ายัดเกลบมาประกบกับโครงเหล็กที่ขึ้นเป็นรูปโอง จากนั้นค่อยปั้น ปั้นโอง ไม้ปั้นนำไปได้ เพราะมือหนักไป เอ็ดนำเราบได้ ปั้นโองแต่ละใบทั้งกลางวันกลางคืน บางวันก็เที่ยงคืนพุ้น จุตตะเกียงทำอยู่นั้นแหละ กว่าจะแล้วเสร็จแต่ละใบ

การฉาบปูนขึ้นปูนก็ดี ขึ้นแล้วก็ต้องปล่อยให้แห้งก่อน ไม่ได้ไปแตะต้องละ ปล่อยให้มันเซ็ดตัวก่อน แล้วค่อยไปเสริมไปเติมเอาทีหลัง ถ้าเราไปแต่งเสริมมันตอนที่มันยังไม่อยู่ตัวแล้ว ปูนมีแต่หลุด ต้องทิ้งไว้ก่อนแล้วค่อยไปแต่งเอาทีหลัง นั้นแหละคราวนี้ทำเป็นแล้วเราก็ได้ไปปั้นโองแดงถวายหลวงปู่แสน (ฐานังกร) ที่ภูกะโล้น

พวกแท่งค้ำน้ำนี้ก็ทำเอง ตอนนั้นปัจจัยก็มีพอดีค่าอุปกรณ์เท่านั้น ค่าช่างบ่มี ก็เลยซื้ออุปกรณ์มาทำเอง รางน้ำฝนรอบศาลานี้เราก็ทำเอง ซื่อสังกะสีมาแล้วก็ทำเอง สมัยนั้นสแตนเลสยังบ่มีละมั้ง เห็นช่างเขาทำที่วัดดอยขี้กันแหละ ลองถามช่างดู เขาก็ไม่บอก เลยสังเกตดูว่าเขาทำยังไงแล้วก็เลยมาทำเอาเอง นั้นแหละทุกอย่างเรียนทำเอาเองอย่างนั้นแหละจึงได้จึงเป็น

การอยู่องค์เดียวนะมันดี มันได้ทำข้อวัตรเองทุกอย่าง ปิดกวาดลานวัด เช็ดกุศาลา ตักน้ำใส่โองน้ำก็ตักจากบ่อแล้วก็หิ้วเอาไปใส่ให้เต็มทุกโองนั้นแหละ กว่าจะได้สร้งน้ำก็มีดแล้วทุกวัน ตกเย็นมาก็ทำวัตรสวดมนต์แล้วก็ภาวนาอยู่องค์เดียวนั้นแหละ

หลวงปู่แบน ธนากโร หลวงพ่อสัมมา ชันติปาโล และหลวงปู่วั้น เขมโก
ถ่ายภาพร่วมกันเมื่อครั้งก่อสร้างศาลาวัดป่าคนิคมิตต์หลังแรก พ.ศ. ๒๕๑๕

ศาลาวัดป่าอานานิคมิตต์

หลวงพ่อบนมาสสร้างให้

เมื่อก่อนหลวงพ่อบนเพื่อนก็มาบ่อย เวลาท่านจะไปกราบครูบาอาจารย์ทางอุดรฯ หรือทางไหน ท่านก็จะมาแวะรับไปด้วยตลอดนั่นแหละ บางที่เป็นวันชัก เราก็ชักผ้าอยู่ ท่านก็แวะมารับ ผ้ายังไม่แห้งก็ไม่ได้ไปกับท่าน แต่ก่อนนะเวลาไปไหนมาไหนก็มีแต่ไปกับวัดดอยฯ ทั้งนั้นละ

ศาลาฉันหลังนี้ก็เป็นเพื่อนนั่นแหละเป็นคนมาสสร้างให้ วันนั้นเพื่อนมาฉันข้าวน้ำ ก็ฉันบนกุฏิหลวงปู่มัน นั่นแหละเป็นศาลา นั่งฉันอยู่ที่นั่น เพื่อนก็ว่า “ญาติโยมล่ะ เขาอยู่ที่ไหนล่ะเวลาฝนตกนะ” ก็ศาลามันแคบ ศาลามันเล็กๆ ก็เอากุฏิเป็นศาลา พอดีโยมทางโคราชเขามีบ้านเขาก็ถวาย ก็ไปเอาอยู่โน้นแหละไม้พื้นไม้กระดาน ไม้เสา ก็เหลือจากวัดบ้านโคก ไม้เครื่องก็หาเอาเลื่อยเอา เพื่อนสร้างให้พอได้อยู่อาศัย หลวงพ่อบนมาทำให้ เรียบมีหยังแหละ

โยมที่อยู่โคราชเขาถวายไม้แล้วเขาก็ถวายปัจจัยมา ๑ หมื่นด้วยมะ มอบถวายหลวงพ่อบนให้มาช่วยสร้างศาลา เพื่อนก็ลงมาคุมเขาสร้างจนเสร็จนั่นแหละ เพื่อนจึงได้กลับขึ้นไป วัดดอยฯ วัดบ้านโคกก็เหมือนกัน ศาลาวัดบ้านโคกก็หลวงพ่อบนนั่นแหละมาสสร้างให้ ศาลาวัดดงชนก็เหมือนกัน เพื่อนก็สร้างให้

ปรากฏให้รู้

เราเองมาอยู่ที่นี้ กลางวันเดินจงกรม จิตมันนึกถึงนาค พอนึกถึงนาค ฐาคองแดงไม่รู้ มันออกมาจากไหนนะ ปรากฏว่ามีทั้งข้างหน้าข้างหลัง ข้างซ้ายข้างขวา ก็มีเต็มไปหมดนะ เราไม่รู้ว่าจะไปทางไหน ต้องยืนอยู่กับที่นั่นแหละที่นี่ เขาก็เลื้อยผ่านไป ผ่านมาอยู่อย่างนั้นแหละ พอสักครู่เดียวก็หาย ไม่รู้หายไปไหนหมด เป็นฐาคองแดงตัวไม่ใหญ่ คอมันแดงๆ พอนึกถึงเขา เขาก็ปรากฏให้รู้ว่ามีจริงๆ

เราเห็น (พญานาค) ก็เห็นแต่ในนิมิตเท่านั้นแหละ ไม่ได้เห็นด้วยตาแหละ เห็นแต่ในนิมิต แต่ภายในก็บอกว่า “นี่แหละนาคๆ” ปรากฏเห็นเป็นงูตัวใหญ่ยาวเลื้อยมาจะเข้ารู รูก็เป็นรูเล็กๆ งูตัวใหญ่เวลาจะเข้ารูมันย่อตัวลงให้เหลือเท่าแมลงสาบ แล้วก็รีบเข้าไปในรู ตัวที่ ๒ มากก็เหมือนกัน เป็นงูเลื้อยมา เวลาจะเข้ารูก็ทำตัวให้เล็กเท่า

แมลงสาบ แล้วก็แว็บเข้าไป เราเห็นว่า เป็นงู แต่ ความรู้มันบอกว่านั้นแหละ นาค เป็นนาค

เรื่องพญานาคที่วัดนี้ หลวงพ่อหลวงตาที่เก่ง วิชาไสยศาสตร์อยู่ไม่ได้ นะ อย่างหลวงปู่กัน คนบ้านแก่ง อำเภอนาแก ว่่าจะจำพรรษาที่นี้ จวนจะเข้าพรรษาแล้ว ญาติโยมซ่อมแซม กุฏิที่พักโรงครัว ซ่อมแซมอะไรเรียบร้อย ให้หมดแล้ว วันนั้นจวนมืดแล้วเพื่อนไปเดิน จงกรมอยู่ทางต้นยางโน้น มืดแล้วก็ออกจาก ทางจงกรมขึ้นกุฏิ กำลังเหยียบบันไดขึ้นกุฏิ เพื่อนก็เห็นงูใหญ่อยู่ในกุฏิแต่เอาหัวออกมา ข้างนอก งูโผล่หัวออกมาในปล่องฝาแถบตอง พอเพื่อนขึ้นไปงูก็ตื่นคน คนก็ตื่นงู งูมันก็ เอาหัววกกลับเข้าไปข้างใน หัวมันเลยติดอยู่ที่ ปล่องไม้แถบตอง แล้วหางมันก็แกว่งอยู่ ข้างในนั้นแหละ ตั้งนานจึงหลุดได้ แล้วมัน ก็เข้าไปข้างในกุฏิ หลวงปู่กันต้องหาไม้ยาวๆ มาไล่มันให้ลงจากกุฏิ ลงจากกุฏิแล้วมัน ก็นอนอยู่ที่พื้นดินนั้นแหละ ไม่ไปไหนนะ ไม่รู้ว่่ามันไปเมื่อไหร่ละ พอเข้ามาเพื่อนก็ลา ญาติโยมไปจำพรรษาทางกาฬสินธุ์หรือ ที่ไหนไม่รู้ คนที่มีวิชาไสยศาสตร์อยู่ไม่ได้ เก่งทางนั้นอยู่ไม่ได้ เขาจะลองดีเอา

หลวงพ่อสายคุยชมหลวงพ่อเขียน หลวงพ่อ สายก็เก่งวิชาไสยศาสตร์ หลวงพ่อสาย คนเขาหาว่าท่านเป็นผีปอบ อยู่ไม่ได้ก็เลย เข้ามาบวช มาอยู่ที่นี่เวลากลางคืนมีเสียงดัง ตุ่มต๋ามๆ เหมือนต้นไม้หักโค่น เข้ามาเพิ่น ก็ตรวจดูว่าไม้ต้นไหนหัก ปรากฏว่่ากิ่งไม้ กิ่งเดียวก็ไม่มี แต่พอเวลากลางคืนมาแล้ว มักมีเสียงดังแปลกๆ เป็นอย่างนั้นแหละ คนที่เก่งทางนั้นแล้วอยู่ไม่ได้

อย่างเราไม่มีอะไรแหละที่มาปรากฏอะไร เป็นของน่ากลัว เราอยู่สบาย ที่ไหนมี พญานาค ที่นั่นแหละดี ภาวนาดี เขาช่วย นาค เขาเลื่อมใสพระพุทธศาสนา สมัยพุทธกาล นาคแปลงเป็นคนมาขอบวชกับพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าให้เขาเรียนก่อน นาคแปลงเพศ เป็นคนก็ได้แค่ ๗ วัน เลย ๗ วันไปแล้ว ตัวก็กลายเป็นนาคเป็นงูเหมือนเดิม นาคเป็น ภูมิสัตว์เดรัจฉาน พระพุทธเจ้าบอกสัตว์ เดรัจฉานบวชไม่ได้ นาคก็เลยไม่ได้บวช แต่จิตศรัทธายังมีอยู่ จึงขอพระพุทธเจ้า เวลาที่มีกุลบุตรสุดท้ายภายหลังเข้ามาขอบวช ขอให้เอาชื่อข้าพระพุทธเจ้าเข้าด้วย พระพุทธเจ้าก็เลยรับคำนั้น เหตุนี้พวกเรา เวลาจะเข้ามาบวช ก็ต้องได้มาเรียนครองนาค มาเป็นนาค บวชนาคนั้นละ เพราะว่าพระพุทธเจ้า รับคำพวกนาคอาราธนาไว้

กุฏิที่หลวงปู่เคยใช้พำนักจำพรรษาประมาณ ๓๐ ปี ที่วัดป่านาคนิมิตต์

นิมิตมีทั้งจริงทั้งหลอก

สติต้องออกไปดูรอบตัวของเรานั้นแหละ นั่งอยู่ที่ไหนก็ให้รู้ ด้านหน้าทิศไหนก็รู้ ข้างขวาหน้าหลังมีอะไรก็รู้ เมื่อเกิดนิมิตขึ้น เราก็ก้มตาดู เราอยู่ที่ไหนล่ะ ข้างหน้า ข้างหลังของเรามีอะไรล่ะ ถ้ารู้เป็นปกติเราจึงหลับตาต่อไป ชับปัดแล้วมันจะหลงนิมิต ปกกำหนดรู้ไว้ก่อนมันหลงนิมิต อย่างหลวงตาเพิ่นเทศน์ เณรภาวนาเห็นดวงแก้ว โอ้ย ชอบ สีเอาดวงแก้ว เข้าป่าจะไปเอาดวงแก้ว แก้วขึ้นต้นไม้ก็ขึ้นตามดวงแก้ว ขึ้นไปสูงแล้วลงไม่ได้ เลยเสียสติเป็นบ้าไปเลยละ ต้องมีสติรอบตัวของเราก่อน รู้อยู่มันก็ไม่เสีย ไม่เป็นบ้า ขาดสติไม่รู้ตัวเองไปทางไหนก็ไม่รู้ เข้าป่าก็ไม่รู้ ขึ้นต้นไม้ก็ไม่รู้ ไม่รู้อะไรเลย มันก็เลยขาดสติ เสียสติไปเลยละ ต้องกำหนดรู้ไว้ก่อน

ประสบการณ์ของเรา ภาวนาอยู่ในศาลานี้แหละ ปรากฏเสียงโครมหลังคา เหมือนกับหลังคาถล่มลงมานี้แหละ แล้วเกิดแสงสว่างที่นี้ แสงสว่างส่องลงมา ปรากฏว่าข้างหลังเราสว่าง ข้างหน้ามันมืด เราก็หันหน้าไปทางพระพุทธรูป เอ๊ะ นี่เราหันหลังเข้าหาพระพุทธรูปหรือมันจึงมืด พอกำหนดดูข้างขวาหน้าหลัง เราก็จำได้เปิด นั่งปกติ ไม่เคลื่อนไหว ปกติ แล้วหลับตาดูจับหลง ขาดสติไม่ได้ภาวนานะ รับรู้ตัวเราก่อน ต้องรู้รอบทั้งหมดนั้นแหละ นี่เราไปทางไหนเราก็รู้ นี่แหละได้ยืนยันเฟ้นว่า ภาวนาตกหน้าต่างตกกุฏิ ขาดสติ ไม่กำหนดรู้ ต้องกำหนดรู้ไว้ก่อน รู้แล้วมันจึงไม่หลง ทั้งผู้รู้ไม่ได้ ปฏิบัติ อยู่กับผู้รู้ อะไรมาสัมผัสทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็ให้มันรู้ ไม่ให้มันหลง จิตอยู่กับผู้รู้ จิตมีสมาธิ รู้ ถ้าไม่รู้ จิตไม่มีสมาธิ

ธรรมไม่ได้อยู่ในตำรา

การฝึกฝนจิตต้องอาศัยความเพียร ต้องอยู่ในความไม่ประมาท กลางวันกลางคืน ให้เกิดสติปัญญาทุกอิริยาบถนะ แม้ทำการทำงานอย่างอื่นอยู่ก็ดูที่จิตของเรา จิตอยู่ที่ไหนล่ะ มันอยู่ที่กายที่ธรรมหรือไปหาทางไหนล่ะ จิตของเราปัจจุบันนี้ ถ้าจิตอยู่ในกายในธรรม จิตก็มีสมาธิ ปัญญา มันก็จะรู้ น้อมดูทุกอย่างนะ น้อมดูจิตของเรา ถ้าอยู่ที่กายอยู่กับผู้รู้ก็เป็นจิตมีสมาธิมีปัญญาทุกอิริยาบถล่ะ ไม่ใช่ นั่งหลับตาจึงว่าตัวเองมีสมาธิมีปัญญา ฝึกให้นั่งหลับตาแล้วก็มีลืมตาเราก็มึ่ ทำการทำงานอยู่เราก็มึ่ มันขาดสติปัญญาไม่ได้ มันไม่รู้ ต้องฝึกฝนเอาให้มีทุกอิริยาบถนั้นแหละมันจึงดี

ให้ดูที่กายที่จิต จะไปค้นหาแต่ในตำราไม่ได้นะ ธรรมไม่ได้อยู่ในหนังสือตำรารับตำราอะไร มันอยู่ภายในกายในจิตของเราเนี่ย ทวนกระแสให้มาก อย่าไปตามกระแส จะรู้เห็นทางดับทุกข์ สติปัญญาต้องพร้อมเพรียง ก็รู้เห็นปัจจุบันนี้แหละ ทุกข์อะไรเกิดมีมาเราก็จะดับมันได้ ถ้าไม่มีปัญญา มันก็ดับทุกข์ไม่ได้ การน้อมเข้ามาพลิกกลับนั้น เรียกว่ากลับเข้ามาหาเหตุหาผล ปัญญามันจึงจะเกิด จึงรู้ในเหตุในผล อย่าไปตามกระแส

ภายนอกมียังงี้ ภายในของเราก็มียังงั้น ให้เห็นเป็นอย่างเดียวกัน เห็นภายนอก แล้วเห็นภายในด้วยจึงเรียกว่ารู้ว่าเห็น เห็นแต่ภายนอกไม่เห็นภายในนั้นล่ะมันหลงภาวนาหลง ไม่ใช่ภาวนาเพื่อรู้ เห็นภายนอกน้อมเข้ามาค้นหาภายในก็จะเห็นเหมือนกัน อย่างนั้น จึงเรียกว่ารู้ว่าเห็น

ต้องฝึกฝนทำให้มากเจริญให้มากล่ะ อันไหนเป็นธรรมเป็นข้อปฏิบัติ แม้ความรู้ความเห็นของเราที่เกิดจากธรรมปฏิบัติก็ต้องตรวจสอบดูหาเหตุหาผล รู้เห็นยังงี้ก็ตีพลิกกลับทั้งหมด ปัญญามีแต่พลิกกลับนะ ไม่ไปตามกระแส ถ้าไปตามกระแสแล้ว มันจะหลงทาง ปัญญาไม่เกิด ปัญญาไม่มี ให้พิจารณาให้มันแยบคาย ฝึกฝนให้มันฉลาด ถ้าไม่พลิกกลับนะมันโง่นะ มันไม่ฉลาดนะ มันจะหลงไปตามกระแสกิเลส ขึ้นอยู่กับปัญญาของตัวเองทั้งหมดนั่นแหละอันนี้

รู้เห็นทางดับทุกข์จึงเรียกว่ามาถูกทาง

อะไรทุกอย่างอาศัยความเพียรนะ ไม่มีความเพียรจะศึกษาค้นคว้าอะไรละ ปฏิบัติไปตามกิเลสจะรู้จะเห็นอะไรละ ไม่รู้เห็นธรรมละนะ กิเลสมันว่ายยังงี้ก็ว่าตามกิเลสไปเสียหมด นั้นแหละยิ่งปฏิบัติยิ่งงี้ มันไม่มีความฉลาด การปฏิบัติก็เพื่อฝึกฝนจิตของเราให้มันฉลาด เมื่อชาติความเกิดมี การเวียนว่ายตายเกิดอีกก็มี เกิดมาไม่ได้เกิดมาเฉยๆ เกิดมาทุกข์ แล้วเราต้องดับทุกข์นั้นให้ได้ ดับชาติความเกิดให้ได้ ชาติความเกิดไม่มี ทุกข์มันก็ไม่มีแหละ

ท่านให้พิจารณาพลิกกลับเข้ามาหาเหตุผล การพลิกกลับนั้นแหละทำให้ปัญญาฉลาด ถ้าไม่พลิกกลับแล้ว มันก็โง่หลงติดอยู่เท่านั้นแหละ เห็นภายนอกก็ให้รู้เห็นภายใน

การพลิกกลับก็คือพลิกเข้ามาค้นคว้าหาเหตุผล ให้มันรู้ในเหตุในผล ธรรมะของพระพุทธเจ้ามีเหตุมีผล (อริยสัจ) พระพุทธเจ้ามีพระชนม์อยู่ท่านก็เทศน์อย่างนี้สอนอย่างนี้แหละ แม้พระพุทธเจ้าจะเสด็จเข้าสู่นิพพานไปแล้วก็ตาม ตัวธรรมะความเป็นจริงก็ยังปรากฏอยู่อย่างนั้น เราก็เหมือนว่ายังได้ยินได้ฟังธรรมอยู่ ต่อหน้าพระพุทธเจ้าตลอดเวลา ให้มันปรากฏอย่างนั้นแหละมันจึงถูกทาง

ปณฺหารตน

การปฏิบัติภาวนานะ เพื่อบัณฑิตผู้รู้จะ สติปัญญาจะต้องมี ไม่ว่าเรื่องอะไรก็ตาม สติปัญญาต้องตรวจสอบดู สอบดูหาเหตุผล มีแต่สอบดู ดีก็สอบค้นหาไม่ดี ไม่ดี มีไหมละ มีแต่ค้นกลับนะการปฏิบัตินะ ไม่ปล่อยไปตามกระแส มีแต่ทวนกลับ ดีก็หาที่ไม่ดี ไม่ดีก็หาสิ่งที่ดี ต้องทวนกลับ กลับหาเหตุ ดีก็ศึกษาค้นคว้าสิ่งที่ไม่ดี ไม่ดีก็ศึกษาค้นคว้าหาดี ทุกอย่างมันมีอยู่ด้วยกันทั้งดีกับไม่ดีนะ มีอยู่ด้วยกัน ดูให้มันถึงที่สุด ถ้ามันถึงที่สุดแล้วมันก็ไม่มีอะไรแล้ว เพราะที่สุดของทุกอย่างล้วนแต่มีเกิดและดับ มีแต่แตกสลายไป เราจะยึดเอาของไม่เที่ยงก็คือการยึดเอาทุกข์นั้นแหละ อะไรที่ไม่เที่ยงเราก็จะไปปล่อยไป นี่แหละทุกอย่างต้องใช้สมาธิปัญญาทั้งนั้นแหละ สมาธิใช้กลั่นกรองเข้าไปในทุกรื่องนั้นแหละ ศึกษากลั่นกรองเข้า ปัญญามันก็เกิด ถ้าไม่ศึกษากลั่นกรองเข้า ปัญญามันก็บ่เกิดนะ

อวิชาคือความหลง วิชาคือความรู้แจ้ง อวิชาคือมันไม่รู้แจ้ง มันรู้หลง เป็นวิชาหลง ไม่ใช่วิชารู้แจ้ง จะละอวิชาได้ก็ต้องอาศัยความรู้อาศัยปัญญาของเราเอง นี่แหละ มันเป็นของเฉพาะตน จำเพาะบุคคล จะรู้แจ้งด้วยการศึกษาปฏิบัติ ค้นคว้าด้วยปัญญาในภาคภาวนาของตนเองนั่นแหละ ค้นคว้าในกายในจิตของตน นี่แหละจึงละอวิชาได้ นอกนั้นไม่มีทางรู้ ก็มีเท่านั้นแหละ มีอยู่ในกายในจิตของเรา ทั้งหมดอะไรก็ดี ไปค้นคว้าที่อื่นมันไม่เห็นไม่รู้หรอก

การปฏิบัติกรรมฐานก็เพื่อรู้ ไม่ใช่เพื่อหลง รู้ของจริง รู้แล้วมันก็ไม่หลงตามสมมุตินะ ถ้าไม่รู้กรรมฐานก็หลงติดอยู่ในสมมุตินี้ ผู้ที่รู้เห็นกรรมฐานนี้แหละจะเป็นผู้ข้ามสมมุติไปได้

กึ่งก้านดอกใบ

ประมวลพระธรรมเทศนา
(อบรมพระ)

พุทธไม่ใช่พราหมณ์

นาคคนใดละว่าจะไปสู่ขวัญผูกแขนนะ บ้านอยู่ไหนละ เรามีศรัทธาเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา เรายังจะไปยึดพราหมณ์ดีกว่าพุทธอยู่หรือ พราหมณ์ก็ว่าตามสมมุติเฉยๆ นี่ ไม่ใช่ว่ามันจะดีนะ ถ้าเราเข้าไปทำพิธีพราหมณ์แล้ว เรามาบวชเราก็ไม่ถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นะ เพราะจิตของเรามันยึดอยู่ในพราหมณ์ เป็นของบ่ควรอันนี้ เป็นของบ่ควรเลย การสู่ขวัญผูกแขนอันนี้ ผูกให้มันเป็นหยังละ ถ้าเราบ่ดีใครจะผูกให้มันดีได้ มันบ่มีดอก เรามีศรัทธาเข้ามาบวช บวชเพื่ออุทิศให้แก่พระพุทธศาสนา มอบกายถวายชีวิตของเราต่อพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ในเมื่อเรามีศรัทธาเข้ามาบวชแล้ว เราก็ต้องศึกษาธรรมะคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แล้วก็น้อมนำมาปฏิบัติให้เกิดให้มีในตัวของเรา เราบวชเพื่ออุทิศให้แก่พระพุทธศาสนา ไม่ใช่บวชเป็นประเพณี เราบวชให้มันเป็นบุญในตัวของเราเพื่อตอบแทนคุณบูชาคุณ มันจึงจะเป็นบุญนะ

พราหมณ์มันจะประเสริฐอีหยังละ นี่แหละหลวงปู่ฟวงท่านเทศน์ ท่านประมินชาวพุทธของเรา มันถึงพุทธเพียงแค่ ๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น นอกนั้นมันบ่ถึง เป็นอีหยังมันบ่ถึงละ ลูกหลานไปบวชก็สู่ขวัญผูกแขนไปยึดเอาแบบพราหมณ์โน้น ในเมื่อไปทำอย่างพราหมณ์แล้วมันก็บ่ถึงละนะ ถึงจะบวชเข้ามาก็ดี บ่ถึงพระพุทธศาสนาแล้ว เพราะจิตของเราไปยึดพราหมณ์ไปเชื่อทางพราหมณ์ ไม่เชื่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านบวชใครก็ดี ไม่มีการสู่ขวัญผูกแขนแบบพราหมณ์นะ มีแต่ให้ถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรรณะที่พึ่งเท่านั้น ในหนังสือพระไตรสรณคมน์ ท่านก็สอนให้เลิกละการแต่งแก้สะเดาะบูชาอะไรเหล่านี้ พิธีพราหมณ์ท่านให้เลิกละหมด ถ้าพวกเรายังยึดแต่งแก้สะเดาะบูชาอยู่ พวกเราก็บ่ถึงพุทธ ว่าแต่ปากเฉยๆ ว่าพวกเราเป็นชาวพุทธนะ แต่ที่จริงมันบ่ถึง มันถึงพุทธแต่ว่าจาเฉยๆ แต่ใจเรามันบ่ถึง

ฉะนั้นในเมื่อเรามีศรัทธาเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาแล้ว ก็น้อมกายวาจาใจของเราเพื่ออุทิศต่อพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ มันถึงจะเป็นบุญ พระสงฆ์สาวกของ

พระพุทธเจ้าท่านเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ข้อปฏิบัติของท่านมียังงไรละ เราศึกษารู้แล้วเราก็น้อมนำมาปฏิบัติตามรอยของท่าน ต้องปฏิบัติพร้อมทั้งหมดนะมันจึงจะถึง ก็คือศรัทธา ความเชื่อความเลื่อมใสของเราแน่แหละ ถ้าเรามีศรัทธาพร้อมทั้งกายพร้อมทั้งวาจาพร้อมทั้งใจของเราแล้ว ไปเบื่องหน้าโน้น เราอาจจะได้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งก็ได้ ยังมีพระพุทธเจ้าอีกหลายพระองค์ที่จะมาตรัสรู้ในโลกนี้นะ

เราเป็นเจ้าของศาสนาผู้หนึ่ง

ทุกคนในเมื่อมีศรัทธาเข้ามาบวชแล้วให้มันพร้อมนะ พร้อมทั้งกาย ทั้งวาจา ทั้งใจ พร้อมที่จะเคารพกราบไหว้บูชา พร้อมที่จะปฏิบัติ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาของเรา ทุกคนเป็นเจ้าของพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองไปตลอดถึง ๕,๐๐๐ ปี ก็ต้องอาศัยลูกหลานเข้ามาบวชมาเรียน มาปฏิบัติมารักษาศาสนา

สาสน์ แปลว่าคำสั่งคำสอนของพระพุทธเจ้า เราเข้ามาปฏิบัติรักษาคำสั่งคำสอนของพระพุทธเจ้า มันจึงจะเป็นบุญ เข้ามาบวช บวชเฉยๆ มันไม่เป็นบุญนะ ต้องปฏิบัติ ต้องรักษาคำสั่งคำสอนของพระพุทธเจ้าเท่านั้นจึงเป็นบุญ พระพุทธเจ้าทรงมอบศาสนาให้แก่พุทธบริษัททั้ง ๔ เป็นเจ้าของ พุทธบริษัท ๔ ก็มีภิกษุ ภิกษุณี สามเณร สามเณรี แต่ภิกษุณี สามเณรี หมดไปแล้ว เหลือแต่ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา

ศาสนาของเรา เราบ่ยอมให้ใครมาเหยียบย่ำทำลาย เราเคารพเรารักษาให้เป็นนิสสัย ถ้าเราเข้ามาบวช เราไม่รักษาพระธรรมวินัย แต่กลับมาเหยียบย่ำทำลายพระวินัย การบวชมันก็ไม่น่าเป็นบุญละนะ มันกลับได้บาปเสียแหละอันนี้ การเหยียบย่ำทำลายพระธรรมวินัย คำว่า ธรรม ก็เป็นสิ่งที่ควรประพฤตินั้นแหละ ท่านให้ประพฤติปฏิบัติ ส่วนพระวินัยก็เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง ท่านให้หลีกเลี่ยง ฉะนั้นพวกเราต้องมุ่งมั่นรักษา น้อมนำมาปฏิบัติ อย่าให้เสียทีที่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ มาพบพุทธศาสนา มาพบคำสอนพระพุทธเจ้า แล้วจะต้องศึกษาปฏิบัติให้มันเต็มกำลังของเรา เพราะมันเป็นของยากที่จะได้เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วได้มาพบคำสอนได้มาพบพระพุทธศาสนา ในเมื่อพวกเรามีโอกาสได้เกิดมาเป็นมนุษย์ และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แล้วยังมีโอกาสได้พบพระพุทธศาสนา ได้พบคำสอนของพระพุทธเจ้าด้วยแล้ว ก็ยังเป็นบุญเป็นลาภ อันประเสริฐของพวกเรา ฉะนั้นให้พากันรักษาสมบัติที่ประเสริฐนี้ให้มันประเสริฐ ยิ่งๆ ขึ้นไปอย่าให้มันเสื่อม

เราจะนำตนไปทางไหนล่ะ

หลวงปู่มั่นท่านเน้นเรื่องผู้นำนะ ถ้าผู้นำดี ทุกอย่างมันก็ดี ถ้าผู้นำไม่ดีล่ะ ทุกอย่างมันก็ไม่ดีล่ะนะ ยิ่งท่านแก่มากแล้วยิ่งเน้นหนัก เพราะท่านเป็นห่วงพวกผู้นำ ก็ภิกษุสามเณรนั่นแหละคือผู้นำ ท่านไม่ได้เน้นดอกขมรวาส ท่านไม่ได้เอามาฝึกมาสอน

อะไรแหละ เพียงสอนให้เขาถึงพระไตร-
สรณคมน์แล้วให้เขาปฏิบัติภาวนาอยู่ที่
บ้านเอา ท่านไม่ให้มายุ่งเกี่ยวภายในวัด
ท่านเน้นเอาเฉพาะพระภิกษุสามเณร
ท่านดูคนดูเข้าไปที่จิตเขานั่น ดูภายในนั้น
ท่านเห็นกิริยาอาการภายนอกเพียงเท่านั้น
ท่านก็รู้หมดว่าภายในเป็นยังไง ส่วนกิเลส
ภายในเวลาแสดงออกมาภายนอก ท่านก็
รู้เห็น ถ้าในใจยังมีกิเลสเต็มอยู่ ธรรมะก็
เข้าไปไม่ได้แหละ เหตุนั้นเวลาท่านปราบ
กิเลสของพระ ท่านจะเสียดังก้องกังวาน
คับวัดแหละ แถมมือตบกระดานด้วย ตบพื้น
ดังตึ้มๆ ปราบกิเลสให้หมอบฟัง ธรรมะจึงจะ
เข้าไปอยู่ในใจของพระได้ ตัวกิเลสเนะมัน
ไม่ยอมรับฟังธรรมะแหละ จะฟังแต่กิเลส
ด้วยกันเท่านั้น

ท่านเน้นเรื่องผู้นำ ภิกษุสามเณรเป็นผู้นำ
ฆราวาสมันเป็นผู้นำไม่ได้ ถ้าเอาฆราวาส
มาเป็นผู้นำก็ยิ่งแย่ ผู้นำดีก็ต้องเคารพใน
ธรรมวินัย อันไหนเป็นธรรมเป็นวินัย เป็นของ
ควรเคารพต้องเคารพ จะประมาทไม่ได้

พวกเรานี้ก็มาฝึกเป็นผู้นำ แล้วเราฝึกฝน
เราให้เป็นยังไงละ จะนำไปทางไหนละ ให้ดู

เอานะ ถ้านำแบบกิเลสแล้วก็มีแต่จะอวด
ละนะ เอากิเลสไปอวดเขา ผู้มีธรรมท่าน
ไม่อวด มีแต่เก็บไว้ มีมากมีน้อยท่านก็มี
แต่เก็บไว้ไม่ให้ใครรู้ใครเห็นแหละ แตกต่าง
จากกิเลสนะ ที่พวกเรามาฝึกปฏิบัติก็เพื่อ
เป็นผู้นำในอนาคตข้างหน้านั่นแหละ อะไร
ทุกอย่างก็ดี ผู้นำดีมันก็ดีไปทั้งหมดนะ ถ้าผู้นำ
ไม่ดีแล้วจะเอาอะไรเป็นดีละ เราจะนำเขาไป
ทางไหนละ นำเข้าไปหากิเลสหรือจะนำ
เข้าไปหาธรรมละ อันไหนเป็นธรรมเป็น
ของควรเคารพก็ต้องเคารพ จึงได้ชื่อว่าเป็น
ผู้ปฏิบัติธรรม ถ้าประมาทแล้วนั้นไม่ใช่
ผู้ปฏิบัติธรรมนะ

เหตุนี้เมื่อเรามีศรัทธาเข้ามาบวชแล้วก็
ให้ฝึกฝนเป็นผู้นำของตนเองนี่แหละก่อน
ตนดีแล้วมันก็ดีไปทั้งหมดนั่นแหละ ตนไม่ดี
แล้วเราจะเอาอะไรไปเป็นดีละ เราจะนำตน
ไปทางไหนละ นำตนไปหากิเลสหรือนำตน
ไปหาธรรมละ นำตนไปทางดีมันก็ดีไป แต่ถ้า
นำตนไปทางที่ไม่ดีแล้วมันก็ไม่ดีไปละ ถ้าเรา
นำตนเข้าไปหาธรรมมันก็ดี ธรรมก็คือการ
เคารพในศีลนั่นแหละ อะไรก็ให้คำนึงถึงศีล
คำนึงถึงธรรมของพระพุทธเจ้า

อดอาหาร ฝอนอาหาร

หลงปุ้มันท่านยึดการบิณฑบาตเลี้ยงชีพ จะฉันต้องไปบิณฑบาต ขาดไม่ได้บิณฑบาต เป็นกิจประจำวัน กิจของสมณะ การอดอาหารชอบเกิดการวิงเวียน ฝอนอาหารนะดีที่สุด ถ้าอดอาหารเพื่อภาวนาก็สามารถได้มรรคได้ผล อดอาหารแล้วไม่ภาวนาอันนั้นก็โทษ มันผิดทางแล้ว เวลากิเลสของเรามันกล้า มันไม่ไปตามทาง กำลังมันมาก ก็อดอาหารเพื่อให้กิเลสมันลดน้อยลง ธรรมดาของกิเลสของเรา ถ้ากิเลสกล้าอย่างนั้นก็อดได้ อดอาหารเพื่อธรรมดาของกิเลส เพื่อปฏิบัติภาวนา

การถือธุดงค์บิณฑบาตเลี้ยงชีพนี้ หลวงปู่มัน ท่านถือเป็นกิจประจำวัน แม้ไปบิณฑบาต ในหมู่บ้านไม่ได้แล้ว ท่านก็บิณฑบาตที่ ประตู่วัด บิณฑบาตที่ประตู่วัดก็ไปไม่ไหวแล้ว ท่านก็บิณฑบาตบนศาลา ลงศาลาก็ไม่ได้แล้ว ท่านจึงฉันบนกุฏิ ท่านรักษาธุดงค์บิณฑบาต ถือธุดงค์บิณฑบาตเลี้ยงชีพ แสวงหาด้วย ปลื้มแข็ง อาหารเลี้ยงชีพไม่ให้เขานำมาส่ง

ฉะนั้นการผ่อนอาหารภาวนาดีที่สุด ผ่อนอาหารนะ ธุดงค์บิณฑบาตก็ไม่ขาด ได้บิณฑบาตทุกวัน นอกจากเจ็บป่วยอาพาธ ไปบิณฑบาตไม่ได้ ยินดีให้เขานำมาส่ง อะไร ทุกอย่างพระวินัยบัญญัติไว้ ดูเอาแหละ เจตนาของเรามีอย่างไรล่ะ ถูกพระวินัยหรือ ผิดพระวินัย วินัยออกจากจิตทั้งหมด มีอยู่ใน จิตทั้งหมด เราก็ตรวจสอบดูเอาละ จิตของเรานั้นไปถูกทางหรือผิดทาง ถ้ากิเลสมันกล้า มีแต่ออกนอกทาง กำลังเขามาก กิ้ออาหาร ตัดกำลังของเขา ถ้าเป็นอย่างนั้นก็อดได้ กิเลสมันกล้า มันชอบออกนอกทาง ดูตัว กิเลสนั้นแหละเป็นสำคัญ อดอาหารก็เพื่อ ทรมาณกิเลส ไม่ใช่อดเพื่ออย่างอื่น แต่นิสัย เราการภาวนามันสู้ผ่อนอาหารไม่ได้นะ ผ่อนอาหารธาตุขันธ์มันก็เบา เวลาภาวนา

จิตมันก็รู้ มีสติดี บางองค์อดอาหารได้ สองวันสามวัน เวลาภาวนาก็ฉันเอาเสีย เต็มอิ่ม แล้วมันภาวนาได้ไหมละนั้น แต่การ ผ่อนอาหารมันภาวนาได้ต่อเนื่อง ข้อปฏิบัติ ดึงมากก็ไม่ได้ หย่อนมากก็ไม่ได้ ต้องมัชฌิมา ทางสายกลาง ไม่ฉันอาหารมันก็ดึง ดึงมาก ก็ไม่ได้ หย่อนมากก็ไม่ได้ ให้เป็นมัชฌิมา นั้นแหละ พระพุทธเจ้าให้เดินทางสายกลาง ดูเอาละจิตของเรานั้นเป็นมัชฌิมาเป็นกลาง ไหมละ ทำอะไรก็เพื่อดูเจตนา เจตนาดี ผลมันก็ดี เจตนาไม่ดี ผลมันก็ไม่ดี ไม่มี เจตนาที่ไม่เกิดผล

กิเลสของเราก็ดูเอาแหละ ตัวน้อยตัวใหญ่ ตัวมันแก่กล้าเป็นอย่างไรล่ะ เราเองนั้นแหละ จะเป็นผู้รู้ผู้เห็น ถ้าเราไม่รู้ไม่เห็น ใครล่ะจะ รู้เห็นเท่ากับเรา จิตของเรากิเลสของเรานั้น มากหรือน้อยก็ดี ต้องรู้ต้องเห็น เพื่อจะได้ สำรวมต่อไป ถ้ารู้เห็นแล้วก็ให้มีสติความ สำรวม อะไรมาสัมผัสทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ จิตของเราออกไป รับทำอย่างไรล่ะ มันเป็นธรรมหรือเป็นกิเลส มันรู้หรือมันหลงละ อะไรที่มาสัมผัสละ ถ้าไม่รู้สิ่งที่มาสัมผัสเราจะไปรู้อะไร

เอกลาภมาความเพียร

เอกลาภเหลือเฟือ เอกลาภนะมันฆ่าความเพียร ทำลายธรรมหมด ไปกราบหลวงปู่หล้า เป็นอย่างไร “สมัยเราอยู่วัดป่าสุทธาวาส พระ ๗ องค์ บิณฑบาตได้ไข่ใบเดียว ได้มา แล้วก็ให้ผ้าขาวปกเปลือกบดใส่ถ้วยผสมเกลือผสมน้ำ พระ ๗ องค์ ไข่ใบเดียวนะ ผ้าขาวด้วย” หลวงปู่หล้าพักอยู่วัดป่าสุทธาวาส อยู่ในเมืองสกลฯ นั้นแหละ สมัยหลวงปู่หล้า เป็นอย่างนั้น ทุกวันนี้จะฉันทังไรก็ได้ทั้งนั้นแหละ สมัยหลวงปู่หล้าณะ พระ ๗ องค์ได้ไข่ ใบเดียวเท่านั้น อาหารเบา ธาตุมันก็เบา ทำความเพียรพิจารณาธรรมมันก็ปลอดโปร่ง ไปหมด ถ้าอาหารหนัก ธาตุชั้นมันก็หนัก หนักไปหมด พิจารณาอะไรก็ได้ไม่ได้ อาหาร ไม่ดีแต่ปฏิบัติธรรมนะมันดี อาหารดีก็คืออาหารหนัก ที่นิยมว่าดีนะแต่ธาตุชั้นมันหนัก ปฏิบัติก็อึดอาดแหละอันนี้ ทำความเพียรพิจารณาธรรมก็ไม่เข้าไม่ออกแหละ อาหาร เป็นปัจจัยสำคัญ

ฉะนั้นผู้ปฏิบัติท่านไม่ให้ยึดติดในเรื่องอาหาร ธาตุชั้นมันเบาที่นั่นแหละดี เอกลาภ ทุกวันนี้ มันฆ่าทั้งหมด เมื่อก่อนอะไรๆ ก็ดี มันเป็นสิ่งหายากทั้งหมด สบง จีวร กว่าจะได้ผ้ามาตัดก็ยาก ตัดแล้วก็เย็บด้วยมือ ต้องฝึกต้องเรียนต้องทำ บริหารอะไร ทุกอย่างได้จากความเพียรทั้งนั้น ถ้าไม่มีความเพียรไม่ได้แหละ ได้มาแล้วก็เพียรรักษา สมัยนี้เอกลาภมันเหลือเฟือ ผ้าสบง จีวร มันไม่เก่าไม่ขาด ก็อยากจะให้มันเก่าให้ มันขาด โอ้ย สมัยก่อนทั้งปะทั้งซุน เสียตาย ผ้าขาดก็เสียตาย ผ้ามันหายาก อะไร ก็ประกอบด้วยความเพียรทั้งหมด เดียวนี้การตัดผ้า การย้อมผ้า ก็ไม่เป็นกันแล้ว โอ้ มันจึงยาก ความเพียรค่อยเสื่อมไปๆ อย่างนี้แหละ

คนบ้า

สติตัวเดียวควบคุมได้ทั้งหมด ขาดสติแล้วควบคุมอะไรก็ได้ นี่แหละธรรมชาติของคน
คนเตือนตน เราขาดสติเมื่อไรก็ให้เตือนว่า เรานี้บ้าแล้ว ผู้ปฏิบัติให้เอาบ้ามาเตือน
เอาบ้ามาสอนใจตน ถ้าพูดว่า เราบ้าแล้ว มันก็จะสะดุ้งตื่น คนบ้าใครล่ะจะชอบ
เราก็อไม่ชอบ แล้วเราก็อไม่เป็นบ้า

คำว่า บ้า มันก็มีบ้าหลายทางนะ บ้ารูป บ้าเสียง บ้ากลิ่น บ้ารส บ้าสัมผัส มันมี
หลายบ้า การที่เราขาดสติแล้วไปหลงในรูป หลงในเสียง อย่างนี้เรียกว่าเราบ้าแล้ว
จิตเราบ้าแล้ว เพราะการขาดสตินั้นแหละเป็นเหตุ บ้ามันก็เลยเกิด เพราะความหลง
ขาดสติของเรา ถ้าเรามีสติอยู่มันก็ไม่หลงละนะ การภาวนานะขาดสติแล้วไม่ได้แหละ
ฉะนั้นเราขาดสติเมื่อไร ก็ให้เราเตือนเราละว่า บ้าแล้ว เราเป็นบ้าแล้ว มันจะไม่ได้บ้า

เพียรตามรอยพระพุทธเจ้า

ขึ้นชื่อว่าชาติความเกิดแล้ว จะเกิดเป็นอะไรมันก็ทุกข์ทั้งนั้นแหละ ในที่สุดมันก็ตาย ตายแล้วเขาก็กลับมาเกิดใหม่อีก เวียนตายเวียนเกิดอยู่อย่างนี้แหละ นี่แหละถ้าเรา ไม่พ้นจากทุกข์ ชาติความเกิดของเรามันจะหมุนไปทางไหนล่ะ มันสามารถหมุนไปได้ ทุกทางนะ ทั้งทางสูงทั้งทางต่ำ

นั่นแหละทุกอย่างเป็นธรรมะทั้งหมด ต้นไม้ต้นหญ้าก็เป็นธรรมะ การดูต้นไม้ต้นหญ้า ก็ดูเพื่อให้จิตของเราเกิดความสดสังเวชขึ้นแหละ แม้ต้นไม้ต้นหญ้ามันก็มีทุกข์สัก อยู่ในนั้น จะเป็นอะไรก็ตามมันก็มีสภาพทุกข์สัจครอบงำไว้ทั้งหมด พระพุทธเจ้าตรัส ให้เราดูให้มาก ดูทุกข์ เอาทุกข์นั้นแหละมาสอนจิตของเรา ถ้าจิตรู้เห็นทุกข์แล้วเราก็คงเกิดความเบื่อหน่าย เกิดแล้วไม่ปรารถนาจะเกิดอีก แก่แล้วก็ไม่ปรารถนาจะมาแก่อีก ตายแล้วก็ไม่ปรารถนาจะมาตายอีกเพราะมันทุกข์

ทางไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายมีอยู่ พระพุทธเจ้าพบเห็นแล้ว เรายังไม่พบไม่เห็น ก็ให้ทำความเพียรค้นหาตามรอยองค์พระพุทธเจ้านั้นแหละ ทางไหนล่ะทางที่มันไม่เกิด ที่ทรงพระพุทธเจ้าออกบวชขึ้นนั้นก็เพื่อที่จะหาทางไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายนั่นแหละ ท่านเห็นเทวทูตทั้ง ๔ เห็นคนเกิดมาแล้วเดี๋ยวมันก็แก่ เห็นคนแก่ว่าเป็นทุกข์ เห็นคนเจ็บว่าเป็นทุกข์ เห็นคนตายก็เห็นว่าเป็นทุกข์อีก แล้วไปเห็นเพศสมณะ พอเห็นเพศสมณะ แล้วใจของท่านรู้สึกมีความสุข ท่านจึงออกไปบวชถือเพศสมณะนั้นแหละ แล้วเพียรหาตั้ง ๖ ปีจึงได้พบเห็นทางไม่เกิด ทางที่เกิดท่านก็เห็นพร้อมกัน ทางที่ไม่เกิดนั้นก็เลิศค้นหาความรักความชังความโลภความโกรธความหลงไม่มีนะ ที่ชาติความเกิดมี ก็เพราะกิเลสความรักความชังมี ความโลภความโกรธความหลงยังมีอยู่ นี่แหละ เป็นต้นเหตุของชาติความเกิดของพวกเรา

ให้พวกเราวัดดูนะ ว่ากิเลสของเรามากน้อยแค่ไหน ถ้าตัวความรักความชังความโลภ ความโกรธความหลงของเรานั้นมีมาก ชาติความเกิดของเราก็จะมากนับไม่ถ้วนละนะ

เราจะเวียนตายเวียนเกิดในกองทุกข์ แต่ถ้ากิเลสเหล่านั้นลดน้อยลงชาติความเกิดของเราก็จะลดน้อยลง กิเลสเหล่านั้นหมดสิ้นไป เราก็สิ้นภพสิ้นชาติ ชาติความเกิดของเราก็ไม่มี ทุกข์อะไรๆ ก็ไม่มี ฉะนั้นพวกเราผู้ปฏิบัติก็ต้องเพียรเดินตามรอยของพระพุทธเจ้าให้ทันพระองค์ เมื่อเดินตามทันแล้วเราก็จะได้หมดทุกข์หมดภัยเท่านั้นแหละ

พุทโธ แปลว่า ผู้รู้

พุทโธ แปลว่า ผู้รู้ เราอยู่กับผู้รู้ อะไรจะมาสัมผัสมันก็จะรู้ พุทโธ ท่านให้วางท่ามกลางนอกนะ วางไว้ต่ำไม่ได้พุทโธนะ เคลื่อนจากฐานแล้วมันก็จะหลง ต้องเอาพุทโธไว้ท่ามกลางนอก หรือจะสูงมากกว่านั้นก็ได้พุทโธ แต่วางไว้ต่ำไม่ได้ นี่แหละแนวทางหลวงปู่มันท่านสอนนะ เรามาปฏิบัติสายหลวงปู่มันก็ต้องยึดปฏิบัติทาหลวงปู่มันแหละ เอาปฏิบัติทางอื่นมาปฏิบัติที่นี่มันไม่ได้นะ

ให้พากันวัดดู ทานวัดดู ศีลวัดดู ภาวนาวัดดู จิตใจของเรายึดเอาอะไรละเป็นที่พึ่งของเรา ที่เรายึดเป็นที่พึ่งของเรานะมันถูกทางไหมละ กิเลสแสวงหาแต่สิ่งภายนอกเป็นที่พึ่ง แต่ภายในของเรากลับไม่เอามาเป็นที่พึ่ง ตัวกิเลสนะแสวงหาแต่ของดีของชลงนะ ไม่ใช่ธรรมนะ มันเป็นกิเลส นั่นแหละเป็นทางเบียดเบียนตัวเองด้วย เบียดเบียนคนอื่นด้วยนะ ธรรมไม่แสวงหาอย่างนั้น แสวงหาแต่ตัวผู้รู้ รู้เหตุรู้ปัจจัย ปัจจุบันเราสร้างเหตุอย่างนี้เราจะได้รับผลยังงัยในอนาคตข้างหน้าละ ต้องรู้ ผลมันดีหรือไม่ดี มันงามหรือไม่งามละ โลกเขาจะติเตียนได้ไหมละ หรือนักปราชญ์ผู้รู้ท่านพบเห็นแล้ว ท่านจะติเตียนได้ไหมละ ให้วัดดูเอานะข้อปฏิบัติ ทางโลกเขาติเตียนแล้วมันไม่ดีไม่งาม นั่นแหละ แม้นักปราชญ์ผู้รู้ท่านติเตียนเราก็ประมาทไม่ได้ละ ต้องเคารพค่านักปราชญ์ เพราะนักปราชญ์ท่านรู้ในเหตุในผล ให้พากันวัดดู ถ้าไม่วัดดู มันก็ไม่รู้ไม่เห็นอะไร ต้องวัดดูทุกวันนั่นแหละ การปฏิบัติต้องอยู่กับความเพียรจึงเรียกว่าปฏิบัติ เติบงกรรม ก็เดินด้วยความเคารพ จึงเรียกว่าเดินภาวนา จะเอามือไขว่หลังหรือไขว่แขนเดินไม่ได้ ไม่ใช่เดินภาวนา อย่างนั้นมันเดินเล่น เดินภาวนาก็ต้องสำรวม ไม่ทอดสายตาไถลนัก ไกลนัก ห่างตัวเราประมาณ ๔ ศอก แล้วก็อยู่กับพุทโธๆ นั่นแหละ ถ้าจิตไม่อยู่กับพุทโธ ก็เร่งบริกรรมว่าพุทโธๆ เร็วขึ้น เดินก็เดินเร็วขึ้น เดินข้ามันไม่ทันเขา ถ้าจิตอยู่กับพุทโธแล้วก็ผ่อนช้าลงได้ แต่ถ้าช้าลงจิตเขาออกไปอีก ก็ให้เร่งพุทโธเร็วขึ้นอีก เดินก็เดินเร็วขึ้นไปอีก เอาคำบริกรรมนั่นแหละบังคับจิตไว้ถ้าจิตมันไม่อยู่กับพุทโธ

กายเราอยู่ที่นี้แต่จิตของเรามันอยู่ที่ไหนละ มิใช่ไปเลือกกมล้อยู่ในทุกข์หรือละจิตของเรา
ทั้งที่ทุกข์เราก็ไม่ชอบ แต่จิตทำไมไปเลือกกมล้อยู่ในทุกข์ละ แล่นออกไปหาแต่ทุกข์ นั้นแหละ
จิตปัจจุบันบอกแล้วอนาคตมันก็จะไปหาทุกข์นั้นแหละอีก ปัจจุบันทั้งหมดบอกอดีต อนาคต
กิริยาอาการปัจจุบันก็ดี เป็นผลมาแต่อดีตโน้นเป็นนิสัยติดตัวมา นิสัยมีมาทางไหนมันก็ไป
ทางเก่านั้นแหละ

พุทโธ หลวงปู่มั่นท่านห้ามเอาไว้ทำไม่ได้ ต้องเสมอหัวใจ ต่ำกว่านั้นไม่ได้ มันจะไปทางหลง
เสียละถ้าเอาไว้ต่ำ ให้อยู่กับพุทโธๆ เท่านั้นแหละ จิตไม่อยู่กับพุทโธๆ ให้บริกรรมเร็วขึ้น
เดินก็เดินเร็วขึ้น เดินภาวนามันเดินตรงนะ สำรวม ทางจงกรมมันทางตรง ไม่ไกลนั๊กไกลนั๊ก
ไกลนั๊กก็ไม่ดี เวียนหัว เดินไกลนั๊กก็ไม่ดีมันเหนื่อย พอประมาณ ไปสุดทางแล้วก็หันกลับ
หันข้างไหนก็หันข้างนั้น เดี่ยวหันซ้ายหันขวาอยู่นั่นก็ไม่ได้ มันสับสน จิตของเรานั้นแหละ
เดี๋ยวก็ว่านั่นดี เดียวก็ว่านี่ไม่ดี เถียงกันอยู่นั้นแหละ กิเลส กิเลสมันก็มีอยู่ที่จิต เราอย่าไป
เก็บเอาความรู้ที่รู้มาแล้วมาเป็นข้อปฏิบัติมันก็ไม่ได้ ความรู้ท่านให้เก็บไว้หมด อยู่กับพุทโธ
อย่างเดียว

จิตเป็นของฝึกได้

จิตของเราจะฝึกฝนให้ฉลาดมันก็ฉลาดได้ ฝึกฝนให้มันโง่มันก็โง่ การที่เราจะฝึกฝนให้จิตฉลาดนั้น เวลาพบเห็นอะไรเราก็ต้องไม่ปล่อยผ่านเฉย มีแต่นำมาศึกษาถึงเหตุถึงผล สิ่งควรรู้เราก็จะได้รู้ แต่จิตที่โง่เห็นอะไรแล้วก็เฉย เฉยเสียรังเกียจเสีย สิ่งควรรู้ก็เลยไม่รู้แหละ ความไม่รู้ก็เลยเอาตัวไม่รอดนั่นแหละ อะไรก็ต้องรู้ ความรู้ความเห็นอะไรก็ดีก็ต้องตรวจสอบดูอีกที รู้ผิดเห็นผิดก็มี เราต้องตรวจสอบดูความรู้ความเห็นของเราว่ารู้เห็นถูกทางหรือผิดทางล่ะ ต้องตรวจสอบดูให้มาก สอบดูจิตของเราอย่าให้มันรู้ผิดเห็นผิด ถ้ารู้ผิดเห็นผิดแล้วมันก็จะวิบัติละนะ เพราะมันจะทำให้เราได้รับผลที่ไม่ดีตามมา ฉะนั้นจึงต้องชอบธรรมทั้งหมดความรู้ความเห็นที่ดี

จิตของเราถ้าฝึกฝนแล้วมันฉลาด เห็นอะไรเราก็ไม่เฉย มีแต่โอบนโยโก น้อมเข้ามาศึกษา อยากรู้ในเหตุในผล แต่จิตที่โง่ก็มีแต่เฉยอย่างเดียว แล้วรังเกียจเสียบ้างเฉยเสียบ้าง สิ่งควรรู้ก็เลยไม่รู้แหละเพราะความรังเกียจ เราจะไม่รังเกียจไม่ได้ จะเฉยก็เฉยไม่ได้ เพราะถ้าเรารังเกียจก็คือรังเกียจธรรม เฉยก็คือเฉยไม่สนใจในธรรมนั่นแหละ ถ้าเราไม่สนใจในธรรมแล้วมันจะไปสนใจอะไรล่ะ ไม่ใช่จะไปสนใจเรื่องของกิเลสหรือ

กิเลสเรากลับสนใจ แต่ธรรมเรากลับไปรังเกียจ มันก็เลยตรงกันข้ามเสียล่ะ ความเห็นของเรามันก็เลยผิดทางแหละ ไม่ชอบธรรม อะไรก็ต้องตรวจสอบดูให้มันชอบธรรมทั้งหมดนั่นแหละจึงเป็นบุญ ถ้าไม่ชอบธรรมมันก็ผิดทางบุญแหละ ต้องตรวจสอบสิ่งควรรู้เองเห็นเองก็ต้องให้มันรู้เองเห็นเอง รู้แล้วเราก็สำรวจ ถ้าไม่รู้เราก็ไม่รู้จักสำรวจ สำรวจไม่ให้มันผิด ผิดมาแล้วก็ไม่ให้มันผิดต่อไป ฝึกฝนอาเนะ

ชีวิตแลกรรม

นักบวชเป็นนักเสียสละ เสียสละความสุข ถึงจะทุกข์ยังงักยอมทุกข์ ทุกข์เพื่อจะข้ามทุกข์พ้นทุกข์ ถ้าไม่ยอมมันก็จะจมในกองทุกข์นี้อีกต่อไป ถึงจะตายเรากียอมตาย ตายเพื่อพ้นจากทุกข์แล้วเรายอมตาย ถ้าไม่ยอมตาย ก็เวียนตายเวียนเกิด จมอยู่อีกนั่นแหละ จึงว่านักปฏิบัติเป็นผู้เสียสละ ธรรมะอะไรๆ ก็ต้องเอาชีวิตเข้าแลกเอาทำเอาถึงจะได้ถึงจะมีขึ้น เสียสละชีวิต เอาชีวิตแลก เอ้า เราตายก็ยอมตาย

หลวงปู่มันท่านก็เอาชีวิตไปแลกเอานะ ที่ถ้ำสาริกา เขาใหญ่ ท่านตั้งสัจจะอธิษฐาน ถ้าไม่รู้ไม่เห็น ไม่หายสงสัยในธรรม ท่านจะไม่ยอมออกจากที่นี่ จะเป็นยังไงจะตายยังไงก็จะไม่ยอมออก ต่อเมื่อรู้เห็นแล้วหายสงสัยแล้วจึงจะออกไปได้ ถ้ายังไม่รู้ไม่เห็นยังไม่หายความสงสัยอยู่ก็จะไม่ยอม ถึงจะตายก็ยอมตาย ท่านไปป่วยอาพาธที่ถ้ำสาริกา เขาใหญ่ ป่วยอยู่องค์เดียวด้วยอาพาธอย่างหนัก ฉันท้าวเข้าไปยังงัก ถ่ายออกมาก็เป็นเม็ดข้าวอยู่อย่างนั้น ฉันทักเข้าไปยังงัก ถ่ายออกมาก็ยังเป็นฝักอยู่อย่างนั้น โยมเขาก็เห็นเขาก็ว่ากลัวท่านจะตายเหมือนกับพระที่ตายก่อนหน้าแล้ว เขาก็เลยจะมาเอาบริวารของท่านและตัวท่านลงไป เขากลัวว่าท่านจะตาย แต่ท่านไม่ยอมลงนะ ถ้ายังไม่รู้ไม่หายสงสัยแล้วยังไม่ออก ออกไปไม่ได้ ทนทุกข์ทรมานอยู่องค์เดียวนั่นแหละ อันนี้ท่านเอาชีวิตเข้าแลกเอาจึงได้ธรรมะมา

หลวงปู่สอนท่านเทศน์ ท่านเล่าประวัติ “ธรรมะที่จะได้นั่งสอนหมู่ เอาชีวิตแลกเอานะจึงได้ ไม่เอาชีวิตแลกเอามันไม่ได้มานั่งสอนหมู่อย่างนี้แหละ” อธิษฐานไว้ยังงักรักษา รักษาคำสัจ การปฏิบัติต้องมีความสัตย์ความจริง ถ้าไม่มีความสัตย์ความจริงแล้วมันก็เล่นๆ นอนๆ อยู่นั่นแหละ ทุกอย่างถ้าไม่ผ่านทุกข์ผ่านร้อนมาก่อน มันก็ไม่เห็นแหละความสุขนะ ความสุขจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องผ่านทุกข์ผ่านร้อนมาก่อน

เราปรารถนาจะเอาแต่ความสุขอย่างเดียว ความทุกข์ความ
ร้อนไม่เอา มันก็จะไม่เห็นละนะความสุขที่เที่ยงแท้นะ จะเห็น
ได้ยังไงละ ในเมื่อใจของเรายังมีกิเลส ความมืดความดำหุ้มห่อ
ปิดเอาไว้หมดอยู่ เพียรที่จะขัดเกลาฟอกฝนออกอย่างนั้น
ก็ไม่มี มีแต่จะหามาหุ้มห่อให้มืดให้ดำเพิ่มเข้าไปอีก มันก็
เลยหนัก

ปฏิบัติหลวงปู่มียังไง ปฏิบัติของเราเป็นยังไง ดูเอา
ต่างกันไหม ถ้าต่างกันแล้วเราจะเอาอะไรละมาเป็นดี ดีของเรา
เป็นยังไงละ ถือเอาแต่กินแต่นอนนี่ว่าเป็นดีหรือ นั่นแหละ
ท่านเปรียบเหมือนกับสุกรนอนอยู่ในคอกนะ สุกรมันไม่ต้อง
ทำอะไร ไม่ได้เดินไปไหน เขาให้กินก็กินทั้งวันทั้งคืน เขาให้
กินเพื่อให้มันอ้วนมันพี ให้มันโตเร็วๆ โตแล้วก็เอาไปฆ่าเท่านั้น
แหละ แล้วได้อะไรละ มันสุขหรืออย่างนั้น

เราจะเอาแต่ความสุขไม่ยอมทุกข์ ถ้าอย่างนั้นแล้วมันจะ
ไม่จมอยู่ในกองทุกข์หรือ ฉะนั้นแม้จะทุกข์เราก็กยอมทุกข์
ทุกข์เพื่อพ้น แม้จะตายเราก็กยอมตาย ตายเพื่อพ้น ดีกว่าจะ
ไปจมในกองทุกข์อีกนานแสนนาน การจมอยู่อย่างนั้นมันจะดี
ยังไงละ นี่แหละธรรมะเตือนจิตเตือนใจ ท่านเอาทุกข์มาเตือน
มาสอนนะ

ไปให้ถึงที่สุด

ครูบาอาจารย์ท่านสร้างมาบำเพ็ญมามากต่อมาก ศีลของท่านก็สะอาด บริสุทธิ์ กลิ่นของศีลนั้นก็หอมไปไกล เทวดาไม่ว่าอยู่ใกล้อยู่ไกล เขารู้แล้วมานุโมทนา เทวดาแต่ละองค์นั้นมีรัศมี รัศมีก็ไม่เหมือนกันนะ ตามบุญบารมีที่ตัวเองสร้างมา ผู้ที่สร้างมามากก็ดวงใหญ่แหละอันนี้ รัศมีก็สว่างไสว ผู้ที่สร้างบารมีมาน้อย รัศมีมันก็น้อย ไม่สว่างไสว เหมือนกับเขา ถ้าอยากได้อย่างเขาก็ต้องมาเกิดเป็นมนุษย์ เพราะอะไรๆ ทุกอย่างก็ต้องสร้างเอาในเพศของมนุษย์นี่แหละ บนสวรรค์ เขาอยากได้อะไรก็สร้างเอาเองไม่ได้ ต้องมาเกิดเป็นมนุษย์ก่อน เพราะภพมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการสร้างบุญบารมี ถ้าผู้ไม่มีศีล ก็ไม่มีแหละที่เทวดาจะมาอนุโมทนานะ ผู้มีศีลเท่านั้นที่เทวดาจะมาอนุโมทนา

รัศมีที่เทวดาได้ก็เป็นปัจจัยมาจากทานจากศีลนี้แหละ ก็ต้องสร้างเอาในทานในศีลนี้ เพราะศีลเป็นเครื่องชำระชักฟอกให้ใจของเราสะอาด บริสุทธิ์ผ่องใส ถ้าใจของเขาผ่องใสก็จะเกิดรัศมีขึ้น ศีลนั้นแหละเป็นเครื่องชำระชักฟอก ถ้าไม่เอาศีลมาชำระชักฟอกแล้ว กิเลสก็ยิ่งจะเข้ามาหุ้มห่อละนะ กิเลสเป็นของมืดของดำ ศีลเป็นของสะอาดบริสุทธิ์ ถ้าเอาของมืดของดำมาหุ้มห่อ มันก็จะยิ่งมิดยิ่งดำเข้าไปอีกแหละ ไม่มีรัศมี ถ้าต้องการรัศมี เราต้องเอาศีลมาชำระชักฟอกความมืด ความดำนั้นออกไม่ให้มี แล้วของมืดของดำก็ไม่เอามาเพิ่มอีกนะ ไม่เอามาพอกพูนอีก มีแต่ชำระชักฟอกออก สมบัติเหล่านี้เป็นของทุกคนไม่เป็นของใคร สร้างเอาได้ทั้งหมด จะเป็นนักบวชหรือไม่ได้บวชก็สร้างเอาได้ ที่จะไปเกิดเป็นเทวดานะ

แต่เทวดาก็ยังไม่ถึงที่สุด ยังเวียนว่ายตายเกิดอยู่ เกิดมาแล้วบุญก็ได้ทำ บาปก็ได้ทำ หนทางไหนไปทางนั้นก่อน หนทางบุญก็ไปทางบุญก่อน ต่อเมื่อเสวยผลบุญหมดแล้วก็ไปเสวยผลของกรรมอีก เทวดาก็ยังไม่พ้น ถ้าตัวเองทำกรรมเอาไว้ก็ต้องไปเสวยผลของกรรมอีก การจุติจากเทวดา เรียกว่าหมดบุญ จุตี้แล้วจะได้เกิดมาเป็นมนุษย์นะมีน้อยเดียว เท่ากับ เขาของวัว แต่ไปเกิดในอบายภูมิทั้ง ๔ มากเท่าชนของวัว เทวดาที่เกิด มาเป็นมนุษย์นะเท่ากับเขาวัว วัวตัวหนึ่งก็มีสองเขา แต่ชนนั้นนะนับ ไม่ถ้วน นั้นแหละยังต้องไปเสวยผลกรรมอีกนะ ท่านจึงไม่ให้ปรารถนา เพียงแค่เทวดาเพียงแค่สวรรค์เท่านั้น ท่านให้ปรารถนาพระนิพพานโน่น คือสิ้นสุดของความปรารถนา แต่ถ้าเรายังไม่ถึงพระนิพพาน สวรรค์ ก็ยังเป็นที่พักได้ทั้งหมดนั่นแหละ

สวรรค์ พรหมโลก เศรษฐี คหบดี เหล่านี้ก็ดีล้วนเป็นที่พักได้ ถ้าปรารถนา พระนิพพานแล้ว เดินตรงไปยังพระนิพพานแล้วยังไม่ถึง ก็เป็นที่แหวะ ที่พักได้ ส่วนมากมันไม่ค่อยจะถึงนะ เดินตันทางถูกแล้ว แต่ทางปลีก ทางลัดมันมีมาก ปลีกไปทางความโลภบ้าง ความโกรธบ้าง ความหลงบ้าง นั่นแหละทางปลีก แล้วก็ทำให้ไปไม่ถึง พวกเราไม่ต้อง ไปทางหลักทางแหวะแหละ เราอยากไปทางตรง มุ่งตรงต่อพระนิพพาน พระนิพพานถ้าเราไปถึงแล้ว ก็เลิความโลภ ความโกรธ ความหลง ไม่มีนะ ท่านละท่านทิ้งหมดแล้ว ข้ามพ้นไปหมดแล้วก็มีแต่เสวย ความสุขละที่นี่

พรานหมื่น เราอาศัยหมู่บ้านหรือตำบลใด (เป็นที่ใดหรือมีสหภาพอยู่
 ๒๔๔ ตรังมณฑล) ใจใจเรา: นันท์ เราไปกับเมตตา กรณา หุทิทา อุเบกขา
 แผลไปตลอด ๑ กิต กิตที่ ๒ กิตที่ ๓ กิตที่ ๔ กิตที่ ๕ กิตที่ ๖ กิตที่ ๗ กิตที่ ๘
 เราไปกับเมตตา เป็นใจกว้างใหญ่ ไม่หวั่นไหว ไม่หวั่นไหว ไม่หวั่นไหว ไม่หวั่นไหว
 เมตตา แผลไปทั้งกิตที่ ๑๐๐๐ กิตที่ ๑๐๐๐ กิตที่ ๑๐๐๐ กิตที่ ๑๐๐๐ กิตที่ ๑๐๐๐
 ทั้งใจ ดูกร พรานหมื่น เราเป็น (ผู้มีใจอยู่ในพรานหมื่น) อย่างนี้แล้ว
 ถ้าเจ้ากรรม ก็จงกรรมในสัจจะนั้นนั่น เป็นที่จงกรรมพรหมของเรา ถ้าเจ้า
 กิเลสในดวงนั้นนั้น เป็นที่ขึ้นพรหมของเรา ถ้าเจ้าทั้งที่ทั้งในดวงนั้นนั้น
 เป็นอาวณะพรหมของเรา ถ้าเจ้านอน ก็นอนในดวงนั้นนั้น เป็นอาวณะพรหม
 มณฑลพรหมของเรา นี่แล พรานหมื่น อจจาวัณณะพรหมพรหมพรหมพรหมพรหม
 เราไปพบการ นานได้ไม่ช้า ได้เอ็งไปให้ดังใจในบัดนี้

พ.ร.บ. ๒๕๖๒ ๒๕๖๒

ลพพตฤต ปทุธิยา
ทอนปรารกนาในทันทันปน

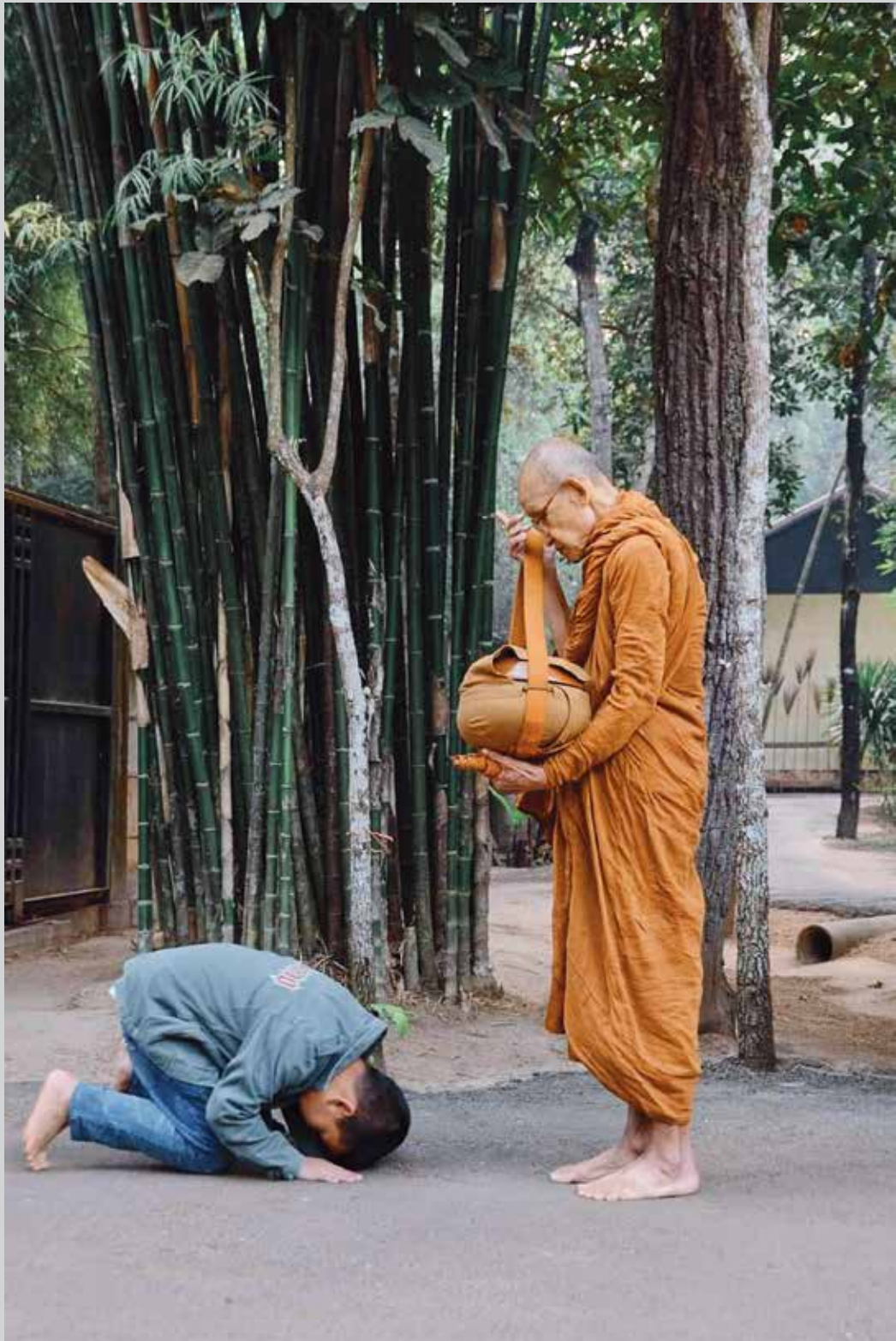
อย่าถือตามประเพณี

ประมวลพระธรรมเทศนา
(อบรมฆราวาส)

มนุษย์นี้ไปได้ทุกทาง

โลกมนุษย์เป็นศูนย์กลางทางที่จะไป ใครจะไปทางไหนก็ไปจากมนุษย์นี้แหละ จะไปเป็นเทวดา อินทร์ พรหม อะไรก็ดีก็ไปจากมนุษย์นี้แหละ ใครจะไปนรกไปอเวจีหรือไปเป็นสัตว์เดรัจฉาน ก็ไปจากมนุษย์นี้แหละ มนุษย์นี้ไปได้ทุกทาง เป็นศูนย์กลางทางที่จะไป ใครจะไปทางไหนก็เลือกเอา เห็นทางไหนดีชอบทางไหนก็ไปให้ถูกทางนั้นแหละ เราต้องปฏิบัติตัวของเราให้มีทานบารมี ศีลบารมี เพื่อเป็นที่พึ่งของเราทุกคนมาเกิดก็มาพึ่งทานพึ่งศีลของเรา พึ่งของเก่าทั้งหมด ถ้าเราไม่มีทานไม่มีศีลแล้วเราไม่มีที่พึ่งนะ เกิดมาเป็นมนุษย์ก็ดี ให้พากันเร่งสร้างเอา สังขารมันไม่เที่ยงนะ ความตายใกล้เข้ามาแล้ว ถ้าเราตายแล้วจะได้สมบัติอะไรติดตัวเราไปละ อะไรทุกอย่างที่เราได้เรามีอย่างในปัจจุบันนี้ พระพุทธเจ้าเรียกว่าปัจจัยเครื่องอาศัย บ้านเรือนก็ดีเราก็อาศัยเมื่อยยังมีชีวิตอยู่เท่านั้นแหละ ตายแล้วก็อยู่ไม่ได้แล้ว อยากจะอยู่เขาก็ไม่ให้อยู่ อาศัยอยู่ได้ก็ตอนยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น

อานิสส์สร้างศาลา สร้างโบสถ์ สร้างวิหาร สร้างเจดีย์ โบราณท่านพาสร้างบุญ อานิสส์ของการสร้าง เวลาตายแล้วจะได้ไปอยู่บนปราสาทวิมานทิพย์ พอกลับมาเกิดก็เหมือนกับมาเกิดในวิมานทิพย์เหมือนกันนั่นแหละ เศษบุญติดตัวมา เกิดมามีแต่ความสุข ถ้าไม่มีบุญ ตายจากมนุษย์แล้วไปตกนรก ไปทุกข์ พ้นจากนรกมาเกิดอีกก็ไม่เห็นอะไร เห็นมีแต่ทุกข์นั่นแหละ ฉะนั้นให้พวกเราเลือกเอา เราเห็นทางไหนละดี สังขารไม่เที่ยงจริงๆ นะ ชาวทั่วโลกพึ่งดูเอา เกิดโรคระบาดรุนแรง เข้าใครแล้วยากที่จะรอด มีแต่ตาย นี่แหละความตายใกล้เข้ามาแล้ว เราจะไปเป็นอยู่ยังไกลละ ทาน ศีลเท่านั้นแหละเป็นที่พึ่งของเรา ถ้าเสื่อมจากทานจากศีลก็เท่ากับเสื่อมทั้งหมด เกิดเป็นมนุษย์แล้ว ถ้าไม่มองดูความตายว่าจะมาถึงเราเมื่อไร นั่นแหละพระพุทธเจ้าเรียกว่ามันมัวเมาประมาทมาก การดูความตายว่าจะมีมาถึงเรานั้นแหละเราจึงประมาทไม่ได้ อะไรที่ยังไม่ได้ไม่มีก็จะได้รับแสวงหาเอาให้เกิดให้มีขึ้น ถ้าเราไม่รีบสร้างเอามันไม่ได้นะ ไปขอที่ไหนก็ขอไม่ได้ ให้ไม่ได้ มีเงินมีทองไปซื้อเอาก็ไม่ได้ มีแต่ทำเอาเท่านั้นแหละ

อย่าถือตามประเพณี

อย่าไปถือตามประเพณี ประเพณีอะไรก็ต้องศึกษา ประเพณีอะไรละเป็นบุญ ประเพณีอะไรละไม่เป็นบุญ การไหว้ผีไหว้สางก็เป็นประเพณี ไหว้กันมาแต่ปู่ย่าตาทวดโน้น มันดีปะล่ะอันนี้ อะไรก็จะยกให้แต่ประเพณีๆ ยึดแต่ประเพณีๆ มันไม่ได้ละ อย่างผีก็เป็นภพที่ต่ำสุด เราจะไปกราบไปไหว้อย่างไรละ พระพุทธ พระธรรม เป็นของสูง ควรกราบควรไหว้ก็ไม่กราบไม่ไหว้ เรากลับไปไหว้ผี อันไหนควรหรือไม่ควรก็ต้องศึกษาดู เราจะถือตามประเพณีจากปู่ย่าตาทวดของเราอย่างเดียวกันไม่ได้แหละ

ท่านจึงว่าเป็นคำพังเพย “ฟานกินมะขามป้อม มันคากันขี้มั่ง มั่งบ่ขี้สามมือ กระจ่ายตาย กระจ่ายตายแล้ว พังพอนก็ผัดเน่า บ่เน่าเท่านั้นเห็นอ้มก็เน่าน่า”

พ่อแม่ปู่ย่าตาทวดของเรานั้นแหละเป็นฟาน เป็นคนพาล มีความเห็นผิด เสพก็เสพแต่ของผิดๆ ของที่พระพุทธเจ้าห้ามนั้นแหละ ท่านจึงว่ามันเป็นคนพาล

ฟานกินมะขามป้อม มะขามป้อม หมายความว่า สิ่งที่ดีที่ไม่ดีไม่ถูกนั้นแหละ มันไปคากันขี้มั่งละนะ อันนี้ใครละเป็นตัวละมั่ง ไม่ใช่พวกเรานี้หรือละที่เป็นลูกเป็นหลานนะ ท่านว่าเป็นละมั่งนะ ถ้าละมั่งบ่ขี้ ก็คือบ่ทิ้งของเก่า บ่ทิ้งความเห็นผิดนั้นแหละ บ่เลิกบ่ละ สามมือกระจ่ายตายแหละนะ ท่านว่านะ

ที่ท่านว่า สาม ได้แก่อันใดละ ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นั้นแหละ ในเมื่อกระจ่ายตายแล้ว พังพอนก็ผัดเน่า อย่างเช่นเวลาเรารับศีล ศีลของเราก็น่าเข้าไปอีกเพราะรับแต่วาจาเฉยๆ ใจเราไม่นำศีลไปรักษาจริงๆ จังๆ รับแต่ปาก ไม่ได้ละทิ้งการประพฤติก่อๆ ที่ไม่ดีออกไปด้วย ใจก็เลยเน่าเมื่อเน่าแล้วรับศีลไปรับพรไปก็ได้พรอันเน่าไปอีก

ฉะนั้นของเก่า ประเพณีปู่ย่าตาทวดอะไรที่ไม่ดี เราก็ศึกษาให้มันรู้ละนะ อะไรรควร
ควรทิ้ง เราก็ทิ้งทิ้งไป ถ้าเราไม่ละไม่ทิ้ง มันไปคากันซี่มั่งละ อันนี้หมายถึงลูก
ถึงหลานถึงเหลน ลูกหลานของเราก็ดี ถ้าไม่ละไม่ทิ้ง มันก็ไม่ถึงแล้วพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ เราทำบุญให้ทานอะไรก็ดี ดูเอา ทำบุญก็รับศีล ศีลเป็นยังงีละ
สะอาดผ่องใสหรือศีลเน่าละ เมื่อศีลเน่าศีลเหม็นแล้ว รับพรก็จะได้พรแบบไหนละ
ก็เป็นพรอันเน่านั้นแหละ มันดิบละอันนี้

อะไรเป็นของควรละควรทิ้งก็ให้ละให้ทิ้งนะ พ่อแม่ปู่ย่าตาทวดเคยนับถือผีมาไหว้ผี
มากก็เลิกละ ละทิ้งให้มันหมด เอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โน้น เป็นสรณะ
เป็นที่พึ่งของเรามันจึงได้บุญ การไหว้ผีนั้น ผีมันเป็นภพภูมิที่ต่ำสุดแล้วนะ เราจะ
ไปไหว้ไปพึ่งเขาอย่างไรวะ มันพึ่งไม่ได้ ไม่ใช่ที่พึ่งของเราละ พระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ ต่างหากเป็นของสูง เป็นของพึ่งได้ ถ้าใครได้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
เป็นที่พึ่งนะมีความสุข เวลาตายไปก็ไปดี ถ้าได้ผีเป็นที่พึ่ง เวลาเราตายไปจะเป็น
หยิ่งละ มันจะช่วยให้เราได้ยังงีละ การกราบการไหว้ เรากราบที่พึ่ง เราไหว้ที่พึ่ง
ไหว้ผีก็เอาผีนี้แหละเป็นที่พึ่ง เราพึ่งผีจะพึ่งยังงีละ ผีมันช่วยยังงีละถ้ามันไม่ได้กิน
มันมีแต่จะกินของเซ่นของไหว้แหละนะผีนะ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีพิษ ถ้าใครไม่กราบไม่ไหว้ ตัวเขาก็เสื่อม ไม่ได้
ไม่ถึงเอง ไม่มีพิษเหมือนกับผี ผีนี้ไม่ได้กินของเซ่นสรวงแล้วผิด เพราะเขาหิว
เขาไม่ได้กินนะ ฉะนั้นอันไหนเป็นของต่ำเราก็เลิกละ ให้เรามาเคารพของสูง
ไหว้ของสูง ประเพณีที่ปู่ย่าตาทวดถือมาก็ดี มันมีทั้งเป็นบุญและไม่เป็นบุญนั้นแหละ
เราก็เลือกเอาละนะ ประเพณีมันก็มีทุกอย่าง เลือกเอา อันไหนมันดีเราก็เลือกเอา
อันไหนมันไม่ดีเราก็เลิกละ

กาลกิณี

จิตใจพวกเราอย่าให้มันเปลี่ยนเด้อ ให้ยึดมั่นในพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะที่พึ่ง อย่าให้มันเปลี่ยนจิตใจของเรา พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นของสูง เทวดา อินทร์ พรหม ก็เคารพ พวกเราเป็นมนุษย์ก็ควรเคารพนั่นแหละ ถ้าประมาทแล้วมันจะเป็นกาลกิณีนะ ของสูงกลับไม่เคารพกราบไหว้ แต่ไปเคารพกราบไหว้ของต่ำโน้น พวกศาลอะไรต่างๆ นานา นั่นละพวกของต่ำ วิญญาณที่อยู่ในศาลนั้นมีแต่แสวงหาแต่ของเช่นของไหว้ เป็นภพต่ำ ถ้าภพสูงจะไม่แสวงหาของเช่นของไหว้อย่างนั้น เพียงเราไหว้ด้วยมือสิบนิ้วก็เป็นบุญแล้ว ได้บุญแล้ว ไม่ต้องมีของอื่นไปเช่นไปไหว้ ส่วนภพต่ำนั้นมีแต่แสวงหาของเช่นของไหว้ คนเอาไปเช่นไปไหว้เขาจึงค่อยได้กิน ถ้าไม่มีใครเช่นไม่มีใครไหว้ เขาก็อดก็หิวอยู่นั่นแหละ เขาเป็นทุกข์ พวกภพต่ำเขาตกทุกข์

พวกเราไปไหว้แต่ของต่ำ ของสูงกลับไม่กราบไม่ไหว้ มันจะเป็น
กาลกิณีนะ กาลกิณีนั่นจะเกิดอุบาทว์เอาแหละ ฟ้ำไม่ร้อง ฝนไม่ตก
มันเกิดอุบาทว์เสียละอันนี้ อุบาทว์ทุกข์ อุบาทว์ร้อน มันเกิดจาก
มนุษย์ทั้งหมด มนุษย์เป็นผู้สร้างเอา มนุษย์เป็นกาลกิณี ไม่รู้จักสูง
จักต่ำ ของสูงกลับไม่กราบไม่ไหว้ ไปไหว้ของต่ำนั้น การไหว้ของต่ำ
ก็ยิ่งจะตกต่ำลงละจิตใจของเรา การไหว้ของสูงก็ยกจิตใจของเรา
ให้มันสูงขึ้น

นี่แหละสัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ มันชอบทั้งหมด ชอบในทางธรรม
สิ่งใดไม่ชอบทางธรรมแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสว่าเป็นความเห็นผิด
ทั้งหมด ทุกวันนี้จิตใจของคนมันต่ำ ไม่เคารพของสูง ของสูงกลับ
ประมาท ไปไหว้ของต่ำ เอาของต่ำเป็นที่พึ่ง นั่นแหละมันจะเกิด
กาลกิณีอุบัติขึ้น ซึ่งไม่เคยพบเคยเห็นมาก่อนก็จะได้พบได้เห็นนี้แหละ
คนในยุคนี้จิตใจมันต่ำ ไม่รู้จักคุณพ่อคุณแม่ ไม่รู้จักคุณพระพุทธเจ้า
พระธรรม พระสงฆ์ ประมาทไปเสียหมด ประมาทของสูงแล้วยิ่ง
จะต่ำลงไป ไม่รู้จักของสูงของต่ำมันก็แย่นะ โบราณท่านสอนไว้
ถ้าเอาของต่ำขึ้นสูง ของสูงลงไว้ต่ำ จะเป็นกาลกิณี นั่นก็หมายถึง
การเคารพนั่นแหละ ของสูงไม่เคารพ ไม่กราบไม่ไหว้ แต่ไปเคารพ
กราบไหว้ของต่ำโน้นนะ นี่มันแย่นะ ไม่เคยพบเห็นมาก่อนก็
พบเห็นละยุคนี้ เพราะจิตใจคนในยุคนี้เป็นกาลกิณี ไม่มีความ
ละอายเกรงกลัวต่อบาป สะดุ้งกลัวต่อบาป อะไรทั้งหมดแหละเป็น
กาลกิณี ผิดทำนองคลองธรรมไปหมด

บุญคุณของพ่อแม่

พ่อแม่เวลาเขาหาเลี้ยงลูกเขาหาอย่างไรละ เขาไม่ได้นั่งอยู่เฉยๆ เขาเป็นทุกข์ เป็นยากนะ ต้องเดินไปที่โน้นที่นี่ไปหาทำการงานมาเลี้ยงลูก อะไรทุกอย่างเสียสละ เพื่อลูก พ่อแม่จึงเป็นผู้มีบุญคุณมาก ถ้าเราไม่มีพ่อไม่มีแม่ เราก็จะไม่ได้มาเกิด เกิดมา ถ้าพ่อแม่เขาไม่มีเมตตาไม่มีความรัก เขาก็ไม่เลี้ยงดูสงเคราะห์เราแหละ ฉะนั้นพ่อแม่ ที่ดี เวลาลูกมาเกิด เขามีเมตตา มีความรัก มีความกรุณา ก็ได้เลี้ยงดูอย่างดี ได้สงเคราะห์ ถึงที่สุด พ่อแม่จะทุกข์จะจนยังไม่ว่าละ แต่ขอให้ลูกได้ดีเสมอกับคนอื่นเขา สงเคราะห์ จนถึงที่สุดแล้ว ถ้าลูกจะได้ดีหรือไม่ได้ดีก็อุเบกขาละ เพราะนั่นเป็นกรรมของลูก พ่อแม่ได้เลี้ยงดูเขาอย่างดีแล้ว สงเคราะห์ก็ถึงที่สุดแล้ว ที่นี้ก็ขึ้นอยู่กับลูกนี้แหละ เราจะขี้เกียจ ไม่อยากเรียน ไม่อยากศึกษา ไม่ใช่มันเป็นอย่างนั้นหรือทุกวันนี้ ว่าเรียน ก็ไม่เข้าโรงเรียน ไม่ดูหนังสืออะไรนะ มีแต่เล่น แล้วมันจะได้ดียังไงละ ไม่ได้ดีก็ อุเบกขาละ พ่อแม่ไม่มีอุเบกขาก็เป็นทุกข์

ดังนั้นลูกที่ดีก็นำความสุขมาให้พ่อแม่ละ ไม่นำความทุกข์มาให้พ่อแม่ ลูกไม่ดี ลูกติดคุก ก็เท่ากับพ่อแม่อยู่ในคุกด้วยนั่นแหละ ชื่อก็เข้าไปอยู่ในคุกหมดแล้วที่นี้ นั่นก็เพราะลูก ไม่ดี ทำลายตระกูล ไม่รักษาวงศ์เชื้อตระกูล ตระกูลเขาไม่กินเหล้า แต่ลูกไปกินเหล้า ตระกูลไม่เคยลักขโมย แต่ลูกก็ไปลักขโมย นั่นคนนั้นทำลายตระกูลแล้ว ทำลายเชื้อสายตระกูลของเขาแล้ว เป็นคนไม่ดีละนี่ ถ้าคนดีเขาจะรักษาวงศ์เชื้อตระกูล ตระกูล ไม่กินเหล้า เราก็ไม่กินเหล้า ตระกูลเราไม่ลักขโมย เราก็ไม่ลักขโมยละที่นี้ นี่คือ ลูกที่ดีนะ

เราจะเป็นลูกประเภทไหนละ ต้องฝึกฝนต้องศึกษาให้มันรู้ละ สิ่งไหนที่เป็นของควรรู้ ถ้าเราฝึกฝนให้มันฉลาด เราก็จะได้ติดตัวเราไปข้างหน้า เราก็จะเป็นคนฉลาด ถ้าเราไม่ฝึกฝน เราก็เป็นคนโง่ ไม่ศึกษาอะไรเลย เราก็ยิ่งจะโง่หนักแหละอันนี้ ความโง่ทำให้ไม่รู้จักรพระคุณพ่อแม่ ไม่รู้จักรพระคุณพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ อะไรเลยนะ นี่ละอะไรทุกอย่างจะเป็นนิสัยเป็นปัจจัยติดตัวของเราไปนะ เราจะ สร้างนิสัยของเราให้มันเป็นทางไหนละ รีบเข้ามาสร้างในพุทธศาสนานี้แหละ

คุณของศีล ๕

ข้อที่พระพุทธเจ้าท่านห้ามเรียกว่ามันผิดทางนะ เดินไปไม่ถึง ฉะนั้นพระพุทธเจ้าห้ามสิ่งใดละ ห้ามในศีล ๕ ศีล ๘ พวกเราก็ตึกษาให้รู้ ต้องเดินให้มันถูกทาง ในเมื่อผิดแล้วมันก็ไม่ถึงแหละความสุขความเจริญนั้น มันไปหาความเสื่อมละนะ เพราะเดินผิดทางนะ ฉะนั้นสมควรอย่างยิ่งที่พวกเราควรจะศึกษาให้รู้ ถ้าเราไม่รู้อะไรมากก็ให้รู้เพียงทางเดินไปสู่ความสุขเท่านั้นแหละ รู้แค่นี้ก็ยังเป็นบุญแล้ว นี่แหละเราชาวพุทธ

ถ้าพูดถึงพราหมณ์นี่ โอ้ มันแย่นะ มันบู้ ที่พระพุทธเจ้าห้ามในศีล ๕ ศีล ๘ มีคุณมีโทษอย่างไร พวกเราไม่รู้ ชาวบ้านทั่วไปรับศีลก็รับไปตามประเพณี ทุกอย่างเป็นประเพณีไปเสียหมด ข้อห้ามพระพุทธเจ้านั้นมีโทษอย่างไรละ ถ้าเราหลีกเลี่ยงมีคุณอย่างไร ใครไปทำผิดมีโทษอย่างไรละ นี่แหละพวกเราชาวพุทธจะต้องศึกษาให้รู้ ถ้าไม่รู้อะไรมากก็ให้รู้โทษรู้คุณของศีล ๕ ก็ยังเป็นบุญในชีวิตของเราแล้ว

ศีล ๕ ข้อที่ ๑ ท่านให้หลีกเลี่ยงการฆ่าสัตว์ หากเราไม่หลีกเลี่ยง ฆ่าได้ทั้งหมด สัตว์น้อย สัตว์ใหญ่ ฆ่ามนุษย์ก็ฆ่าได้ ฆ่าพ่อฆ่าแม่ก็ฆ่าได้ ถ้าเราผิดศีลข้อที่ ๑ เรียกว่าทางนรกนะ จิตนั้นมันเป็นจิตนรกแล้ว ทางไปมันก็ไปสู่नรกนั้นแหละ จึงเป็นของควรหลีกเลี่ยง ไม่เป็นของควรกลัว เป็นข้อห้ามที่พระพุทธเจ้าท่านกั้นเอาไว้ ท่านไม่ให้ไป เพราะมันเป็นไปทางทุกข์ ไปทางต่ำ

ข้อที่ ๒ อทินนา ท่านให้หลีกเลี่ยงไม่ให้ลักขโมย หากเราไม่หลีกเลี่ยงการลักขโมยละอยากได้ของใครก็ลักเอาขโมยเอา แล้วโทษของมันเป็นอย่างไงละ ถ้ามันผิดศีลข้อนี้มันก็เป็นทางไปอเวจีนะ นรกก็มีจริงนั่นแหละ อเวจีมันก็มีจริง พ้นจากอเวจีมันก็มาเป็นเปรตอีกแหละอันนี้เพราะกรรมอันนั้น

ข้อที่ ๓ ข้อกาเม ท่านให้หลีกเลี่ยง ถ้าเราไม่หลีกเลี่ยง ทางไปมันไปสู่สัตว์เดรัจฉานนะ นี่แหละ พระพุทธเจ้ารู้แจ้งโลก รู้ทางไปเกิดนะว่าใครไปเกิดในโลกนี้ ท่านรู้เห็นหมด ทำบาปทำกรรมอะไรไว้ จึงหมุนไปอย่างนั้น นรกอเวจีอะไรนะ สัตว์เดรัจฉานก็นับ

ไม่ถ้วน ชาติความเกิดของพระพุทธเจ้า เกิดชาติใดก็ดี ถ้าพวกเราไม่เชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็จะไม่หมุนไปอย่างนั้นหรือละ ฉะนั้นท่านจึงให้เคารพ

ข้อที่ ๔ ข้อมุสา ท่านให้หลีกเลี่ยงการพูดปด เราได้ยินแล้วบอกว่าไม่ได้ยิน พูดปดเพื่อจะเบียดบัง เอาทรัพย์สินของคนอื่น หรือพูดปดให้คนอื่นเสียหาย อย่างนี้ท่านว่าเป็นบาป ผลมันเป็นอย่างไรละ เกิดมาก็จะเป็นคนไข้ มีปากแต่เขาก็พูดปดเป็น หูเขาก็ไม่ได้ยิน มันมีมาอย่างนั้นแหละ คนไข้ ก็มีผลมาจากกรรมนั้นแหละ กรรมอะไรละเขาจึงเกิดมาเป็นคนไข้ ไม่ใช่กรรมที่พูดปดนั้นหรือ ท่านไม่ให้พูดปดนะ มันก็มีโทษอย่างนั้นแหละ

ศีลข้อที่ ๕ สุรายาเมา สุราเมรัย ยาเสพติด ท่านให้หลีกเลี่ยง ข้อนี้มีโทษมาก เพราะภัยเกิดจากการทำความชั่วทางกาย ทางวาจา ทางใจ ต้องเมาเสียก่อน เมาแล้วก็ทำความชั่วได้หมด

ทั้งกาย ทั้งวาจา ทั้งใจ จะทำยังไงก็ได้ ศีลข้อนี้ให้พวกเราดูเอานะ ที่พวกเราเห็นเขาเก็บกินของขยะในเมืองนะ เขาทำเหตุอะไรมาละผลจึงได้เป็นอย่างนั้น นั่นเรียกว่ากรรมจำแนกกรรมตกแตงนะ ให้เขาเกิดมาเป็นคนอย่างนั้น หาของกินอย่างนั้น สัตว์โลกก็หมุนไปอย่างนั้นแหละตามกรรมดีกรรมชั่วที่ตัวเองทำมาแล้วนั้น เขาสร้างกรรมมาอย่างไรละ พวกที่หาเก็บของกินตามถังขยะนะ หากพวกเราอยากรู้จักให้วินิจฉัยเอง ให้ดูคนเมา เวลาคนเมาแล้วความละเอียดเขามีบ่ ความละเอียดมีบ่ในคนเมา ดูสภาพของคนเมา พอกินเหล้าเข้าไปแล้ว คนเมานี้เมาแล้วกินได้ทั้งหมด จะนั่ง จะนอน ฟันจะขึ้นจะแฉะก็นั่งได้นอนได้หมดนะคนเมานี้ แล้วพวกเราลองหันไปดูพวกที่หากินตามถังขยะ ดูความละเอียดเขาก็มีนะ เขาก็กินได้ทั้งหมด นั่ง นอน ขึ้นแฉะก็นั่งได้นอนได้ ถ้าเราจะดูสภาพ สภาพก็เหมือนกับคนเมา ไม่มีอะไรแตกต่างจากคนเมา แต่เขาไม่ได้เมามาก แต่ดูสภาพเหมือนกับคนเมา ไม่ใช่เป็นผลมาจากความเมานี้หรือละ นี่แหละพระพุทธเจ้าท่านจึงห้าม สัตว์โลกย่อมหมุนไปตามกรรม กรรมจำแนก กรรมตกแตง ถ้าเราติดของเมา เราก็จะเป็นอย่างนั้นแหละ ถ้าเราบ่ชอบหาเก็บกินตามขยะ เราก็ต้องหลีกเลี่ยงของเมา หากเราไม่หลีกเลี่ยงของเมา เราก็จะเป็นอย่างนั้นแหละ กรรมให้ผลนะ

นี่แหละเกิดมาแล้วมีผลมาจากกรรมทั้งนั้น กรรมดี กรรมชั่ว มันมีโทษอย่างนั้นแหละ พระพุทธเจ้าจึงได้ห้าม บางคนก็ข้ามพ้นอันนี้ นรกก็พ้น เปรตก็พ้น สัตว์เดรัจฉานก็พ้น บ้าใบ้เสียสติ ผิดมนุษย์ พ้นหมด ถ้าเป็นผู้มีศีลนะ ถ้าผิดศีลข้อใดข้อหนึ่งมันจะหมุนไปทางใดละ เพราะทางไปมันมาก อบายภูมิทั้งสี่ นรก เปรต สัตว์เดรัจฉาน สัตว์อสูรกาย คนไม่มีศีลไป อบายภูมิทั้งสี่ คนมีศีลก็พ้นจากอบายภูมิทั้งสี่นั้น นี่แหละคุณของศีลก็มีมาก ฉะนั้นพวกเราควรสำรวม ควรเคารพ

นี่แหละไม่อยากให้รู้มากดอก รู้คุณรู้โทษของศีล ๕ ก็นับว่าเป็นบุญแล้วนะ ขรวาาสผู้ครองเรือน ถ้ารู้จักคุณและโทษของศีล ๕ นี่เป็นบุญแล้ว ให้พิจารณาดูเอานะ อันไหนควรหลีกเลี่ยงก็พากันหลีกเลี่ยง อันไหนควรปฏิบัติให้เกิดให้มีขึ้นก็ปฏิบัติให้เกิดให้มีขึ้น ความเจริญให้มีความเจริญในพระพุทธศาสนา เจริญในคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านั้นแหละ อันไหนเป็นธรรมเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้วเราเคารพ เราจะไม่เหยียบย่ำทำลาย นี่แหละถ้ารู้คุณรู้โทษของศีล ๕ แล้วเรานำไปปฏิบัติ เป็นขรวาาสที่ดี ครอบครัวของเราก็จะมีความสุข

วันพระ วันศีล

วันพระ วันศีล เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นวันที่เราจะชำระบาปอกุศลออกจากใจของเรา ฉะนั้นเราปฏิบัติธรรมวันพระ วันศีล เจตนา ก็เพื่อจะชำระบาปอกุศลออกจากจิตใจของเราให้มันหมด หรือไม่หมดก็ให้ลดน้อยลง บาปอกุศลมันเกิดจากอะไรละ เกิดจากกิเลสความรัก ความชัง ความโลภ ความโกรธ ความหลงนั้นแหละ ชำระตัวนั้นแหละออก สิ่งที่เราทำ ให้ดูเจตนาของเราอะไรละเป็นเหตุ การทำบาปมีความอยากความหิวเป็นเหตุ มีความโลภ ความโกรธ ความหลงบ้างเป็นเหตุ มีความรัก ความชังบ้างเป็นเหตุ ความอยากความหิวนี้ เราก็สละเป็นทานให้มันลดน้อยถอยลง เราไม่ปรารถนาอยากพบเห็นความอยากความหิว อยากพบเห็นแต่ความอิ่มความพอบุญกรรมใครสร้างเอาอย่างไก็ได้ อย่างนั้น อานิสงส์ทานนั้นแหละจึงจะได้พบเห็นความอิ่มความพอ ถ้าไม่มีทานแล้ว มีแต่ความอยากความหิวครอบงำนะ หิวมากก็เป็นทุกข์ เราก็สละเป็นทานออกไป แล้วจะมีแต่ความอิ่มความพอ นี่แหละบุญกรรมมันติดตัวเราไปทั้งหมด ความอยากความหิวนี้มีมันก็มีติดตัวไปแหละ

หลวงตามหาบัวเมื่อก่อนท่านไปโปรดหมาทางกรุงเทพฯ เข้าไปถึงที่เขาเลี้ยง เสียงเห่า เสียงหอน โอ๊ย สนั่นหวั่นไหวนะ ท่านเมตตาสงสารเขา ท่านไปโปรดไปเมตตาจิตของท่านนั้นแหละสอนเขา “นี่แหละกรรมเกิดมาทำแต่ความชั่ว จึงได้เกิดเป็นหมา ทุกข์ยากอย่างนี้ ออดหิวอย่างนี้ พ้นจากกรรมอย่าทำความชั่วอีกนะ” หมาเขาก็มีจิตวิญญาณ เขารับทราบ รับรู้ เขาเข็ดหลาบแล้ว เขาจะไม่ทำความชั่วอีกแหละ นี่แหละท่านโปรดหมาแล้วกลับมาวัดก็มาเล่าให้ญาติโยมทางวัดฟัง ประมาทเขาไม่ได้นะหมาพวกนั้นเขาพ้นจากกรรมของเขาแล้ว เขาอาจจะได้มาเกิดเป็นคน เขาอาจดีกว่าเราก็ได้ ท่านไม่ให้ประมาทเขา เมื่อเขาเข็ดหลาบแล้ว จิตนั้นเขาไม่ตายนะ เวลาเกิดเป็นคน เขาก็จะทำแต่ความดี ไม่ทำความชั่วแหละ นี่แหละมันหมุนไป ท่านมองเห็นมันมาจากคนทั้งหมด ไปจากคนทั้งหมด มันไปจากคน กิเลสตัวนั้นมันก็ติดตัวไปแหละ ใครมีอะไรก็ดีให้สร้างเอา

นี่แหละพวกเราได้ยินได้ฟังหลวงตาเทศน์ ถ้าไม่วินิจฉัยดู ฟังเฉยๆ ก็ไม่ได้ความรู้ เราต้องนำไปวินิจฉัยดู ท่านอยากได้คนดีในชาติ โปรตคนมันโปรดเอาไม่ได้ เลยไปโปรดเอาหมา โปรดสัตว์โน้น สอนยังงี้เขาก็รับ เพราะเขาตกทุกข์แล้ว เขายอมรับทั้งหมดว่ากรรมนั้นเป็นจริง เป็นผลอย่างนั้นจริง ถ้ายังไม่ตกทุกข์ โปรดเอาไม่ได้ ตกทุกข์แล้วจึงโปรดได้ นี่แหละเมื่อตกทุกข์แล้วก็เข้ามาหาแต่บุญ อยากให้ผู้มีบุญมาโปรด ผู้มีบุญมาโปรดก็มีแต่ความสุข เมื่อก่อนเขาประมาทในทางบุญ เราก็ยังไม่พ้นจากทุกข์ แล้วเราจะหมุนไปทางไหนละ ชาติความเกิดของเราก็คือเอานะ ให้ศึกษาพิจารณาดูเอา

ฉะนั้นอันไหนไม่ดีก็ควรสละเป็นทานออกไป แม้ความอยากความหิวก็สละเป็นทาน อยากอะไรก็สละเป็นทาน ทานแล้วก็อิ่ม หลวงปู่หล้าท่านเคยเล่า เมื่อก่อนไปบิณฑบาตได้ขนมเปียะ โอ้ มันอยาก เมื่อไรจะถึงวัดได้ มันอยากมาก หิวมาก เมื่อก่อนบิณฑบาตได้ขนมเปียะถือว่าเป็นขนมอย่างดี ไม่มีใครได้ มันหิวมาก ท่านก็เลยเอาหีบใส่บาตรให้หมู่พระด้วยกันเลย พอสละขนมนั้นแหละเป็นทานแล้วใจท่านก็อิ่ม ไม่อยากไม่หิว แล้วอันนี้ นี่แหละอันนี้สงส์ควรทานก็มีแต่อิ่มแหละ มันอยากมันหิวปัจจุบัน ก็สละเป็นทานซะ ทานแล้วก็อิ่ม อยากอะไรก็หามาเป็นกิเลส กินอะไรก็ไม่มีอิ่มมีเต็มแหละ มีแต่บกพร่องอยู่นั้น นี่ต้องศึกษามันจึงรู้จึงเห็น

วันพระ วันศีล ศีลชำระบาปอกุศลอย่างหยาบออกไป สมาธิชำระบาปอกุศลอย่างกลางออกไป ปัญญานำมาชำระบาปอกุศลอย่างละเอียดออกไปอีก บาปอกุศลอย่างละเอียดมันก็มี มันติดมาแต่อดีตชาติโน้น เป็นนิสัย ผู้มีปัญญานั้นแหละจึงจะรู้เห็นได้ ถ้าไม่มีปัญญาก็ไม่สามารถรู้เห็นเพราะมันละเอียด ปัจจุบันเราก็ไม่ได้ทำ แต่กรรมที่เราเคยสร้างมาแต่อดีต กรรมดีกรรมชั่วมันติดตัวไปหลายภพหลายชาตินี้แหละ ผู้ที่รู้เห็นทุกข์เห็นโทษท่านก็เข็ดหลาบ อย่างเช่นหลวงตาไปโปรดหมานี่แหละ เขาตายจากหมาแล้วเขาจะได้กลับมาเกิดเป็นคน พวกช้าง พวกปลา ก็เหมือนกันนั้นแหละ ไปได้หมดทุกทาง มาได้หมดทุกทาง มาเกิดเป็นคนนั้นแหละ

คนโง่ คนฉลาด

ข้อห้ามทั้งปวง ท่านห้ามที่ไหนให้เราศึกษาดู นั่นแหละธรรมะ ที่เรานำมาเป็นเครื่องกัน
 สิ่งที่ไม่ดีเอาไว้ ศึกษารู้ในเหตุในผลแล้วมันก็กลัว ถ้าไม่ศึกษาแล้วยังไม่รู้ในเหตุในผล
 มันก็จะยังไม่กลัวในผลของกรรมอยู่นั่นแหละ ต้องศึกษาให้รู้ให้เห็น คนอื่นบอกห้าม
 มันก็ไม่เชื่อดอก กิเลสของเราน่ะเราอยากรู้ก็ต้องศึกษาให้รู้เองถึงจะเคารพถึงจะ
 เชื่อได้ เมื่อรู้ว่าผลมันไม่ดีเป็นอย่างนั้นแล้ว ใครละจะทำได้ ผลทานของเราก็คงวัดดูมันดี
 หรือไม่ดี ถ้าให้ทานกับคนที่ไม่มีคุณอะไรเลย ก็เหมือนกับทิ้งเข้ากองไฟนั่นแหละนะ
 แล้วใครละจะสละเป็นทานให้ของกับคนเหล่านั้น ถ้าเรารู้เห็นแล้วก็หลีกเลี่ยง แต่ถ้า
 ยังไม่รู้ไม่เห็นก็ยังยินดีชอบ ยังอยากทำกับเขาอยู่ เหตุนี้ต้องศึกษาให้รู้ในเหตุในผล
 ศึกษาแล้วผลเป็นยังไร มันถูกหรือผิด เราจึงเข้าไปถามผู้รู้ ถามผู้รู้เท่านั้นแหละ
 ธรรมนี้ถามคนพาล ท่านห้ามไม่ให้ถาม เดียวเขาจะบอกทางผิดให้เรา

ชาติความเกิดของเราก็คงดูเอา กิเลสตัณหาเล็กน้อยแค่นั้นที่มีอยู่ปัจจุบัน ถ้ามาก
 ชาติความเกิดของเราก็คงมากแหละ นั่นแหละมันจะหมุนไปตามกรรม ถ้ากิเลสตัณหา
 ของเราลดน้อยลง ชาติความเกิดของเราก็คงลดน้อยลง ถ้าหมดสิ้นไปก็สิ้นภพสิ้นชาติ
 วัดดูเอาชาติความเกิดของเรา เราก็จะรู้เห็นได้ กิเลสของเรามากน้อยแค่นั้น ไม่มีใคร
 รู้เห็นเท่ากับตัวเราแหละ เราเองจะเป็นผู้รู้ผู้เห็น เราก็วัดดูเอานะ ทานวัตร สิลวัตร
 ภาวนาวัตร วัดดูทั้งหมดนั่นแหละให้มันรู้ในเหตุในผล ผลมันไม่ดียังงี้ละพระพุทธเจ้า
 จึงได้ห้าม ผลมันดียังงี้พระพุทธเจ้าจึงได้สอน เราไม่รู้มันก็มีแต่ทำไปตามความเห็น
 ที่ผิดนั่นแหละ เรียกว่าทำบุญเอาหน้า มันไม่ได้บุญ ว่าตัวเองทำบุญทุ่มเท ทำแล้วก็
 เป็นทุกข์ ทำบุญเอาหน้ามันไม่เป็นบุญเสียละ ผลทานที่เราจะได้รับเป็นยังงี้ละอันนี้
 นี่แหละผู้รู้ตัวนั่นแหละจึงจะหลีกเลี่ยงได้ ถ้าไม่รู้ก็ยังทำอยู่นั่นแหละ นี่แหละข้อห้าม
 ทั้งปวง พระพุทธเจ้าท่านให้เรารู้เองเห็นเอง อย่าไปถามคนอื่น จะไปถามคนอื่นมันไม่ได้
 คนอื่นบอกห้ามมันก็ไม่เชื่อดอก ถ้ารู้เองเห็นเองแล้วถึงจะเชื่อ ต้องรู้ในเหตุในผล
 ผลไม่ดีผลเป็นอย่างไรพระพุทธเจ้าจึงได้ห้าม ผลมันดีผลเป็นอย่างไรพระพุทธเจ้าจึง
 สอนให้ทำเอา มันรู้เอง ไม่ไปถามใครก็รู้ อันไหนผลไม่ดีเราก็หลีกเลี่ยงได้ เห็นเขาทำ

สิ่งที่ไม่ดีเราก็ตกสสาร เมื่อไปบอกเขาไม่ได้ ห้ามเขาไม่ได้ สอนเขาไม่ได้แล้ว เราจึงค่อยอุเบกขา เขาไม่รู้เขาจึงได้ทำกันอยู่อย่างนั้น ถ้าเราไม่รู้เราก็จะทำเหมือนอย่างเขานั้นแหละ

ปัจจุบันนี้เรามีแต่อยากได้แต่ถ้าเราไม่ทำเอา มันไม่ได้ละนะ มีแต่ความอยากเฉยๆ มันไม่ได้ ถ้าไม่ทำเอา อยากได้ก็ต้องทำเอา จะทุกข์ยังงี้ก็ต้องยอมทุกข์ ทุกข์นี้เพื่อจะพ้นทุกข์นะ ถ้าไม่ยอมทุกข์แล้วมันจะหมุ่นไปทำความชั่วซ้ำซ้ำ เกิดมาทำกรรมหนักเพิ่มเข้าอีกหนักเข้าไปอีก นั่นแหละ คนโง่ คนฉลาด มันมีความแตกต่างกันอย่างนั้น คนไหนสำคัญว่าตัวเองฉลาด นักปราชญ์ท่านเรียกคนนั้นว่าคนนั้นโง่ คนไหนสำคัญว่าตัวเองโง่ คนนั้นเป็นฉลาด คนไหนมีความถ่อมตน คนนั้นมีความฉลาด คนไหนอวดรู้อวดฉลาด คนนั้นนะมันโง่ มีแต่ว่าฉลาดๆ แต่ไม่รู้อะไรหาความรู้ก็ไม่มี มีแต่อวดว่าตัวเองฉลาด ผู้ที่ถ่อมตนนั้นทำตนเป็นโง่ คนนั้นฉลาด

ให้เมตตาตน

ธรรมพระพุทธเจ้าท่านสอนให้เมตตาตน เมตตาสัตว์ เมตตาตนเป็นยังงี้ละถึงจะเรียกว่าเมตตาตัวเอง พวกเราควรศึกษาดูนะ คำว่าเมตตาตนคือเราจะหาแต่เครื่องบำรุงบำเรอมาให้อย่างนั้นหรือ หรือเห็นยังงี้ละ เมตตาสัตว์ละเมตตายังงี้ นี่พวกเราต้องศึกษาพิจารณาดู อย่างไรละจึงถูก อย่างไรละไม่ถูก ความเมตตาที่เป็นธรรมก็มี ไม่เป็นธรรมก็มี ผู้มีเมตตาตนก็คือการรักษาตัวของเราละนะไม่ให้ตกไปในทางชั่วทางทุกข์ทางต่ำ จึงเรียกว่าเป็นผู้มีเมตตาในตน

ส่วนเมตตาสัตว์นั้น สัตว์ทุกประเภทนะเขาก็รักชีวิตของเขา อยากมีอายุยืน อยากมีความสุข เราเองก็เหมือนกัน ต้องการอย่างเดียวกันเหมือนกับเขา ถ้าเราเบียดเบียนเขาก็เท่ากับเบียดเบียนตัวเอง ฉะนั้นเราต้องให้อภัยทานแก่เขา ให้เขามีความสุข เพราะเราก็ปรารถนาอยากได้ความสุข ไม่ต้องการให้ใครมาเบียดเบียน เราเมตตาให้ถูกทางนะจึงเป็นบุญ ถ้าเมตตาไม่ถูกทางก็ไม่มีบุญ การเมตตาสัตว์ก็คือการเมตตาตัวของเรานั้นแหละ ตัวของเราชอบอย่างไรเขาก็ชอบอย่างนั้น เราควรหรือจะไปเบียดเบียนเขา ถ้าเราไปเบียดเบียนเขาก็เท่ากับเบียดเบียนตัวของเรานั้นแหละ เราขาดเมตตาต่อเขาแล้ว ก็คือเราขาดเมตตาตัวเอง ขาดเมตตาสัตว์ด้วย เราต้องศึกษานะ นี่มันเป็นเรื่องใกล้ตัวของเรา

ถ้าเราไม่รักษาตัวของเรา แต่ปล่อยให้ไปตามกิเลสตัณหา มันก็จะไหลไปในทางชั่วทางทุกข์ทางต่ำ นั่นก็แสดงว่าเราขาดความเมตตาตนละนะ ไม่มีเมตตาในตัวของเรา ปล่อยให้ไหลไปในทางชั่วทางทุกข์ทางต่ำนะ นั่นขาดเมตตาตนแล้ว ถ้าเมตตาตนก็ต้องรักษาตัวของเรานั้นแหละไม่ให้มันไหลไปในทางชั่วทางทุกข์ทางต่ำ เราได้ชาติความเกิดเป็นมนุษย์แล้ว ก็รักษาไว้ไม่ให้มันเสื่อมจากการเป็นมนุษย์ ที่มันจะเสื่อมก็เพราะกิเลส ถ้าเราหมั่นไปตามอำนาจของกิเลสแล้ว นั่นแหละจะหมุนไปทางต่ำละนะ กิเลสนะมีแต่พาให้ไหลลงไป

ฉะนั้นจิตใจของคนเราท่านจึงเปรียบเหมือนกระแสน้ำ น้ำทุกสายไหลลง
ไปสู่ที่ต่ำเสมอ ไหลลงไปรวมในท้องมหาสมุทร ตกไปในท้องมหาสมุทร
แล้วก็กลายเป็นน้ำเค็ม จะกินจะอาบจะใช้อะไรก็ได้แหละ น้ำเค็ม
เขาไม่กลับมาเป็นน้ำจืดอีกแหละ ฉะนั้นใด จิตของเราก็ก่อนอย่างนั้น
ถ้าเราปล่อยตามกระแสกิเลส มันจะไหลลงไปทางต่ำ ต่ำสุดแล้วก็ไม่มี
โอกาสได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีกนะ เหมือนกับกระแสน้ำทุกสาย
นั้นแหละ ถ้าไม่มีเครื่องกั้น เขาจะไหลไปเร็ว ไหลไปทางต่ำ ฉะนั้นน้ำ
ทุกสายถ้าต้องการให้ไหลไปทางสูงก็ต้องมีเขื่อนกั้นเอาไว้ ถ้ามีเขื่อนกั้น
เอาไว้ น้ำก็จะไปในที่สูงได้ นี่แหละจิตใจของคนเราก็ก่อนอย่างนั้นแหละ
เราจะเอาอะไรมาเป็นเขื่อนกั้นจิตใจของเราไม่ให้ไหลลงไปทางต่ำนะ
ฉะนั้นท่านจึงให้ยึดมั่นในศีล เอาศีลนั้นแหละเป็นเขื่อนกั้นเอาไว้ ถ้ามี
เขื่อนกั้นเอาไว้ เขาก็พอที่จะไปในทางสูงได้ กระแสน้ำใจของคนเราก็ก่อน
อย่างนั้นแหละ ถ้าไม่มีอะไรกั้นเสียเลย มีแต่จะไหลลงไป
ทางต่ำนะ ถ้าปล่อยไปตามกระแสกิเลสอย่างนั้น เรียกว่าขาดเมตตาตน
ละนะ ไม่มีเมตตาตนแล้ว ถ้าตัวเองไม่มีเมตตาในตนแล้ว เราก็ก่อน
เมตตาต่อสัตว์อื่นคนอื่นเหมือนกันนั้นแหละ

กรรมเป็นของควรกลัว

กรรมบางอย่างเป็นเผ่าพันธุ์ติดตัวเราไปด้วยหลายภพหลายชาติ กรรมเป็นเผ่าพันธุ์ เผ่าพันธุ์ก็ตามสายเลือดนั้นแหละ เผ่าพันธุ์นั้นย่อมเป็นอย่างนั้น น้อยคนจะไม่ใช่ อย่างนั้น ผลมันเกิดจากอะไรละกรรมที่เป็นเผ่าพันธุ์นะ การหาเลี้ยงชีพในทางที่ไม่ชอบ นั้นแหละ เวลาได้มาเอามาเลี้ยงครอบครัว ครอบครัวก็ยินดีรับเอาของที่ได้มาในทาง ที่มีชอบนั้น กรรมนั้นก็เลยตกทอดถึงทั้งหมดนั้นแหละ แต่ถ้าผู้มันไม่ยินดี แสวงหา เอาใหม่ กรรมนั้นก็เลยตกทอดไม่ถึง ผู้ที่ยินดีรับเอานั่น กรรมจะตกทอดถึงหมด เป็นเผ่าพันธุ์ไปอย่างนั้นแหละ เรียกว่า กัมมะพันธุ์

ฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงสอนให้แสวงหาในทางสัมมาอาชีโว ให้หาเลี้ยงชีพในทางที่ ชอบธรรม ถ้าไม่ชอบทางธรรมแล้วมันจะเป็นกรรมอย่างนี้แหละ

กรรม ดูเอานะ เป็นของควรกลัวนะ กัมมะพันธุ์ มันเป็นเผ่าพันธุ์ไปแล้ว กรรมที่เป็น เผ่าพันธุ์ หมอก็รักษาไม่หาย ต้องรับผลของกรรมนั้นไป แล้วเมื่อไรจะสิ้นกรรมละ ก็ต่อเมื่อเรารู้เห็นชัดหลาบในกรรมนั้นแล้ว เราจึงหาเลี้ยงชีพด้วยความชอบ เป็นสัมมาอาชีโว ถ้าเป็นมิฉณาอาชีโวแล้ว เราก็จะไม่ยอมหามาเลี้ยงชีพละ ถ้าเรา ไม่ศึกษาอย่างนี้ เราก็ไม่ได้ความรู้นะ แล้วมันจะได้อะไรละ ให้สร้างเอา จะสร้างให้ มันฉลาดก็ฉลาด สร้างเอาให้มันโง่ก็โง่ไปแหละ ประารถนาอยากได้ยังงี้ก็สร้างเอาได้ อะไรก็ปล่อยเฉยๆ ไม่นำมาศึกษา มันก็โง่เท่านั้นแหละ สิ่งที่เราไม่รู้มันก็ไม่รู้

มิฉณาอาชีโว กับสัมมาอาชีโว ศึกษามันก็รู้เห็นนะ มิฉณาอาชีโว เป็นกรรมพันธุ์ กัมมะประวิสะระโณ แสวงหามาในทางที่มีชอบ อย่างนางวิสาขาท่านหลีกเว้นมิฉณา อาชีโว ด้วมีบาปกรรม กลัวกรรมจะมาเผาผลาญ กลัวกรรมจะได้มาเกิดร่วมอีก ก็เลยยินดีในสัมมาอาชีโว ยินดีหามาเลี้ยงชีพในทางที่ชอบถึงแม้ว่าจะน้อยก็ดี ถ้ายัง เป็นมิฉณาอาชีโวแล้ว จะมากก็ไม่เอาเพราะมันไม่ดี มันเป็นกรรมนะ โบราณท่าน จึงสอน อย่าเห็นมากดีกว่าน้อย น้อยก็มีคุณค่า น้อยก็นำความสุขมาให้ ถ้าเป็นทาง ที่มีชอบแล้ว ถึงมันจะมากก็ไม่นำความสุขมาให้ แต่มันจะเป็นทุกข์ภายหลังละ

รู้จักเอาบุญ

ให้พวกเราอนุโมทนาบุญเอากับผู้ที่ทำบุญนะ บางทีผู้ที่อนุโมทนาบุญกลับได้บุญมากกว่า ทำนยเป็นนิทาน มีชาย ๒ คนเป็นเพื่อนกัน เวลาไปรักษาศีลอุโบสถก็ไปด้วยกัน แต่วันนั้นบังเอิญฝนตก น้ำมาก มีชายคนหนึ่งกลัวฝายมันจะขาด เลยไม่ได้ไปวัด ไม่ได้ไปรักษาศีลแหละ แต่ไปดูฝายดูน้ำแทน ในเมื่อน้ำมากปลามันก็มาอยู่ในน้ำในฝายนั้นแหละ ตัวเองก็จับเอาทั้งๆ ที่รู้ว่าตัวเองทำบาป ส่วนเพื่อนอีกคนนะไปวัดรักษาศีลอุโบสถ แต่จิตของคนสองคนนั้นไม่เหมือนกันนะ ผู้ที่ไปหาน้ำหาฝายโน้นก็รู้ว่าตัวเองทำบาป เวลาได้ยินเสียงตีฆ้องจากวัด เขาก็อนุโมทนาบุญเอาที่นี้ “เพื่อนของเราได้บุญเท่านั้นเท่านี้” แต่เพื่อนคนที่ไปรักษาศีลที่วัด จิตของเขากลับไม่ยินดีในศีล กลับยินดีในที่เขาจับปลาโน้นว่าจะได้เท่านั้นเท่านี้ ระหว่างคนสองคนนั้นคนที่ไปวัดไปรักษาศีลเขาไม่ได้บุญ ส่วนคนที่ไปหาน้ำหาปลาโน้นกลับได้บุญ อันนี้เพราะจิตเขาเลื่อมใสในบุญ เขาจึงได้บุญมากกว่า

นี่แหละการอนุโมทนาเอาบุญนะ พวกเราอยู่ที่บ้านไม่ได้ไป ถ้าใจของเราเป็นบุญแล้วเราก็ได้บุญเหมือนกันนั่นแหละ คนที่ไปเฝ้า บางคนก็โลภ มีแต่อยากได้อันโน้นอันนี้ โลภเอาของคนอื่นนะ อยากได้ข้าวต้มขนม อยากได้อะไรไปให้ลูกให้หลาน ใจของเขาไม่เป็นบุญละนะ มาทำบุญจะได้บุญเหรอย่างนั้น เขาไปเอาบุญก็คือไปสละเป็นทาน ทานกิเลสความโลภ ความโกรธ ความหลง ให้ทานแล้วเราก็ไม่มีความอาลัยแหละ สละจริงๆ ถ้าของนั้นไม่มีใครเอาเราจึงเอา คนอื่นอยากได้ เราก็สละทั้งหมดแหละ อันนี้ว่าเราไม่ได้ไปแล้วว่าเราไม่ได้บุญมันก็ไม่ได้ละ ถ้าใจของเราเป็นบุญเลื่อมใสในบุญ เราก็อนุโมทนาเอา ก็ได้เหมือนกันนั่นแหละ คนที่ไปเจตนาไม่เป็นบุญแล้วก็อาจจะไม่ได้บุญมากกว่า

อย่างคนอินโดนีเซียไปปฏิบัติธรรมอยู่ในวัดป่าบ้านตาด เขากวณาเห็นจิตวิญญาณของเพื่อนที่รักษาศีลปฏิบัติธรรมด้วยกันนั่นละ ออกไปเป็นเปรตให้เขาเห็น เขาเห็นจิตวิญญาณคนนั้นเป็นเปรต เขาก็เลยสงสารคิดอยากจะช่วย เขาจะช่วยได้อย่างไร

เขากามหลวงตา นี่แหละการรักษาศิลปปฏิบัติภาวนาก็ดี จิตเรานั้นยึดมั่นในที่ไหนละ ถ้าจิตนั้นมีความโลภ ความอยากครอบงำแล้ว มันก็ไม่ใช่บุญละนะ การรักษาดีก็ดีนะ จะเป็นบุญอย่างไรละ จิตวิญญานออกไป เขาเห็นเป็นเปรตแล้วนะ ให้ดูที่จิตนั้นแหละ

ถึงแม้เราอยู่บ้าน เราไม่ได้ไป จะว่าเราไม่ได้บุญก็ไม่ใช่ะ ได้เหมือนกันถ้าเราอนุโมทนาเอานะ ดูสหาย ๒ คนนั้นแหละ คนหนึ่งไปวัดไปรักษาศีลฟังเทศน์ฟังธรรม แต่จิตกลับไม่ได้อยู่ในธรรมนะ ลงไปอยู่โน้น ตรงที่เขาหาปลาว่าเขาได้เท่านั้นเท่านั้น จิตยินดีในอันนี้ แต่ผู้ที่เป็นหาปลาโน้น เขากลับเลื่อมใสในบุญ รู้ว่าตัวเองทำบาปแต่มันจำเป็น ปลาเข้ามาจะไม่เอาก็ไม่ได้ จำเป็นก็ต้องเก็บเอา ไม่อยากให้เขามาเข้าแหละ ไม่อยากให้เขาตาย แต่เขาก็มาเข้า เขาก็ตาย จะไม่เอาอย่างไรละอันนี้ จิตไม่ยินดี ไม่อยากทำบาป จิตยินดีในบุญ ก็เลยได้บุญในส่วนนี้ แต่คนที่ไปวัดไปรักษาศีลกลับไม่ยินดีในบุญ ไปยินดีในบาปโน้น

บุญภายนอก บุญภายใน

บุญภายนอกก็สู้บุญภายในไม่ได้นะ เพราะบุญภายนอกมันก็ไม่เที่ยง มีแล้วตกไป
เสื่อมไปได้ แต่บุญภายในนี้เป็นของเราทั้งหมด ไม่มีเสื่อม เกิดจากสมาธิและปัญญา
ของเรา บุญภายนอกเกิดมีในวันนี้แล้วก็เสื่อมในวันนี้ก็มี มันไม่เที่ยง เป็นเพราะกิเลส
นั่นแหละ ความโลภ ความโกรธ ความหลง เกิดขึ้นมาเมื่อไรมันก็เสื่อมละที่นี้

ยืมเขามาเพื่ออะไร

สังขารไม่เที่ยง ทั้งสังขารเราและสังขารเขาก็เหมือนกันทั้งหมด รวมทั้งหมดจึงได้
เรียกว่า สัพเพ สังขารา ถ้าแยกชิ้นส่วนออกไปแล้วเขาไม่เรียกว่าสังขาร เขาเรียกว่า
ธาตุ ถ้าสังขารของเรายังครบถ้วนบริบูรณ์อยู่ก็สามารถสร้างเอาสมบัติอะไรๆ ได้ทั้งหมด
สมบัติที่มีอยู่ในโลก มรรค ผล นิพพาน ก็สร้างเอาได้ แต่ถ้ามัวเมาประมาทในสังขาร
เพลิดเพลีนลุ่มหลงในสังขาร เราจะได้อะไรละนะจากสังขารของเรานี้ ท่านว่าเรา
ยืมเขามา ก็ยืมมาเปล่าๆ ไม่ได้มีสมบัติอะไรเลยติดตัวเราไปนะ

สังขารของเราท่านเปรียบเหมือนของยืม เขาจะเรียกกลับคืนไปเมื่อไรก็ได้ เรายืมเขา
มาเพื่ออะไรละ เราต้องศึกษาดู เพื่ออยู่เพื่อกินเฉยๆ หรือ หรือเพื่อสร้างบุญบารมีละ
สังขารพระพุทธเจ้า สังขารสาวกของพระพุทธเจ้า ล้วนแต่ท่านเอามาสร้างบารมี
ทั้งนั้นนะ

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ

วันนี้ต่างคนก็ต่างมาร่วมกันระลึกถึงคุณแอ๊ด ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่คุณแอ๊ด ให้ยกเอาคุณแอ๊ดเป็นตัวอย่างและดูเอา สังขารร่างกายของเราคือเรือนของทุกข์ เรือนของโรค เมื่อทุกข์เกิดขึ้นมา เราจะดับทุกข์นั้นได้อย่างไรละ การปฏิบัติธรรมนั้นก็เพื่อเราจะได้รู้จักทางดับทุกข์ คุณแอ๊ดเขาดับทุกข์ได้ นั่นเป็นบุญถ้าดับทุกข์ได้ ถ้าดับทุกข์ไม่ได้ ทุกข์นั้นก็ติดเนื้อตามตัวเราไปละนะ อะไรที่มีในชั้น ๕ ของเรานี้ ล้วนแต่เป็นของติดเนื้อตามตัวมาทั้งหมด ทุกข์มันไม่ดีเราไม่ชอบ พระพุทธเจ้าก็สอนให้ละให้ทิ้ง แล้วเราได้ละได้ทิ้งแล้วหรือยังละ ถ้าเราไม่ละไม่ทิ้ง มันจะติดเนื้อตามตัวเราไปอีก ไปเบื้องหน้าเราก็จะได้รับผลอย่างนั้นอีก ที่คุณแอ๊ดเขาดับทุกข์ได้ เขาทำยังงีละ ยกเอาคุณแอ๊ดนั้นแหละมาเป็นครูเป็นอาจารย์นำพวกเรา พวกเราจะทำให้ทำอย่างคุณแอ๊ดนั้นแหละ

ทุกข์เกิดจากสังขารร่างกาย สังขารร่างกายของเราก็เรือนของโรค เรือนของทุกข์ ไม่มีสังขารไหนละไม่มีโรคไม่มีทุกข์ ล้วนเป็นเหมือนกันทั้งหมด เกิดมาแล้วต้องเป็นอย่างเดียวกัน ทุกข์มันเกิดที่ไหนละ โรคมันมีอยู่ที่ไหนละ ให้เราค้นหาดู ดินภายนอก แม้จะมีอยู่ที่ไหนก็ตามแต่ก็ล้วนมีแต่หมู่สัตว์ไปเกิดสารพัดนับไม่ถ้วนแหละ น้ำที่มีอยู่ภายนอกจะมีอยู่ที่ไหนก็ตามก็ล้วนแต่เต็มไปด้วยหมู่สัตว์ที่ไปเกิดอยู่ในน้ำนั้น แล้วในร่างกายของเราก็มีธาตุดิน ธาตุน้ำเหมือนกัน หมู่สัตว์ที่มาอาศัยอยู่ธาตุดินในร่างกายของเราก็มีเหมือนกับภายนอกนั้นแหละ ไม่มีอะไรแตกต่างกันนะ น้ำเลือน น้ำเหลือง น้ำดี น้ำเสลดที่ดีที่มีอยู่ในร่างกายของเรา มีหมู่สัตว์มาอาศัยอยู่เช่นเดียวกับน้ำภายนอกนั้นแหละ ไม่มีอะไรแตกต่างกันนะ ในเมื่อมันมีอย่างนั้นเราทำยังงีละ ฉะนั้นเวลาปฏิบัติภาวนา ท่านจึงเพ่งจะเอาไฟมาลนมาอย่างให้มันเหือดแห้งเข้าพอเหือดแห้งแล้ว เราก็จะเผาให้เป็นจุณไป เมื่อเป็นเถ้าเป็นจุณแล้ว เราก็จะเอาลมมาพัดมาเป่าให้ปลิวไปไกลๆ โน้น เมื่อลมพัดเป่าไปตกไกลแล้ว เราจะหาดินก็ไม่มี หาน้ำก็ไม่มีนะ หาอะไรก็ไม่มีแหละอันนี้ นี่แหละเป็นทางดับทุกข์นะ เมื่อก่อนมีแต่โรค

คราวหลังหาโรคก็ไม่มี อย่างเวลาทุกขเวทนาเกิดมาแล้วเราจะทำอย่างไรละ ถ้าดับได้ สุขคติเป็นทางไป ถ้าดับไม่ได้ เวลาสิ้นลมตายไปในขณะที่ทุกขเวทนาครอบงำ ตายไปก็ไปทุกข์ดิ้นละ

นี่แหละการปฏิบัติธรรม ต้องฝึกฝนให้รู้จักการดับทุกข์ ไม่มีใครจะรอดพ้นจากทุกขเวทนานี้ไปได้ เราจะดับทุกข์นั้นได้ยังไงละ ให้ฝึกฝนสมาธิให้มาก ในกายของเราก็มีธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม เราจะเอาไฟมาลนมาย่าง น้อมไฟภายนอกหรือไฟธาตุของเรามาลนมาย่างมันให้เหือดแห้งเข้า จะจุดจะเผาก็ได้ ลมภายนอกก็มี ลมภายในกายของเราก็มี เราจะเอามาพัดมาเป่าให้ปลิวไปตกไกลๆ โน้นได้ทั้งนั้นแหละ นี่แหละปฏิบัติธรรมต้องฝึกฝน แต่ก่อนนะชี้ขลาดหวาดกลัว อะไรๆ ก็กลัว อย่างนั้นมันดับทุกข์ไม่ได้แหละ เราต้องกล้าเพื่อจะได้รู้จักทาง พระพุทธเจ้ายกเอาทุกข์มาเป็นธรรมนะ ทุกข์เป็นของควรกำหนดรู้ เราจะไปรังเกียจทุกข์ไม่ได้ เพราะมันเป็นของติดเนื้อตามตัว อันไหนเราไม่ชอบ พระพุทธเจ้าก็สอนให้ละให้ทิ้ง เราได้ละได้ทิ้งแล้วหรือยังละ หรือเราจะยึดเอาถือเอาทั้งหมด ถ้าเราไม่ละไม่ทิ้ง มันจะติดเนื้อตามตัวเราไปละนะ เขาจะตามไปสอน แล้วเมื่อไรเราจะรู้จะเห็น เมื่อไรจะเบื่อหน่าย เมื่อไรจะหาทางข้ามพ้นละ

ทุกข์ทั้งหลายทั้งปวงก็มาจากชาติความเกิด เกิดมาแล้วก็เป็นอย่างเดียวกันทั้งหมด ไม่มีใครจะล่วงพ้นความทุกข์ไปได้ ที่สุดแล้วก็ต้องตายเหมือนกัน ทั้งหมดนั้นแหละ ข้อสำคัญถ้าเรารู้จักทางดับทุกข์แล้วเราจะไม่หวั่นไหวสังขารนี้มันไม่ใช่ของเรา ถ้าเป็นของเราจริงๆ เราจะห้ามเขาได้ “เจ้าอย่าแก่เด้อ” เขาก็จะไม่แก่ “เจ้าอย่าเจ็บเด้อ” เขาก็จะไม่เจ็บ “เจ้าอย่าตายเด้อ” เขาก็จะไม่ตาย ถ้าเป็นของๆ เรานะ แต่นี่ไม่ใช่ของๆ เรา เราห้ามเขาไม่ได้

เขาจะแก่ เราก็ห้ามเขาไม่ได้ เขาจะเจ็บ เราก็ห้ามเขาไม่ได้ เขาจะตาย เราก็ห้ามเขาไม่ได้ เมื่อรู้ว่าสังขารนี้ไม่ใช่ของๆ เราแล้ว เราก็อุเบกขาปล่อยวาง เขาจะเป็นยังไง เราก็อุเบกขาปล่อยวาง เราไม่ยึดเอาเป็นของๆ เรา สังขารที่เราได้ปัจจุบันนี้ เราเพียงมาอาศัยเขาสร้างบารมีเท่านั้นนะ บารมีก็ทานบารมี ศีลบารมี นี่แหละที่พระพุทธเจ้าบำเพ็ญมา พวกเราก็เหมือนกัน ถ้าไม่สร้างเอาซึ่งบารมีนี้ ก็เท่ากับว่าเรายืมเขามาเปล่าๆ ละนะ เขาจะเรียกเอากลับคืนไปเมื่อไรก็ได้ แล้วเราได้อะไรจากเขา ให้ตรวจดู ถ้าไม่เอามาสร้างเอาบารมีแล้ว ก็เท่ากับว่าเรายืมมาเปล่าๆ เพราะบารมีเท่านั้นที่เราจะได้ติดเนื้อตามตัวเราไปนะ

ให้ยกเอาคุณแอ็ดเป็นตัวธรรมะนะ พิจารณาดู คุณแอ็ดเขาดับทุกข์ได้ โรคของเขาเมื่อก่อนต้องฉีดยาทุก ๖ ชั่วโมง แต่บั้นปลายนี้เขาไม่รับยาอะไรนะ เพราะความเจ็บความปวดอะไรๆ ของคุณแอ็ดไม่มี ถ้าไม่มีอะไรครอบงำจิตอย่างนั้นแล้ว มันก็มีแต่ความสุขละนะ เรายังมีลมหายใจอยู่ก็มีแต่ความสุข ตายไปแล้วก็ได้ผลของความสุข ดับทุกข์ได้ก็มีสุขคติเป็นทางไป ถ้าดับทุกข์ไม่ได้ก็ไปทุกข์ติ ไม่รู้ว่าจะไปทางไหนแหละมีเยอะทุกข์ติดีนะ

ถ้าเรามัดแต่จะพึงหมอ หมอก็ดับทุกข์ให้ไม่ได้หรอก ต้องพึ่งตัวเอง อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ พึ่งใครก็พึ่งไม่ได้ แล้วต้องหันมาพึ่งตัวเอง ถ้าเราพึ่งตัวเองไม่ได้ เราก็พึ่งใครไม่ได้ นี่แหละถ้าเราปฏิบัติเข้าไปอย่างนั้นมันจึงจะเห็นนะ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ นะ เราจะหวังพึ่งใครละ พึ่งหมอก็พึ่งไม่ได้ พึ่งพี่พึ่งน้องพึ่งพ่อพึ่งแม่ก็พึ่งไม่ได้ ต้องหันมาพึ่งตัวเอง พึ่งตัวเองนะพึ่งได้ การพึ่งตัวเองก็คือให้เรามีสมาธิก็มีปัญญาที่แหละ พึ่งตัวปัญญานั้นแหละจึงจะพ้นทุกข์ดับทุกข์ได้

พระอุโบสถ

กุฏิณะหลังน้อย ทำกิจอย่างอื่นกับได้สะดวก จึงได้ยกศาลา (พระอุโบสถ) ขึ้นใหม่ จะให้พระสวดมนต์หรือบวชพระก็ได้สะดวกอันนี้ เป็นศาลาเป็นอุโบสถด้วย จะยกขึ้น ตรงที่กุฏิหลวงปู่มนั้แหละ เป็นที่มงคล เป็นที่ควรเคารพนะ ย้ายออกไปแล้วแต่ก็ รักษาไว้เหมือนเก่านั้นแหละกุฏิณะ

ระหว่างก่อสร้างพระอุโบสถวัดป่าภาคินิมิตต์

มองดูครู

ให้เราลองดูกำหนดดูพระพุทธเจ้า ทรัพย์สมบัติอะไรต่างๆ นั้นท่านสละหมดทุกอย่างนะ ทั้งฐานะทั้งความสุขความสบายท่านก็สละออกหมด แล้วท่านก็มาอยู่แบบคนอนาถา แบบไม่มีอะไรแหละ อยู่ตามถ้ำตามเงื้อมผา ถ้ำหน้าแล้งก็ท่านอยู่รุกขมูล ตอนเป็น กษัตริย์ก็อยู่ในปราสาทเป็นอย่างไรละ แล้วต้องมาอยู่อย่างคนอนาถาแล้วเป็น อย่างไรละ ต้องมาเที่ยวบิณฑบาตตามบ้านคนทุกข์คนจน ได้มายังไงท่านก็ถือว่าเป็น

เพียงยาระงับความโลภระงับความหิวเท่านั้น
รสของยาที่ได้มาก็มีหลายรส แต่ท่านก็ไม่
รังเกียจแะละ เพราะท่านพิจารณาตกแล้วว่า
อาหารที่ได้มานั้นเป็นยาทั้งหมด ยานี้จะเป็น
ยังไรท่านก็ไม่รังเกียจ ท่านอยู่อย่างคน
อนาถาแสวงหาธรรม ท่านจึงพบเห็นธรรมได้
คนอนาถาไม่มีความกังวลอะไรแะละ พวกเรา
ก็ให้มองดูครูเป็นตัวอย่าง แต่โดยมากเวลา
พวกเราปฏิบัติเน่ มักจะแสวงหาแต่ความสุข
ติดความสุขแล้วมันจะเห็นธรรมได้หรือ
พระพุทธเจ้าท่านแสวงหาธรรม ท่านอยู่แบบ
คนอนาถานะ จึงพบธรรม

ฉะนั้นพวกเราควรมองดูครูให้มาก ท่าน
บิณฑบาตจากคนจน เขาจะให้มายังไร
ก็ถือว่าเป็นยาทั้งหมด พิจารณาเป็นยา ถ้าไม่
พิจารณาว่าเป็นยาแล้วมันจะเกิดความโลภ
ถ้าพิจารณาแยบคายแล้วมันก็เป็นยา
เท่านั้น มันก็ไม่เกิดความโลภ มันจะเป็นคุณ
ของทุกอย่างถ้าเราพิจารณาให้แยบคาย
แล้วก็ไม่ให้โทษ จะกลายเป็นคุณ ดังที่
พระพุทธเจ้าท่านแสวงหาธรรมก็ดี ท่านจึง
ได้พบเห็นธรรม พวกเราต้องมองดูบรมครู
ให้มาก สวากของพระพุทธเจ้าก็เหมือนกัน
เมื่อก่อนอยู่เศรษฐกิจอยู่อย่างกษัตริย์แต่ไม่มี
ความสุข พอมาอยู่อย่างคนอนาถาอยู่รุกขมูล
แล้วท่านกลับมีแต่ความสุข จะเป็นกษัตริย์

มาก่อนหรือเป็นคนอนาถามาก่อน เมื่อมาสู่
ธรรมวินัยนี้แล้วต้องเสมอกันทั้งหมด ไม่มี
ใครละจะยึดว่าตัวเองเป็นกษัตริย์มาก่อน
ตัวเองเป็นเศรษฐีมาก่อน ทุกอย่างเสมอกัน
ทั้งหมด ธรรมนั้นเสมอกันทั้งหมด เพราะท่าน
เคารพธรรม เรื่องอดีตท่านไม่เอามาว่าถึงแะละ
ไม่ว่าเรื่องเกียรติเรื่องยศอะไรก็ดี ท่านเอา
ธรรมเป็นใหญ่ ฉะนั้นพวกเราต้องมองดูครู
ให้มาก

แล้วพวกเราเอาใครเป็นครูเราละ ถ้าเอา
คนพาลเป็นครูเราก็คงจะไปทางผิดทั้งหมด
ละนะ ถ้าเอานักปราชญ์เป็นครู เราก็คงเป็น
นักปราชญ์ พวกเราก็คงพิจารณาให้แยบคาย

การงานทุกอย่างเราไม่อยากให้มีการมึนงาน
งานกฐินก็ดี ถ้ามีทุกปีเราตาย ถ้ามีงาน
แล้วมันหนัก ธาตุขันธ์เราไม่ไหว ธาตุขันธ์
ของเราจะรับไม่ไหว ถ้าไม่ไหวก็ เอา
เท่านั้นแะละ งานมันหนัก ธาตุกวีการไปหมด
ถ้ามีงานแล้ว ขันธ์นี้เป็นภาระอันหนัก
เราจึงไม่อยากให้มีการมึนงาน ปกติเราอยาก
อยู่แบบอนาถา มันสบาย อยู่แบบคน
อนาถานะ มันไม่มีทุกข์ไม่มีภาระอะไรแะละ
วัดเราก็คงมีครบทุกอย่างแล้ว นั่นแะละ
ผู้ปฏิบัติแสวงหาธรรมะควรอยู่แบบอนาถา
จึงสมฐานะ

หลวงปู่มั่นพาทำ

งานศพ ถ้าเก็บไว้นานก็จะกลายเป็นงานใหญ่ หลวงปู่มั่นทำศพลูกศิษย์เหมือนกับไม่มีงานนะ พอตายแล้วก็เผา เผาแล้วก็ไม่มีอะไร กลางคืนก็ไม่ได้มีสวดมนต์สวดพระอะไรแหละ มีแต่ให้ไปทำความเพียร ท่านเอากองไฟนั้นแหละเป็นธรรมะ “อาจารย์ของพวกท่านไฟกำลังส้มอยู่พูน ให้รีบเข้าไปทางจงกรม” ไม่มีอะไรนะ หลวงปู่มั่นท่านทำศพลูกศิษย์ ท่านให้ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นแหละทำความเพียรเข้า ความตายนั้นจะมาถึงเราเมื่อไรละ เราเองก็จะเป็นอย่างนั้นแหละ เราจะได้อะไรละติดตัวเราไปเมื่อยังมีชีวิตอยู่ รีบๆ หาเอา

เนีย ดูเอางานทุกวันนี่ พระที่มาหลายๆ ไม่ได้นิมนต์นะ พระที่นิมนต์ยังไม่ได้มา เป็นยังงี้ละ เขามา มายังงี้ละ ให้ดูเอาเดี๋ยวนี เจ้าภาพหนัก เงินล้านพอไหมละ แจกจ่ายนะมันวุ่นวายนะ พอเสร็จงานได้ของแล้วก็ไป ไม่มีใครช่วยเก็บข้าวเก็บของ มีแต่เจ้าภาพแหละเนีย เขามาเอา แล้วก็ไป มีทุกประเภทที่มาในงานนะ บางองค์ก็บาตรหาย ผ้าจีวรหาย ไม่รู้ใครเอาไป มันมีหมดทุกอย่าง พระที่นิมนต์ยังไม่ได้มาดอก ที่ไม่ได้นิมนต์ได้ข้าวก็มากันแหละ อันนี้เต็มสามร้อยสี่ร้อย ศาลานั่งก็ไม่หมดนะ จะไปฉันทที่ไหนละ ที่เจ้าภาพเตรียมมุ่นเตรียมนี้ เตรียมงานบุญจนเป็นทุกข์ แต่บุญจริงๆ คือความสุข นั่นแหละมันกลับกันอย่างนี้

ถ้าตายแล้วเราเผาเหมือนกับหลวงปู่มันทำศพลูกศิษย์ เหมือนกับไม่มีงานนะ ถ้าเก็บไว้นานก็เป็นงานใหญ่อันนี้ งานใหญ่แต่ทำเหมือนกับไม่มีงานอะไร สบาย พระที่ยังมีชีวิตอยู่ก็ได้เข้าทางจงกรม ทำความเพียร พิจารณาถึงความตาย มันจะมาถึงเราเมื่อไรละ เราตายแล้วเราจะได้อะไรติดตัวเราไป ยังมีชีวิตอยู่อยากได้อะไรก็รับหาเอาให้เกิดให้มีให้เห็นภายในจิตของเราเนี่ย ถ้าเก็บไว้นานนะมันยาก บรรดาลูกศิษย์พระ ความเพียรก็จะเสื่อม ไม่ได้ทำอะไรแหละ มีแต่งานๆ ในเมื่อตายแล้วก็รักษาคนเป็น คนเป็นอย่าให้เสื่อม ธรรมที่มีอยู่มันเสื่อมได้เพราะเรื่องการทำงาน การงานเหล่านี้มันก็เรื่องกิเลส มีแต่เรื่องอยู่เรื่องกิน

หลวงปู่หล้าท่านเลื่อมใสหลวงปู่มันทำศพลูกศิษย์ ไปบิณฑบาตยังไม่ได้ตาย กลับจากบิณฑบาตโยมเขามาบอกแล้ว “ครูบาเนียมตายแล้วนะ” “เอ้อ ตายแล้วก็นอนตายอยู่นั่นแหละ นียมเอ๊ยฉันจึงหันแล้วก่อน” พอฉันจึงหันแล้วเสร็จ ผู้ที่เข้าไปบอกชาวบ้านก็ไป แล้วหลวงปู่มันท่านก็ให้ยกเตียงยกแคร่ไปตั้งใกล้ๆ เพราะท่านนอนอยู่ทางจงกรม วางเตียงแคร่แล้ว หลวงปู่มันก็ทำท่าจะยกนะ บรรดาลูกศิษย์ก็ไม่ให้ท่านยกแหละ ลูกศิษย์ก็ยกศพมานอนบนแคร่ “เอ้ายกไปโน้น” ตั้งไว้ตรงโน้นก่อน แล้วก็หาพินกันละนะ ทั้งพระทั้งเณรก็หาพินกัน กว่าชาวบ้านจะเอาพรำเอาขวานมา ไฟก็ลุกแล้ว “ผ้าประคตเอวไหมอยู่ในเอนั่น ปล่อยให้ไฟไหม้ทิ้งได้ประโยชน์อะไรละ รีบไปแก้เอา” ยังเข้าไปแก้เอาผ้าประคตเอวไหมอีกนะ ไฟกำลังลุกนะ ผ้าจีวรก็คงไม่มีจึงเห็นผ้าประคตเอวนะ นั่นแหละท่านหลวงปู่มันทำศพลูกศิษย์

ผ่ากฐินเพื่อบริวาร ผ่าป่าเพื่อพ้นทุกข์

สมัยหลวงปู่มั่นอยู่วัดป่าบ้านหนองผือ มีโยมโคราชมาประกาศกฐิน ถึงวันเขาก็ยกเครื่องกฐินมาตั้งบนศาลา หลวงปู่มั่นไม่ลงไปรับเขานะ ท่านอยู่กุฏิท่านโน้น ฉันทงหันเสร็จแล้วอยู่กุฏิเลย ท่านไม่ลงไปรับ เมื่อไม่ลงไปรับ คงจะมีพระลูกศิษย์หลวงปู่มั่นแนะนำให้เขาไปบังสกุลที่กุฏิของหลวงปู่มั่น เขาเลยยกองค์กฐินไปตั้งอยู่ตรงบันไดกุฏิหลวงปู่มั่น เอาใบไม้มาทับแล้วก็ไป ไม่รอรับศีลรับพรแหละ แล้วหลวงปู่มั่นก็ลงมาชักผ้าบังสกุลให้

ที่หลวงปู่จันไม่รับเป็นองค์กฐิน แต่ให้น้อมเป็นผ้าป่านะ เพราะท่านให้เขาได้ถวาย อัฐบริขารเป็นบังสกุล เวลาไปเบี่ยงหน้าโน้น พระพุทธเจ้าองค์หนึ่งได้เสด็จอุบัติแล้วอยู่ข้างหน้าโน้น เวลาพระพุทธเจ้าองค์นั้นท่านตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุ เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด” แล้วผ้าทิพย์พร้อมอัฐบริขารก็เลื่อนลอยมาสวมเอา สำเร็จเป็นพระภิกษุโดยสมบูรณ์ นี่แหละสาวกของพระพุทธเจ้าที่พระพุทธเจ้าบวชเอหิภิกขุให้ พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุ เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด” เท่านั้นแหละ ผ้าเลื่อนลงมา เป็นภิกษุโดยสมบูรณ์ องค์ที่ไม่เคยถวายผ้าบังสกุล อย่างเช่นพระพาหิยะ เป็นฆราวาสพึงเทศน์พระพุทธเจ้าได้สำเร็จ เป็นพระอรหันต์แล้ว พอจะบวช แต่ไม่เคยถวายผ้าบังสกุลไว้ พระพุทธเจ้าจึงให้ไปแสวงหาผ้าบังสกุล ได้ผ้าบังสกุลมาเมื่อไรจึงจะบวชให้ ไปหาที่ไหนก็ไม่ได้ เพราะตัวเองไม่ได้ทานเอาไว้ พอดีกรรมก็ตามทัน มีวัวแม่ลูกอ่อนหวงลูกยืนอยู่ในทาง ท่านเดินผ่านไป เขากะโดดชนเอา เลยได้เข้าสู่นิพพานตอนนั้น ก็เลยไม่ได้บวช

นี่แหละที่หลวงปู่จันไม่รับองค์กฐินก็เพื่อช่วยส่งเสริมบารมีของเขาให้เขาได้บวชเอหิภิกขุเป็นพระภิกษุโดยสมบูรณ์ แต่การสร้างกฐินเป็นการสร้างเอาบิรवार อย่างโบราณเขา

สร้างกฐิน เขาต้องหาหมอร้องหมอรำมาฉลอง เทียวเชิญคนมาดูมาชม มาร่วมทำบุญ บิรवारที่มาในกฐินนั้นก็มีการพัด มีทั้งคนดีคนไม่ดีแหละ มาตีมาฆ่ากันก็มี มากินเหล้าเมายาก็มี มาอนุโมทนาก็มี มีทุกอย่างนั่นแหละ ได้บิรवारมาก็ได้ทุกข์มาพร้อม มีบิรवारมากก็เป็นทุกข์เพราะบิรวารนั่นแหละ เขาอยากมีบิรवारมากก็มีบิรवारมากตามเจตนาของเขา แต่มันไม่พ้นทุกข์นะ

การถวายผ้าบังสกุลนี้ เราไม่ได้เชื่อเชิญใคร คิดอยากถวายมือใดก็ตามได้ เราให้ด้วยความบริสุทธิ์ ผู้รับก็รับด้วยความบริสุทธิ์ เหมือนของที่ตกมาจากอากาศ ลงจากกุฏิ ไปก็เจอเลย ชักบังสกุลเอาเลย เหมือนของทิพย์ อานิสงส์ท่านนั่นแหละ พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุ เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด” เป็นภิกษุโดยสมบูรณ์มา

กฐิน พระพุทธเจ้าท่านบัญญัติทีหลัง เมื่อก่อนบัญญัติแต่ผ้าบังสกุล กุลบุตรให้แสวงหาผ้าบังสกุลเป็นเครื่องนุ่งห่ม สมัยนั้นการแสวงหาผ้าบังสกุลเป็นเครื่องนุ่งห่มนั้นยากลำบาก เวลาพระขาดแคลนเครื่องนุ่งห่มคนไม่รู้จักทำถวาย พระพุทธเจ้าก็เลยบัญญัติการถวายผ้ากฐิน พรรณานานิสงส์การถวาย

“

มาพบคำสอนพระพุทธเจ้า
แล้วจะต้องศึกษาปฏิบัติ
ให้มันเต็มกำลังของเรา
เพราะมันเป็นของยาก
ที่จะได้เกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว
ได้มาพบคำสอน
ได้มาพบพระพุทธศาสนา

”

ผ้ากฐินขึ้น ผู้ให้ก็ได้รับอานิสงส์ ผู้รับก็ได้รับอานิสงส์ แต่กาลกฐินต้องถวายตามกาล เริ่มตั้งแต่แรมค่ำหนึ่ง ไปถึงเดือน ๑๒ เพ็ญถวายได้เพียงเดือนเดียวเท่านั้น ส่วนผ้าบังสุกุลไม่ได้กำหนดกาล จะทำวันไหนก็ได้ ได้ผ้าบังสุกุลเป็นเครื่องนุ่งห่ม การเจริญกรรมฐานก็ง่าย

บรรดาสาวกของพระพุทธเจ้า อย่างพระมหากัสสปะ สาวกองค์ใหญ่ พระพุทธเจ้ามอบผ้าสังฆาฏิให้ ท่านรับแล้วท่านก็รักษาจนถึงวันเข้าสู่นิพพาน สังฆาฏิกิตาบ (ปะ) ถึงร้อยครั้ง บิณฑบาตมานั้นเสร็จแล้วก็ไปบิณฑบาตหาผ้าเศษผ้าที่เขาทิ้งเป็นผ้าบังสุกุล มาตามนั้น ได้ถึงร้อยครั้ง จนกระทั่งวันเข้าสู่นิพพาน ผ้าบังสุกุลผืนนั้นก็ดี สมัยโบราณคนตายในประเทศอินเดีย เขาจะเอาผ้าเนื้อละเอียดมาห่อพันร่างกายแล้วก็ลอยน้ำให้ไปสุขขุมเย็น ส่วนนางกุมาริหญิงหนุ่มน้อยตาย เขาก็เอาผ้าขาวนี้แหละมาเปลี่ยนมาพันร่างกายแล้วก็ลอยน้ำไป ศพนั้นไหลมาติดอยู่ข้างท่าที่อาบน้ำของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าลงไปอาบน้ำที่แม่น้ำคงคา พระพุทธเจ้าจึงได้ไปชักบังสุกุลเอาผ้าที่ห่อศพนั้นแหละเอามาซักซักที่มันเปื้อนนั่นแหละออก แล้วก็มาตัดเป็นผ้าสังฆาฏิ พระพุทธเจ้าฉลองแล้วก็มอบให้พระมหากัสสปะ ท่านเป็นพระเถระผู้ใหญ่

พระมหากัสสปะได้รับผ้าผืนนั้นก็รักษาไว้จนท่านเข้าสู่นิพพาน ตาบถึงร้อยชิ้น

สมัยก่อนเอกลาไม่เหมือนทุกวันนี้ หายากเครื่องนุ่งห่ม ผ้าอะไรต่ออะไรนี้ส่วนมากเป็นผ้าทอด้วยมือทั้งนั้นแหละ ท่านเอามาทำจีวรทำสังฆาฏิกิตาบ แม้ผ้าอาบน้ำฝนก็ผ้าทอด้วยมือ ผืนก็ไม่ใหญ่ เอามาเย็บต่อกันเข้า มันกว้างยาวมานี้ต่อกันหลายต่อ แล้วก็นำไปย้อมหินแดงทำเป็นผ้าอาบน้ำฝน

ไม่เหมือนทุกวันนี้ เอกลาเหลือเฟือ ผ้าได้มาแล้วก็ดี สมัยก่อนเอาเข็มมาเย็บเอาด้วยมือเย็บกันได้เพียงวันละชิ้นก็ยิ่งว่าได้ จักรอะไรก็ไม่มีละเมื่อก่อน เย็บด้วยมือเอาทั้งนั้น นี่แหละอะไรๆ ทุกอย่างมีได้ด้วยคามเพียรทั้งหมด ได้ผ้ามาแล้วก็เพียรตัดเย็บอยู่นั่นแหละ มีแต่อาศัยความเพียรทั้งหมด แม้แต่กลดแต่มุ้งก็ดี ทุกวันนี้กุลบุตรเข้ามาบวชไม่ต้องหาต้องทำอะไรแล้ว ตัดผ้าเย็บผ้าก็ไม่เป็น แม้แต่ย้อมผ้าก็ไม่เป็นอีกละ ความเพียรไม่มี ไม่ได้ทำความเพียรเอาไว้ การทำความเพียรก็เพียรเพื่อต่อสู้อนาคตข้างหน้า เกิดมาแล้วถ้าไม่มีความเพียรความอดทน จะไปต่อสู้อะไรได้ ทุกอย่างต้องอาศัยความเพียรความอดทน การงานนั้นจึงจะเกิดผล ความเพียรไม่มีก็ทำไม่สำเร็จละ ล้มเหลวไปทั้งหมดละ

ช่วยพ่อช่วยแม่เรา

ช่วงโครงการช่วยชาติ เราได้พูดกับหมู่ว่า “ปัจจัยกฐินทั้งหมดนี้ เราจะเอาไปช่วยชาติทั้งหมดเด้อ” เราเห็นว่าการช่วยชาติเป็นการฝังทรัพย์ไว้ในดิน ไม่เป็นของใคร เป็นของชาติ เป็นของแผ่นดิน ถ้าชาติเจริญ เวลาเราเกิดมาชาติใดภพใดก็ได้พบแต่ความเจริญนั่นแหละ

กฐินช่วงนั้นได้มากน้อยเท่าไรก็ตาม ก็ยกไปถวายหลวงตาทั้งหมดนั่นแหละ หลังจากโครงการช่วยชาติปิดแล้ว จึงได้แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือให้วิทยุเสียงธรรม ๑ ส่วน มอบให้วิทยุที่สกลฯ นี้ ๑ ส่วน อีกส่วนหนึ่งก็เก็บไว้ซ่อมแซมเสนาสนะภายในวัด

ช่วงที่ช่วยชาติ ใครจะมาขอสร้างกุฏิสร้างอะไร เราก็ไม่รับไม่เอา เราให้ช่วยชาติก่อน หลวงตาท่านทำ ท่านทำเพื่ออะไรละ ได้คิด ไม่ใช่ท่านทำเพื่อลูกเพื่อหลานหรือ ก็เราเป็นลูกเป็นหลาน เราจะเฉยได้ยังไงละ เราจะไม่ช่วยพ่อช่วยแม่เราหรือ เราจะให้พ่อแม่เป็นทุกข์อยู่คนเดียวมันสมควรหรือ เราเป็นลูกเป็นหลานก็ต้องยื่นมือเข้าไปช่วยท่าน พ่อแม่จะได้เบาใจว่ามีลูกเข้ามาช่วยนะ เราคิดอย่างนั้นแหละ จะให้พ่อแม่เป็นทุกข์คนเดียวได้ยังไง เราเป็นลูกต้องยื่นมือเข้าไปช่วย พ่อแม่จะได้เบาใจ หลวงตาท่านก็ทำเพื่อลูกหลานเหลนข้างหน้าโน้น เราจำเป็นต้องได้ช่วย เราเป็นลูก มีน้อยก็ดี ก็ถวายท่านทั้งหมดตามที่เราได้เรามีนี้แหละ

กฐินก็คือเอาของทุกๆ คนนี้แหละ ไม่ใช่ของเรา เอาของทุกคนไปฝังไว้ลงในดิน เขาไม่รู้จักทำบุญ เราเลยทำให้เขา เอาของเขาทำให้เขา ไม่ใช่ของเราละ เราไม่มีอะไรแหละ เอาของเขาไปฝังไว้ในดินให้เขา เกิดมาจะได้พบทรัพย์สมบัติของเขาเอง

หลวงปู่วั้น เขมโก กราบหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ที่วัดป่าสุทธาวาส จ.สกลนคร

วัดบ้านนามน เราไม่ลืม

ตอนโครงการช่วยชาตินี้ะ หลวงตาเพิ่นถามว่า “มาจากไหน”

เราตอบเพิ่นว่า “มาจากวัดป่าบ้านนามน”

“วัดบ้านนามนเราบ่ลืม กันเราแตกอยู่ที่นี่” เพิ่นว่า

หลวงปู่มั้นนั้นแหละพาเพิ่นมาจำพรรษาที่วัดบ้านนามนนี้ ช่วงนั้นเป็นงานศพ หลวงปู่เสาร์ แล้วหลวงปู่มั้นก็ไปงานหลวงปู่เสาร์ที่อุบลฯ นั้น กลับมาทำงานแล้วเพิ่นก็มาจำพรรษาที่นี่ นั้นแหละที่เพิ่นว่า “วัดป่าบ้านนามนเราบ่ลืม เรานั่งภาวนาจนกันแตก อยู่ที่บ้านนามน”

บุญสามแดนโลกธาตุ

วิฑูเสียงธรรม หลวงตาท่านประกาศทำบุญเปิดโลก หัวโลกเนี้ยแหละที่ตกทุกข์ได้ยาก ผี ปีศาจ อะไรก็ดี มาทั้งหมดนะ มารับทาน ท่านเมตตาสงเคราะห์โลก มารับทานจากท่าน ญาติผีปีศาจเทวดาอินทร์พรหมมาทั้งหมดแหละ อยู่ที่ไหนก็ดีเขาได้ช้วน่ะ มาได้รับส่วนบุญมีความสุขกลับไป บางพวกมาก็ไม่ได้อะไรกลับไปด้วยความเหงาหงอยนั่นก็มี เพราะญาติของตัวเองไม่ฝากไปก็เลยไม่เห็น ที่ท่านประกาศทำบุญเปิดโลกนี้มีความสำคัญมากอยู่นะ วิญญาณทั่วโลกเขาต้องการจากผู้มีบุญนั่นแหละ ผู้มีบุญทำบุญประกาศแผ่ไปหมดทั้งโลกนั่นแหละ

ฉะนั้นพวกเราก็คือ มีอะไรก็อนุโมทนาเอานะ มีมากมีน้อยหรือไม่มีก็อนุโมทนาเอา ให้เรามีจิตเลื่อมใสในทาน ถ้าจิตของเราไม่เลื่อมใสในทาน เวลาบรรดาญาติของเราทำบุญส่งไปให้ก็ไม่ได้รับอีกแหละนะ กรรมของเรา เพราะจิตของเราดวงนี้ไม่ยินดีในทาน ถึงเขาจะส่งไปให้ก็ไม่ยินดี ไม่รับ จิตดวงนี้มันไม่ตาย ถ้าจิตดวงนี้ยินดีเลื่อมใสในทาน เวลาบรรดาญาติส่งไปให้ก็ได้รับทานนั้น การทำบุญส่งไปให้บางพวกก็ได้รับ บางพวกก็ไม่ได้รับ ที่ไม่ได้รับก็เรียกว่ากรรมหนัก เป็นคนมีชีวิตอยู่เขาก็ไม่เลื่อมใสในทาน ไม่อนุโมทนาเอา ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว ชื่อว่าบุญอะไรๆ ก็แล้วแต่ ใครจะส่งไปให้ก็ไม่ได้รับทั้งนั้น อย่างที่เขาตั้งใจว่าจะมารับส่วนบุญนะ หลวงตาท่านก็เมตตาจะให้ทั้งหมดนั่นแหละ แต่มันก็ไม่ได้รับอันนี้ เพราะกรรมเขาหนักด้วยอันนี้ หลวงตาท่านก็แผ่เมตตาให้ทั้งหมด แต่พวกที่กรรมหนักไม่ได้รับ ถึงแม้จะมาก็ดี

นี่แหละฟังเอาวิฑูเสียงธรรม เป็นข่าวบุญเราเห็นเป็นอย่างไรละ มีศรัทธาเลื่อมใสไหมละ หรือไม่เลื่อมใสเลย ท่านทานอะไรก็ดี สงเคราะห์อะไรก็ดี ก็ล้วนแต่เป็นบุญทั้งหมดนั่นแหละ เราเลื่อมใสอนุโมทนาเอาไหมละ ถ้าเราไม่เลื่อมใสไม่อนุโมทนาเอา ใครส่งอะไรไปให้ ดวงจิตดวงวิญญาณของเราก็จะไม่ได้รับแหละนะ ทานของเราถ้าตกไปอยู่กับท่านแล้ว ท่านเอาไปที่ไหนก็ดี ก็ได้รับความสุขทั้งนั้นแหละ ไม่มีที่จะเป็นทุกข์เป็นพิษเป็นภัยนะ ถ้าตกไปอยู่กับสัตว์ สัตว์ก็มีความสุข ได้รับความสุข

ถ้วนหน้า ท่านของเราที่ท่านเอาไปสงเคราะห์
โรงพยาบาลนะ คนทุกข์ คนจน คนเจ็บ
คนป่วย เวลามาหาหมอเขาก็ได้รับความสุข
ท่านแผ่ไปให้ทั้งหมดไม่เฉพาะเจาะจง
พวกเราเจ็บป่วยก็เข้าไปหาหมอ ถ้าหมอไม่มี
อะไร เราก็จะได้รับความสุขหรือละ ท่านของ
ท่านสงเคราะห์ทั้งหมดเนี่ย ไม่เฉพาะเจาะจง
ถ้าเฉพาะเจาะจง อานิสงส์ท่านมันก็น้อย
นี่ไม่เฉพาะเจาะจง ให้ทุกถ้วนหน้า ไม่ว่าคน
ไม่ว่าสัตว์ละ ปลาอยู่ในน้ำ หรืออยู่ที่ไหนก็ดี
ท่านก็เมตตาสงเคราะห์ทั้งหมด

พากันฟังเอานะชาวบุญ วิฑูเสียงธรรมนะ
ฟังเอา ให้อนุโมทนาเอา ถ้าเราไม่อนุโมทนาเอา
ใครส่งไปให้เราก็จะไม่ได้รับส่วนบุญนั้น
ก็เพราะเราไม่เลื่อมใส จิตปัจจุบันไม่เลื่อมใส
วิฑูเสียงธรรมก็เป็นธรรมของพระพุทธเจ้า
นั่นแหละ ท่านปฏิบัติ ท่านรู้ ท่านเห็น รู้เห็น
ยังงั้นท่านก็นำมาประกาศมาสอนพวกเรานี้
ล้วนแต่เป็นธรรมพระพุทธเจ้าทั้งหมดที่ท่าน
นำมาประกาศนะ ถ้าไม่อนุโมทนาเอาแล้ว
ก็จะว่ายังงั้นละ ใครละจะช่วยได้ ใครก็ช่วย
ไม่ได้แหละนะ ถึงจะเมตตายังงั้นก็ดีนะ

นี่แหละวิญญาณที่มาแล้วไม่ได้รับก็เนื่องจาก
กรรมของตัววิญญาณเองนะ มันทุกข์
แสนทุกข์ จะพ้นจากทุกข์ได้ถ้าได้ไปเกิด

จะเกิดเป็นอะไรก็มีความสุข มันอึด ถ้าไม่ได้
เกิดนะมันทุกข์ มันหิว มันจึงแย่งกันเกิด
อันนี้เป็นล้านๆ ที่ไหนก็เป็นล้านๆ ตัว ที่ดีๆ
ก็ได้ตัวเดียว ทุกศาสนานั้นแหละ ตกทุกข์
แล้วมันก็เที่ยวหาอันนี้ อาศัยทานนะ ทานนะ
มีกำลัง ถ้าเราสร้างทานเอาไว้ ที่ดีก็ได้ไปเกิด
ถ้าไม่มีทานก็ไม่มีกำลังที่จะไปเกิด ก็สู้เขา
ไม่ได้ แย่งเขาไม่ได้

หลวงปู่ผันท่านเทศน์ในเทบ วิญญาณที่
หาที่เกิดมันมากเหมือนกับข้าวสารอยู่ใน
กระสอบนะ อากาศว่างๆ ที่เราเห็นแหละ
เหมือนข้าวสารอยู่ในกระสอบ วิญญาณ
เหล่านั้นล้วนแต่ท้องเที่ยวหาที่เกิดทั้งนั้น
เกิดที่ไหนก็เกิดแหละอันนี้ ที่ดีๆ ก็ไปแย่งเขา
สู้เขาไม่ได้เพราะตัวเองกำลังน้อย ตัวเรา
ไม่มีทาน ผู้มีทานนั้นแหละจะมีกำลังมาก
อาศัยกำลังที่เกิดนะ ล้านๆ ตัวได้ตัวเดียว
ตัวใดมีกำลังมากก็ได้เกิด กำลังมีผลมา
จากทานนั้นแหละ พระพุทธเจ้าจึงสอนให้
มีทาน ถ้าไม่มีทานละแยะอันนี้ ที่มีสู้เขา
ไม่ได้แหละ

อยากไปเกิดก็ดี พากันเปิดวิฑูฟัง วิฑู
เสียงธรรม ให้ธรรมะนั้นเข้าถึงจิตถึงใจของเรา
นี่แหละ

มรดกของครูบาอาจารย์

ครูบาอาจารย์ท่านล่วงลับไปแล้ว คุณของท่านก็ยังคงอยู่ ที่ท่านได้รับความเจริญ ท่านปฏิบัติ
ยังงัยท่านทำยังงัยละ แล้วตกทอดมาถึงลูกศิษย์เป็นยังงัยละลูกศิษย์ ได้รับไหมละมรดก
ของพ่อของแม่ ถ้าทำลายมรดกของพ่อของแม่แล้วก็เสื่อมเท่านั้นแหละ เรียกท่าน
ว่าเป็นพ่อเป็นแม่ของเรานั้นแหละ สมบัติของท่านก็คือพระวินัยคือข้อปฏิบัตินั้นแหละ
เป็นสมบัติฝากไว้ให้แก่ลูกแก่หลานนะ ที่ท่านเจริญก็เจริญในธรรมวินัยด้วยข้อปฏิบัติ
แต่พอตกทอดถึงลูกถึงหลานแล้ว มรดกของพ่อของแม่มีแต่จะเอาไปขายกินให้มัน
หมดแหละนะ

ดูเอานะที่ไหนก็ดี ถ้าเคารพในคุณพ่อคุณแม่ก็รักษามรดกของพ่อของแม่นั้นแหละ นี่แหละ กิเลสมันมีแต่อยากจะรวยๆ อะไรๆ ก็มีแต่จะขาย มรดกของพ่อของแม่ก็ไม่ยอมรักษาเอาไว้ ขายเป็นมันหมด บรรดาลูกก็ต้องรักษามรดกของพ่อของแม่ซิถ้าอยากจะเห็นความเจริญนะ ถ้าไปทำลายมรดกของพ่อของแม่แล้วก็จะเสื่อมหมดละนะ

พ่อแม่ครูบาอาจารย์อย่างหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเอาชีวิตไปแลกเอา ท่านแสวงหาธรรม ปฏิบัติธรรม เอาชีวิตแลกเอาจึงพบจึงเห็น ไม่เอาชีวิตไปแลกเอาไม่ได้นะ ไม่ได้พบได้เห็นแหละ แต่ตกทอดถึงลูกถึงหลานเป็นยังงี้ละ ลูกหลานได้หาอย่างท่านไหมละ หรือมีแต่จะเอาท่าน ไปขายกิน ท่านได้ท่านมีท่านเอาชีวิตไปแลกเอามานะ ท่านเสียสละทุ่มเททุกอย่างท่าน จึงได้จึงมี พวกเราถ้าอยากได้อะไรก็ทำอย่างท่านนั่นแหละ สละชีวิต ตั้งสัจจะอธิษฐาน แล้วก็มอบกายถวายชีวิตต่อพรหมจรรย์ เอ้า จะตายก็ตาย กระดูกเลือดเนื้อเราจะน้อมบูชา พรหมจรรย์ ศีลพรหมจรรย์ สมาธิพรหมจรรย์ ปัญญาพรหมจรรย์ ถวายบูชาศีลก็ให้สะอาด บริสุทธิ์ จะเป็นยังงี้ก็ไม่ให้มีต่างพร้อยนะ พรหมจรรย์นะยึดมั่นในศีล สมาธิพรหมจรรย์ ก็ให้มันสงบ สงบจากบาปอกุศล ไม่ยินดีถ้าอันไหนเป็นบาปแล้วนะ ให้มันสงบ ความสงบ มันก็ครอบงำความไม่ดีเอาไว้หมดนั่นแหละ ปัญญาพรหมจรรย์ก็ให้มีปัญญารู้รอบกองสังขาร ของเรา รู้อย่างอื่นเป็นความรู้หลง ถ้ารู้รอบกองสังขารของเรานั้นคือรู้แจ้ง ธรรมพระพุทเจ้า คือความรู้แจ้ง ปัญญารู้แจ้งในกองสังขาร คือรู้รอบรู้แจ้งในกองสังขารของเรานี้แหละ นั่นจึง เป็นปัญญาพระพุทเจ้านะ ปัญญาทางโลกก็คือปัญญาหลง เป็นปัญญาเบียดเบียนซึ่ง กันและกัน ดูเอา ปัญญาที่มีอยู่ในโลกนี้มันเป็นยังงี้ละ ให้มีจิตระลึกอยู่เสมอเห็นอยู่เสมอ

สมบัติของพ่อของแม่ท่านมียังงี้ละ ที่ท่านได้รับความสุขความเจริญ ท่านสร้างมายังงี้หาмаยังงี้ ให้เราพิจารณาดู พระพุทเจ้าท่านหาอย่างงี้ละ สวากของพระพุทเจ้าท่านหาอย่างงี้ละสมบัตินะ บวชเข้ามาแล้วท่านละอะไร ศิกษาย้อนกลับไปดู อดีตกาลมาแล้วก็ดี ท่านสละอะไรท่านหา อะไรละ ถ้าเราสละอย่างนั้นหาเอาอย่างนั้น เราก็จะได้เป็นสวากของพระพุทเจ้าองค์ใด องค์หนึ่งละนะ ถ้าเรามีแต่ทำลายขายหมดสมบัติของพ่อแม่ครูอาจารย์นี้ ก็ไม่มีทางละนะ ที่จะได้เป็นสวากของพระพุทเจ้า มันจะเป็นสวากใครไม่ทราบแหละ

พระมหาธาตุเจดีย์

“เรื่องสร้างพระเจดีย์นี้ โยมแดงเขามาปรารภ เราไม่เคยคิดหรอก โยมแดงเขามาปรารภ
อยากสร้างเจดีย์บูชาธาตุขันธ์ สร้างเจดีย์แล้วธาตุขันธ์จะได้ยึดออกไปอีก ตอนเขา
มาพูดเราก็งงๆ ได้รับว่าจะทำหรือว่าไม่ทำ เราขอปรึกษาหมูดูก่อน พอดีพระที่รู้เรื่อง
ก็นั่งอยู่ที่นี้ ก็เลยปรึกษานั้นแหละ ตามลำพังเราคนเดียวนะเราบ่ทำหรอก เราบ่กล้า
ทำหรอก เราบ่รู้เรื่อง ทำไม่เป็น พระท่านก็รับเอาไปทำ เราไม่เคยคิดทำหรอกเพราะ
เราไม่มีงบบ ทำอะไรทุกอย่างงบบมีอยู่แล้วค่อยทำ ไม่มีไม่ทำ เรื่องนี้เราไม่เคยคิด
พระที่ดูแลงานโธไปถามว่าบเขาประมาณเท่าไรเมื่อดูจากแบบแปลนแล้ว เขาก็อ่า
ประมาณ ๕๐ ล้าน ถึง ๑๐๐ ล้าน จึงได้ตกลงว่าจะทำ

เมื่อตกลงว่าจะทำ เราจึงได้บุกเบิกพื้นที่ภูเขากลับคืนมา ถมที่ถมทาง เรื่องถมที่พวกนี้
เราไม่ให้เกี่ยวกับโยมแดงหรอก เราทำได้ก็ทำไป ตอนจะลงมือสร้างโน้นแหละจึงจะได้
เกี่ยวกับโยมแดง ขั้นตอนต่อไปนี้เราบอกพระที่ดูแลงานว่าให้ถามโยมแดง บ่ให้ข้ามเขา
ให้ถามเขาก่อน เพราะถ้าโยมแดงไม่ปรารภ มันก็ไม่เกิด เรื่องนี้เกิดขึ้นมีขึ้นก็เพราะ
โยมแดงปรารภไว้ ตอนเขาปรารภก็ยังไม่มียแบบมีแปลนอิหยัง ก็เลยให้ช่างเขา
เขียนแบบเขียนแปลนให้เบิ่งละทีนี้

เจดีย์เราอยากให้มียี่สิบมุขที่ ๔ ทิศ ขึ้นไปข้างบนค่อยเป็นรูประฆัง ขึ้นไปข้างบนอีก
ก็เป็นช่องอากาศ ให้มีอากาศออกได้ มุขสี่มุขนี้เราอยากได้พระพุทธรูปปางลีลาอยู่
ทางทิศตะวันออก ทิศเหนือหลวงปู่มั่น ทิศใต้หลวงปู่เสาร์ ทิศตะวันตกหลวงปู่อ่อน
หลวงปู่อ่อนนะมารกแล้ว เราอยากได้ออย่างนั้น เป็นมุข ๔ ทิศประจำทิศ เลยขึ้นไปอีก
ค่อยเป็นระฆังคว่ำ เราก็พูดเท่านั้นแหละ นอกจากนั้นก็เป็นเรื่องของคนออกแบบเขา
เราเห็นเจดีย์ของหลวงปู่เสาร์ว่ามีมุขสี่มุข เราก็เลยอยากได้ออย่างนั้นประจำทิศ
ตะวันออก ตะวันตก เหนือ ใต้ ส่วนความสูง เราก็พูดตามเขาว่าเขาคำนวณนั้นแหละ
ว่าเท่าไรความสูง ว่าสูง ๕๐ กว่าเมตร

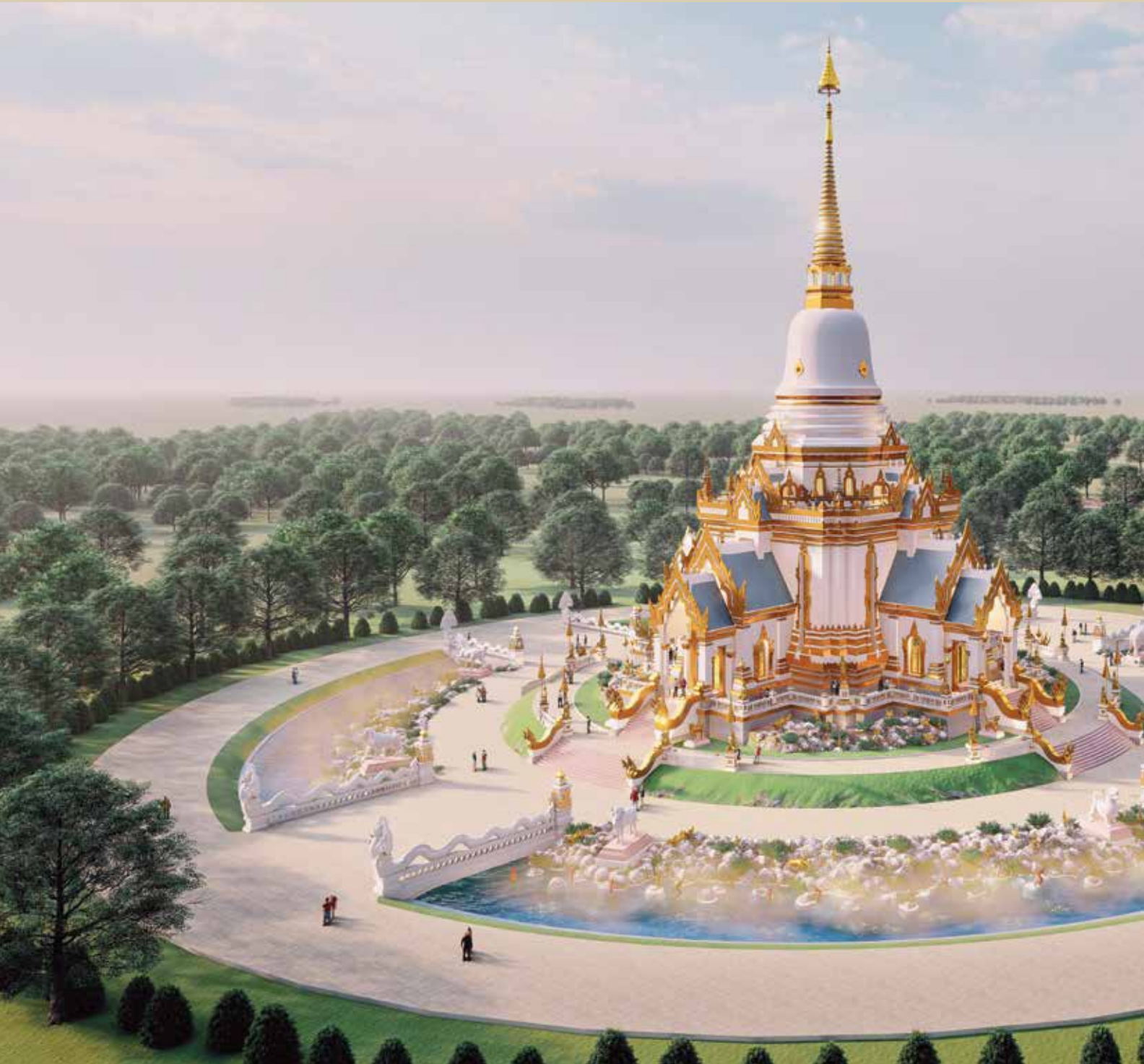
ช่างสิบหมู่ นั้นแหละเป็นคนออกแบบ ช่างที่เขียนแบบเขาว่าเขาเขียนตามตำราไตรภูมิ มีสระ หิมพานต์ รอบเจดีย์ก็มีสระรอบเจดีย์กว้าง ๑๐ เมตร พื้นรอบเจดีย์ลานเจดีย์นั้นก็กว้าง ๑๐ เมตร ช่างเขาออกแบบตามไตรภูมิเขาว่า มีสัตว์หิมพานต์ มีช้าง มีวัว มีม้า จะมีจำนวนกี่ตัว เขาก็ บ่ทราบ ม้า วัว กิตี เขาจะทำยังไงก็เอาตามที่เขาออกแบบนั้นแหละ

ส่วนเรื่องระยะเวลาการก่อสร้าง เราไม่ได้กำหนดระยะเวลาหรอกว่ามันจะเสร็จเมื่อไร แล้วแต่ งานมันจะเดินไปเป็นไป เริ่มมาแล้วมีอะไรก็จะเห็ดไปทำไปแหละ”

หลวงปู่ปรารภเรื่องการวางศิลาฤกษ์พระเจดีย์ไว้ว่า

“เบื้องต้น บ้านเมืองก็ไม่ค่อยสงบ วุ่นวาย เราจะทำเอง (วางศิลาฤกษ์) อัฐิก็ทำเอง เราไม่มีอะไรหรอก เอาอัฐิ ๙ ก้อน เพื่อความเจริญต่อจิตใจของพวกเรานั้นแหละ ปรารภนามรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ผังลงในจิตในใจของพวกเรา อย่าไปผังแต่อะไรภายนอกตามสมมุตินิยม ตอกก็ตอกจิตตอกใจของเรานั้นแหละ ทำให้มันยึดมั่นแน่นในพระศาสนา ทุกวันนี้อะไรๆ มีแต่จะเอาตามสมมุตินิยม เขานิยมยังไงก็จะเอาตามสมมุตินิยมทั้งหมด มันไม่ถูก”

ภายหลังทางวัดได้ประสานท่านอาจารย์ก่อเกียรติ ทองมุด นายช่างศิลปกรรมชำนาญการ กรมศิลปากร (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้ออกแบบพระเมรุมาศ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาพัฒนาแบบ เพื่อให้แบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพจำลอง ๓ มิติ
พระมหาธาตุเจดีย์วัดป่าคนนิมิตต์ จ.สกลนคร

ผ้าป่าทองคำ ใจทองคำ

ผ้าป่าทองคำเพิ่งเกิดเพิ่งมี ผู้มีจิตศรัทธาจะร่วมสร้างมหาธาตุเจดีย์ โบราณก็เตรียมหา ก้อนอิฐก้อนหินก้อนทรายมาสร้าง แต่ด้วยศรัทธาอันแรงกล้า ก้อนอิฐก้อนหิน ก้อนทรายกลายเป็นก้อนทองคำเสียหมด เมื่อศรัทธากลายเป็นทองคำ นี่แหละเศรษฐกิจ ครั้งพุทธกาลโน้น เป็นคนทุกข์ยาก รับจ้างไถสวนให้เศรษฐี เศรษฐีก็ให้อาหารพออิ่ม ไปวันๆ หนึ่ง คิดอยากทำบุญแต่ไม่เหลือกินสักวัน พอแต่ได้กินอิ่มไปวันหนึ่งๆ ด้วย ศรัทธาอันแรงกล้านั้นแหละ ให้ลูกเมียแบ่งเป็นส่วนๆ ส่วนของลูกของเมียให้เขากิน ส่วนของตัวเองจะทานยอมอดเอา ด้วยศรัทธาอันแรงกล้าอยากจะทำบุญทำทาน นั้นแหละ พระปัจเจกฯ ก็เลยมารับทานของเขาแล้วก็ให้พร ทำบุญทำทานเสร็จแล้ว ก็รีบไปไถสวน ไถไปก่อนดินปลิ้นขึ้นมาก็คือเป็นทองคำทั้งหมด เศรษฐีก็ว่าเป็นสมบัติ ของตัวเอง ให้คนขนไปใส่ยุ้งใส่ฉางของตัวเอง ขนไปก็เป็นดินหมด แต่พอคืนกลับมา ก็เป็นทองคำทั้งหมด นั้นแหละเขาก็เลยได้พ้นจากความทุกข์ยาก ได้ชื่อว่านายบุญ เศรษฐี เกิดจากบุญ ทานของเขาที่บริสุทธิ์มาจากศีลนั้นแหละ หามาด้วยน้ำพักน้ำแรง ด้วยศรัทธาอันแรงกล้า นี่แหละได้ทำบุญกับพระปัจเจกฯ เพราะพระปัจเจกฯ ท่าน ศักดิ์สิทธิ์ ใครทำบุญกับพระปัจเจกฯ แล้ว จะสำเร็จสมความปรารถนา

พระธาตุเจดีย์ของเรานี้ก็เพื่อบูชาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ก็เคยปรารภนา เป็นพระปัจเจกโพธิ หลวงปู่มั่นเคยปรารภนาเป็นพระพุทธรเจ้า ดินที่จะสร้างเจดีย์เป็นที่ หลวงปู่เสาร์เดินธุดงค์มาพัก หลวงปู่มั่นก็เดินมาที่หลัง ที่หลวงปู่เสาร์พักอยู่ใกล้วัดบ้าน เกินไป หลวงปู่มั่นท่านขยับมาฝั่งนี้ เราสร้างธาตุเจดีย์ก็ดี ชื้อเอาได้มาทั้งหมดเพื่อบูชา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

ถ้าชาติความเกิดของเรามีกายภาคหน้า การเกิดร่วมพระพุทธรเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งถือว่ามีบุญมาก นั้นก็เป็นเพราะบุญเก่าที่เราได้สร้างไว้ในปัจจุบันนี้แหละ เป็นของเก่า เพื่อเป็นไปในเบื้องหน้า อาจจะได้พบพระพุทธรเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งข้างหน้าโน้น เราก็จะเป็นผู้มีบุญ อานิสงส์ทาน ศีล ของเรา เราจะทานอะไรเราก็ชำระให้สะอาดบริสุทธิ์ เอาศีลนั้นแหละมาชำระ ศีลทางกาย ทางวาจา ทางใจ เราก็ชำระออกให้มันงาม งามเบื้องต้นคือศีล งามท่ามกลางคือสมาธิ งามที่สุด คือปัญญา

คุณอ้อยก็จะไปหล่อพระทองคำด้วย นี่แหละทองก็ดี ต้องอาศัยการหล่อหลอม เป็นองค์พระจึงสวยงาม เป็นที่กราบไหว้ จิตใจของพระก็เช่นเดียวกัน ต้องหล่อหลอมมันจึงสวยงาม เอาศีล สมาธิ ปัญญา มาหล่อหลอมจิตใจของเรา ทานความโลภ ความโกรธ ความหลง ทานความรักความชัง ความโลภ ความตระหนี่ครอบงำ มีอะไรก็ไม่ได้บุญแหละ เป็นเครื่องกั้น ความตระหนี่กั้นไม่ให้ทำบุญ กั้นทางบุญ เราทิ้งขาระออก ความตระหนี่ไม่มีเราก็ได้บุญ มีน้อยเราก็ให้ทาน ทานของเราเรามีเราได้ เราทานแล้วเราก็มีแต่ความสุข เราจะให้ ก็มีความสุข ให้แล้วก็มีความสุข ความสุขไปได้หลายอัน นั่นแหละเป็นบุญแล้ว อนาคตข้างหน้าเราก็มีแต่ความสุข ทานแล้วเป็นทุกข์ภายหลังไม่เป็นบุญแหละ

ให้วัดดูเอาทานของเรานะ เราอยากสละอะไรละเป็นทาน ทานข้าวของอะไร ภายนอกก็ดี ขำระกิเลสความโลภ ความโกรธ ความหลง ของเราออกไปด้วยความรัก ความชัง ก็สละเป็นทานออกไป เราจะไม่เอากลับคืน สละเป็นทานให้ลดน้อยลงหมดสิ้นไป กิเลสเหล่านี้ลดน้อยลงหมดสิ้นไปแล้ว เราก็สิ้นภพสิ้นชาติ ความเกิดก็จะลดน้อยลง ชาติความเกิดเอากิเลสนี้เป็นเครื่องวัด กิเลสต้นหาความรัก ความชัง ความโลภ ความโกรธ ความหลงมาก ชาติความเกิดมันก็จะมาก ถ้ายึดมันลดน้อยลง ชาติความเกิดก็จะลดน้อยลง กิเลสเหล่านั้นหมดสิ้นไป เราก็สิ้นภพสิ้นชาติ เอากิเลสนี้เป็นเครื่องวัด อันไหนไม่ดี โลกเขาติเตียน เราก็สละเป็นทานออกไป วัดดูเอา ทานวัตร สีลวัตร ภาวนาวัตร วัดดูผล ทานของเราเป็นยังงี้ละ ทานแล้วเรารู้ ไม่ได้บุญเรารู้ รู้เห็นภายในของเราไม่ต้องไปถามใครละ มีความสุขเราก็ได้บุญ ถ้าเราเป็นทุกข์ มันไม่ได้บุญ วัดดูเอานะ อานิสงส์ทานของเราเกิดขึ้นที่ตัวของเรา คนไหนกราบไหว้บูชา คนนั้นก็จะได้จะมี คนไหนไม่กราบไหว้บูชา มันเกิดขึ้นมาไม่ได้แหละ ทุกคนก็พึ่งความดีนั้นแหละในปัจจุบัน ความดีไม่มีเพราะเราไม่ได้สร้างได้ทานเอาไว้

ในโอกาสอันเป็นมหามงคลครั้งนี้ จึงขอเชิญชวน
พุทธศาสนิกชนที่มีความเคารพศรัทธาเลื่อมใสใน
พระพุทธรูปศาสนา ได้ร่วมบุญมหากุศลอันยิ่งใหญ่ใน
“โครงการจัดสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ วัดป่านาค-
นิมิตต์”

โดยสามารถโอนเงินได้ที่ ธนาคารกรุงไทย สาขา
จังหวัดสกลนคร เลขที่บัญชี ๔๑๒-๓-๒๓๘๐๘-๔
ชื่อบัญชี “กองทุนร่วมสร้างเจดีย์วัดป่านาคนิมิตต์”

ประมวลภาพ

ทลวงปู่บ้าน เขมโก

หลวงปู่เทศก์ เทศรังสี กับหลวงปู่

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม กับหลวงปู่

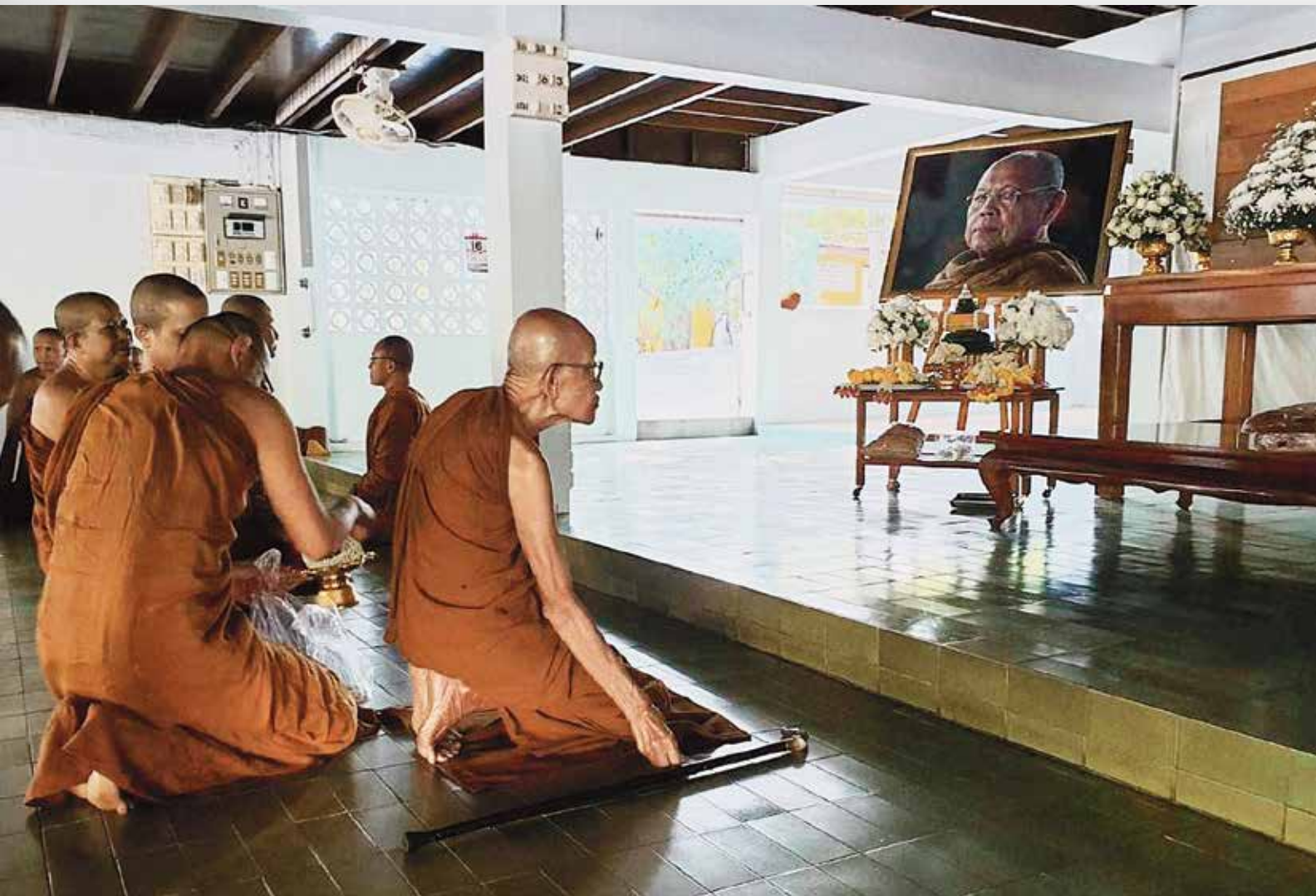
หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน กับหลวงปู่

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต กับหลวงปู่

หลวงปู่แบน ธนากโร กับหลวงปู่

หลวงปู่อ้วน เขมโก กราบสรีระของหลวงปู่แบน ธนากโร วัดดอยธรรมเจดีย์

หลวงปู่บุญเที่ยง เขมาภิรโต กับหลวงปู่

หลวงปู่สุธรรม ธรรมปาโล กับหลวงปู่

หลวงปู่อ้วน เขมโก

หลวงปู่บุญมา คัมภีร์ธัมโม กับหลวงปู่

หลวงปู่บุญมา คัมภีร์ธัมโม หลวงปู่อ้วน เขมโก สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (สุชิน อัครชินโน)

หลวงปู่แสน ฐานังโกโร กับหลวงปู่

หลวงปู่บุญพิน กตปุญโญ กับหลวงปู่

หลวงปู่อัม สุขกาโม กับหลวงปู่

หลวงปู่อ้วน เขมโก

หลวงปู่กับหลวงปู่ลี ตาฉะงักโร

หลวงปู่กับสมเด็จพระสังฆราช (ธงชัย ธัมมธโร)

หลวงปู่อัม สุชาโม

ลำดับการจำพรรษาหลวงปู่वान เขมโก

พรรษาที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๓)

วัดดอยธรรมเจดีย์ อ.โคกศรีสุพรรณ จ.สกลนคร

พรรษาที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

วัดไตรรัตนาราม อ.เมือง จ.นครพนม

พรรษาที่ ๓-๕ (พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๐๗)

วัดดอยธรรมเจดีย์ อ.โคกศรีสุพรรณ จ.สกลนคร

พรรษาที่ ๖-๑๑ (พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๓)

วัดป่าโคกธาราม อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี

พรรษาที่ ๑๒-ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้นมา)

วัดป่านาคนิมิตต์ อ.โคกศรีสุพรรณ จ.สกลนคร

ปณณารตน์

ชีวประวัติ ปฏิปทา และพระธรรมเทศนา

หลวงปู่ว้น เขมโก วัดปานาคณิณิตต์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัตสกลนคร

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

หลวงปู่ว้น เขมโก.

ปณณารตน์.- สกลนคร : วัดปานาคณิณิตต์, 2564.

240 หน้า.

1. หลวงปู่ว้น เขมโก, 2478- . 2. สงฆ์ -- ชิวประวัติ. 3. ธรรมเทศนา. I. ชื่อเรื่อง.

294.30922

ISBN 978-616-577-801-5

เลขมาตรฐานหนังสือ (ISBN) : 978-616-577-801-5

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มีนาคม ๒๕๖๔

จำนวนพิมพ์ : ๓,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์ : คณะศิษยานุศิษย์

พิมพ์ที่ : บริษัท ศิลป์สยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด

๖๑ ถนนเลียบบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ ซอยเพชรเกษม ๖๙ แขวงหนองแขม

เขตหนองแขม กรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๔-๓๓๕๑-๒ โทรสาร ๐-๒๔๔๔-๐๐๗๘

E-mail: silpasiamprinting@hotmail.com www.silpasiam.com

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

ห้ามจำหน่าย

